

1923.

Hatodik szám.

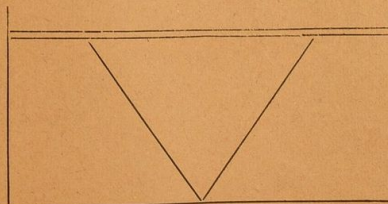
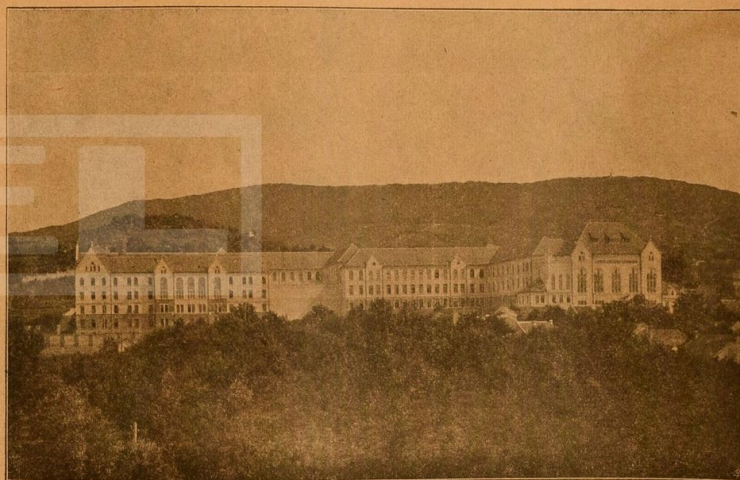
Február.

Mecsek Alján

A Pécsi Pius-kollégium lapja.

8888

8888

Pécsen

Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R.-T.

1923.

Mecsek Alján

A Pécsi Pius-kollégium lapja.

1923.

Hatodik szám.

Február.

A mi Atyánkhoz.

Ma ünnepeljük a Te ünneped,
Hisz hatalmas a Te alkotásod.
Tudtad: ha hazát akarsz menteni,
Meg kell mentened az ifjúságot.
S most itt áll ez az ifju had,
Vár, hogy megküzdhesse a nagy harcokat,
S ha szól a kürt — győzelmével
Tetézze be a Te alkotásodat . . .

Ünnepeljünk, mert tíz éve annak,
Hogy építettéd ez intézetet,
S midőn fennállt, a kereszt jelével
Aldotta meg azt a Te jobb kezed . . .
Hiába jött a vad vihar,
Hiába dúltak a vészfergetegek,
Itt megtört minden . . . hisz Isten
Lelke lebegett az intézet felett.

És az ország — szegény árva hazánk . . .
Azóta sokat, sokat szenvedett,
Azóta galádul földig alázták
A Te, egykor nagy, magyar népedet.
Köröttünk is dúlt a vihar,
Megrázta a lelkünk, s tovább száguldott . . .
Érezzük mind, hogy jó Atyánk,
Jó Püspökünk, most értünk imádkozott.

Azóta némán áll ez épület,
Magánosan, kiinn a csend honában.
Ugy szívbe markol, ha alkonyatkor
A fák között titkos félhomály van.
Jövönk e szürke félhomály! . . .
Ki tudja, mit rejt ez alkonyárnyalat,
S mit susog a lehullt levél,
Az elcsigázott . . . a téli fák alatt.

Jövönk e titokzatos félhomály,
 Ki tudja, mi az, mit számunkra tart?
 Ki tudja? . . . De azért bizva bizunk,
 Hogy átküzdjük e felkavart vihart.
 És eljö majd a szent idő,
 Midőn majd harcra kél az ifju sereg,
 S akkor a győzelmünk e harcban:
 Ez lesz a hála, ő jo Atyánk, Neked!

Mi ünnepeljük a Te ünneped,
 Hisz hatalmas a Te alkotásod,
 Tudtad: ha hazát akarsz menteni,
 Meg kell mentened az ifjuságot.
 S most itt áll ez az ifju had,
 Aldást kér, hogy így küzdje e harcokat,
 És győzelmével, ő Atyánk,
 Koronázza meg nagy alkotásodat.

BORS LASZLÓ, P. i. VII. o. t.

Prágai kis Jézusunk története.

1917. őszén P. Mikuss Rezső, tábori lelkész, Pécssett időzött. Az I. szakasz akkori felügyelője szinte tréfából említette, hogy mily kedves emlékül szolgálna az, ha az ő kis Jézuska-szobrát az I. szakasznak ajándékozná. P. Mikuss igen szívesen és örömmel teljesítette e kérést. És csakugyan, a karácsonyi vaktációban megjött a várva-várt szobor. A fiuk abban az iskolaévbén febr. 3-án jöttek vissza a Piusba. Persze nagy volt az öröm, hogy ezenül köztük lesz a kis Jézuska. Az ünnepélyes bevonulás napját is kitétték 1918. febr. 17-re. Azalatt Renáta kedves nővér elkészítette a szép ruhácskáját. Végre elérkezett a nagy nap és fényes ünnepség között bevonult a kis Jézus az I. szakasz tancsermébe. Az ünnepségen részt vett R. P. Rector, Riegl Sándor és vele több Péter és még néhány szülő és az összes szakaszok. A kis Jézust a titkár, segédtitkár és a kis Jézus gondozók hozták be. Amint az ajtóban megjelentek, a zenészek egy „Üdvözlégy” című himnuszt fújtak. Utána Bors László, majd Bors Emil mondtak beszédet a kis Jézuskához, Kállay Kornél pedig elszavalta saját kedves költeményét, mi így végződött:

Csakhogy már itt vagy, annyira vártunk!
 Te voltál minden örömmünk, álmunk!
 Drága kis Jézus,
 Maradj örökre nálunk!

Főtisztelendő P. Rector lelkesítő szavai zárták be e családias kis ünnepélyt.

Mindjárt febr. 19-én novénát kezdtek, hogy a félévi jó legyen. Abban az évben febr. végén volt a félévi éves tényleg meg lehetően jól sikerült a szakasz nagyobbik felének. Márc. 3-án Éry Pisti mamája jött látogatóba s megtekintette a szobrot. A kis Jézus iránti tiszteletből drágaköves gyűrűt ajándékozott a k. Jézusnak. Ruhája már kettő volt. De a szakasz még egy szobrot akart szerezni a kis Jézusnak, azért többen haza irtak, hogy a kedves szülők anyagilag támogassák a fiuk szándékát. Nemsokára tehát ismét egy csinos ruhát kapott a kis Jézus. Csak egy valami hiányzott még: nem volt lakása. A fiuk szerettek volna palotát építeni a kis Jézusnak, de miből? Végre összeálltak a lombfűrészelő művészek, hogy hajlékot készítsenek a kis Jézusnak. De a művészgárda csak munkaközben vette észre, hogy nagy fába vágta a fejszét, a mű szinte meghaladja gyenge erejüket, azért lassan is haladt előre a fűrészelés. Cukorral kellett segíteni a dolgon. De idővel a cukor is elfogyott, így tehát a munkakedv is ellanyhult. Végre két buzgó felsőszakaszista kezébe vette az ügyet és két nap alatt megcsinálta azt, amin egy egész sereg hosszú időn keresztül dolgozott. A kis Jézus fizesse meg nekik! Most még korona kellett volna, de persze aranyról szó sem lehetett. Végre Romeisz Gyulák gyárában volt szíves a művezető úr elkészíteni, melyet Romeisz Gyuszi aztán ajándékképpen adott a szakasznak. Így ment ez nap-nap után. A kis Jézus pedig egyre jobban a gyermekek szívébe férközött. Tiszteletét egyre jobban gyakorolták. Így pl. távozás és érkezés alkalmával meghajlással üdvözölték. Szombatoként a gyónásnál kitétek és két gyertyát gyújtva előtte, valamennyien köréje gyültek bocsánatot kérni. Napirenden voltak a kis Jézushoz irt levélkék, fogadalmak és erénygyakorlatok, különösen karácsony előtt. A fiuk legkedvesebb dolgukat hozták el ajándékképpen a kis Jézusnak, nem egyszer még cukrot is. Külön kis kertészetet tartottak, hogy állandóan friss virága legyen a kis Jézusnak. A pénzadományokban pedig a fiuk szerény zsebpénzükkel vették ki a szülők adományait. Összesen csaknem 15.000 koronát fordítottak a kis Jézus céljaira. Miután a kis Jézust teljesen felszerelték, a missziók ügyét karolták fel a kis Jézus tiszteletére és eddig 12 néger gyermeket váltottak ki. Az összadomány meghaladja a 10.000 K-t. Mivel a fiuk nagyon szerették a kis Jézust, tiszteletének előmozdítására hőrök alakultak a szakaszban. A K. J. T. K. a kis Jézus tiszteletére alakult és célja volt a kis Jézuskáról gondoskodni, ügyeit intézni és az ő oltalma alatt önevelést és önképzést végezni heti erénygyakorlatok, újságszerkesztés, gyűlések, játékszövetség, ünnepségek rendezése által. Főcélja volt az is, hogy az első pénteket megünnepeljék. A B. Sz. K. célja volt a kis Jézus mellett a Szűzanya ügyeit felkarolni hasonló irányzattal és célzattal. Ők az első szombatot ülték meg. Végeredményben mindkettő ugyanazt akarta, de míg az egyik egyenesen a kis Jézust tisztelte, addig a másikban a Szűzanya által tisztelte a Jézuskát.

Még egy-két szót a kis Jézus hajlékáról. Mivel az első oltár már rossz állapotban volt, a sarkait söprés közben letörték, egyes részei meg maguktól váltak le, M. Czigler egy kis új szekrényt csináltatott. De azért a kis Jézus még mindig nagyon szegény volt. *Graumann Gusztávné* öngyűlölettel, melyet *Dvorszky Györgyné* öngyűlölettel varrt meg. *Renáta* nővér ex voto csinált a k. Jézusnak egy vörös bársonyt a trónnak, melyet *Dvorszky Györgyné* öngyűlölettel varrt meg. *Renáta* nővér ex voto csinált a k. Jézusnak két ruhát. A B. Sz. K. pedig addig nem nyugodott, míg egy szép szűz Mária szobrot nem szerzett. 1921. május havában lepleztük le a gyönyörű szobrot kedves kis ünnepély keretében. Most már sok mindene volt a kis Jézusnak, csak úgy éreztük, hogy az ideiglenes kis szekrény nem illik a díszes környezethez. Elhatároztuk tehát, hogy csináltatunk egy oltárt. Igen ám, de ehhez ismét pénz kellett! Gyűjtöttünk tehát szorgalmasan s úgy láttuk, mintha a kis Jézus is szeretné, hogy legyen oltára, egymás után hatotta meg a szülőket a mi nemes törekvésünk. Így *Müller Gáspárné* 700, *Haschmann Frigyesné* 300 K-t ajándékozott a prágai kis Jézusnak. *Skergula István* gyűjtött a IV. oszt.-ban 500 K-t, azonkívül ő maga is adott 200 K-t. *Jandó Vince* gyűjtött Kacsótán 681 K-t. Volt már valami 10.000 koronánk, mikor egyszerre csak a koronánk leszállott 0.17-re. Azt gondoltuk, hogy ily módon nem lesz az egész oltárból semmi, mikor a kis Jézus megmutatta, hogy ő nem szorul az emberi spekulációra. Egyik társunknak, *Szombathy Lászlónak* a rokona, *Radó Gyula* mérnök ur, szinte sértésnek is vette volna, ha az oltárt nem rábizzuk. Ő magára vállalta az oltár tervezését. *Länger* bácsi pedig 4 hónapig dolgozott rajta. Az egész tiszta slavon tölgyfa, egyes részei ébenfa utánzattal. Gyönyörű remekmű. Magassága 3 méter, szélessége 2 méter. Októberre elkészült és most ott diszlik az I. szakasz tantermében, mint a kis Jézuskának méltó hajléka. Hisszük, hogy jötevőink emlékét nemcsak itt a Pius intézetben, hanem a mennysorszámban a kis Jézusnál is megőrkítettük.

Drága kis Jézus, maradj örökre nálunk!

Pongrácz Loránt, P. i. II. o. t.

Patácsi Béla emlékének.

Hull az erdő lombja Szentdienes határán,
A csupasziget ágakon áll egy fészék árván.
Ráhulló levelek mintha zokognának,
Eltűnt madárkákát mintha siratnának.
Két vig madárfiók hona volt ez éden,
Hova tűntek, mért szűnt meg a fütty, az ének?
„Jobb vidékre szálltak — szól a lepke szellő —
Ha majd tavasz támad, mind a kettő eljő
S a tietek lézen!...”

Száll a szellő tova s beköszönt egy házba,
Ciprus van ablakán, apa, anya gyászba';
Könnyártól harmatos a bús szempillájuk,
Koporsóban fekszik utolsó viráguk.
„Aranyos jó Bélánk, édes kis angyalunk,
Te voltál a kincsünk, reményünk, vigaszunk!”
Szólnak felzokogva — Szép ajkad hogy mondta,
Mint a rózsabimbót, folyton-folyvást szórta:
„Én kis angyal leszek!”

Alig születél, már mint fésző rózsaszál
Szétszóród szirmaid, letépett a halál.
Tizenkét tavaszt érsz, oly röpké volt élted!
A sirba temetjük családunk is veled!
Körünkbe elszálltál hőlélek szárnyain,
A piradó napnak arany sugarain.
„Isten veled, Pius, szülöm, én mindenem! —
Volt a búcsúszavad — Csillagok égben fenn
Égy kis angyal leszek!”

Imára kulcsoltan a picinyke kezek
Az Isten trónjánál szószólótok leszek,
Felkeresem égben a vigasz angyalát,
Lelküldöm hozzátok csillag-táboron át!...“
S hogy az megérkezik halkán, láthatlanul,
E vigaszszó hangzik angyali ajakról:
„Szülők, ne sirjatok, vigasztaladjatok,
A szent Szív trónjánál van már jó fiatok,
Béla kis angyal lett!”

MEZEY GERŐ S. J.

A jubileum szindarabja.

Tíz éve annak, hogy kegyelmes Püspök Urunk, a mi jóságos Atyánk, felépíttette ezen intézetet, felépíttette, mert megérezte az ő sejtő szíve azt, hogy jönni fog az idő, mely felkorbácsolja az egész világot, mely viharaival szántja végig a magyar Haza áldott földjét. Megalkotta nagy művét, hogy azon zivatáros időkben legyen helye az ifjú szíveknek, hol megedzhetik a lelküket a nagy teendőkre, melyek kételkedve várakoznak rájuk a jövő titokzatos fátyla mögött. Ezen hatalmas alkotásának tizedik évfordulóját ünnepelte meg a Pius-intézet hálattelt szívvel ma, 1922. dec. 3-án.

A közönség különböző társadalmi osztályokhoz tartozó áradata csak úgy özönlött be az intézet kapuján, hogy tanuja lehessen az ifjú szívnek hála megnyilvánulásának a jubileum alkalmá-

val. Az előkelőségek megérkeztevel *P. Szittyay Dénes* lépett az emelvényre és megható, velős szavakkal ecsetelte az intézet nevelőinek ambiciózus célját: ifjúságot nevelni, ifjúságot, mely felékesítve a meggyőződésből eredt, katolikus elvekkel, életképes hadat alkossa a küzdő ezreknek, Magyarország felépítésére törekvő nagy munkájában. „Huzzátok fel a függőnyt — mondá ő szavai végeztével — huzzátok fel a függőnyt, hogy lejátszódjék itt, előttünk a történelem igazolata tény, hogy áll az egyház kemény sziklára építve és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta!” Miután a Kegyelmes Ur iránti mély halájt tolmácolta az intézet nevében, felgördültek a függőnyök és kezdetét vette a „*Két Napoleon*” c. szinképsorozat. Ft. *P. Kerling János* jól választotta meg a jubileum alkalmával az ünnepély főtárgyát: szemei elé tárni az ifjúságnak Krisztus hatalmát, mely a legtündöklőbb Napoleonokat is eltaszítja a dicsőség magaslatáról, mert fellázdattak az Egyház ellen. Amint a függőnyök szétnyíltak, ott látjuk térdelni, imádságba merülve a feszület előtt VII. Pius pápát, kit Napoleon a fontainebleau-i palotában tart fogva. Ezen szerepét a nagy pápának kitűnően alakította *Gröbeldinger István* VIII. o. t. Majd belép daccal telve, de mégis békülni vágyón I. Napoleon, a nagy császár, kit *Gyomlai József* VII. o. t. képviselt. Ő is a napoleoni gőg megnyilatkozását, jelen esetben a pápával szemben, nagyon jól mutatta be. Majd az erős tusa után úgy válik el a pápától, hogy haragját a legkérlelhetelenebbül fogja éreztetni azzal, aki, ha Isten helytartója is, nem enged a császárnak. Közben ott látjuk az ifju apródot, Montholon grótot, aki aggódik a pápáért és a császárért. *Zala József* VI. o. t. töltötte be ennek szerepét, kitűnő alakítással. Napoleon távozott a ... megaláztatásba, mint azt a II. felvonás sikerrel mutatta be. Napoleon, megfosztva trónjától, Helena szigetén sínylődik, Bertrand tábornok és a kis apród társaságában. Csak ezek és még néhány hű barátja kísérték át a szenvedés tengerén. A tábornok, kinek szerepét *Ney Károly* VII. o. t. játszotta, vigasztalni igyekszik a császárt trónfosztottságában, de Napoleon most már csak az Istent, a nagy Istent, kit azelőtt megvetett, kívánja engesztelni. „Ti tenger zajgó hullámai — mondja ő kétségbeesve — hirdessétek a nagy uralkodóknak, hogy tiszteljék Isten helytartóját, mert jai a kétségbeesésig annak, ki bántalmazni merészeli őt.” Bertrand tábornok pedig a kis apróddal nézi és csodálja a megtört Napoleont ...

Elmúlt az idő, de mégsem okult rajta III. Napoleon császár és ő is nagybátyja útjain halad, míg beigazolódik rajta is I. Napoleonnak jóslata, mit a számkivetés szigetén mondott. *Grosz Miklós* VII. o. t. elsőrendűen játszotta a nagy császárt, de téved, botlik az uralkodás nagy munkájában és enged a szabadműveltség követelésének és kivonja seregét Rómából, mely eddig egyedül volt képes megakadályozni a pápa romlását. Hiába esdekel, könyörög Montholon, I. Napoleon volt apródja, a császár aláírja a miniszterelnök által benyújtott szerződést. A miniszter-

elnököt *Rézányay Dezső* VIII. o. t. játszotta, a diplomata kerlelhetetlen, biztos nyugodtságával. Napoleon tezuhan a fényáradat magaslatáról, és mint a IV. felvonásban látjuk, elveszti a sedani ütközetet, megbüntette az Isten ... A IV-ik felvonásban Dietmour gróf nyaralója Bellevueben a színhely, ahol III. Napoleon átadja a győző porosz királynak kardját. *Kiss Andor* VIII. o. t. beleélve magát kinos helyzetébe, kitűnően alakította a kétségbeesett gróf ama gyalázataztétét, hogy az ő házában török meg a császár hatalma. De III. Napoleon ezen felkiáltásával: „Gróf, még a császárja vagyok!” elhallgattatja az örjögő Dietmour-t. Itt áll és tanuja a megaláztatásnak Montholon, aki szintén ott volt I. Napoleon végteténél, de akkor mint ifju s most meglett, sokat és nagyot tapasztalt férfi. Az ő szerepét kiváló előadással *Benedek László* VIII. o. t. játszotta. Szerepeltek még mint tiszt *Jankovich László* VI. o. t. és mint szolga *Schmidt Ferenc* VI. o. t., beleélve magukat szerepükbe.

Majd e nagy történelmi igazság bebizonyulása után legördült a függőny és a közönség meghatódva csodálta ft. *P. Kerling János* S. J. remek alkotását.

Nem szabad azonban megfeledkezmem a zenéről sem, mely váratlan eredménnyel lepte meg a közönséget. *Horváth Mihály*, kitűnő karmesterünk, fáradhatatlan buzgóságának köszönhetjük a sikert, hogy egy ifjusági vegyeszenekar a Hunyadi László (Erkel) nyitányt kitűnő előállításban adhatta. Továbbá az ő munkája volt a „Ki a tengerrel!” c. nagyszerű énekszám, melyet az intézet énekara adott elő. Ekkor játszottuk a „Norma” nyitányt és befejezésül „Éljen Zichy Gyula Indulót”, mely méltó befejezést képezte az ünnepélynek.

Az ünnepély végeztével szellemileg meggazdagodva távozott az összegyűlt közönség, megérlelődvén szívében az a történelem által bebizonyított nagy igazság, hogy: a pokol kapui nem vesznek erőt rajta! ...

Bors László P. i. VII. o. t.

Nagyvakációnk.

Kedves Barátom!

Innen-onnan három éve már, hogy elszakadtál a mi körünk-ből, hogy elhagytad a mi kedves fészünknek, a Piusnak, védő falait. Te azonban még most is szeretettel gondolsz e kedves falak közt töltött időre s vissza-vissza vágysz a tágas játszótérre, ott a zöldelő Mecsek alján. Figyelő szemekkel nézel felénk a távolból is és még most, három év után, is el-elkérdegeted leveleióben, hogy mi újság a Piusban, mit csinálnak a páterek és a fiuk? E levelemben egy régebbi kérésedet akarom teljesíteni, t. i. az ideai vakáció életünket szeretném neked leírni.

Legelőször is azt szeretném bebizonyítani, hogy a szellemi élet még a vakációban sem vonult téli — illetőleg nyári — álomra. T. i. mindjárt a vakáció elején megalakult a *vakációi önképzőkör* nagy éljenzéssel és kiabálással és még nagyobb lelkesedéssel. Igaz ugyan, hogy előzőleg naponta háromszor kellett a reményteljes ifjakat a „megalakuló gyűlés”-re figyelmeztetni s végül mégis majdnem kötéllel kellett őket összeszedni, de azért mégis nagy volt a lelkesedés és különösen az éljenzés. Leve pedig — akarom írni lön pedig — elnökünk *Gröbeldinger István VIII. o. t.*, melléknéven „*Hörpe*”, akire te is jól emlékszel még és aki mindvégig nagy körültekintéssel és nála megszokott nyugalommal vezette a kört, csakhogy az volt a baj, hogy közismert szerénységénél fogva minden dicsőséget — és munkát — az én nyakamba sózott, aki szerencsétlenségemre a titkári méltóságra tartattam a tisztelt kör által érdemesnek... Ami az önképzőköri működést illeti, hát az kedélyesen ment. Én, mint titkár, minden szombaton este — t. i. szombaton 6 órakor volt rendszeren a gyűlés — kipréseltem nagy rábeszélésekkel és ígéretekkel a kör tagjaiból 6—7 számot a következő szombatra. Csakhogy mire a következő szombat megérkezett, kisiült, hogy az egyik nem tanulta meg a verset, a másik elfelejtette megírni a dolgozatát, a harmadik megírni ugyan nem, de elhozni már elfelejtette, sőt a negyedik saját magát felejtette otthon, t. i. el se jött és így tovább, és így tovább, úgy, hogy a végén a 6—7 számból rendszeren maradt 2—3. Node se baj! Azért szedtem én össze 6—7 számot, hogy legalább 2—3 maradjon, mert különben semmi sem maradt volna. De hát hiába! Ilyen a diák! Vakációban még csak feléje sem szeret nézni a könyvnek, hacsak valami fordított szék a bizonyítványban nem kényszeríti erre. Mindennek ellenére a vakációi önképzőkör mégis elég szép működést tud felmutatni. Hetenkint tartottunk gyűlést 2—3 számmal; szt. Ignác napján egy kis ünnepelet, a vakáció végén pedig egy kisebbajta nevetőnapot rendeztünk 12 számmal; sőt még a kalocsai diákok látogatása alkalmából egy kis szindarabot is előadtunk, a „Háromnak egy kabát” címűt.

Azonban nem feledkeztünk meg arról sem, hogy a vakáció a pihenés, a szórakozás ideje. Ki is vettük a részünket a szórakozásokból. Most, hogy rámszűdul a visszaemlékezések özöne, azt sem tudom, hogy hol kezdjem... Legelőször is azonban a *kirándulásokról* számolok be. Az idej vakációnk mondhatni kirándulásdús vakáció volt, hiszen ledőltek a korlátok, amelyek már három vakációban gátoltak minden szabad mozgást. A meg szállás megszünte óta ez volt az első nagy vakációnk. Ezért majd minden héten volt egy kirándulás s köze még három nagyobb kirándulásunk is. A kisebb kirándulások során bejártuk a Mecseknek majd minden szebb pontját. Abaliget, Mánfa, Lapis. Mélyvölgy, Jakabhegy, mind-mind egy kirándulásunknak volt a célja. Nagyobb kirándulásunk volt Mohácsra. Ez nem érdemel különösebb említést, mert úgy folyt le, mint minden rendes mo-

hácsi kirándulás. Megérkeztünk, megfürödtünk, megnéztük a temetőt és kápolnát és hazatértünk valamennyien pirosra sült hátal, a Duna vízében kiáztatva és a mohácsi vasút „tágas” félkéiben megfőzve. Volt egy kirándulásunk a Zengőre is. Ennek legnagyobb érdekessége az volt, hogy a vicinálisnak csúfolt rozoga kávédaráló a nyílt pályán sztrájkba lépett s majd, hogy nem neki kellett hazá tolni.

Mindez azonban csak „sifli” a vakáció kiemelkedő eseményéhez, a balatoni 3 napos kiránduláshoz képest. Még most is erőt vesz rajtam a jó érzés, ha arra a nagyszerű utazásra gondolok. Igaz ugyan, hogy voltak tragikus utókövetkezményei — legalább is néhány számára — de azért mégis „stramm” volt. Azonban, hogy ne hátulról kezdjem, hát elárulom, hogy egy hétfői napon indultunk el a holdnak barátságos világítása mellett, az esti 11 órai vonattal. Mindjárt az elején volt szenzáció. T. i. akadt egy jóban-rosszban társunk, leendő reményteljes ifju ember, aki életében akkor ült először vonaton s megcsodálta még az „Opazna je van se na gnuti”-t is. Az éj, különféle helyzetekben történt bóbiskolásokkal és szunyókálásokkal, esetleg alvással elmulván, 9 ó. táján megérkeztünk az első állomásra, Siófokra. Itt mindjárt ki is próbáltuk a Balaton, t. i. megfürödtünk a strandon. Délben azonban, negyvenedmagunkkal, felpakkoltunk egy kis gőzhajóra, amelyen fente említett világított barátunk ismét elcsodálkozott, mert ő még olyat nem látott és áthajókáztunk a kies fekvésű B.-Füredre. Itt először is ebédlő után néztünk, amit egy kétes tisztaságú erdőben meg is találtunk. Ebéd után egy réten át — a rét tulajdonosnőjének áldásai és jókívánságai közt, de az őrzőjének az engedélyével — egy szabad fürdőre mentünk, amelynek jótékony hatását különösen a talpünk érezte meg. Ugyanis homok nem lévén a fenéken, hol a kövek szurkálták a talpukat, hol pedig a talpunknak volt nagyon hegyes a kő. E kellemes fürdő után visszamentünk B.-Füredre s hajóra ülve, áthajókáztunk Tihanyra. Itt megmászva az apátsági hegyet, egy tágas pajtában kaptunk kényelmes éjjeli szállást.

Másnap reggel azonban már az Aszód-Tihanyi állomáson találtuk a felkelő nap sugarai, ahová korán reggel átgyalogoltunk s ahonnan Keszthelyre robogtunk át. Itt azután alaposan kivettük a részünket a fürdésből, amennyiben egész nap a vízben voltunk. Néhányan közülünk megmázták a szépségéről és boráról híres Badacsony hegyet is, de a legtöbbnek jobban ízlett a hús habokban, mint az izzasztó napsugarakban ficáinkolni.

Estefelé a vicinálisok egyik diszpéldánya ismét bebizonyította pontosságát. Pontosán egy órával később „robogott” be az állomásra, azzal a reménnyel biztatva, hogy a következő állomáson nem érjük el a csatlakozást s így az egész éjet egy kis falucsukában tölthetjük. Úgy látszik azonban, a vicinálist fűtötte a kirándulókkal felhalmozódott türelmetlenség, na meg valószínűleg tekintettel volt az egész napi víz- és napfürdő néhányunknál kellemtelen utókövetkezményeire, úgy, hogy még sikerült szeren-

csésén a következő állomáson a már épen induló vonatot elcsipni. Az utazás ezentúl már teljesen rendben ment.

Most azonban, kedves barátom, végzek a kirándulásokkal, egyrészt, mert nincs elég papírom, másrészt, mert neked sem lenne elég időd és türelmed, hogy végigolvassd. Azért hát most ünnepélyesen a *játékokra* térek át. Erről nem írok sokat, mert hisz fővonásokban ugyanaz, mint akkor, amikor még te is itt voltál. A krockett a régi közkedveltségnek örvend s a három pálya mindegyikén, minden időben lehetett látni néhány játékost, vagy ha látni nem is, de hallani mindenesetre lehetett azt a diadalordítást, amely a játszótér másik végére küldött golyót kísérte.

A futballról csak annyit mondok, hogy hálát adok a jó Istennek, hogy nem én vagyok a hivatalos püsi futball javító!

Egy régi, kedves és testedző játékunk azonban kezd erősen tért veszíteni és ez a *méta*. Igaz ugyan, hogy a *tennisz* némileg pótolja, különösen most, amikor M. Siska junior megépítette már a második teniszpályát is, de a mostani óriási rekett-, tenniszicipő és labda-árak mellett bizony jobb lenne visszatérni a métához, amelynél — egyéb híján — megfelelt a rongyból készült labda és a léckaró is.

A *kuglipálya* is nagy kedveltségnek örvendett s nem egyszer lehetett hallani a golyó pusztító — de csak a bábuk közt — dübörgését.

Egy dologról azonban majd megfellebbeztem, pedig ez a vakációban nagyon is fontos és ez az *uszoda*. Hát nekünk ez is volt! Délutánonként 3 ó. kor nagy zsvajjal vonultunk az egykoronás uszodába s élveztük a kellemes, hűs víz üdítő hatását.

Igy hát, kedves barátom, a jó időre ugyancsak el voltunk látva szórakozással. De gondoskodva volt a rossz időről is. Ilyenkor megnyitott a könyvtár s délelőttönként nyitva állott a tornaterem, úgy, hogy mi akkor sem unatkoztunk, amikor az ég búslában könnyezett is.

Megemlítem még a mi vakációi életünkéből az „új szecsákát” *előkészítő tanfolyamot*. Néhány jó páter és magister ugyanis majd minden nap tartott nekik egy-egy órát, úgy, hogy a legújabb zsenge sarj nem ment készületlenül a vizsgára.

És végül még egyet! A vakáció elején nem tudtam elképzelni, hogy a „*lurkók*” mért jelentkeznek oly buzgón a korai ministrálásra. Egyszer azonban kipattant a titok. Egy délelőtt ugyanis vidám lubickolást hallok az uszodából. Benyitok, hát uramfia! a ministrálóknak kisdud serege élvezte jutalomként a jó hüvösséget a rendes időn kívül is.

Nem zárhatom le levelem anélkül, hogy meg ne emlékezzem a jó paterekről és magisterekről, akik mindenképen kellemebbé igyekeztek tenni a mi vakációnkát önzetlen fáradozássaikkal.

Most azonban Isten veled, kedves barátom, nem írok tovább, mert már én is kezdek nagyokat sóhajtozni annak a gondolatára, hogy bizony számomra is már csak egy ilyen kellemes

és boldog vakáció van hátra és akkor már én is csak a távolból sóhajtozom vissza a püsi boldog, megelégedett, vidám és gondtalan életet. De félre a borús gondolatokkal! Elvezük a jelent — különösen most, bizonyítvány kiosztás idején — és várjunk és készüljünk az igazi, a nagy és végtelen vakációra, amely a legfontosabb iskolaév, az életünk végére tesz pontot. Számtalanszor üdvözöl és ölel barátod:

Takács Béla, VII. o. t.

Externisták krocket-indulója.

Pécsi hegyek oldalában van egy ház,
Benne diák ötven és még háromszáz.
Udvarán a roppant háznak
Vig diákok kalapálnak.
Klipi, klapi, krockokó,
Fakalapács, fagolyó,
Éljen a krocket!

Akár nap süt, akár esik az eső,
Egyre lesik, ki lesz botnál az első.
Kalapácsuk csittog, csatog,
A sok golyó csak úgy kattog.
Kakuk madár kuk, kuk, kuk,
Ferdén állnak a kapuk,
Éljen a krocket!

Édes anyám kiállott a kapuba,
Nézte, nézte, merre kószál a fia.
Ne aggódjék énniattam,
Épen most két krockit adtam.
Dinom-dánom, hop, hop, hop,
Megnyerem a játékot,
Éljen a krocket!

Pius-mozgó.

Az év elején hétről-hétre növekvő drágaság aggodalommal töltötte el a diáklelkeket: ki győzi majd a sok kiadást, ami játékok, előadások, szórakozások céljaira szükséges lenne? S mikor így lefokozott igényekkel nézünk a jövő felé, egyszerre csak plakát diszlik a folyosón: Pius-mozgó 1922. nov. 5-én! Mindenki érezte, hogy itt nagy fáradozás és önfeláldozás árán létrejött műről van szó. És akinek alkalma volt bepillantani a munká-

latok folyamatába, megerősíti, hogy csakis önfeláldozó szeretet volt képes a piusistáknak újabb örömet szerezni egy mozgó által.

Mikor P. Cséfalvay, a mozgószínház létesítője, augusztusban a gépet beszerezte, talán nem is sejtette, mennyi gondot vállalt magára. Maga a gép összegének előteremtése is sok fáradságnak, utánjárásnak volt a gyümölcse. Hátra volt azonban még a rengeteg számítás és szerelés. Lényeges anyagi könnyítést jelentett Eiter Sándor urnak kb. 6000 K értékű szives adománya, aki a szükséges acélsodronyt díjtalanul bocsájtotta a mozi rendelkezésére. Fogadja ezuton is hálás köszönetünket. A sodronynak magas rendeltetése az volt, hogy a fizikából jó magasban vezesse az áramot a díszterem kórusára, mint ahová sok tervezgetés után legalkalmasabban lehetett kijelölni a gép helyét.

Mikor a sodronyszerelési munkálatok megkezdődtek, válogatott komikummal szolgált a gimnázium legfelső folyosója a kíváncsiaknak, feltéve, hogy a folyosón csavarodó töméntelen dróton szerencsésen tudták magukat átnézni a cselekvések színterére. Ez egy időben csakugyan „színtér” volt. Vagy ki nézhetne volna kacagás nélkül azokat az erőfeszítéseket, mikor ketten-hárman egymást és a drótot húzva, igyekeztek azt lent kifeszíteni, míg egy szakember fent a magasban a falba erősített porcellánhoz igyekszik azt kötni. Mikor legjobban sikerül a kifeeszítés lent, akkor odafent csütörtököt mond a kötés, el kell engedni a drótot és ismétlődik a türelempróba. Ez a szindarab több derűs felvonáson át tart, míg végre a reménytelen küzdelmekben elegendő megoldást nyújt a tudomány képviselője, Szabó tanár ur s a rakoncátlan sodronyt csigarendszerrel megfékezi. Most már nem vérsz kárba derék tornatanárunknak, Csokonay urnak áldozatos fáradsága, aki mindig ott van, valahányszor az izomnak fárasztó munkájáról és az ügyességnek praktikus fogásairól van szó. A megfontolt, mindent pontosan előre tervező tudomány és a segítségre siető fizikai erő és segítő ügyesség ezen két együtthatója mellett buzgón serénykednek a „diák-mesteremberek”, kik versengve igyekeznek résztvenni a mozi-szerelésben. Így keletkezik egy új fogalom a Piusban: a „mozi-sok”, kikről mindenki tudja, hogy heteken át lázasan dolgoznak egy célért, melynek sikerében kivülik nem sokan bíznak.

Félreeső, csendes folyosók beszélhetnek arról a kitért munkáról, amely csüggedésről tudni sem akart, hanem, ha egy megoldás nem vezetett célhoz, azonnal készen állott újabb és újabb kísérletre. Egy fizetett munkás nélkül ment az egész szerelés, állandóan küzdve az eszközök és anyag lehető legnagyobb kíméletét parancsoló pénzhíánnyal. Amint a tanár szabad volt óráitól, pihenés helyett újabb szemlelmi és fizikai munka várt rá a „mozivállalatnál” s amint a diák szerét ejthette, készségesen áldozott a szórakozások idejéből a közjó javára.

Amint elkészült a vezeték és a villamos áramot fel lehetett használni, megkezdődtek a bonyolult vetítési kísérletek. Kevesek

titka, mennyi veszélybe került a vetítő vászon távolságát összhangba hozni a vetítő lencsével. Majd jöttek a próbafilmek. Egy modern felszerelésű moziban könnyen megy a „játék”, de itt minden volt, csak játék nem. A nehéz körülmények és hiányos felszerelés mellett még gyakorlott mozigépezésnek is sok gondjába került volna sikert aratnia, hát még olyanoknak, kik a modern mozi titkaiból keveset érvényesíthettek.

Az előkészületek után megérkezett a mozifutár az első előadás filmjével; az oberammergau legendával. Nov. 5-én egymásután 2 előadásban pergett le a film — telt ház előtt. Azaz mindannyian szerettük volna, hogy peregjen, de bizony néha-néha szünetek állottak be és verejtékes munka árán sikerült csak a felmerülő technikai akadályok leküzdése. Nem tapasztalta ugyan a nagy közönség azt a tökéletes kivitelét, amit egy üzleti vállalat mozi előadása nyújt, de azért megértő elismeréssel adózott a nemes törekvés iránt, amely az ifjúságot szórakoztatni s tanítani igyekezett. Valahogy érezte mindenki, hogy családias itt az együttlét, hiszen az érdeklődők annak a diákságnak hozzátartozóiból kerültek ki, amelyért hozott áldozatkészségnek egyik tanúbizonysága ez az előadás.

Mindenkit megnyert és a technikai hiányokért kárpótolt magának a filmnek szépsége. A világhírű oberammergau passiójáték történelmi előzményei vonultak el szemünk előtt. Megrázó események, melyek Krisztus keresztje iránt bizalommal töltik el a lelket. Változatos, szébbnél-szebb jelenetek s amellet kizárva minden, ami a jó érzést távolról is sértene.

Az első előadásban nyert anyagi támogatás felhasználásával minden törekvés arra irányult, hogy a tapasztalt hiányokat pótolják. Megfelelő motor beszerzése biztosította, hogy a következő filmet már nem kell karral hajtani. Lencsét kettőt-hármat kellett próbálni, míg végre az egyik tiszta kép vételésére alkalmasnak bizonyult. Ezalatt a fiatalos szerkezetet tartó össze az ablakok beszerzésére. Mire azonban a második előadás ideje elérkezett, a diáksereg legnagyobb része elutazott a hirtelenül jött vakációra. December 17-én mégis egy előadás, telt ház előtt lejátszotta a mozi a filmet, mintegy szemrehányást vetítve a távoztak után: nem én lettem hűtlen hozzá!

A darab tárgya gyönyörű angol diákregegy, mely egy gyermekszív rejtelmeit tárja fel megkapó, kedves megnyilvánulásaiában. Most már a technikai siker sem maradt el, ami nagyon elősegítette, hogy a közönség meghatottsággal élvezhesse a darab rokonszenves kis főhősének lelki szépségét.

A karácsonyi vakációban, január 6-án, még egy előadást rendeztek az Uránia színháztól kölcsön vett 180 gyönyörű dia-positívben gyönyörködött a nagyszámu közönség. A „Meváltás” megrendítő előzményei jelentek meg a vásznon, melyek a kis Jézus születésével oly megnyugtató, karácsonyi hangulathoz olvadtak egybe. A rendezőség változatosság kedvéért néhány filmet is lepergetett, melyek az előadást szépen magyarázták.

Ki kételkedik ezek után, hogy nem veszett kárba a sok munka, az önfeláldozó törekvés s hogy Isten áldása van a nemes fáradozáson? Ha a m. t. szülők és a közönség részéről is meglesz a megértő támogatás és méltánylás, akkor a Pius-mozi jelentős szerepet játszik abban a fontos kérdésben, mint vonjuk el az ifjúságot a rossz darabok élvezésétől. Nem elég elítélni a káros és bűnös szórakozást, hanem helyette gondoskodni kell nemes és egyben kellemes, tanulságos élvezetről. Amint a destruktív sajtó ellensúlyozására minden beszédnél többet ér a jó és olcsón hozzáférhető sajtó megteremtése, úgy az izléstelen, káros hatású mozi ellen legjobb predikáció a fehér mozi.

Hogy szól a nóta?

Az I-ső szakaszban.

Szallagos kis matrózsipkám
Ráteszem a tarkoponyám bubjára.
Csillagos nagy bugylibicskám
Bedőföm az édes anyám pakkjába.
Szürom, vágom, szétnyiszálom,
Nesze pajtás, nem sajnálom.
Csak ne volna az a furcsa reglama:
„Egy diáknak egyszer van csak névnapja.”

A II-ik szakaszban.

Oh, te sildes tányérsipka
Repülj fel a görögdinnyém csúcsára.
Két ballabas futballista
Nem leszek én a szakaszom csújára.
Lótok, futók, trenirozok,
Húsz perc alatt tiz gólt rugok.
Csak ne irták volna azt a reglamát:
„Tilos másnak kirúgni a zápfogat.”

A III-ik szakaszban.

Kényes-fényes tisztí saphkám
Felrakom a gonddal fészült kupámra,
Hétrétrögbedt utcabetyár
Nem leszek én a hazának bubjára.
Gerelyt vetek, diszkoszt dobok,
Ugrálok, vagy versenyt futok.
Csak ne volna a Piusban reglama:
„Torna mellett tanulni is kell néha.”

A piuszi méhek örömnapja.

Egyhanguan teltek a téli napok a piuszi kaptárokban. A serény méhikéket csak egy dolog érdekelte, lesz-e elég nyalogatni való édes mész tavaszig, amikor majd ismét kisüt a meleg nap-sugár, virágoktól tarkállik a rét. Nem kellett aggódniok a téli el-tartás miatt; gondos kezek bőven raktak be élelmet nekik a hideg hónapokra. December 10-én azonban belopódzott a sötét kaptárba egy mosolygó napsugár és lázba hozta az egész méhtársadalmat. Zavarban voltak, nem tudták mire vélni e ritka jelenséget. Összedugták kis fejüket, de elfogadható magyarázatot egyik sem tudott adni. Ekkor a királyné, ki valamennyinél értelmesebb, körültekintőbb, ki ösztönével rögtön kierzi, mi szolgál hű alattvalóinak javára, szétrepítette mindenfelé az udvari futárokat, hogy sürgősen hívják össze az összes méheket ünnepélyes népgyűlésre. Persze, ez még jobban felizgatta a kedélyeket. A méhikék egy-kettőre kikefélték, kinyalták magukat és sietve, kíváncsian szálltak a népgyűlés színhelyére.

Mihelyt összeverődtek, máris megjelent a királyné teljes díszben, fényes udvari kíséretével s helyet foglalt a viaszból készült aranyos trónon. A zümmögés elnémult s a királyné szólásra emelkedett.

Tisztelt Méhgyülekezet!

Nagy örömnapra virradtunk ezen a napon mi, kik a Pius buzgó tanárai és szorgalmas konviktorai számára gyűjtögetjük a mézet. Ismeritek mindnyájan a jó öreg gazdánkat és szerető gondozónkat, P. Thalhammer Jánost (Éljen, éljen — züg mindenfelől). Ő volt az, ki nekünk a Piusnak kertjében édes otthonot biztosított, hogy itt a Pius illatos virágairól, bódító akác- és hársfáiról gyűjtögezzük az édességet. És mi annak idején megfeleltünk a belénk vetett kecségető reményeknek és nagy szorgalommal hordtuk a mézet. De jöttek aztán a háborus sovány esztendők, amikor annyi mézet sem találtunk a virágokban, hogy magunkat a télre elláthattuk volna. A legborzalmasabb éh-halálnak néztünk elébe. És e rémes tömegpusztulástól tudjátok, ki mentett meg bennünket? (Éljen P. Thalhammer, éljen!!) Ugy van, P. Thalhammer volt az, aki nekünk annyi cukrot adott be, hogy szépen átteleltünk. Mi, mélyen tisztelt gyülekezet, rá vagyunk utalva az emberek támogatására. Télen ez a vidék nekünk hideg, prêmes bundákat nem tudunk szerezni, mert vadászatra nem vagyunk berendezkedve és ha el is ejtenénk egy rókát vagy medvét, nincs köztünk egyetlen egy tanult szabó mester sem, aki nekünk ruhát készítene. (Sajnos, úgy van!) A mult rideg télen mi mindnyájan jégesappá fagyunk volna, ha nincs egy valaki, aki megvédett a hidegtől, sőt meleg édes otthonot készített számunkra. (Éljen, éljen P. Thalhammer — hangzik mindenfelől.)

Évek jöttek, évek multak s az egy törzs-családból már 12 család keletkezett. De ránk szakadtak a háborus évek is és mintha ezek a mező mézes virágait is letarolták volna, egyre gyérebb lett e vidéken a méhek élelme. Hiába ültetett közelébe atyánk mézben bővelkedő virágokat a lakóhelyünk szerelvé, kénytelenek voltunk a mindennapi mézért messze vidékre szállni, s e kirándulásainkon fedeztük fel Pellérd virágos réteit. De rájött erre atyánk is, s egy szép napon felpakoltak a püspöki kocsi-ra és vittek bennünket Pellérdre. Majd, mikor letelt a szezon, Kiszakabáltvára utaztunk, hol munkakedvünk kiapadhatatlan teret talált. A lefolyt évben pedig *Grósz Jenő* ur úszógi uradalma látott bennünket vendégül. Így sikerült a legnehezebb éveket is átélnünk, megint csak a mi gondos atyánk jóvoltából. (Éljen!

Mi csak kötelességet teljesítünk, midőn hálás elismeréssel adózunk szeretett atyánknak. De ne gondolja a tisztelt gyülekezet, hogy az emberi társadalom nem vette észre P. Thalhammer buzgó tevékenységét a méhészet körül! És most eljutottam ahhoz a ponthoz, ami miatt ez ünnepélyes közgyűlést összehívtam. Szeretők atyánk, ki immár 76 évet számlál s ebből 48 évet töltött a tanári pályán, s több mint 50 éve foglalkozik a természetudománnyal, több tudós társaságnak a tagja — már évek óta tagja, sőt választmányi tagja a Baranyai Méhészkörnek, melynek több mint 500 tagja van. Ez a Méhészkör 1922. december 10-én közgyűlést tartott, amelyen P. Thalhammer Jánost egyhangúlag elnökének választotta. Hadd lobogjon tehát itt e csendes kaptárokban is ma az örömmek a lángja, ünnepeljük mi is az ünnepeltet: Éljen soká P. Thalhammer, a Méhészkör elnöke!!

Frenetikus taps és szünni nem akaró éljenzés követte a királyné szavait. Miután a zajos zümmögés elült, a királyné jelt adott ezüstcsengőjével és újból szóra emelkedett.

Végezetül — mondá — két határozati javaslatot terjeszték a tisztelt Közgyűlés elé. Először is, mivel a hideg időjárás miatt nem fejezhetjük ki személyesen szerencsekívánatainkat P. Thalhammernek, javasolom, hogy drótnélküli zümmögéssel hozzuk tudomására a mi őszinte örömmünket és gratulációnkat. (Általános helyeslő zümmögés.) Másodszor, sajnálattal állapítjuk meg, hogy a közelmúltban 20—25 méhtársunk, megfélelkezve a köteleles háláról és tiszteletről, jó atyánkat orvul megtámadta és fulánkjával megsúrta. (Halál reájuk!) Méltó büntetésüket meg is kapták, mert a büntett elkövetése után mind halálnak halálával halt meg. Midőn a gonosz és hálátlan tett fölött sajnálatunkat fejezzük ki, határozatilag kimondjuk, hogy ezentúl P. Thalhammer — akármilyen szerszámmal is közeledik felénk — soha meg nem csipjük, mérges fulánkunkkal soha meg nem súrjuk, alattomos támadással szemben mindenkor megvédelmezzük. (Elfogadjuk! Éljen!)

Miután a gyorsírók által írt jegyzőkönyvet hitelesítették, a királyné berekesztette a gyűlést, s a méhek emelkedett hangulatban, édes nótákat zümmögve szép rendben szétoszlottak.

Nova Friburgo.

Az egész világon hatalmas áramlat húzott át a világháboru után: a katolikuskok világszövetsége. Hollandiában, Svájcban, Párisban, Münchenben tárgyalnak a kiküldöttek e nagy egyetemes gondolat megvalósításán.

Miért nem lehetne az öt világréz konviktusai közt is összeköttetést létesíteni? Hiszen a szellem, a benső élet egy mind-egyikben, ha külsőségekben a világrézek szerint változik is.

Ezt a gondolatot akarja szolgálni *Paul Bannwarth* jelenlegi közleménye, aki 8 éven át volt Braziliában magiszter. A *Nova Friburgo*-i konviktust akarja bemutatni, azért képzeletben vonatra kell ülni Rio de Janeiroban (így legalább nem kerül pénzbe.) Elroboognak husz percen át a világ leghatalmasabb kikötője mellett, melyet 39 sziget fog körbe és a világ összes flotilláját be tudná fogadni. Aztán óriási síkságokon vágat a vonat 110 kilométeren át. Óreg mohos templomok néznek a vonat után, melyeket még *P. Anchieta*, az indiánusok nagy apostola és a szent „csodatevő” épített évszázadokkal azelőtt.

A vonat meglassadik, mert hegyekre kell kaptatnia. Lenn a buja őserdők örökké zöld világa terül el egész Nova Friburgoig.

Szép város. Egy évszázaddal ezelőtt alapították a német és svájci gyarmatosok. Fölötte uralkodik a hegylejtőn a konviktus hatalmas épülettömbje: a *Collegio Anchieta*.

A kollégiumban zsbongó élet uralkodik, ami nem csoda, mert 350 konviktus „úzi kised játékaik” falai közt. Kültanuló nincsen.

Az iskolaév márciusban kezdődik és tart november végéig. A pécsi piusista erre kezdi megsajnálni a braziliai konviktort, aki oly szerencsétlen, hogy 3 téli hónapon át vakációzhat.

Pedig hatalmasat családiki földrajzi tudományra, mert ott nincs tél, soha nincs hó. Sajnos, ezért rörlízás, hólabdázás sincsen, de van annál több másfajta játék. Örökzöld a természet, szóval tavasz van, meleg napos idő a december-január-februári nagyvakációban.

Évközben nem mehetnek haza a fiuk, mert az utazás nagyon körülményes. Van olyan fiu, kinek napokon át kell vonaton utaznia és utána egy héten át lovon. Akik az Amazonas vidékéről jönnek, 8 napig vannak hajón. Ez nem is oly ritkaság egy olyan országban, melynek területe vetelekedik egész Európával.

Mikor e hosszú utazás után beszállingóznak a fiuk, megkezdődik a „szürke” év (piuszi műnyelv). És ebben a braziliai „szürke” évben is feltalálható a piusista nagy öröme a nemzetközi diákbetegség, a drukk, ami kezdődik betegterembe való osonással, folytatódik hőmérőfelrázással és bevégződik rendesen szekundával.

Szekunda! Szomorú szó; bár ki se találták volna. Így só-

hajt a braziliai konviktor is, de a szekunda visszhangja Braziliában távolabbról jön. Ott 10 (6, mondj tiz) jegyfokozat van. 10 kitűnő, 9—8 jeles, 7—6 jó, 5—4 elégséges, 3—2—1 a rossz fokozatai. 0 — a semmi! Van tehát válogatni való bőven.

A napirendjükre valószínűleg ijedt csuklás fogja el a piuszistát. No de mégis fel kell sorolni:

6-kor felkelés, szent mise. Utána meleg kávé és friss rekreáció. 8— $\frac{1}{2}$ 10-ig két órai előadás. (És itt is nyerne a braziliai tanuló, mert egy óra csak háromnegyedórából áll.) $\frac{1}{2}$ 10-kor van az igazi reggeli. Utána rekreáció és $\frac{3}{4}$ óra studium. Majd $\frac{1}{2}$ 1-ig előadás, mely után a tizórai villásreggeli. (Persze csak személye és valami csekélység hozzá.) Kettőtől négyig újra iskolai előadás. No de vizsgálatul 4-kor van a főétkezés, az ebéd. 6— $\frac{1}{2}$ 8-ig studium. $\frac{1}{2}$ 8-kor közös rózsafüzér és esti ima. $\frac{3}{4}$ 8-kor aztán meleg tea és rövid időre rá a lefekvés.

Ime, ez a szürke hétköznapok keresztmetszete. Ezt felvidítani hivatása az orkeszternek és a bandának. A banda erős; 25—30 tagból áll, de 350 fiúból lehet jól válogatni. Minő öröme lehet a zeneprefektusnak!

A színház termében havonta 1—2-szer van mozielőadás a konviktus mozigépeivel. Erre vonatkozólag tudni kell, hogy Brazília a mozi főfészke. A katolikusok erős agitációja következtében a kormány cenzurázza a filmeket és a franciskánusok által szerkesztett hivatalos Mozi-újság hozza a főcenzor (franciskánus páter) erre vonatkozó közleményeit.

Szindarab van R. P. Rector névnapján, az első áldozók szép napján és év végén bucsuzóul. Ugyiszintén minden szakasz rendez nagy ünnepélyt főpártfogója tiszteletére.

Ezek a legszebb napok az év és főleg a szakaszok történetében. Mindegyik szakasz versenyezve igyekszik túltenni egymáson. A nagyok Jézus szentséges Szíve tiszteletére, a II. szakasz Sz. Alajos, a kicsik pedig az Órangyalok ünnepén fejtik ki ünnepi szindarab és akadémiában pompázó tehetségeiket. Ezen a napon az illető szakasz ágakkal, virágokkal és a játszóter porondját arabeszk díszítésekkel cifrázza föl.

Ott tartják az ünnepi felvonulást. Majd utána szindarab. Este pedig víg bankett a szakasz kebelén belül.

Az iskola keretében két havonta ünnepélyes concertatio az egyes osztályok között különböző tantárgyakból. A csata ilyenkor hevesen megy, mert az osztály önrzete hajtja az első tanulókat. A győztesek minden alkalommal győzelmi érmet kapnak, amit hordozni tartoznak.

A játszóteren is dühög a versengés a sport kebelén belül. Hatalmas szakaszközi meccseknek hálás közönsége az egész ház.

Egyenruhájuk nagyon hasonló a piuszi uniformishoz: kék tengerésziszti ruha. De katonai gyakorlatokra, sétákra, kirándulásokra fehér tisztí ruhájuk van.

Mert vannak valóságos katonai gyakorlatok rendes hadseregbeli tisztek vezetése alatt. A nagyobbak céllövő-oktatásban

is részesülnek. A hadügyminiszter is meglátogatta az intézet és nagy elismeréssel nyilatkozott *fegyelműkről*. A pápai nuncius szintén. Sikeres vizsga esetén képesítő bizonyítványt kapnak a katonai vizsgáló bizottságtól.

Hanem ez még talán nem dobogtatja meg a konviktusí szívet annyira, mint a havonta egyszer rendezett napi kirándulás. Elősegíti ezt az állandó tavaszi időjárás. (Az esős évszak, sajnos, a vakációban van.) Reggel a szentmise után mindegyik szakasz a hegyek közé vágat az apostolok lábain. Meszszé bent az erdőben letelepednek egy fazenda (farm) mellé. Vásárolnak az útra 3—4 zsák narancsot potom áron. A kicsinyek 2—3 méter hosszú cukornádakkal felszerelve, azt szoptogtatva sietnek a kijelölt helyre, hol a tanya melletti tisztáson és erdőben a szakasz kebelén belül alkotott különböző klubbok versenyeznek mindenféle játékban. A farmertől megveszik még pár narancsa termését, amit lekopasztanak. A munkáshiány miatt majdnem ingyen adják a farmerek. A cukornád érésének idején nagy kondérokban cukorlevet készítenek a cukros száju fiataláságnak. Este azután hazatérnek a közös rózsafüzérré.

Igy telik-múlik a „szürke” év. Év végén állami bizottság előtt levizsgáznak és repül ki-ki haza a háromhónapos vakációba.

Sajnos, az intézetből kikerülő konviktorokkal nem tudnak állandó kapcsolatot létesíteni. (Ebben a Pius remélhetőleg túlhaladja.) Az óriási távolság az oka. Pedig nagyon szeretnék ök is az összeköttetést az anyaintézettel fönntartani.

Igy fest a föld túlsó felén egy konviktus. A magiszter elbeszéléséből kitűnik, hogy a külső változások ellenére a szellem ugyanaz. Az Úr Jézus a központ, Ö uralkodik ott is a fiatal szíveken egész világot átfogó szeretetével.

Hallatlan botrány.

Valamiképen Förgeteg Rézi, háztartásbeli alkalmazott kezei által a serpenyőbe öntött palacsinta-tészta szétfolyik egészen a karimáig: azonképen a Piusi Tudományos Felfedezők Köre a P. Prefektus által nyakonöntve szétfolyt egészen a feloszlásig — gondolja talán magában néhány fiatal olvasó. Nos, örömmel értesíthetem öket, hogy nem úgy történt. Ellenkezőleg a vérpad kínjai csak megvastagították a barátság fonalát és ezután is szigorú titoktartás mellett vágyaik netovábbjáról beszélgettek: „ha majd letűzzük a kör zászlóját a kis terraszon!” Zsir János, élelmezési biztos, már álmában nem egyszer odaképzelte magát és olyan öbögatást rendezett, hogy az egész háló felébredt. Mint-hogy pedig ez többször ismétlődött, a kör vezetősége kénytelen volt erélyesebb rendszabályhoz nyúlni. Így történt:

Irgalom (mint elnök.) T. Kőr! Az ülést ezennel megnyitom

és felszólítom Börtsök, trapper urat, adja elő panaszát és aggodalmát.

Zsír (kipárnázott karjaival hadonázva): Tiltakozom.

Börtsök: T. Kör! (Halljuk, halljuk! — kiabált Irgalom.) Kö-rünket a végromlás fenyegeti. Végünk lesz! Egyik szeretve tisztelt tagtársunk estére mindig sokat eszik és azután...

Zsír kiabálva: Ráfogás, tiltakozom!

Börtsök: És azután éjjel kifecsegi álmában a kör titkait.

Zsír: Rágalom, én csak hortyogok!

Börtsök: Dinnyés Bendegúz, amiért nem vettük fel a körbe, dühös és les utánunk.

Zsír: Én nem beszélek álmomban!

Irgalom (mint elnök öklével az asztalt veri.) Igenis Zsír ur beszél, én is hallottam. Azért kénytelen vagyok figyelmeztetni, hogy ne zavarja az előadót.

Börtsök: Minthogy Dinnyés ágya közel van ahhoz a tagtársunkhoz, nagy a veszély, hogy titkainkat maholnap az egész szakasz megtudja. Azért indítványozom, hogy Zsír János élelmezési biztos ur írja alá a következő felhatalmazást. (Olvassa.) „Én Zsír János, élelmezési biztos, felhatalmazom alsóreótsági Börtsök Adám trappert, hogy esténként a nyakamra spagátot kössön... Zsír: Tiltakozom!

Börtsök (folytatja): spagátot kössön és azt mellettem levő ágyából, valahányszor álmomban beszélek, addig ráncigálja, amíg el nem hallgatok.”

Zsír (kétségbeesetten): Hiszen megfulladok.

Irgalom: Ugy van, Zsír tagtársunk megfullad.

Börtsök (tanácstalanul): Én erre nem is gondoltam.

Zsír (pityeregve): A lábamra ráköthetitek.

Irgalom: Ugy van, a lábára.

Ez az erélyes rendszabály csakugyan segített és a kör egén gyülekező fekete felhők ismét szétesőzlottak. Kívülről nem fenyegette a kört veszély, mert nagyon óvatosak voltak, annál nagyobb baj támadt a körön belül: a kedv lankadni kezdett. Hiába lesték a kedvező alkalmat, csak nem jött, nem mehettek expedícióra. Még Börtsök is lógatta az orrát és olyan terveket forgatott agyában, hogy kilép a körből. Azonban Irgalomnak kitűnő ötlete támadt. Gyártott egy tüzes indulót és azzal buzdították egymást, ha a kalandvágy el akart párologni tőlük. Sajnos, a dallam olyan hangokból tevődött össze, hogy a legnagyobb jóakarattal sem tudtam rájuk akadni a zongóra billentyűin, ezért csak a szöveget írhatom le:

Kör, kör, kör, Felfedező Kör,

Ki nincs benne, az egy nagy ökör.

Irgalom lett az elnök,

Mert ő akar kit ellök,

Börtsök Adám vezető,

Zsír János az etető, az etető!

Cső, cső, cső, kukorica-cső,

Aki bátor, háztőre jó.

Két rőf kolbász meg egy fél

A nagy úton mind elkél.

Zsír Jánoska beszerzi

A kör pedig megeszi, de megesz!

Út, út, út, felfedező út,
Elfeledtet minden gondot bút.
Keljünk útra, rajta, fell!
Gyáva csirke, ki nem mer.
Hivogat a háztető,
Előre felfedező, felfedező!

Gyorsvonat sebességgel repültek a napok, de a három jómadár hiába várta a kedvező időt egy újabb expedícióra, mindig közbejött valami és le kellett mondaniok. Egyik este rémülten veszi észre Börtsök, hogy a szomszéd asztalnál falatozó Zsír tányérján már a harmadik porció hurka jelenik meg. Mellette ugyanis jobbról, balról két vékonypéNZű, rossztétvágyú fiú ült és azok a saját részüket is jógyomru társuknak adták. Ezért Börtsök óvatosan bár, de elég hangosan odakiáltotta: Zsír!

Zsír felkapta a fejét és a meglepedéstől csillogó szemét a hang irányába meresztette. Tekintetük találkozott. Börtsök nem beszélhetett, tehát csak ijesztoen hunyorgatott a szemével és olyan arcot vágott, hogy szinte le lehetett olvasni: Na megállj! Azonban a harmadik hurkaporción boldog várományosa angol hidegvérrel legyintett egyet és elmerült a tányérjába. Vacsora után, mihelyt játéka csöngettek, Börtsök Zsír mellett termett és a szoba jobsarkában levő, építőköves szekrényhez hurcolta. Csak úgy szemre tornyot kezdtek építeni, de amikor látták, hogy tiszta a levegő, Zsír megszólalt:

Mit akarsz velem?

Mit? — dohogott mérgesen Börtsök. — Még kérdezed? Már megint mennyit összeettél.

Az csak olyan ráfogás, — vetette ellen Zsír. — Nekem a félfogamra sem volt elég, majd eszem kottyant.

Persze. De azért majd éjtszaka ismét nyugtalanul fogsz aludni és álmokban kikornyikálok a titkainkat, ugy-e?

Akkor is te leszel a hibás.

En? Mit mondasz? En, a hibás?

Csakis te. Mert ha most nem hozod eszembe a kört, hát akkor éjjel is biztosan másról beszéltem volna. De most már hiába. Most már szinte lehetetlen, hogy ne beszéljek a körről.

Minek ettél annyi véreshurkát?!

Minek hoztad eszembe a kört?!

Te, ha beszélni mersz, akkor én úgy megrántom azt a zsi-neget a lábodon, hogy meghalsz. Még neked áll feljebb, hát nem elég...

Na fiuk, — szólalt meg a hátuk megett valaki mély hangon — ti ugyan ügyetlen kőművesek vagytok, ennyi idő alatt még semmit sem építettetek.

A két gyerek azonnal ráismert a magisterre és hátra sem néztek, csak Börtsöknek juthatott valami az eszébe, mert hamiskásan nevettek.

Talán összeomlott, — kérdezte tovább a magister.
Nem omlott össze, — jegyezte meg szerényen Zsír, Börtsök pedig dühösen ránézett, azután a magister felé fordulva, újra nevetett.

Lusták a napszámosok, úgy-e?

Az, az, — bölíngatott rá Börtsök kacagva, — tisztelendő ur annyira jól lakott, hogy nem bírja emelni a köveket.

Kicsoda? Én? — ámuldozott a magister ezen a szemtelenségen.

Most meg Börtsök csodalokozott: Dehogy is, a Zsír. Három adag hurkát evett meg.

Hármat, — ismerte be Zsír szerényen.

Te szerencsétlen, hiszen beteg leszel. Ha ilyen falánk vagy, majd a közelembé ültettek, hogy mindig a szemem előtt légy.

Szegény, kis kövér fülig pirult. Társa a szeme közé nevetett és mikor a magiszter elment tőlk, utána sietett és mindenfelét kérdezett. Közben, ha a magiszter nem nézett rá, csúfolódó arcokat vágott Zsír János, élelmzési biztos felé. Zsír ritkán szokott mérges lenni, de most elfutotta a harag. Ilyen csúfot úzni belőle! Hát ezért táplálja már annyi időn át a kört? Dűhtől reszketett az ajka, remegett a lába és a szeme vérbeborult. Felvette magában, hogy visszafizeti a kölcsönt.

Este a hálóban lámpaoltás után, mint máskor is tenni szokta, rákötötte a lábára a zsinéget és a másik végét átdugta Börtsök ágyához. Úgy gondolta, hogyha majd a szomszéd elalszik, leoldja a lábáról és a vizes-pohárra köti. Azután lármázni fog és Börtsök bizonyosan ráncigálni fogja a zsinéget és magára borítja a poharat.

Könnyű az elhatározás, nehéz a kivitel. A kis kövér hamarabb aludt el, mint Börtsök és mikor a magiszter utoljára ment végig az ágyak között, már mindenki aludt boldogan. A magiszter is nyugodni tért, de alig vonta be ágyfüggönyét, a legutolsó ablak szörnyen kezdett zörögni. Kinn erős szél támadt. Vad haraggal száguldott le a Makár-hegy lejtőjéről a vihar, hogy dühös süvöltés között kipróbálja a Pius valamennyi ablakát, hátha egyik-másik rosszul van betéve. Ökelmének ugyanis legkedvesebb foglalkozása nagy csörömpölés és cselédjajgatás után végigszáguldozni a tágas folyosókon és megzörgetni a tantermek, játszotermek ajtáját. Szerencsére a magiszter, még mielőtt a szél kivághatta volna az ablakot, odasietett és jobban zárta. Alig fordult meg és tett néhány lépést visszafelé, az éjjeli lámpás elaludt a mennyezeten és a teremben korom sötét lett.

Na — jutott az eszébe — megint talán egy villanypözna dől ki.

Óvatosan haladt előre, kezével tapogatta az utat. Csend volt, csak a szél füttyült irgalmatlanul odakinn és a fiuk szabályos, ütemszerű lélegzetvétele hallatszott. Nem akart senkit sem felverni, tehát vigyázva, zajtalanul keresgélte az ágyak között a szabad helyet. Amint úgy a fele úton volt és kezét végig-

vonta az egyik ágy vasán, zsinég akadt a kezébe. Tovább csuszatta rajta ujjait és érezte, hogy egyik ágytól a másikig terjed.

Mi lehet ez? Mit akarnak evvel a gyerekek? — füstölgött magában és próbálta húzni. A zsinég engedett. Most-még erősebben húzta.

Na, — szólalt meg az ágyban valaki. Ujra húzta.

Te ló, mit húzod azt a spárgát, hiszen nem is beszéltem.

Zsír elfojtott, de dühös hangon beszélt, szörnyen bosszantotta, hogy terve nem sikerült. Amíg ilyen szépen dűnnyögött, a magisztere meghúzta a spárga másik végét is, amely Börtsök kezére volt tekerve és még a lélegzetét is visszafojtotta, hogy el ne árulja magát. Börtsök felébredt. Nem látott semmit, csak azt hallotta, hogy Zsír őt szidja. Visszaszólt:

Hozzá sem nyúltam.

Ne hazudjál, hiszen most is húzod.

Húzza a Bali Mihály, de nem én, te rángatod. Zsír már mérgeesebb volt, mint a kanpulyka. Sziszegve beszélt: Te, ha abba nem hagyod, hát pofonyáglak.

Csak merj! — jött vissza a felelet Börtöktől. A magiszter már éppen meg akart szólalni, de előbb leoldotta a kezére csavarodott zsinéget. Természetesen nem kerülhette el, újra meg-rántotta Zsír lábát. Ezt azután már megsokalta a kis kövér, kiugrott az ágyból és a sötétben Börtsök ágyára ütött. Oh, borzalom, pont az orrát találta el. Annak se kellett több, fájdalmában felordított és úgy hadonászott a karjával, mint a szélmalom. Közben leverte a vizespoharat, felborította a lavort. A nagy zajra mindenki felébredt, de nem tudták, mi történik, csak tompa ütéseket és dühös jajgatást hallottak.

A magiszter ekkor a zsebébe nyúlt, kivette az öngyújtóját és meggyújtotta. Halvány fénye mellett látni lehetett két hálósingest kakaót, amint ijedten, kövémeredve bámul a magiszter felé. És most hulljon le a lepel.

Diákvilág.

Diákvilág a címe annak az érdekes könyvnek, amely a kárácsnyói könyvpiacon *M. Prohászka Adorján, S. J.* zamatos fordításában jelent meg. A regény az angol diákeletet mutatja be megkapó vonásokban, s ha egyik-másik esemény talán magyar viszonyok közt különösnek látszanék, egy azonban lebilincseli teljesen érdeklődésünket, s ez a diákjellem, a diákszív, mely egyformán dobog a világ mind az öt részében.

A könyv egy harmadikos gimnázistának viselt dolgait mondja el emlékirat formában. Felderíti kópéságait, csintalanságait, melyeket hol egyedül, hol meg két kenyeres pajtásával: Jimmyvel és Bryant-tel követ el. Szigorú atyja nem érti meg

csélcsap jellemét s nem egy nádpálcát tör rajta össze, de eredménytelenül, úgy, hogy már lemond arról a reményről, hogy fiából még derék ember lehet. Hozzájárul még az otthoni kelemetlenségeihez, hogy két nővérével állandóan hadilábon áll. Atyjával aztán Dewsbury békíti ki, pedig őt Freddy, a főhős, eddig a legnagyobb ellenségének tekintette.

Az angol középiskolák szokása szerint Dewsbury meg volt bízva a kisebbek felügyeletével és bizony nem egyszer utasította őket rendre, ha a fegyelmet megszegték, avagy ponyvaregényeket olvastak. Persze emiatt aztán nem volt kedves személy a kisebbek szemében és sok borsot törtek orra alá. Pedig Dewsbury — kinek szintén fontos szerep jut a regényben — igen nemes jellem. Özvegy édes anyjának egyetlen vigasza, reménye, az intézet büszkesége, legjobb futballista s a kongregáció praefectusa, bár Freddy társaival együtt botrányos módon nyilvánította ellene a hangulatát. Sok-sok apró eseménynek kellett leperegni, sok-sok lelki küzdelemnek elcsitulnia, míg Freddy és Dewsbury, a legjobb barátokká válnak, ugyanynyra, hogy a praemiumosztásnál Freddy elhárítja Dewsburytól a ki-fütyöltést, de viszont a társai őt fütyülnek ki.

Majd más érdekesítő kisebb kalandok után következik azon csínynek leírása, amelyről Freddy maga mondja, hogy életének ez volt a legizgalmasabb kalandja. Valami Pinner nevű szabadgondolkodó előadást tartott az egyház ellen s azon titokban Freddy is részt vesz legjobb barátaival. De oly badarságokat beszélt össze, hogy elhatározzák, hogy becsapják és így kijózanítják. A fiuk becsalják az intézetbe s ott rémesebbnél-rémesebb dolgokat mesélnek a jezsuiták nevelési rendszeréről, amit Pinner szentül el is hisz. Hogy ne legyen feltűnő a látogatása, a fiuk ajánlatára borbélynak öltözik s meg is nyír egy pátert, persze borzalmasan elcsúfítva. Ebből aztán országos botrány lesz, s a fiukat majdnem kicsapják s a büntetés, mit kaptak, emlékeztetésé tette nekik nagyon e napot.

Még a derék Dewsbury is bele volt keverve a kalandba. s ezért le is tették a kongregációi praefectusságról...

Külföldön Garrold Richard S. J. ezen munkáját, a „Diákvilág”-ot egyik legjobb ifjúsági regénynek tartják. Élénk, eseményekben nagyon gazdag elbeszélés, a diákszív legrejtettebb titkainak ismerete, a diákjellem markáns ecsetelése és a diákszínek kifogyhatatlansága jellemzik a művet. Diák szebb könyvet nem kérhet ajándékol szüleitől, viszont a szülők sem vehetnek érdekesebb és tanulságosabb könyvet gyermekeiknek. Ára csak 350 K. (Megrendelhető Budapesten, VIII., Horánszky-u. 20. a „Mária-Kongregáció” kiadóhivatalában.)

Menyhárh Béla, P. i. V. o. t.

Humor az iskolában.

Hittan. 1. A szenthagyomány azon könyvek gyűjteménye, melyeket nem írtak meg. (V. V.) — 2. Jézus 12 éves korában Jászberénybe ment (sugás: Jeruzsálem). (R. K.) — 3. Jézust, Szűz Mária és sz. Józsefet együtt Szentháromságnak nevezzük. (K. L.) — 4. Az öszövetésig 40 napig várt a Megváltóra. (L. K.) — 5. Faludi az V. közbeszédben szidja az istentelen orvosokat, akik még a haldoklóhoz sem hívnak papot és így a haldokló Isten segítségével nem halhat meg. (B. L.)

Magyar. 6. Petőfi csüggött a fán, mint a gyümölcs (F. I.) — 7. Az elsöben a tárgyas ragozást gyakorolják. Tanár: Ragozd: szeretem a káposztát. Diák: (eleinte ötöl-hatol, végre félénken kérdi): Szabad, kérem, úgy is ragozni: én nem szeretem a káposztát? (S. P.) — 8. A másodikban költeményt diktált a tanár, s mondja az írásfeljelen is: Egy reményteljes csemete extemporáléja aztán így festett: Első imám Bont. — Nem fedjük sohasem el vessző — Azt az édes imádságot vessző — Melyet egykor kiskorunkban bont — Vánkosunkra leborulva vessző — Édes anyánk ajka sugott bont. (A. A.) — 9. A harmadikban leírják az osztálytermet. Egy-két szemelvény a dolgozatokból: a) Balra van a fogás, amelyre a tanár ur, mikor melege van, felakasztja a kabátját. (F. S.) b) A másik oldalon van két fütötest, amely télen-nyáron hideg. (M. L.) c) Föülről lógnak a lámpák, de körteje egyiknek sincs. (K. I.) — 10. A szarvas okoskodás az, mikor ellenfelünket két szarv közé szorítjuk s vagy az egyiket, vagy a másikon fénnakad. (D. L.) — 11. A Toldi alapeszméje az, hogy Miklós megeri Györgyöt. (D. L.) — 12. Kisfaludy porcollán szobrokat festett Bécsben. (D. L.) — 13. Garay János vigjátékot is írt, pl. az Obsitot. (D. L.) — 14. Az Auróra-Kör, melynek feje Kisfaludy Károly volt, tízenhatodréti könyvecske. (D. L.) — 15. Báthory Erzsébet férjének eredeti felesége volt. (D. L.) — 16. Petőfi papája kishentesmester volt. (D. L.) — 17. Petőfi költeményeit az egrí kispapok adták ki. (D. L.) — 18. Petőfi, miután megismerte Szendrői Juliát, 1849. végén Segesváron meghalt. (D. L.) — 19. A magyar niebelungi verssrófa a caesura. (D. L.) — 20. „Igazságos Isten”-t nagy betűkkel kell kimondani. (D. L.) — 21. Nagy kezdőbetűvel írjuk továbbá az *állami* (állandó) jelzőket. (B. D.) — 22. A holló sajtot csent és hamar felmászott vele egy magas fára. (B. L.)

Latin. 23. A cum a praeteritum perfectum ablativusa. (S. I.) — 24. A római népéposz tárgya a hazafiasság és a vers. (D. L.) — 25. A jövendölés szerint Trója akkor pusztult el, mikor Aeneas megalapította Itáliát. (D. L.) — 26. A személytelen ígék sajátsága, hogy minden alakban, időben, nemben, számban és személyben előfordulhatnak. (D. L.) — 27. Juno azért gyűlölte Aeneast, mert nem kapta meg tőle a szépség almáját.

(D. L.) — 28. Minerva volt az iskolásgyermekek védőszentje. (O. R.) — 29. A polgárok összehívták Romulust a Campus mezőre. (H. Z.) — 30. Karácsonykor megszállott területre utazik G. A határon átkutatják holmiját a csehek s megtalálják a neki szabályokat. A finác összeráncolja homlokát s ráváll: ez politikai dolog — és viszik kihallgatásra atyjával együtt.

Történelem. 31. Szent István Asztrik püspököt azért küldte Rómába, hogy prédikációt tartson a jámbor népek. (N. V.) — 32. Szent István tíz püspökségre osztotta az országot, ezek közt volt Asztrik püspök is. (P. B.) — 33. A kis János csecsemőkirály volt. (D. L.) — 34. A janicsárok titkos fegyverekkel foglalták el Budát. (D. L.) — 35. A szultán nem bízta asszonykézre az ország szívet. (D. L.) — 36. A szultán felszólította Fráter Györgyöt, hogy vonuljon vissza a Tripartitumba. (D. L.) — 37. Fráter György egyrészt a törökkel, másrészt a szultánnal volt jóban. (D. L.) — 38. A magyarok Hadurnak leginkább köveket áldoztak fel. (C. I.) — 39. Görögországban három törzs alakult: az egyik volt az... izé... a másik pedig az eupatria. (H. Z.)

Földrajz. 40. Pozsony arról híres, hogy ott a mákos patkót kétszer sütik meg. (M. B.) — 41. Hódmezővásárhely pedig arról nevezetes, hogy hosszú neve van. (S. I.) — 42. A Duna balparti mellékfolyója a... Kecse... Kecskemét. (P. I.) — 43. *Tanár* (a hosszúsági és szélességi körökre mutatva) Mik ezek a vonalak? *Diák:* A Duna és a Tisza. (V. V.) — 44. Több csermely együttvéve medvét (medret) ás magának. (Z. G.) — 45. *Tanár* (magyaráz) Most már új hegyek nem igen vannak, mert a föld kérge... *Diák:* De van kérem, itt! (ujjával mutat a térkép felé). *Tanár* (a térképre néz) A Mecseket gondold? *Diák:* Nem! (Ujját mutatva) Itt van egy ujjhegy! (P. L.) — 46. *Tanár:* Solon korában milyen szigetet nem volt szabad említeni Athénben? *Diák* (hallgat). *Tanár* (segít) Sza... Sza... *Diák* (diadalal) Szalma. (Szalamisz.) (D. I.)

Természetrész. 47. A nyúlnek azért van rövid farka, hogy a kutya ne harapasson bele. (B. D.) — 48. A sertésnek két csülke és két nem-csülke van. (K. I.) — 49. A kutyának a két jobb lábán négy ujja, a két ballábán pedig öt ujja van. (L. K.) — 50. A macska lábán tollas párnák vannak. (L. K.) — 51. A ténén a fogával húzza a kocsit. (L. K.) — 52. Amerika madarai: a dunnalúd és a pézsmatulok. (S. Gy.) — 53. Majmai pedig: a lajhár, vampír és a kolibri. (S. Gy.)

Fizika. (Mind D. L.-tól.) 54. A liter olyan kocka, melynek oldala egy köbcentiméter hosszú. — 55. A métert Szent-Lúdban őrzik. — 56. A Nap megfordító rétegeiben vannak a Fraunhofer-féle vonalak. — 57. Ha ujjboldkora nem látjuk a Holdat, az azért van, mert a Nap a Föld és a Hold közé kerül és a Nap árnyékával eltakarja a Holdat. — 58. A kompenzációs inga ingáját kétféle fémből készítik, hogy azok lerontsák egymást. — 59. A légköri nyomás egysége a kalória. — 60. A forrásnál

nevezetes Légnemstreit (Leidenforst) kísérlete, melynél a víz-cseppek szaladgálnak és ezáltal késleltetik a fröccsenést. — 61. Ha azt akarjuk, hogy a víz kisebb hőmérsékletnél forrjon, fel kell máznunk egy magas hegyre. — 62. *Tanár:* Milyen elektroszkópokat ismer? *Diák:* Kétfélet: Üveggömb és bodzafa. — 63. Az elektroszkóp fején szigetelő bél van. — 64. *Tanár* (egy elektroszkópra mutatva, melyen henger van) Mi van ezen? *Diák:* Ezen kúp van. (Nevetés.) Azaz, nem kúp, hanem vekni van rajta. — 65. A kör az egyetlen görbe egyenes. (Sz. L.)

„Stramm“ diák.

*Hej! te ősi latin nyelvtan,
Fődeleden de sok por van,
Belőled nem tanulok,
Hisz' én „stramm“ diák vagyok!*

*A naplopás csak az élet,
Van életem, mert henyelek,
A magoncé a dolog,
Én meg „stramm“ diák vagyok!*

*Elkészítsd pajtás a bicskát,
S óra előtt add nekem át,
Csak nem töröm magamat!
Hisz' én „stramm“ diák vagyok!*

*Tán a tanuláshoz éljek?
A magoncok nem legények!
Mulatok inkább nagyot,
Hisz' én „stramm“ diák vagyok!*

*Van igaz egy művészetem,
Ebben párom ritkán lelem:
Bicskázni, azt jól tudok,
Mert én „stramm“ diák vagyok!*

*Milyen jó, hogy nem tanultam
És egy rakás bundát fogtam,
Télen így meg nem fagyok,
Hát nem „stramm“ diák vagyok?*

*Eh! mit nekem az iskola,
Az iskola ezer baja,
Majd elmúlnak a bajok,
De én „stramm“ diák vagyok!*

Bicskázással és sok drukkál,
Az iskolán ha átcusztam,
Kezembe passzusz kapok.
Én csak „stramm“ diák vagyok!

Petőfi S.-tól lopta: T. B.

A Krónika

élén a Pius-kollegiumnak egy nagy eseményéről külön meg kell emlékeznünk. A rendi elüljáróság intézkedése alapján ugyanis 1922. július hó 31-től kezdve a rendház főnöke, a gimnázium igazgatója és az internátus kormányzója

Főtisztelendő P. Kerling János S. J.

Az öregek nagyon jól ismerik őt mint lelkes tanárt, ki a legunalmasabb órákat is élénkké tudta tenni — mint gondos gimnáziumi praefectust, ki oly kellemessé tudta tenni a vakációi életét az iskolaévi szigorú fegyelem sürgetése után — mint a Pius-gimnázium fényes ünnepélyeinek mesterei rendezőjét. Őt évi távollét után ismét visszatért körünkbe a kalocsai kollégiumból. Isten áldását esdi működésére buzgó imánk!

P. Riegl Sándor pedig, ki öt éven át igen nehéz viszonyok közt, nagy körültekintéssel kormányozta a Pius-kollegiumot és atyai szeretettel karolta fel a diákság ügyeit, a megérdemelt nyugalmasabb működési kör helyett elvállalta a sok gondnal és fáradsággal járó gimnáziumi praefecturát és továbbra is a Pius ifjuságának szenteli életét. Önfeláldozó munkássága igaz hálát, szeretetet fakasztott az ifjuság szívében. A jó Isten ezerszeresen fizesse meg odaadó munkáját.

Kár, hogy nem úgy szól a közmondás: minden jó, ha az eleje jó, mert akkor elég nyugalommal várnök az 1922/23. iskolai év többi részét is. Semmi akadály sem gördült az iskola pontos megkezdése elé, sőt az új szecskák már aug. 31-én érkeztek meg a sikeres felvételi vizsgára. De hadd lássuk a többit. A sok jót és rosszat, amelyet a Pius lakóinak sikerült megélni a gyorsan múlt iskolai év első felében.

Aug. 31. Mint mondtam, felvételi vizsga, de csak a gimnáziumban, mert hogy valaki — pláne amolyan első szakaszbeli szecska — mint telivér konviktor bekerüljön a többiek társaságába, előbb nem 1—2 órás vizsgát, hanem 3—4 napos exercitációt kell maga mögött látnia. Ez pedig nem kismiska! Meg kell tanulnia a merész vállalkozónak a párban járást. Párban sétálni, párban az ebédlőbe, párban a játéktérre, a hálóba, a tanterembe, a kápolnába, az iskolába. Meg kell tanulnia, hogy ha beszél, füttyszóra el kell hallgatnia, ha megy, sétál, a fütttyre meg kell állania, ha hallgat, fütttyre ismét megszólalhat, ha ját-

szik, a fütttyre még ezt is abba kell hagynia. Szóval, meg kell tanulnia táncolni, amint neki fütttylnek.

Szept. 4. Megelevenedik az egész nagy ház. Itt pakkolnak, ott rendezkednek, jelentkeznek, amott meg a viziontlátás kellemes perceit élvezik, úgy, hogy sokan még búslakodni is elfelejtene a búcsúzkodáskor:

Szept. 5. Kezdődik a munka, amelyre a *Szentlélek* segítségét kérjük már most a kezdet-kezdetén a hivatalos „*Veni Sancte Spiritus*”-sal.

Szept. 12. Olyan hírek keringenek, hogy József főherceg megjelenésével meg fogja tisztelni a várost. Előkerültek a rozsdásodni készülő hangszerek, az új tiszték a régiakkal versenyre kiabáltak a játéktereken.

Szept. 15. Kezdődik a német társalgás a melléktárgyak kíséretében. A szomorúság elfojtására jó volt az első meleg fürdő.

Szept. 16. Az első lelki fürdő nyomon követte a testit. Ma volt az első közös gyónás.

Szept. 17. Lóversenyben gyönyörködött, aki értett hozzá, no meg aki nem is.

Szept. 28. Befejezést nyert a III. sz. teniszversenye. Az egyesben első *Speiser Győző* VI. o. t., második *Schuth Vilmos* VI. o. t. A B. csoportban *Schmidt Ferenc* VI. o. t. került ki győztesen. A párosban *Benedek László* VIII. o. t. *Kotzián Imre* VI. o. t.-val nyert, míg a második helyre *Hamerli István* VIII. o. t. *Vadnai Jenő* VIII. o. t. pár került.

Okt. 1. Első kimenő s rőtgn a megszorított alakjában. Hiába, nincs ürömnélküli öröm e sártekén!

Okt. 10. Az első havi a szokásos hideg és meleg rázásokkal kapcsolatban.

Okt. 11. Vad ordítás estefelé s azután hirtelen néma csend. Mi ez? Elnyelte a Piuést a föld? Nem kérem. Hanem lelki gyakorlat kezdődik és ezért 3 napra lakat tétetik a kis és nagy szajkara. A nagyoknak *R. P. Rector*, a kicsiknek meg *P. Cséfalvay* adta.

Okt. 31. A II. sz. művészei az *Inkognito* előadásával mutatták meg a többi szakasz előtt színészi és bohóci rátermettségüket.

Nov. 2. A sakkszerető III. sz. ez évben első mérkőzését a következő eredménnyel zárta le. Első: *Benedek László* VIII. o. t. (csak 1 remis), második *Hamerli István* VIII. o. t., harmadik *Urbanovich László* VIII. o. t.

Nov. 5. Két kis elsősinh *Szily László* és *Teleki Ferenc* gr. ma vették először magukhoz a gyermekek legnagyobb barátját, az Ur Jézust az Oltárizsentségben. A kis ünnepség mindenkinek kedvessé tették e napot.

Haladunk a kultúrával. A Piusban mindenki tudta már hetek óta, hogy pár napon belül megnyílik s megtartja szezonnyitó bemutakozását a Pius-Mozgó. Ma megjött végre a nagy nap. Mozgónak igazi mozgó volt. Mozgott a kép, mozgott a mó-

tort pótló hajtó diák, mozgott a szén a gépben, mozogtak a csavarok is néha, mozgott *Rézbányay* a zongoránál, órákon keresztül verve azt, mozgott sőt inkább mozgolódott nem egyszer a közönség is, várva, míg felül győzedelmeskednek a gépen, végül azonban azok mozogtak legjobban, akik a szeszélyes géppel a legközelebbi érintkezésben voltak. Nem kell azonban félreérteni. Mindenki meg volt elégedve az elért eredménnyel, mert mindenki, aki bele mer fogni valamely nagy dologba, tapasztalhatta, hogy minden kezdet nehéz.

Nov. 6. R. P. Provincialis Pécsre érkezett.

Nov. 8. R. P. Provincialis szokása szerint meglátogatja a nagyokat.

Nov. 9. A III. sz. R. P. Provincialis tiszteletére előadja a *Krokodilt*. A kitűnő darabot a III. sz. közismert művészei minden komolyságot megtörő humorral játszották el. A „corpus delicti” a rendező szobájában várja még az ítéletet, hogy melyik muzeumba kerüljön.

Nov. 11. *P. Biró Ferenc* Budapestről, d. u. a nagyoknál rekreáció alakjában gazdasági felvilágosítást tartott.

Nov. 15. Petőfy-mozira kimentünk a városba. Láttunk helyette: nyúlfogást, klostromépítést, angol trónörökösöt, s a Ludovika ellenforradalmi emlékének leleplezését. Persze mindez a diákelőadások tempójában ment.

Nov. 19. Havi — borongós őszi hangulatban.

Nov. 20. Minden szakasz egész nap hangos az énektől s elemi erővel tör elő a fiuk lelkéből „Eljen a király!” Nem csoda, hisz örökös királyunk, II. Ottó ma ünnepli a messze távolban 10 éves születésnapját. Részt vettünk a vártemplomban az ünnepi sz. misén.

Dec. 2. Főpróba a „Két Napoleon”-hoz.

Dec. 3. Kimenő, kivéve azokat, akik ellen tanulás vagy más tekintetben kifogás volt. No, ihattak is az egerekl! Este fényes orchester kíséretében előadták a „Két Napoleon”-t az intézet 10 éves fennállásának emlékére. *P. Szittyai* magasroptú prologja emelte az ünnepélyes hangulatot. Mindenki meg lehetett elégedve, kivéve azokat persze, akik álltak vagy akik a későnérekes úri szokását megbűnhődve, hátra kerültek.

Dec. 5. A sok rendkívüliség következtében a szokásos Mikulás-ünnepély nagy vacsorává vedlett át. A sütemény behozatalakor olyan lelkes ordítás keletkezett, hogy mindenki szívesen lemondott a krampuszról is, mert mi lett volna, ha annak kezében a virgács suhogni kezd?

Dec. 6. Mi zaj kél kora reggel az első szakasz hálója felől? Nem kell sokat kíváncsiskodni, mert a közelgő díszmenet elárul mindent. Elöl *Bimbi*, zászlóként lóbálja maga előtt Mikulás ajándékát, egy 3 méteres rúdra kötött párizsival, szalonnával, káposztával. Utána a zecsakad fényesen felpakkolva krump-lival, káposztával, sárgarépával. Sokan azonban mást is talál-tak a cipőjükben: könyveket, mézet, lekvárt s finom sütemé-

nyeket. Az emelkedett hangulat csak akkor tompult, mikor kiki a saját pakkjának vagy pulpitusának valamelyik féltve őrzött kincsét fedezte fel a nem várt ajándékban.

Dec. 8. A város kongregációi közösen ünnepélyt rendeznek a budai katolikus körben az Immaculata tiszteletére. Ránk vonatkozólag ezt hozza a *Dunántul* dec. 10-i száma: „A Pius-főgimnázium ének- és zenekara nyitotta meg és zárta be az ünnepély műsorát hangulatos, kedves számaival... *Székely Gyula* és *Schmidt Vilmos* lelkesen adták elő Szalay Mátýásnak Választón című költeményét, amelyet *Milla Antal* formált melo-drámává ügyes kompozícióju, simulékony zongorakiséretével.” A III. sz. megtartja ez évben már második sakkversenyét, mely eredetien aposztrophálja: mindenkit érhet baleset!

Patacsi Béla sarlachot kap, még pedig septicust. Az orvos rögtön felad minden reményt.

Dec. 10. Négyen vannak sarlachban s a 2 legelsőbb osztályt óvatosságból otthon tartják. Az externisták búsan látogatják tovább az előadásokat. Kint a városban az ország leghíresebb misszionáriusai különböző templomokban missziót kezdenek.

Dec. 11. A kis Patacsit, szüleinek egyetlen reményét és büszkeségét, reggel ötkor a jó Isten megváltotta szenvedéseitől s magához vette.

Bátyjának társaságában, ki e tavasszal költözött át a boldogok hazájába, buzgón imádkozik boldogtalan hazánkért.

D. u. 5-kor a sarlach ellen oltás az első szakaszban. Mindenki nyugodtan tűrte el a tűszúrás, csak ketten szöktek a sorban mindig hátrább és hátrább a doktor ur előtt. De sorsukat el nem kerülhették, bár S-t négynek kellett lefognia.

Dec. 12. Nem is maradt ma már senki itt a kicsik közül, kivéve azokat, kiket k. szüleitől valamelyik országhatár zár el s karácsonyra is itt maradnak. Patacsi holttemető beszentelel s haza viszik. *P. Bangha* séta alatt meglátogatja a III. szakasz, hogy a modern kérdésekben rövid felvilágosítást adjon.

Dec. 13. Patacsi Béla testét örök nyugalomra helyezik otthon Szentdén. *P. Szittyai* megható beszédben bucsúztatta a sírnál a kis halottat. *P. Zborovszkyval* együtt képviselte az intézetet a temetésnél.

Dec. 14. A fiuk mindig szélesebb és szélesebb körben terjesztik, hogy 1—2 napon belül meg kell történni az utazásnak, mert hisz a péknél beszüntették már a kenyérsütést azon a címen, hogy ugysis hazamennek a növények stb. stb. Ok ugyan nincs az intézet lezárására, még ha ötször annyi beteg volna is, de tekintettel a közeli vakációra, az igazgatóság megkísérli a hosszabb szünet sürgőnyi kérelmezését.

Dec. 15. Reggel már félbiztosnak tartja mindenki az utazást. Akik a déli órákban utazhatnak, már pakkolnak is s mindenkinek rövid sürgőnyt kell szerkesztenie szüleinek, hogy: „Jöväk!” A fiuk merengenek az iskolában a hazautazás körülményeiről, az elüljáróság meg a sürgöny s telefon jelentések

továbbításán fáradozik. Reggel 9-kor megjött végre a sokaktól epedve várt miniszteri engedély, hogy kezdetét veheti azonnal a karácsonyi vakáció! A többi már express sebességgel ment.

Dec. 16. Akik itt maradtak, azok se bánták meg a váratlan vakációt. Még többen jól el voltak látva csomaggal azok közül, akiknek otthon már kezdték készíteni a finom hazait. Nem volt sok idő a fejtörésre. Az itt maradt jugoszlávoknak adták át csomagjuk maradék tartalmát, akiket persze nem kellett sokat nógatni az elfogadásra. D. u. többen korcsolyázással vezették be a jól kezdődő szüniidőt.

Dec. 17. Mára volt szánva a Pius-Mozi második előadása. A fiuk nagyobbreszt ugyan elmentek, de a filmek meg voltak már rendelve s így $\frac{1}{4}$ órai kezdettel egy előadást mégis megtartottak. Sajnálhatja mindenki, aki nem volt jelen. A filmek már maguk is jók voltak, hát még a technikai kivitel!

Dec. 20. Elkísértük utolsó útjára *Hoffecker Lajost*, aki már tavaly kimaradt a VIII. osztályból gyengélkedése miatt. Az alsó osztályokban egyike volt a legerősebbeknek, ki legzordabb időben is Rácvárosból pontosan megjelent az előadáson. Mindig kötelességtudó, szerény fiu volt. Szívba vitte a sirba. R. I. P.

Dec. 24. Kedves karácsonyest a konviktusban.

1923. jan. 6. Vetített képes előadás. Az Uránia színháztól kaptunk kölcsön vagy 180 drb. gyönyörű, művészi, színes dia-
pozitiveket, melyek a megváltás isteni művét tárták szemünk elé.

Jan. 7. Bevonulás. A régi hagyományokhoz hiven egy-kettő megint elkésik azzal az elcsépelet mentséggel, hogy ő „azt gondolta”, hogy csak 8-án kell megjelenni.

Jan. 13. A nagyok a Nemzeti színházban megtekintik a „Petőfi-előadást.”

Jan. 26. Méltóságos és Főtisztelendő *Dr. Vass Bertalan* főigazgató ur hivatalos látogatását végzi az intézetben.

Jan. 28. Farsangi mozi-előadás. A pukkadásig kikacagtuk magunkat.

Jan. 31. Bár egy ijesztő rém, Damokles-kardként allandóan ott lebegett fejük felett: a conferentia és a félelmi bizonyítvány. Ma kikaptuk a bizonyítványt. A folytatása kulisszák mögött játszódott le.

Előfizetés a „Mecsek Alján“-ra.

1. *Alapító tag* életfogytiglan kapja a lapot és fizet egyszer s mindenkorra 800 K-t.
2. *Jótevő tag* nyolc évig kapja a lapot s fizet 500 K-t.
3. *Pártoló tag* 400 K-nál kevesebbet fizet és ezen összeg arányában jár a lap.

Egyes szám növendékeinknek 30 K., másoknak 40 K. — Előbbi számok még kaphatók. Számonkint növendékeinknek 30 K., másoknak 40 K.

1923.

Hatodik szám.

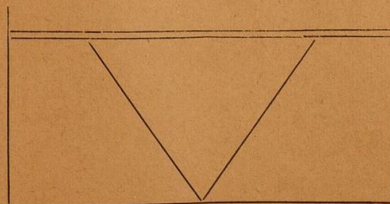
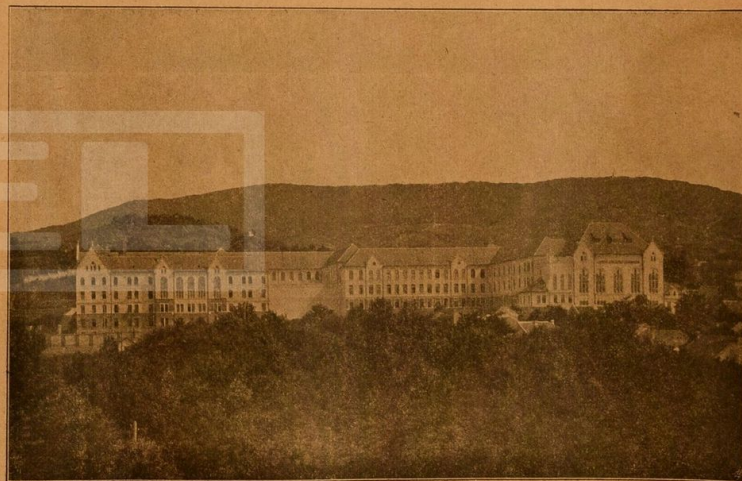
Február.

Mecsek Alján

A Pécsi Pius-kollégium lapja.

=====

=====

Pécselt

Dunántul Könyvkiadó és Nyomda R.-T.

1923.

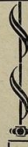
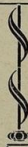
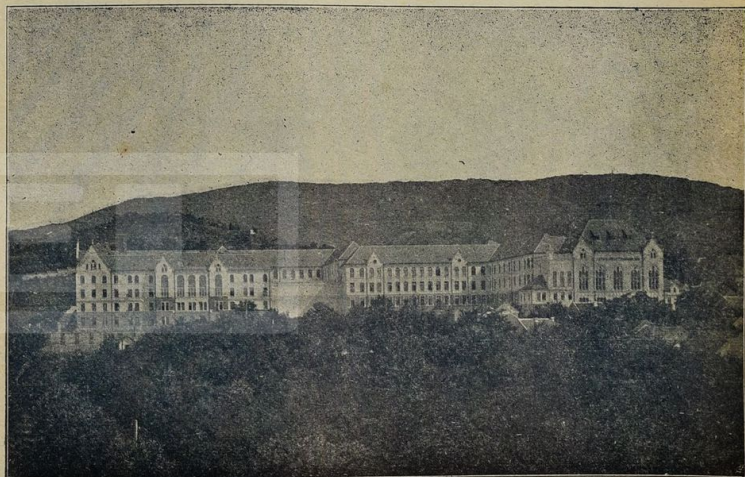
1923.

HETEDIK SZÁM.

JULIUS.

MECSEK ALJÁN

A PÉCSI PIUS-KOLLÉGIUM LAPJA

PÉCSETT,

TAIZS JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJA

1923.

Mecsek Alján

A pécsi Pius-kollégium lapja.

1923.

Hetedik szám.

Julius.

Kedves Barátaim!

Mikor az érettségi bizonyítvánnyal a zsebemben és a hagyományos sétapálcával a kezemben átléptem a Pius küszöbét, könny csillogott ugyan szememben, de lelkemben nagy érzések, remények bizseregtek. Mint „tekintetes úr” mint valami győztes triumphátor tekintettem a visszamaradt, a vizsgák hevében ve-rejttékező diákbárataimra, s csak azon csodálkoztam, hogy a nagy közönség nem fogadja „Io triumpho!” kiáltásokkal a boldog trium-phátort.

Nem kellett ahhoz két hónap sem, hogy észrevegyem, hogy az érettségi bizonyítvány még nem jogosít a triumphushoz, hanem épen a továbbküzdesre és küzködésre hatalmazza fel a diák-embert. Az életküzdelemben bajtársakra van szükség, különben elesik, elbukik az egyes ember az agyarkodó, kiméletlen ellen-séggel szemben. Nos, Kedves Barátaim, rá akarom terelni figyel-meteket most egy bajtársi szövetségre, melyben feltétlenül meg-bizhattok, s melyben mindent meg fogtok találni, ami egyetemi éveiteket kellemessé, tartalmassá fogja tenni.

Immár két éve az összes egyesületeket szemmel tartottam, személyesen megfigyeltem. Számotokra, Intelligens katolikus Fiúk, véleményem a következő: Négy hatalmas fővárosi organuma van a kath. diákszervezkedésnek; — az egyetemiék *Máriakon-gregációja* a hitbuzgalmi életet szorgalmazza, mert bizony az egyetemen nagyobb a lelki szükséglet, mint a Pius fehér falai közt, bár az alapot itt kell megszerezni. Az Egyetemi kongre-gáció, diákosan „Kongó” vig fickókból, sok szakosztályból áll, melyek a tanulmányokat nagyban elősegítik, megkönnyítik és VIII. Horánszky u. 20. alatt nagy palotával és nyilvános nagy mozival rendelkezik; — erkölcsi tisztításért hatalmas harcot vív a *Zrinyi-gárda* abszolút fegyelmezett tábora; — a kath. diákok klubéletét a *Szent Imre-kör* vállalta magára; gondoltok-e arra, Kedves Barátaim, hogy még mi hiányzott és mi volt égető szük-séglet? *Hiányzott a katolikus diákság társadalmi megszervezése*. Feljött a katolikus diák Pestre és ha e három *speciális* irányú szövetségbe be nem olvadt, mert ő csak annyit akart tenni vallásilag, mennyit neki az egyház előír, elkallódott, vagy pedig hozzá nem méltó egyesület — vegyestársaság — szívtá fel.

A társadalmi szervezést vállalta a *Foederatio Americana*, a kath. magyar, egyetemi és főiskolai hallgatók szövetsége. E kitűnően megszervezett, életerős, nagyjövőjű, fiatal alakulat a kath. egyetemi polgárt, mint úriembert, kath. úri miliőbe helyezi el. *Kalholikus*, mert teljesen homogén akar lenni. Nem tömegmozgalom ez, Kedves Barátaim, de az arra felkért diplomás úriember, úrnő és úriéaény és egyházi személy ajánlása alapján, minden egyetemista tagja lehet, ki megteszi azt, amit az egyház parancsol. Az volt a célja, hogy a kath. fiatalságot egymáshoz közel hozza, a kath. férfitársadalmat pedig önmagával és a kath. diáksággal lelkileg harmóniába állítsa, továbbá erkölcsi-társadalmi támogatásban részesítse.

A Foed. Americana fenséges gondolata a kath. család volt; a szövetség közeg akart lenni, hogy az egyetemista hozzá illő környezetbe jusson. Mivel pedig a mai világban a kath. intelligencia nem vállalkozhat zsúrokra és tömeglátogatásokra, ezérügyebár helyesen hozta szokásba az Americana a *családi estélyeket*, hol az ismerkedésnek és kellemes szórakozásnak tág tere nyílik. Ezen családi estélyeknek anyagi oldalától nem kell félni, mert a megjelenés mindenki számára utcai öltözetben kötelező és lakomákat nem csapunk rajta.

A pesti szövetségnek e családi estjei a Szentgellért-szálló Márványtermében szoktak lenni; aki pedig közületek szeret táncolni, vagy meg akar tanulni, az szintén a Gellért szállóban levő Elite-Americana tánciskolába járhat, mert bár a kötelező családi estélyeken tánc nincs, táncünnepélyek előfordulnak. A vidéki fiúk így kapnak jó tónust, melyre itt állandóan szükség van.

A katholicizmus a hazaszeretetet a legfényesebb erények közé emeli, ezért mi amerikanisták nem szavaló ünnepélyeken szoktuk kibeszélni magunkat, hanem a szövetség mélyenjáró, regeneráló munkájában iparkodunk teljes szívvel résztvenni; az egyesület nem politizál és senki az egyesület keretén belül vagy színeiben ne politizáljon; ha kedve van, teljesen privátum katholicus irányú politikát folytathat.

A politikára vonatkozólag ti is belátjátok, hogy minden körülmények közt katholicus módon élni, szorgalmasan dolgozni, ezerszer értékesebb a meddő disiunctiv marakodásnál; ez megöli, az feltámasztja a haza erejét.

Az Americana jelvénye a sötétzöld sapka aranysegéllyel és a felavatottaknak jobbról-balra lejtő mellszalag. A szalag színe corporatióként változó, a corporatiók pedig vidékek szerint vannak tagolva. Pl. a pécsieké felülről: zöld, fehér, arany szín. A latinos neveket a régi diákelet hatása alatt szerettük meg s tettük magunkévá.

Ha akár írásban, akár szóbelileg valamely ügyben akartok érdeklődni, írjatok dr. Schwartz Elemér egyetemi m. tanár, Americana főtitkár címén a központi Tudósító Irodának Budar pestre Horthy M. u. 15. III. em. alá.

Sokat lehetne csevegnünk az Americana kedélyes életé-91

de erre nincs helyünk itt és sokat kellene még hallanotok, Kedves Barátaim, a szervezetünkről, mely immár Budapest kath. intelligenciáját teljesen meghódította. Ajánlom nektek, vegyétek meg a „Magyar Jövő” vállalat (Bp. VII., Damjanich-u. 50.) kiadásában megjelent „Foederatio Americana” kézikönyvét, 141 K-ba kerül; emiatt ugyan nem lesz a bugyelláris lapos.

Az összes zöldsapkás, szalagszínekkel megkülönböztetett corporatiókba tartozik, minden corporatió az egyvidékiekkel a „földieket” öleli fel, legyenek bár öregurak, nagyasszonyok avagy leventék. Például a pécsi corporatio: Corp. Sopiana (Foed. Em. III.) Protektora: Nagymélt. gr. Zichy Gyula v. b. t. t., püspök úr; védőszentje: Szt. Mór, pécsi püspök; jelszava: *pressa resurgit Hungaria*; színe, monogramja, cimere, zászlaja, ládaja, serlege stbje van. Rövidített neve: Sop. Búcsúja október negyedik vasárnapja. Székhelye: Budapest. Jövőre Pécsset is fogunk alakítani az egyetemen corporatiót a központ megbízásából.

A lényegesebb dolgokat leírtam röviden. Azt gondolom, Fiúk, képet tudtok alkotni az egyesületről és a miliőről, melyben mozog. Forgassátok szeretettel a kézikönyvet és jöjjetek a konstruktívek nemzetépítő művében bennünket támogatni. Ne vezessen benneteket önzés, hanem lelkesedjete a közös nagy célért.

Szeretettel gondol rátok öreg barátotok

Szabó Pál Zoltán
III. é. bh., tanárjelölt.

A negyedik érettségi.

Ez évben már a negyedik raj száll ki a Pius-gimnáziumból. Eredmény tekintetében csatlakozik az előbbi évekhez.

Jelzen érettek: Gröbeldinger István, Kiss Andor P. i., Nagy János P. i., Schaffer Gyula, Schmidt Vilmos, Vadnai Jenő P. i. Jól érettek: Benedek László P. i., Hamerli István P. i., Jozipovics Péter, Milla Antal, Német László, Rézbányai Dezső P. i. Érettek: Anschau Antal P. i., Dóczy László, Tarr Béla, Török Géza. Ketten szeptemberben Székesfehérvárra hivatalosak.

É l j e n e k.

Gyermekek — — — ifjú!

I.

A nyugat ködébe kezdett elmerülni
A szomorú nap csendes alkonya,
Csillagtakaróját borítja a földre
Az éj, mint gondos, kedves, jó anya.

Mélységes csendjébe e hangos világnak
Nem kontárkodik csacsogó madár,
Alszik a természet és mint a puszta sír
Méla, csendes a nagy világhatár.

All a kedves csarnok a Mecsek tövében
Mint sziklazirt a vad vihar között,
Az élet fárasztó vad fürgetegéből
Termibe száz kis diák költözött.

Tudomány e büszke, szentelt csarnokában
Imbolyg sirva egy zokogó alak,
Hisz az anyaszívről oly kegyetlenséggel
Rabolták el őt e komor falak.

Otthon édesanyja talán most rágondol
Siratja kedves, szeretett fiát;
A messze távolban, mintha csak látná
Úgy beszél hozzá a kicsiny diák.

„Nézd, anyám, mily sötét, milyen rút, borongós,
Mily riasztó e csendes épület.
Mondd, mért maradnak itt oly hosszú időkre,
Oh anyám, mi lesz vélem nélküled?”

Vajjon ki fog engem megcsókolni, hogyha
Rám borúl az est néma alkonyán;
Vajjon ki fog engem megcsókolni, hogyha
Te nem leszel itt, drága, jó anyám?”

Im, így zokogott a kis fiú s kezébe
Temette síró, könnyező szemét
S amint ránézett a magas, nagy falakra,
Érzé, hogy élte mily sivár, setét.

Komor borongással néztek a fiúra
A néma, borús, hatalmas falak
És síró szavára árnyas kísértéként
Az éjmadarak felkacagtanak.

II.

Az idő homokja pergett, s ez időn át
Sok felhő vonult el a föld felett,
Gyorsan szárnyalt tova az idő madara,
Miként bolyongó, költő képzelet.

Elmultak, elmultak a szép gyermekévek
S a gyermekből im ifjú ember lett;
S ott áll nekidőlvé a komor falaknak,
Elgondolkodva a multak felett.

„A szép otthontól már régen elszakadtam,
Mint bőszi vihartól eltépett levél;
Elrabolta anyám a világfürgeteg
És te helyette jó anyám levél.”

A szenvedély hullám feldúló vihara
Csekély lényemet bőszen dobálja,
De a vésszirtek közt s indulatzátonyon
Mégüdedt e csarnok szent homálya.”

Künn az őszi szél most felsüvit dacosan,
Az élet hívó vésszirteje ez,
Búcsút rebeg ajka, kilép a sötétbe
S alakja már ott messze görnyedez.

De egy emlék maradt, emléke a multnak,
Még utoljára egyszer gyermek lett,
Kicsiny, kis könnyesepp a küszöbön azt mondja,
Hogy a távozó sírt és könnyezett.

Kotzián Imre P. i. VI. o. t.

† Eröss Andor.

(1905—1923.)

A sarlachjárvány a tél folyamán intézetünk leggyöngébb hajtásait látogatta meg és letépte egy rügyező ágacsckáját. Az életpirkadást hozó tavasz a nagyokat tette ki megpróbáltatásnak és márc. 21-én Eröss Andorban a megtépázott fáról virágban pompázó, szép reményekre jogosító ág törött le mindörökre. Váratlan jött a sors fordulása, mely őt nap alatt a derűs, vidám arcvonások helyébe merev, markáns vonásokkal rögzítette meg számunkra a nagy igazságot: transeunt omnia et tu cum eis pariter: elenyészik minden s te is velük együtt!

Ki hitte volna, hogy a friss erővel dolgozó ifjú napjai meg vannak számlálva? Lelkében eleven munkakedv, komoly tervek készítettek elő az utat a tanulásban való haladáshoz. Szüleitől csak nem rég kért engedélyt, hogy a közeledő husvétii vakációnak egy részét még az intézetben tölthesse, hogy nyugodtabban tudjon belemerülni tanulmányába s egy relációt letehessen. Az egész vonalon törekedett jegyeit javítani, hogy a jövő évi matura elé minél szebb reményekkel nézhessen. S a tanulás mellett szívesen hozott áldozatot a közjóért. Híven teljesítette kongregánista kötelességeit, agilis tagja volt a P. T. K.-nak, résztvevett a fuvózenekarban s mindig szívesen szerepelt a szindarabokban.

S anélkül, hogy tudta volna, mily kedves emléket állított magának ezekkel a szívességekkel! Még utolsó nap is, bár rosszul-lét miatt kimentette volna magát, szívesen felelt — életében utoljára — hittanból. És amint délután jobban érezte magát, tudni sem akart pihenésről. Ő, aki nappal még minden erejével teljesítette kötelességét, az éjjeli nyugalom idején, éjféلكor tört meg. Eddig mindig biztos erőben érezte magát, de most érezte, hogy eljött számára a leáldozás ideje.

A bekövetkezendőket példásan várta. Az orvosi tudomány minden eszközt felhasználták, hogy a halállal vívódó ifjút megmentsék, azonban csak normális szív működése nyújtott sikerreményt. Ő tisztában volt a helyzettel s betegségének második napján, márc. 18-án, maga kérte a haldoklók szentségeit s nagy buzgósággal vette fel azokat. A kórházlátogató franciskánus atya vigasztalta s hangsúlyozta, hogy a szent kenet gyógyító hatással is lehet a testre, mire Bandi válasza a biztos halál tudata volt: rajtam nem segít, mert perceim meg vannak számlálva. Mégis, mikor édesanyja megérkezik, mily gyöngédséggel igyekszik titkolni előtte súlyos helyzetét! De nem bírta elhárítani szeretettől a nagy csapást, sem a gyászos aggodalomtól gyötört család imája nem tudta őt a földi életben tartani! Márc. 21-én virradt fel utolsó napja. Fel akart kelni, hogy szent misét hallgasson, mert jobban érzi magát. Csak az ápoló nővér szavaira marad halálos ágyában s mihelhallgatás helyett összekulcsolt kezekkel buzgó imába merült. A mindinkább feltűnő kék foltok szemek elé tárták a közeli feloszlás tényét s a feszület, mely csak kínos vergődései közben hullott ki többször kezéből, felmutatták neki azt, ki győzedelmeskedett a halálon s várja őt. A rózsafüzér, melyet betegsége alatt annyit használt, megtette erősítő, bátorító szolgálatát a végső órákban is. Esti 6 óraker kéri, hogy imádkozzák elő neki a haldoklók imáit, majd a franciskánus atya megszilárdította őt a nehéz harcra, mely a 18 éves ifjú számára este 8 óraker lezárta a földi küzdelmek sorát.

A mohácsi sirboltban pihen most az, kit a szülői kedves hajlék nem tud többé visszanyerni. Pedig mekkora úrt jelent az ő távolléte! Gyengéd szeretete szülei és testvére iránt, szolgálatkészsége, szerénysége pótolhatatlanná teszi őt a család számára. S mintha csak vigasztalni akarta volna őket a nagy csapás miatt, halála előtt néhány héttel egy gyönyörű levélben közönte meg szüleinek szeretetét, áldozatait s ígért viszonzásul hálát s komoly munkát. Ez volt utolsó levele, melyben elbúcsúzott tudta nélkül!

De méltán gyászoljuk benne a katolikus közélet egy korán letűnt reménységét is! Mert míg édesatyját nap-nap után a kath. közérdek javára kifejtett számtalan gond és munka között látta s míg édesanyja a női kongregáció s a magyar nők nemzeti mozgalmának vezetői között szerepelt, maga is komolyan készült arra, hogy alkalmas legyen e nemes példa követésére. De Isten megelégedett magasztos törekvésével is és jutalmazásra méltatta e rövid élet után.

Kongreganista testvérek!

Midőn az intézettől nyolc kemény év után elbúcsúztatok, búcsút vettetek egyszersmind az intézet egyik kedves, meghitt intézményétől, a Mária-kongregációtól is. Lelketek kiművelése szempontjából mérhetetlen fontosságúak voltak azok a csendes, órák, miket itt töltöttetek Szűz Mária lábainál; mily esengő kéressel ostromoltatok akkor anyai szívét: *monstra Te esse Matrem* — mutasd meg, hogy anyám vagy!

Az édes anya felnevelt benneteket és kiküldött az élet zürzavaros forgatagába; kiképzett benneteket és beleállított a tomboló csaták lángoló tűzébe. Emlékeztetőül csak egy röpke szócskát adott veletek: *monstra Te esse filium* — mutasd meg immár, hogy fiam vagy! Es azóta szerető anyai szemmel kíséri utaitokat, figyelni küzdelmeket és elvárja továbbra is hűséges szolgálatotokat. Mert a gyermeki viszony Anya és gyermek közt nem szűnt az intézetből való távozástok alkalmából. Hiszen, amit megígértetek a fogadalom főnséges pillanatában, azt megígértétek örökre. A Szűzanya tovább gyakorolja anyai tisztét, ti is maradjatok mindvégig hűek a kongregációhoz.

A kongregáció magisztrátusa elhatározta, hogy az eltávozott testvérek viszonyát a szabályzat alapján rendezi s azért a következő felszólítással fordul mindegyiktekhez.

1. Minden távollévő tag, ha tartózkodási helyén van állásának megfelelő kongregáció, lépjen be oda, ha valami komoly akadály nem forog fenn. Kétes esetekben az anyakongregáció prézesénél van a döntés. Ezen átlépés következtében jogilag az új kongregációnak lesz tagja, de semmi akadálya annak, sőt kívánatos, hogy az anyakongregációval a baráti viszonyt fennartsa.

2. Akik nem léphetnek be más kongregációba, az anyakongregációnak tagjai maradnak, s azért kívánja a kongregáció, hogy e hozzátartozásukat évenként egyszer — december 8-ára — élőszóval vagy írásban ki is fejezzék. E feladat megkönnyítése céljából a kongregáció évenként november havában *Renovo* lapokat fog küldeni távollévő tagjaihoz azon kérelemmel, hogy e lapokat kitöltve az ünnepélyes fogalomújítás idejére (dec. 8.) visszaszármaztassák.

Különbösen is ajánlja a 47. szabály, hogy a távollévők időrövidőre keressék fel kerületben a prézest vagy a prefektust s tartsák fenn ily módon is a kapcsolatot kongreganista testvéreikkel.

3. Aki három egymásutáni felszólítás után sem küldi be „*Renovo*”-ját, azt más kongregációk példája szerint, törülni fogjuk a kongreganisták névsorából.

4. A Mecsek Alján a kongregációknak is hivatalos lapja.

A kongregáció magisztrátusa.

A „Congregatio Maior“ működése a lefolyt iskolaévben.

Mint a kongregáció krónikása, kedves lapunkban is bemutatom a kongregáció ezévi tevékenységét.

Főt. P. *Cséfalvy Nándor*, prézes, vezetése alatt a tisztikar a következőkből állott: Kiss Andor P. i. prefektus; a két asszisztens: *Schmidt Vilmos* és *Gröbeldinger István*, titkár pedig *Schäffer Gyula*. Rendes tagok száma: 66. Gyűléseinket hetenkint tartottuk, még pedig olyformán, hogy egy vitautlést két kápolnagyűlés váltott fel. A vitautléseken ez évben nem annyira apologetikus irányú tárgyakat tűztünk ki megbeszélésre, mint inkább életből merített vallás-erkölcsi kérdéseket, mint pl. a protestáns és kath. közös istentiszteletek; a szabadkőművesség szerepe különösen a világháborúban; igaz-e, hogy a tudósok mind hitelenek? A keresztény szocializmus stb. Az ismertetést mindig élénk érdeklődés kísérte és több oldalú hozzászólás követte.

A keresztény élet azonban nemcsak vitakozásból áll, hanem főképen cselekvésből. A kongregáció az ő sajátos elveit egyes szakosztályokban valósította meg.

A jellemnevelés szolgálatában állott első sorban az „*Önnevelési szekció*“, melynek 42 tagja a kezükhöz juttatott, nyomtatásban megjelent irányelvek szerint hetenkint egy meghatározott erénygyakorlatot végzett teljes odaadással és kintarasszal. Az *eucharisztikus szakosztály* a természetfölötti segítséget biztosította a buzgó törekvésre. Napi áldozó volt: 19; heti: 21; kétheti: 26. E szekciók működését kiegészítette az obsequiumok végzése Immaculata ünnepe előtt kilenc napon keresztül és egész május havában. A végzett erénygyakorlatokat a tagok feljegyezték és a tagok szép csokorba fűzve helyezték Szűz Anyánk lábaihoz.

Az *apostolkodás* terén szintén két szakosztály működött, u. m. a *missziós szakosztály*, melynek célja volt a külföldi missziók támogatása a szokásos módon (bélyeg-, pénz-, staniol stb. gyűjtés). Sikerült is két négergyermeket kiváltanunk és más adományokat küldenünk a Kláver-Péter társulatnak.

Szűkebb körünkben működött a *sajtószekció* jó iratok terjesztésével. Ezt a mai nehéz viszonyok mellett úgy értjük el, hogy egyrészt azok, akiknek valami jó ujság, vagy folyóirat járt, elolvasás után köröztették a tagok közt (Magyar Kultúra, Szív, Mária-Kongregáció, Visszhang Afrikából), másrészt, hogy olcsó és nemesítő olvasmányokat terjesztettünk az ifjuság körében (ifjusági szentek életrajzát, Magyar Jövő kiadványait, az eucharisztikus folyóiratokat), hogy jó és olcsó olvasmány nyújtásával kicsavarjuk az ifjuság kezéből az egyre terjedő detektív rémregényeket. Nagy érdeme van a kongregációnak azon a téren

is, hogy az *első pénteki áldozás* gondolatát terjesztette a kisebbek közt és minden alkalommal felhívta rá a fiúk figyelmét.

Ilyen volt a kongregáció ezévi, eléggé változatos működése. Végezetül ideiktatom a jövő évre megválasztott magisztrátus névsorát. Prefektus lett: *Takács Béla*. VIII. o. t. Asszisztensek pedig: *Bors László* és *Guszmán Viktor*. VIII. o. t.

Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria!

Bors László, P. i. VII. o. t.

A kisebb kongregáció.

Főtisztviselőikara ft. P. *Velics* vezetése alatt a következőképen alakult: prefektus: *Székely László* III. o. t.; asszisztensek: *Huth János* IV. o. t., *Brunner Endre* IV. o. t.; titkár: *Rihmer Zoltán* IV. o. t. Tagjainak száma: 31 rendes tag, 42 jelölt.

A szakosztályok közül az idén is működött az eucharisztikus szakosztály. Tagjainak száma a kültagokkal együtt: 230. Főlvételi föltétel volt: heti áldozás és megjelenés a havi gyűléseken. Ezenkívül az év elején megalakult a missziós szakosztály; tagjainak száma: 73. Főleg bélyegek gyűjtésével törekedett előmozdítani a missziók ügyét.

Említésre méltó mozzanatok még a kongregációnk életében: máj. 16., amikor ünnepi akadémiát tartottunk Szűzanyánk tiszteletére; és jún. 8., Jézus szent Szívének ünnepe, amikor a kongregáció ünnepi módon följánlotta magát Jézus szent Szívének.

A következő évre a magisztrátus így alakult: prefektus: *Székely László* IV. o. t.; asszisztensek: *Pálffy Gyula* IV. o. t. és *Fernbach Ferenc* IV. o. t.

† Furtényi Imre.

(1912—1923.)

*Szűz szent Imre éghertjében
Hiányzik még egy rózsaszál.
Ég angyala földön szállva
Pécsváradon reá talál.*

*A nagyasszony ápolta ezt
A Piusnak virányain,
De pinkődre hazaszállott
A gyermekvagy kis szárnyain.*

Már a fészlő kis bimbaja
Oly friss, üde, oly szép, szende.
„Engem tépj le! — szól szűz ajka —
Érett vagyok már a mennyre!”

Úgy megéltetik, hogy tövestől
Ki is tépi, el is hozza
Angyal keze édenkertbe.
S ott virít, mint pünkösdi rózsza.

Szüleinek s a Piusnak
Égből küldi búcsúcsókját:
Könnyeitek rózsafámra
A legdrágább gyöngyöt szórják.

Mezey Gerő S. J.

Szombaton délután.

Csendesen ábrándozom a padomban szombaton, az utolsó órán. Számbaveszem a hét eredményeit: egyszer sem szekundáztam be (hála a pedellus ügyességének, aki mindig akkor csengetett, amikor nekem kellett volna felelni), a szent miséről sem késtem el sítb. stb. Most már csak kilenc nap választ el a husvétii vakációtól. Ez lesz ám csak a jó, azaz straca! Csak jó hosszú legyen!

Eddig jutottam gondolatomban, mikor hirtelen, mintha az égből jönne, egy fantasztikusan összehajtogatott papír pottyant elém. Tíz percnyi erőlködés után kihámoztam ebből a „poste restante” levélből annyit: „Ma délután fél háromkor meccs a második csapat ellen!!! Biztosan ott légy” (még több felkiáltó jel). Az aláírást még tíz percnyi erőlködés után sem tudtam elolvasni. De azért sejtem, hogy ki írta: a csapatkapitány, (megnevezni nem akarom, csak annyit árulok el róla, hogy neve nagyon hasonlít a „Foci”-hoz), akitől én három latin puska árán eszközöltem ki, hogy engem a csapatába bevegjen. Az óra hátralevő része rám nézve szerencsésen mult el, de nem úgy a csapatkapitánynak. A tisztelendő úr ugyanis észrevette, hogy miben buzgólkodik és felhívta ezzel a kérdéssel: Mondd csak fiacskám, ki volt az a Miltiades.“ A kapitány minden gondolkodás nélkül rávágtá: „Centerhalf.” A derék fiú ugyanis éppen azon gondolkozott, hogy kit állítson erre a fontos helyre és már annyira beleélte magát kapitányi szerepébe, hogy ez a hiba megbocsátható lett volna neki. Én legalább azt hiszem! De sajnos, a tisztelendő úr nem volt velem egy véleményen, hanem inkább egy csikóval (szekunda) gyarapította a híres focista amúgy is nagy számú ménését.

Délután kettőkor már a játszótéren voltam. Félhárom felé megérkezett ünnepélyesen a kapitány is, hóna alatt a labdát szorongatva. Lassankint összegyülekezett az egész csapat. Háromkor kezdődött a „bajnoki” meccs. A mérközésen természetesen jelen volt az egész osztály és nem nagyon titkolták érzelmeiket. Sűrűn hangzottak ezek a kiáltások: „Henc volt! Szemüveget a bírónak! Pfuj, bíró!” Végre sikerült nekünk egy goalt beadni (ígaz, hogy a bíró azt állította, hogy obszidból rúgtuk, de egy sikerült mellpor elhallgattatta). No de hamarosan visszakaptuk a kölcsönt kamatostul (100%). Most már 1:2 volt az eredmény az ellenpárt javára. Az eredményt én egyenlítetttem ki, még pedig akaratom ellenére! Ugyanis kornert rúgtunk. Éppen elhelyezkedtem, amikor a futball a fejemre esett, onnan meg a kapuba. Én igazán azt hittem, hogy valaki csupa tréfából fejbevágott; már készültem is viszonzni a kedves meglepetést, amikor megláttam, hogy a labda a kapuban van. Ezen én csodálkoztam legjobban! Én igazán nem vagyok oka, hogy goal lett; tehetek én arról, hogy a labda a fejemre és onnan a kapuba esett?! (És másnap mégis majdnem meglincseltek ezért engem a második csapat szépeményü csemétéi.)

De azért mégis levertek bennünket; nem is kaptunk ki jobban, mint 2:6-ra. De kézzelfoghatóbb eredményei is voltak a versenynek: három lehorzsoltt könyök, két cipősarok és négy bokarágás. Sebaj, vigasztalódtunk, kikapunk máskor még jobban is. Csak a kapitány sztyolodott el nagyon. Egyre ezt hajtogatta: „Ezért ugyan kár volt beszekundázni.” Hogy mikép játszottam, azt a meccs előtt még ép cipőm mutatja a legjobban. A dicső verseny után rongyosabb volt a suszteradta Kászem papucsánál is. Hiszen a cipésznek is kell élni! Az a fő, hogy holnap vasárnap lesz, és nem kell tanulni. Tyű, hogy a kakas csipje meg, dehogynem kell, holnap lesz a Nyelvészeti Kör 8-ik ülése és én — ó szerencsétlen — vállalkoztam, hogy leírok valamit és annyit sem írtam, hogy „kukk”. Szervusz világ, ugyan csak bent vagyok a pácban egész nyakig. (Még a Mackó sem tudna kihúzni ebből, pedig ő a legerősebb az egész osztályban.)

Rohanok haza, már kezdeném is az írást, de hol a ceruzám? Feltúrom az egész szobát, de nincs és nincs és megegyeszer nincs! Pedig előbb még a kezemben volt, odanézek és mit látok, még mindig ott van a kezemben, majd a szemem szúrja ki. Most már meg van a ceruza, de nincs téma, de nincs téma, amiről írhatnék. Töröm a fejem, töprengök, de nem jut eszembe semmi. Pedig azelőtt annyi mindenről tudtam volna írni, de most még bele sem tudok kezdeni valamibe. Lassankint kimelegszem; előbb a kabátom, majd a mellényem vetem le. A nagy buzgalomban már az előttem levő tintát is feldöntöm, amelynek gázszos árja mint a Duna törtet felém és egy zuhatagot alkotva (értsd az asztal szélét) 150 milliméter magasságból csöpög a fekete tengerbe, azaz a nadrágomra.

Észre sem veszem, csak gondolkozom tovább rendületlenül, már szinte füstölög a fejem. Végre eszembe jut valami: Madárnak, a Pius első szamarának, viselt számárságait szeretném leírni. Például Madár kitalálta a drótnélküli cipőtisztítót, vagy megjavította a villamos pofozógépet, vagy pedig megalapította az „É. Sz. E.”-t (Éneklő Szamarak Egyesületét). De amikor már írni kezdek, akkor veszem csak észre, hogy annyit sem tudok ezekről a megörökítendő számárságokról írni, hogy bü-e, vagy bá.

Eh, gondoltam elkekeredve, leirom azt, ami velem történt ma. Le is írtam (hiszen épen évvel untatom az olvasót) és mint aki dögát jól végezte, fekdtem le. De borzasztó álmomban volt, ugyanis rám akarták bizonyítani (szerencsére álmomban, de azért lehet, hogy igazuk volt), hogy leföztem Madárt — számárságban.

Vesztergombi György, III. o. t.

Futball nóta.

(Jó étel . . . dallamára.)

*Van egy híres futball csapat,
Gólt sosem kap, hanem csak ad.
Intézetünk disze, büszkesége,
A híres pétéká szemelénye.*

*Csatársoruk elsórangú,
Hosszúlábú, könnyű talpú,
Ha lerohan mint a villám gyorsan,
Már is gól van, azt se tudod, honnan.*

*Jobbszélsőjük olyan fürge,
Mint a pici, szürke ürge.
Leszerelni egy hátvéd nem tudja,
Kivéve, ha kicsit hasba rúgja.*

*Kapus csak véd, bekk kirúgja,
Half leszerel, továbbítja.
Szuszog, liheg, izzad minden ember.
Végre gólt ló a jöképü center.*

*Jelszavuk az összetartás,
Egytől-egyig mind jó pajtás.
Együtt nyernek szép győzelmi babért,
Együtt húznak másnap be a meccsért.*

Utolsó felvonás!

Elhervad a krumplinak virága, kilyukad a kerek futball, véget ér a szünidő is, — mi legyen hát állandó ezen a gyászos sárteken? A Piusi Tudományos Felfedezők Köre sem kerülhetette el mostoha sorsát. Hej, pedig micsoda fennkölt ifjak voltak a tagjai és milyen nemes cél öntött beléjük lelkesedést. Mégis, mégis kimúlt, megszűnt, feloszlott csúfosan. Jámbor olvasóm, ha gyöngék az idegeid, vagy — mint rendszeren — véletlenül a felöltőben felejtetted volna a zsebkendőd, ne olvasd tovább a kör bukását. Ha pedig első osztályos (pláne, ha szecska) lennél, akkor okvetlenül hagyd ki ezt a néhány oldalt, mert nem jó neked már fiatal korodban ilyen szivetrázó dolgokat hallani.

Irgalom, az elnök és Börtsök, a hírneves trapper, egy szép napon mégis csak kijutottak a kis terrasra a díszterem fölött. A felfedezők büszke öntudatával tekintettek szét az új birodalmukon, mikor egy vészjtjósó vihar beüzte őket a padlásra. Itt az a kellemetlen meglepetés érte őket, hogy a létra, melyen a mélységből felmászhattak volna a gimnázium padlására, valahogy eltűnt. Mit tegyenek? Próbáltak egymás hátán valahogy feljutni, de bizony nagyon távol maradtak még a fal szélétől. Majd egymást okozták a bajért, melybe keveredtek és a szóvitából oly parázs verekedés támadt, hogy Börtsök száján kocsistempóra emlékeztető cifra káromkodás is kiszaladt. Az elnök rendre is utasította, de csak a rettenetes és borzalmas záporosó villámai-val és mennydörgésével tudta haragjákat lecsillapítani.

Mikor ismét nyugodtan tárgyalták a kellemellen helyzetüket, Irgalom bünbánón bevallotta, hogy ő hengegett el tervükkel Zsir előtt és így alighanem ő követte el ezt a gonosz csínyet. Erre természetesen újból kitért a pörlekedés és verekedés s a két jó barát ott gurult a padlás nedves-poros homokjában.

A konviktusban csakhamar észrevették a két jómadar szókését. A magiszter tüstént faggatni kezdte állandó cimborájakat, Zsir Jánost, de ez a körmeszakadtaíg tagadott mindent. Értesítették P. Prefektust is. Elborult arccal hallgatta, hogy Börtsök és Irgalom eltűntek és eszébe jutott a cipőtisztító nagyapjának a szelleme. Már sötét volt, amikor a konviktus padlását bejárta egy lámpát vívó szolgálóval. Minthogy pedig a gimnáziumi rész felé a vasajtó zárva volt, arra nem is kutattak tovább, hanem visszatértek.

Ezalatt Zsir már többször szeretett volna „meglógni” a többiekétől, de csak nem sikerült. A magiszter állandóan szemmel kísérte az egész szakaszt. Vacsora alatt a fiúk sügtak-bügtak. Egyesek váltig erősítették, hogy hazaszöktek. Zsir egy szót sem szőtt, csak a tényérját törölte ki tiszter is az asztalkendőjével. Érezte, hogy melege van és mindig jobban felhevül, ha

társaira gondol. A padláskulcs ott volt a zsebében, anélkül pedig ki sem szabadulhatnak.

Meg kell szöknöm, el kell mennem értük. Azt a komisz Börtököt nem sajnálom, de Irgalom is vele van. És hogyan dörög! Juj, hideg lehet most ott fenn! Szent Isten, hogy jutok én hozzájuk a sötét padláson? Erre én nem is gondoltam, mikor a létrát felvontam. Akkor csak az járt az eszemben, hogy Börtöknek majd térdenállva kell könyörögnie bocsánatért és a létráért. Miért nem mentem már előbb értük!... De hiszen senki sem tudja, hogy én vittem el a létrát. Nem megyek értük, minek törjem ki a nyakamat azért a bitang Börtökért. Majd ordítanak és felmegy hozzájuk valaki. Az ám, de a kulcs meg az én zsebemben van. Igazán buta voltam, hogy bezártam a vasajtót, elég lett volna csak a létrát felhúzni. Oh, az az átkozott kör. De miért is akartam megbosszulni magam. Mit tegyek most, hogy engem velük együtt ne büntessenek? Édes Istenem, mit csináljak most? Felszököm, akármi lesz, nem hagyhatom ott őket.

Ilyen rémes gondolatok tekerődtek Zsír János agyában; forró homlokára tette kezét és csuromyizesen vonta vissza. — Csak ne volna olyan sötét ott fenn, — jutott mindig az eszébe és vacogni kezdtek a fogai. Vacsora után a magiszter haragosan rájuk szólt. A fiúk látták, hogy nagyon bánja őt a két haszonlatlan szökése és meghúzták magukat. A lépcsőnél Zsír kilépett a sorból, hogy megkösse a cipőfűzőjét; így akart elmaradni, azután felrohanni a padlásra. Sikerült. Mint az örült rohant vissza az ebédlő melletti folyosóra és már éppen be akart ugroni a melléklépcsőre nyíló ajtón, mikor valaki rárivallt:

Megállj! Mit keresel te itt, azonnal feltakarodol a szakaszodhoz. Micsoda? Még beszélni akarsz? Szót se! — és a P. Prefektus fölönfogta a félelemtől reszkető kis kövér és úgy vitte a szakaszba. A sarokba kellett mennie térdelni. Onnan hallotta, úgy félfüllel, hogy a P. Prefektus a „rendőrséget” emlegeti a magiszter előtt. Zsír szíve nagyot dobbant. — A rendőrségen tesznek jelentést. Detektívek járják majd végig a házat, a vasajtót feltörik, a kulcsot nálam megtalálják, bedutyiznak, kicsapnak... Kétségbeesetten felsikított és ájultan bukott az arcára. Úgy vitték fel a betegterembe és a nadrágzsebében megtalálták az áruló kulcsot.

A vihar már megszűnt. A rohanó felhők mögül olykor előtűnt az újhord és halványan sütött be a padlás kis ablakain, amikor három férfi sietett el azok alatt lámpással kezükben. A gimnázium fölött lévő rész vasajtójában csikorogva fordult meg a kulcs.

Siessünk, siessünk — mondta sürgetőleg a P. Prefektus — ki tudja mi lett szegényekkel ebben a pokoli sötétben.

Hamarosan elérték a díszterem fölé és mikor levilágították a kétóles falról, ott látták egymás mellett egy gerendán kupo-rogva a két kis fiúcskát. Szorosan fogták egymás kezét, össze-

bújva, édesen szenderegtek. A P. Prefektus azonnal a betegterembe vitette őket. Irgalom és Zsír másnap egészségesen ébredtek föl, Börtöknek azonban nagy láza volt. Egy hosszú hétig kellett fekélnie, amíg a meghűlést kiheverte. A másik kettő ezalatt mindent őszintén bevallott és Irgalom elmondotta, hogy milyen rémes volt az a zivataros este:

Börtök, — beszélt vallomásában — minduntalan fehér ruhás kisérteket látott maga körül lebegni és úgy sikitott, hogy azt hittem, megőrült. Kértem őt, hogy imádkozzunk együtt és elmondtunk egy tized rózsafüzet. Ekkor kissé megnyugodott. Majd újra rémeket látott, amint érte jönnek és láncokat csörgetnek. Letérdelt a porba és összekulcsolt kezekkel könyörgött, hogy ne bántsák. Én is melléje térdeltem, azután közösen megfogadtuk, hogy soha többé kört nem alapítunk. Egy gerendára ültünk, egymás kezét tartottuk és mikor erősebben dörgött, átöleltük egymást.

De miért nem kiáltoztatok segítségért? — szólt közbe a P. Prefektus.

Kiabáltunk mi, de a szél elvitte a hangot. Többre nem is emlékszem, csak arra, hogy másnap reggel a betegteremben ébredtem fel.

Irgalom elhallgatta Börtök átkozódását és jól is tette, hiszen úgy is tudta, mennyire megbánta azt a társa és hogyan fogadkozott ott a koromsötétben, dideregve, mikor a villámok egyre cikáztak, hogy amíg él, soha többé átkozódni nem fog. A jegyzőkönyvet, zászlókat, mindent, mindent be kellett szolgáltatniok, más büntetést azonban nem kaptak, mert az előjárók úgy gondolták, hogy untilég elég penitencia volt az a rémes este mind a háromnak. A hosszú hét, amíg Börtök feküdt, alkalmas idő volt arra, hogy Zsír meglátogassa őt és kibéküljenek.

A Püsti körülvevő faltól 3 méternyire, valahol a játszóterek környékén, egy törött szöllőkaró volt leütve. Azóta már kihúzták, pedig alatta ásta el három diák hosszú árkusokra írva a Püsti Tudományos Felhedezők Körének történetét, hogy a késő utódok okuljanak belőle. Gondosan bedugaszolt üvegbe zárták a papirosokat, hogy a nedvesség el ne rothassza. Fiúk, ha még többet szeretnétek rólok tudni, figyeljétek meg szeptemberben holdtöltekor a Bodri kutyát, amint végigrohan éjjel a fal mellett. Ahol kaparni kezd kínosan vonítva, ott van elásva ez a drága kincs.

Az egész történetet hitelesítem társaim nevében is.

alsőreöcsögi Börtök Ádám
nyugalmozott trapper.

A III. szakasz ismét kirándult.

Szokatlan láрма verte fel május 4-én a piuszi hálóterem jámbor lakóit. A marhakolompolásra emlékeztető és az unalmasságig megszokott csemetés helyett egy ropogós csárdás hangjai riasztották fel jól eső érzéssel az álmos diákokat. A helyzet a „Morpheus karjaiban pihenőkre” nézve azonban oly szokatlan volt, hogy sokan a trombitászót az álom folytatásának tekintették és csak a mágiszter erősebb fellépésére tudták beleélni magukat a felöltözködést kívánó helyzetbe. Az öltözködés oly precízül folyt le, mint a hírneves mucsai énekkar kántálása s alig 15 perc késéssel robogtak le a tanterembe. Már a folyosón is élvezhető volt a tanteremben felhalmozott sajt diszkrétül finom illata, mely eleve biztosította az olyannyira fontos megmorkérdést. Az intézet érdemdús filiszterei egy expresszreggeli után elindultak egy Zsongorkőnek nevezett kiránduló helyre, hogy a kellemesnek ígérkező nap előnyeit minél magasabb pontról szemlélhessék. A „lassan járj, tovább érsz” elvnek öszinte tisztelői lévén, két kilométeres sebességgel értek el céljukhoz, mindössze öt pihenőt tartva. Maga a hely fölötté érdekes, sőt történelmi nevezetessé is; éppen ezért ennek megtekintése kecségetően ajánlatos azoknak, akik ezen nemes tudomány tanulmányozására adták fejüket. Ezen a fájékon találhatunk ugyanis mind az ő, mind a középkorból megtekintésre méltó alakulatokat. Eltekintve a híres pálos kolostor romjaitól, a népvándorlások korából fennmaradt avagyűrűktől, sőt a kiténése után 2 vagy 3 ezer évesnek ítéhető kilátótoronytól, két disznóóltól és ugyanannyi szemétdombtól határolva terül el egy minden kulturától elrugaskodott valószínűleg szuverén állam, a letűnt nagy időknek képviselője, a cigányfalú. Állítólag, ebből a faluból származott Banda Marci, (a nemrégiben elhunyt Banda Marcinak valamelyik üköregapja) ki még Toldi Miklós lába alá húzta a kállai kettőst, midőn a budai kocsmában mulatott. Tehát ezen a nagyjelentőségű helyen tartózkodtunk egészen addig, míg saját gyomrunk meg nem adta az indulási vészjelt. Hazaérkezve párolgó leves és jégbehűtött sör elégitették ki korgó gyomrunk első vágyait. Majd sorba következtek az inycsiklandó meglepetések s ebéd végeztével mindnyájukra rá lehetett volna akasztani a pesti villamosokon annyira megszokott „megtelt” jelzőt. Ha azonban a nyájas olvasó azt gondolja, hogy a megtelt villamoshoz hasonlóan alig bírtunk cammogni, nagyon téved. Bizonyítja pedig ezt a délutáni sportverseny, amelyben minden szakasz kimutatta, hogy nem hiába van intézetünkben a PTK.-nak nevezett sportegyesület. A szecskák végigcsinálták a lehető leghajmeresztőbb sportszámokat, mint pl. a hasoncsúszás vagy pedig egymás hátán való lovaglás stb. . . . Legélvezetesebb volt azonban a III. és II. szakasz futballmérkőzése, melyben a játékosok tudásukat nem, hanem inkább lelkesedésüket mutatták ki. Ehhez képest azonban az eredmény nagyon is szimpla volt. De

hát hiába igaz a latin közmondás: „Parturiunt montes nascetur ridiculus mus.” A nagy lelkesedési láz és a nagy előkészületek ellenére a várható 20 vagy 40 gól helyett egy gól sem érte a játzócsapatot s így a közönség kénytelen volt beérni egy, két tételtől (vagy féldőből) álló csontszimfonia végighallgatásával és a magasroptú „salto mortálék” megtekintésével, mit a lelkes játékosok produkáltak. Am ha fel akarnám sorolni mindazokat a nagyszerűségeket, melyeket e kellemes napon az intézet érdemes filiszterei és fiatalabbjai kimutattak, akkor legalább is kétszerannyi papírost kellene felhasználnom, mint amennyit egy jóképességű drámaíró, teszem Shakespeare, egész életében a szemétkosárba dob. Igyekszem tehát most befejezni szerény krónikámat, mellyel megőrizni óhajtam ezen kedves napnak emlékeit és végül kötelességemnek tartom megköszönni Ft. P. Rectornak ezt a jó napot, amelyet nekünk nyújtott, valamint tiszta szívvvel és tiszta lélekkel azt kívánni neki, hogy:

„Isten tartsa meg a jó szokását.”

Kotzián Imre P. i. VI. o.

Madár érettségizik.

Az érettségi vizsgálat fényes eredményének kihirdetése napján, mikor bordarepezítő örömtől dagadt a boldog érettek kebele, Madár, a Pius legelső számára, ott lógatta fatalista megadással bús fejét a vaskapú hús árnyékában. A „Mecsek Alján” mindenkor megbecsülte régi munkatársát, s mivel már jó ideje nem jelent meg cikk szellemes tollából e lap hasábjain, kiküldött riporterünk meginterjúvolta őt, hogy bölcs ajakáról legalább néhány mélyenszántó és magasroptú nyilatkozatot tessen közzé. Kölcsönös kollegiális üdvözlések után llyképen folyt a barátságos eszmecsere.

R: Tisztelt kolléga Úr! Olvasóközönségünk már türelmetlenül várja világhírnek örvendő naplód folytatását. A következő számban úgy-e remélhetünk tőled valamit!?

M: Az eddigi mulasztásomért tudtessen ki engem, kedves kolléga, a bokros teendőim. Hisz tudod, hogy most nyolc éve annak, hogy a Piusban vagyok, s azért az érettségire való készüléttel nagyon el voltam foglalva. Korán keltem, későn fektüdtem, a könyvet mindig a hónom alatt hordtam, a megöszülésig tanultam a kertben, s ha meguntam az egyik helyen, máshová bandukoltam, s leheveredtem pokrócomra a fák árnyékában. Barátaim azonban itt is felkerestek tudományos nehézségeikkel s nagy élvezettel halgatták bölcs magyarázataimat.

R: Már érettségiztél? Hogy-hogy? Hiszen azt irtad a naplódban, hogy te nem szereted a gyors munkát, s azért egyik-másik osztályt — hogy is mondjam — alaposabban akarod végezni.

M: Igaz, sikerült is egyik-másik esztendőben ismételnem. De látod, kedves kolléga, nekem annyi a jóbarátom, sok emberhez oly finom rokoni kötelék fűz, hogy csak egy ordításomba került, s kijárták nekem azt, hogy érdemeimre való tekintettel egy-két osztályt átugorhassak. Bizony nem könnyű volt büttykös lábaimmal akkorát ugrani. De hát nincs az a magas fal, amelyet egy vérbeli számár protekcióval át ne tudna ugorni. Így kerültem az idén azokkal, kikkel nyolc évvel ezelőtt berukkoltam a Piusba, az érettségi zöld asztala elé.

R: Persze, a mondottak után fényesen sikerült?

M: Számárfogalmakhoz képest jobban nem is mehetett volna.

R: Talán — jeles érett lettél?

M: Hova gondolsz, egy számár jeles érett!!

R: Csak nem — buktál meg?

M: Szó sincs róla. Csak nem fog a Madár ily szégyent hozni a Piusra! Sokkal előékenyebb volt a vizsgálobizottság irántam. Csak — visszavetett.

R: No, de megkönnyebbült a baráti szívem. Két hónap mulva felutazol Székesfehérvárra, jelesre leteszed a javítót s aztán mehetsz diadallal az egyetemre.

M: Csakhogy nem két hónapra vetettek ám vissza, kedves kolléga, hanem — életfogytiglanra. S én erre az eredményre büszke vagyok. Mert megnyertem azt a minősítést, ami igazán méltó egy számárhoz. Őseim tradícióinak is ez felel meg legjobban.

R: Gratulálok, kedves kolléga, hogy az érettségén oly szerencsésen átestél. De mondjad, milyen életpályát választottál magadnak?

M: Ez bizony nagy fejtörést okozott nekem. Mert csacsikban sehol sincs hiány. Először politikai pályára gondoltam. Oda csak bömbölő hang kell — s az megvan a természet jóvoltából. Itt tudnék leginkább érvényesülni. De érettebb megfontolás után másra szántam magamat.

R: Talán lódoktor?

M: Nem. A mezőgazdasági pálya felel meg eddigi pályafutásomnak leginkább. Bolondja vagyok a szabad természetnek. Rajongok a kutyaugatásért és báránybégetésért. Titokban irt kiadatlan költeményeimben imádom a zöld legelőt s az illatos, jóízű virágokat. A Pius nagy kertjében megismerkedtem izlelés alapján a legízletesebb, inycsiklandó veteményekkel. Bár törekvésemet a további kiképzés után e téren nem méltányolta eléggé a kertész, a Józsi bácsi, mert doronggal kegetett el tanulmányaim színhelyéről — a veteményes kertből. Ezek után azt hiszem megkeresem, s megtalálom kényeremet. Pesten az aszfalton, mint hallom, nem nő sem fű, sem virág. Míg a vidéken a mezőgazdaságban biztosítva látom jövőmet.

R: Pályáztál már valahová?

M: A Piusban benyújtottam pályázatomat. Azt hiszem, P. Minister ismerve a kollégiumnak tett szolgálataimat, alkalmazni fog valahol — a kertben.

R: Hát az irodalmi tevékenységet, amely annyi babért szerzett neked, sutba dobod? Faképnél hagyod a „Mecsek Alján”-t?

M: Nincs eszembe, hű maradok a kedves lapunkhoz. De olvasói meg fogják érteni, ha új pályámon ritkábban ragadhatok tollat. A lelki közösséget azonban meg akarom velük tartani s azért majd egyszer-másszor írok nekik a „Mecsek Alján”-ba. Tolmácsold, kérlek, szívélyes üdvözetemet az összes olvasóknak.

Ezután élelmes riporterünk meleg kézzorítással elbúcsúzott Madártól és felsietett a szerkesztőségbe, hogy a barátságos interjú papírra vessen.

Derús órák.

Hittan. 1. Ha péntek vasárnapra esik, akkor szabad húst enni (L. L.) — 2. Szent Péter a börtönben két baka között feküdt (M. G.) — 3. A holt tenger arról nevezetes, hogy innen szakadt ki a hold. (K. A.) — 4. Az amalekiták megfáradtak az izraelitákat a pusztában és puskákkal lövöldöztek rájuk, mire az izraeliták elsüttették ágyúikat. (B. J.) — 5. Dánielt az orosz-lánok kiéheztetett ketrecébe vetették. (T. N.) — 6. Isten Ádámot földből alkotott és testet lehelte belé. (T. F.) — 7. József telefonált Kánaán földjére Benjamin után. (P. L.) — 8. S egyszer azt álmodta, hogy a nap és 12 csillag szalutált neki. (L. L.) — 9. Az asszony élete (étele) maradékát megosztotta Illés prófétával. (K. I.) — 10. Mikor II. Frigyes megtudta, hogy kiközösítették, fejére csapta koronáját. (R. F.) — 11. A keresztség a XII. században jött divatba az egyházban. (R. F.) — 12. Halálos bűn nélkül nem lehet a mennyországba jutni. (N. K.) — 13. A temető a földesuraké volt, s így a jobbágyok is kénytelenek voltak a hitújításhoz csatlakozni, mert temetetlenül nem szerettek volna meghalni. (G. M.)

Magyar. 14. Magyar vizsgán a III-ban R. P. Rector elnököl. Az egyik felelőhöz e kérdést intézi: „Mondj egy kérdő mondatot!” A nebuló kapvakap az alkalmon, hogy megtudja a titkot: „Mikor kapjuk ki az évvégi bizonyítványt?” R. P. Rector kénytelen volt meglepetésében rá felelni: 26-án délután. (S. G.) — 15. A király azt akarja, hogy Antigone élve haljon meg. (K. K.) — 16. T: Mondjon valami lényeges különbséget. D: (hírtelen) Tehén és zongora. (S. L.) — 17. T: Mi volt ma lecké? D: (elgondolkozva) a rapus (rapszódia). (J. L.) — 18. T: *Küzdött* szóban miért trunk két t betűt? D: Mert egygel irtam és alá volt húzva. (K. G.) — 19. Epigramm az ostorokat hibázza (a hibákat ostorozza). (C. J.) — 20. Az ütemet elválasztjuk láb-metszettel (H. J.) — 21. Kazinczy Zsemlyében született (Ér-Semlyén) (L. F.) — 22. A peleskei nótárius a vasas németek fenyegetésére élénkelte a „Csordapásztorok Debrecenben” c. éneket. (G. V.) — 23. Szent Elekről csak egy holta előtt irt levélből tudták meg, hogy apjának a fia volt. (T. A.) — 24. Virág Benedek csakhamar belépett az Ányos (pálos) rendbe. (G. V.) — 25. A muidal a gondozott virághoz, a népdal pedig a mezei pipacsához hasonlít. (D. L.) — 26. A legnevezetesebb költők egyike: Báró Szabódi Dávid (Baróti-Szabó Dávid). — 27. Ki volt Gyulay Pál? D: Főrendiházi tag. (N. L.)

Latin. 28. Ha egy római találkozott egy halottal, alkalmaznia kellett a „tumulus honorarius“-t. (O. R.) — 29. Sallustius tobzódásban átélt élete után 28 éves korában Rómába ment. (F. B.) — 30. Fordítás az Aeneisből: „A fegyveres királyok szövetséget kötöttek a leölt malacokkal...” (L. F.) — 31. A kis Ovidiust édes apja elkényeztette bottal. (K. A.) — 32. Ovidiusnak a keserű versei a legjobbak. (K. A.) — 33. Ovidius költészete u. i. három részre oszlik: 1. hízogó, 2. leiró, 3. keserű költészetre. (K. A.) — 34. Ovidius Augustust egy tengerpartra (Tóhiba) száműzte. (K. A.) — 35. Vergílius nem eposz-író, mert idegen tárgyat dolgoz fel. (B. J.) — 36. Mikor Aeneas Trójából menekült, magával vitte Páris almáját. (T. B.) — 37. Aeneas megtalálta Carthagót, de azt már a rómaiak feldúlták. (T. B.) — 38. A rómaiaknak nem volt kezdetük és ezért nem volt ösmوندájuk, miért is a görögöknél kerestek megfelelő ösmوندákat. (A. A.) — 39. Egy elsős másolja a tankönyvjegyzéket. A VIII.-nál ezt írja: *Schmidt*: Tacitus Anna meséiből (Tacitus annaleiseiből). (J. B.) — 40. Apulia — lenn az olasz csizma sarkán van. (S. G.) — 41. Horatius versek írására fanyalodott. (S. G.) — 42. T: kérni egy elábrándozó diaktól: Mikor bukott meg a római királyság? D: (megrezenve) a Király-utcában. (C. J.)

Történelem. 43. Attila fia Héli volt. (K. G.) — 44. Róbert Károly eltrörelte az istentiszteleteket (ítéleteket). (F. S.) — 45. T: Merre van Samos? D: Arra — Kína felé! (N. G.) — 46. Caesar tógájába merülve meghalt. (K. F.) — 47. A germánok Tuskó (Tuisco) istentől származtatják magukat. (J. L.) — 48. T: Hogyan volt megszövegezve a delphi jósa válasza? D: Úgy, hogy alulról füstölték. (P. J.) — 49. Henrik előlötti bánatában részint meghalt... (K. G.) — 50. Lipót halála után felszólította fiát, hogy béküljön ki Rákóczi-val. (K. A.) — 51. Szapolyai megházasodott Izabella feleségével, a svéd királlyal. (A. A.)

Földrajz. 52. Mandzsúországnak fővárosa: Ja... Je... Jerikó (G. V.) — 53. Krajna fővárosa pedig: Lisszabon (S. J.) — 54. Monaco területe 15 köbméter. (K. J.) — 55. Kinában bennszülöttek laknak, de vannak kinszülöttek is. (C. K.) — 56. A földművelés Boszniában a folyók medrében folyik. (B. Z.)

Természettudomány. 57. A gém a fején püspököt hord. (A. J.) — 58. A tiszavirág farkán két cafrangszerű, spárganemű szállang van. (V. K.) — 59. A tegzes szitakötőt azért hívják tegzesnek, mert egymást tegeznek. (K. L.) — 60. A cápa bóréből elaverendát (breváriumra bőrt) készítenek. (L. L.) — 61. Vannak működő és elerudt vulkánok. (H. J.) — 62. Az iránytű addig mozog, míg oda nem ér, ahova akar. (C. J.) — 63. A fülből levő fújratok a hang egyensúlyozására szolgálnak (S. K.) — 64. T: Mit tesznek a léghajósok, ha le akarnak szállni? D: Kilyukasztják a léghajót. (L. F.) — 65. A vadállatok van öntudata, mert tudja, hogy az emberhús jó. (T. B.) — 66. A méhek ötezer évvel ezelőtt is úgy építették fészkeiket, mint most. (H. J.)

Krónika.

Íráshoz faragom libatollamat, s mélyeséges fohász libben el ajakomról a régi poetával: „Jöjjetek Múzsák!... Hullassatok rózsát!” a kitaposott és először járt utakra, amelyeken a nyájias olvasót kalauzolom.

Febr. 10–11. Búcsúznunk Farsang Ófelségétől. A fentebb jelzett két napon az externisták kacagatták meg a hálás publikumot a „Fogoly” című bohózzattal, melyet P. Cséfalvay gyakorolt be. Majd pedig len 12–13-án a konviktorokat üzte carneval ragyogó jókedve a szinpadra, hogy a „Dictum — Factum — Punctum” c. vígjátékban — melyet R. P. Rector irt és gyakorolt be — hintsenek derüt, mosolyt a bús magyar arcokra és csiklandozzák tapsra a magyar tenyereket.

Febr. 13. Húshagyó kedden este aztán a III. szakaszbeliek fecerunt magnum áldomás, azonban a változott korviszonyoknak megfelelően egy szerény teastély keretében végeztek a haldokló farsanggal. Bezzeg vitéz őseink nem ilyen halotti torokat ültenek. Ennyire satnyult a Csokonai Vitéz Mihályok korcs ivadéka! Hej, hej, hej!

Febr. 14. Mit melázom az ősi virtuson? Deresek a fűrtjei a tegnapi még mulató vig cimboráknak. Hopp, tehát hamvasztandó vagyon. Amelyhez hasonlót mutat a szép természet is... Fehér hó borítja az öreg föld szürke fejét. Hajrá, rödlizunk!

Febr. 16. Izgalmas sakkverseny folyik a II. szakaszban. Gyalogos bástyára támad, a huszár királlyal mérkőzik. Borzalmas vérfürdő hullámai csapkodnak a sakkasztáblán. A diadalmas győztes persze a Magiszter lett, de utána csak egy löféjjel hátrább Bátsmegei Lajos de genere Báts et Páris következett.

Febr. 20. A Piusban egy újabb tudomány-ág kezd zöldelni: az időjósás. Nem csirkek beiből jósolnak — ezzel csak az augurok foglalkoztak, mikor még a puszkapor nem volt felfedezve — hanem a barométer ingadozásaiából. És a mai hóesésben bővelkedő napon ime kísül, hogy mióta P. Riegl, a fizika tudós professzora, a pécsi levegőt analizálja, ily mély állása sohasem volt a barométernek.

Márc. 3. Mozieloadás a Piusban. Ahogy könnyekre fakadtunk a farsangi mozin, úgy rittnak most a „Megfagyott gyermek” megrázó tragédiáján.

Márc. 13. Ma hajnalban P. Midlinszky József érdemekben gazdag lelke átköltözött a másvilágra. Mikor még erőben volt, mint misszionárius járta be az országot s nagyhatású beszédeivel rázta fel az alvó vagy szunnyadó hitéletet, R. I. P.

Márc. 14. P. Midlinszky tetemét ma helyezték örök nyugalomra. A banda és énekkar is elbucszította a jó öreg pátert.

Márc. 15. Március idusa hazafias ünnepély nélkül? Ez határos a lehetlenséggel. Ennek következtében a Pázmány-Önképzőkör fel is lépett. Persze volt „Talpra magyar”, ügyes novellák, de a puffogatás mellett szóba került a restauratio főeszköze: a munka, s ezzel kapcsolatban a keresztény szocializmus.

Márc. 17. Megint feldugta vörhenyes fejét egy rémes kísértet a konviktusban. Az első ijedelmet azonban hamarosan öröm váltotta fel: megkezdődik, még pedig tüstént a vakáció... Halkította ugyan a kitörő lelkesedést az, hogy a II. és III. szakasz oltást kapott utralalónak. Viszont fokozta az örömmámort, hogy az előadások tovább tartanak — de csak az externisták részére, akiknek melabús panaszdala tompította a vigás szimfóniáját. Ilyen

ár-apály dühöngött e hét folyamán a Pius csendes berkeiben. S mikor mindenki szétrebbent, mint a rendíthetetlen sziklászirt álltak a juhoszláv fiúk a tajtékozó tengerben, a Piusban. Egynek se görbült meg a hajszála sem.

Márc. 21. Mélyen lesújtó hír borítja gyászba a Piuist. Az a jókedvű, törekvő, bűző, önfeláldozó *Eröss Bandi* barátunk ma este elköltözött az élők sorából. Nyugodj békével!

Márc. 30. M. *Siska* unior közismert önfeláldozásából mindkét tennisz-pálya tavaszi köntösét megjavították. Reggeltől estig ütök is rajta a port, illetve labdát az itt rekedtek ruganyos rakettjükkel.

Ápr. 3. Vakáció Ónagysága ma végiglátogatta a Pius vitézeit, minden diák ablakán bezörgetett, bekiáltott: Itt az idő, cihelődjünk! És az álmos diák pakkolni kezdett.

Ápr. 4. Ma már pattog a kemény vezényszó a játszótereken; a zenetermekben gyantázzák a vonókat, amott pedig a nagydob szólózik a cín-tányérral. Akik a Pius lélektanával foglalkoztak, fontoskodva suttogják: no, ennek a bábeli zürzavarnak ünnepély lesz a vége.

Ápr. 11. És úgy is lön. Délután az egész gimnázium pezsdítő indulók kíséretében kivonult a szerénadra a püspöki palota elé. Holnap u. i. szeretett alapító Főpástorunk névünnepe. Ez alkalomból hódol a Pius ifjúsága. Az externisták először pompáztak ma hivatalos tornadresszükben: fehér sapka, apacing, fekete-betűs X. Pius monogrammal és fekete nadrág.

Ápr. 12. Kegyelmes püspök Atyánk névünnepe. Gyönyörű időjárás tette még szebbé e napot.

Ápr. 15. Magas nivón álló fényes koncert zárta be az ünnepségeket. Az ember nem tudta, hol feledje nyitva száját a csodálkozástól: la vajjon az énekar klasszikus akkordjainál, avagy pedig az orchester precíz játékánál, vagy talán a banda harsogó indulóinál . . . Mindenesetre a sok fáradsággal előkészített ünnepély nagy élvezetet szerzett kedves vendégeinknek.

Ápr. 21. Ahogy tavasszal megjelenik a rügy a fán, a fecske az eresz alatt, a jámbor tehén a zöldelő legelőn, hasonlóképen előtérbe tülekednek a futballmeccsek. Hja kérem, itt a szezon, amiért is a III. sz. máris megverte a másodikat (3:1).

Ápr. 23. *Somogyi Jenő* S. J. tartományfőnök, *Bernhard Zsigmond* tükár kíséretében az intézet látogatására érkezik Budapestről.

Ápr. 26. Ófelméltósága a Kormányzó úr hadiszemlét tart városunkban. Üdvözlésére bandaszóval kivonul az ifjúság.

No nézze meg az ember, az első szakasz pöttöm szecskaí mérkőznek a II. sz. második csapatával? És szívós játékuik tényleg elődöntelenné teszi a küzdelmet (3:3).

Ápr. 28. A III. sz. megkezdí nagy érdeklődés mellett tenniszversenyét a tavaszi bajnokságért.

Ápr. 30. Láttál e már, nyájas olvasó, villámtól sujtott, szépen zöldelő, fiatal jegényefát? Láttál-e már rejtekekből kiöntött, bőrig ázott kis ürgét? Nos akkor elképzeld azokat a bús arckokat, melyeket az a villámcsapás festett fehérré: hogy a mai naptól kezdve semmi néven nevezendő pakk ne merészkedjék az intézetbe . . .

Május 4. Hagyományos kirándulási nap. Kora hajnalban $\frac{3}{4}$ 2-kor harsogó trombitaszó riasztja fel az álmos legénységet. Gyors öltözködés, áhitatos z. mise, expressz reggeli után utra kél a félhomályban a víg csapat, hogy a

nap felkeltét élvezhesse valamelyik oromról. Az externisták is osztályonként sikerült majálisokat rendeznek. A hagyománytól eltérően ma mosolygott a kék ég fölöttünk és nem áztunk bőrig.

Máj. 10. Áldozó csüörtők. Szűz Mária leventéi közé 5 externista és 2 konviktor esküszik fel. A szertartást a felemelő beszéddel együtt R. P. Rector tartotta.

Máj. 16–18. Izzad már a vén deák; ott gunnyaszt az érettségi írásbelije fölött, rágja körmét, tollszárát, s mikor onnan nem csurog a tudomány, felfelé tekint, oldalt pislant egy kis könyörületért. De míg valamely formában meg nem jön az életmentő segély, izzad, s egyre izzad a vén deák.

Máj. 21. *Dr. Giesswein Sándor*, praelatus úr, megtekintti az intézetet s előadást tart az esperantóról. Gyújtó beszéde lelkesedést kelt s nem egy hallgatója elhatározza magában, hogy hiva lesz holtáig az esperanto nyelvnek. Ezalatt Budapesten három maturandusunk küzd a babérrért a középiskolások nyelvészeti és matematikai versenyén.

Máj. 24. Lelkes örömmel sietett a kis *Furtényi Imre* I. o. t., a néhány napi pünkösdi szünetben a szülői házba Pécsváradra. De sajnos, nem tért többé vissza. A kegyetlen halál a kedves családi körből ragadta őt el. Megrendülve értesültünk e végtelenül szomorú eseményről és el sem tudtuk képzelni, hogy az a piros-pozsgás arcú, csillogó szemű, jókedvű kis barátunk, az a mély vallásosságú, példás magaviseletű, ernyedetlen szorgalmú kedves tanuló-társunk, kit mindenki szeretett, búcsúzás nélkül távozott az angyalkák társágába. Távozása érezhető nagy űrt hagyott az osztályában. Kedves Imre barátunk, légy pártfogónk a jó Istennél, hogy mi is egykor hozzád juthassunk.

Máj. 27. Az égerszég — arany s többet ér a zürichi jegyzésnél. Ennek okáért a konviktorok felkelés után lesietnek a kertbe öt perces svédturnára.

Máj. 29. A sok mindenféle meccs közül kiemelkedik a mai, amelyen az externisták futballcsapata szép győzelmet aratott a konviktorok válogatottján (2:0).

Jun. 3. A ferenciek templomában ma tartották meg az úrnapi körmenetet. Kültanulóink és a konviktus diszszádai alkották az Úr Jézus testőrségét. A Piusbanda is hozzájárult az ünnepély fényének emeléséhez.

Jun. 15. A hittanvizsgákkal ma kezdetét veszi a tantárgyak kivégzése.

Jun. 18, 19, 22, 23, 25, 26. Elovásása is egy matematikai dolgozat hátborzongató emlékeit idézi fel. Hát még végigjárni ennek a sok összefoglalásnak tövises kálváriáját! Hasonló jókat kívánni talán még Göre Gábornak se volna lelke!

Jun. 17. Családias ünnepély keretében az intézet megújítja felajánlását Jézus szentséges Szívének.

Jun. 20, 21. Érnek a tekintetes urak! Tiszteletükre térzenét adott a banda s meghatóan búcsúztak egymástól a vén deák és a kis deák.

Jun. 21. Sz. Alajos napján félnapos kirándulással tettük változatossá az egyhangú és lassan muló összefoglaló hetet. Este szerény búcsúbankettet rendeztek a távozó tekintetes urak. Sok szép pohárköszöntő hangzott fel az est méla csendjében.

Jun. 24. Gyermekedt tisztelettel és szeretettel ünnepeltük R. P. Rectorunknak kedves névnapját. Délután megtartottuk a tornaversenyt. *Csokonay Sándor* tornatanárunk, hosszú és odaadó fáradozásának gyümölcsét élvezte aapon. A fegyelmezett felvonulás, az egész ifjúság tornazenés csapatgyakor-

latai irredenta változatokkal igen jó benyomást tettek a nagyszámú közönségre. Az ügyes szertorna, s a többi számok is mind magukon viselték a kietartó munka bélyegét.

Jun. 26. Két ellentétes érzelem küzd ma az ifjuság keblében. Könyv-hullatás dézsaszámra egyfelől, határtalan öröm másfelől. Hja, az igazságszolgáltatás keze mindenkinek megadja a magáét. Rossz diáknak mogyoróvessző alakjában, jó diáknak praemium képében. Volt is öröm és meghatottság az évzáró ünnepélyen, mikor kegyelmes püspök Atyánk a győztesek mellére tűzte a praemiumot. Nem egy boldog mama szemében könnyesepp csillogott. Utána Te Deum.

Jun. 27. Hivatalos utazás. De már alig van utazó a házban. Aki csak tehette, már tegnap este vagy éjjel elutazott, hogy a vakációból egy pillanatot se veszítsen el. Csak az öreg Magiszterek maradtak vissza árván, de már ők is pakkolnak.

Jun. 30. Konkurzus a szemináriumban. A konviktorok közül felvettek a következőket: Búcz Emil VI., Kresz Rudolf V., Takács Imre V., Bíró Lajos IV. o. t. Az externisták közül: Bence János és Bíró János IV. o. tanulókat és Wágner Károly IV. o. magántanulót.

Lapunk ügye.

A drágasági orkán, amely végig zúg szerencsétlen hazánkon, megingatta a legszilárdabban álló intézményeket is. Minek említsem itt azt a közismert tényt, hogy a nyomdai árakat szédítő magasságig felkavarta. De kénytelenek vagyunk lapunk tisztelt barátainak és régi kedves növendékeinknek megvallani, hogy a Mecsek Alján is erősen küzd a létért. A januári számra 10.000 K-t, a júliusra 25.000 K-t fizet rá. Fenntartani csak két módon volna lehetséges: vagy úgy, hogy ritkábban és kevesebb tartalommal jelenik meg — vagy pedig úgy, hogy jóbarátainak lelkes tábora anyagilag támogató. És e kérelemmel fordulunk most a lap barátaihoz, különösen azokhoz, kik még jobb időkben 200–300 K-t fizettek életfogytiglan tartó előfizetéképen, ajánljanak fel valami pótdíjat a Mecsek Alján életben maradására.

Bizva lapunk olvasóinak nagylelkűségében és bőkezűségében, még arra kérjük tisztelettel, hogy az adományokat e címre küldjék:

*Mecsek Alján szerkesztősége
Pécs, Pius-Kollégium.*

Előfizetési feltételek:

1. *Alapító tag* életfogytiglan kapja a lapot; fizet legalább 4000— K-t.
2. *Jótevő tag*nak nyolc évig jár a lap; fizet 1600— K-t.

Egyes szám növendékeknek 80— K; másoknak 120— K. Előbbi számok is kaphatók számonkint növendékeinknek 80— K, másoknak 120— K.

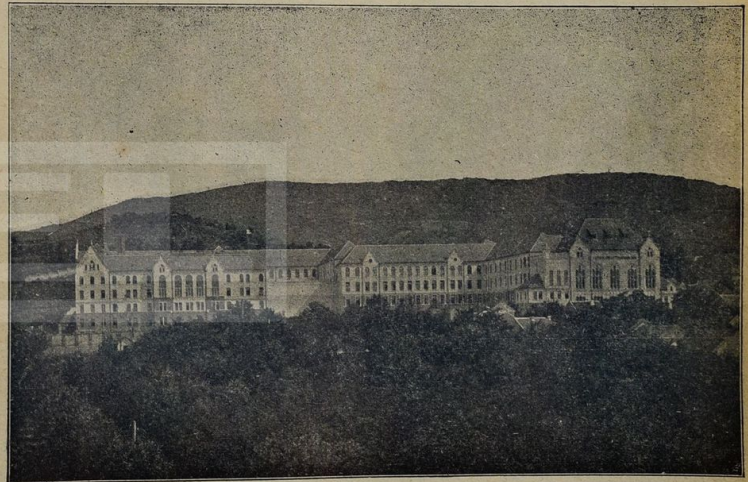
1923.

HETEDIK SZÁM.

JULIUS.

MECSEK ALJÁN

A PÉCSI PIUS-KOLLÉGIUM LAPJA

PÉCSETT,

TAISZ JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJA

1923.

1924.

NYOLCADIK SZÁM.

FEBRUÁR.

MECSEK ALJÁN

A PÉCSI PIUS-KOLLÉGIUM LAPJA

PÉCSETT,

TAIZS JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJA

1924.

Mecsek Alján

A pécsi Pius-kollégium lapja.

1924.

Nyolcadik szám.

Február.

A német diákeletről.

Nem választottam éppen a legkedvezőbb időpontot e tárgy kifejtésére, mert ma a beteg testtel szenvednek az egészséges testrészek is s így szenved a német nemzettel a német ifjúság is. Az általános elszegényedés, mint kártékony gomba terjed s utjában ront, rombol mindent s hol régen a pénz megszerzése nem okozott nehézséget, ott ma be kell zárni a bódét s le kell mondani sok áldásos, jó dologról. Amikor az apák képtelenek fiaiknak egyáltalán megadni a tanulás lehetőségét, hogy lehetne akkor üdvös sportegyesületek, vagy egyéb diákintézmények fenntartására gondolni? Pedig éppen ezeknek, a régóta oly jól megszervezett egyleteknek köszönheti sok diák, hogy járhat egyáltalán egyetemre s hogy nem érzi annyira a mai elszegényedés következtében különösen a középosztályban, vagy mondjuk a fejmunkások osztályában mindinkább fejlődő nyomort. Érdekes lesz tehát közelebbről szemügyre venni a német nép ezen csodás jó tulajdonságát, a szervezkedést s abból példát venni saját nemzetünk keretében az életbe most induló diákjaink s azoknak utódai számára.

Minden ember elsősorban az állam tagja s munkása. Tehát nem önálló, szabad egyén, aki saját akarata szerint korlátlanul cselekedhetik s működhetik bármily téren. Ez a német nevelés egyik fő elve. Ezzel szemben az állam biztosítja az egyén életét, vagyonát, megélhetését, sőt könnyít rajta, segítségére van, nem úgy, mint nálunk, hol az egyén nem tartja szükségesnek az állam érdekében másokkal együtt egy bizonyos irányban való működést, hanem mindenki saját feje szerint, lehetőleg az állam érdeke ellen dolgozik; viszont az állam szintén nem viseli szíven az összes polgárok érdekét, hanem egyeseket előnyben részesít, másokat pedig elhanyagol.

A német népben ki van fejlődve az állami eszme iránt való tisztelet; ezt mindenképen belé nevelik már a kis gyerekekbe. Ez a német nép hazaszeretete, mit a felületes szemlélő oly gyakran nélkülözött, különösen a mai korban. Nálunk óriási ragaszkodás van a sz. korona, alkotmány, uralkodóház iránt, ezek képezik egy részét a haza fogalmának. A másik rész pedig a haza multja, hősei, mondái, inkább misztikus rajongás, meggyőződéses hit, vallás, valódi élő érzelem. A német ilyet nem

igen ismeri az ő hazaszeretete nélküli lelkesedést, merőben értelmi, rationalis fogalom, éppen az a tudat, hogy minden ember az állam egy része, kicsiny fogókerék, mely az állami gépezetben kénytelen dolgozni. Szóval a német jobban szereti az államot, mint a hazát. Ebben rejlik az ő szervezkedési tehetségének gyökere.

Már a népiskolában megnyilvánul a gondoskodás ebben az irányban.

De még inkább a középiskolában. Itt már szellemi alapon is van fegyelem. Minden fiúnak van u. n. „Verbindung“-ja, hol hetenként egyszer, vagy többször összejönnek önképzés céljából, máskor meg sportolnak, játszanak együtt, mérkőznek más, hasonló csoportokkal. Fő mindenütt az engedelmesség s az egyéni érvényesülés, privát ambíció mellőzésével a közérdek diadala. Hiszen ez nagyon tetszetős gondolat. Minden ember természeténél fogva saját maga akar saját feje szerint érvényesülni. Amde nem valószínű, hogy mindenki véletlenül ugyanazt az utat fogja választani az érvényesülésre. Így aztán egymással szembe kerülnek az emberek, s a küzdelemben sok erő s energiavész el a nélkül, hogy érvényesült volna. Ha többen összefognak, nagyobb hatást tudnak elérni s kevesebb összeütközésnek teszik ki magukat, mint az egyén.

Németország rá is van utalva erre a szervezkedésre. Rendkívül szapora s szorgalmas népe, az ország ipari s kereskedelmi természetű, élelmiszerekben való meglehetősen szükségű, tudományos értelemben is s minden tekintetben rendezett állami élete kényszeríti a szervezkedésre. Nem is létezik ember Németországban, ki ne volna tagja egy vagy több szervezetnek. Vannak politikai, vallási egyletek, szervezve vannak az egyes hivatások, társadalmak, ifjak, aggók, munkások, munkanélküliek. Nagyon jól van mindez megcsinálva, mert bármily gazdag egy ország, gazdagságát elfecsérelni oktalanság volna s Németország azokhoz az országokhoz tartozik, amelyeknek népességűkhöz képest nem volt nagyon sok elfecsérelni valójuk, sőt még Európá elfecsérelt energiáját fel tudta szedegetni, s magáévá tudta tenni a szomszédok mulasztásait.

Különösen előnyös s célszerű a szervezkedés a nevelésben, nevezetesen az önnevelés terén. S itt jutok cikkem valódi tárgyához. Minden németben megvan a szervezkedés után való vágy, nemcsak egy bizonyos elvitázhatalan tehetség s önkéntes fegyelmelzettség. Mindenki érzi annak előnyeit, hogy munkájában, szórakozásában, szellemi és testi szükségleteiben más hasonlókkal társuljon. Ha egy német ifjú egyetemre kerül, első dolga, hogy felkeresi az ő társadalmi, anyagi és felfogásbeli körülményeinek megfelelő egyesületet, kéri az oda való felvételt s az első naptól kezdve az utolsóig kitart a megválasztott kötelekben. Régen egyes vidékekről többen egyszerre indultak egyetemre, ezek vezetőt választottak maguk közül, kinek engedelmeskedtek s a tanév alatt összetartottak, megosztották a jót s a rosszat; később

utbaigazították a fiatalabbakat, kik azután tovább vitték a tradíciót, így lettek a ma már nem ritkán századokig fennálló diák-egyesületek: Corps-ok, Verbindung-ok, Sängerschaft-ok, Gesellschafter-ok.

Minden egyesületnek vannak alapszabályai, melyeket az illető egyetem vezetősége már órástól fogva elismert s helybenhagyott. Elvei: hazaszeretet, lovagiasság a női nemmel szemben, becsület egymásközt.

Célja: baráti együttérzés, alapos testi, lelki fegyelem, támogatás az önképzés és jellemkialakulás nehéz idejében, testedzés, vivás, a személyes bátorság és ügyesség acélozása, óvás az élet nagy veszélyeiben. Szóval valóban mentő actio, igyekezik a haza érdekében a pusztulástól menteni a haza reményét, virágát, az ifjúságot.

A szervezkedés alapja a kölcsönös megbecsülés, szeretet egymás iránt, mely hasonló felfogású s társadalmi osztályú fiataloknál szükségképpen kialakul s melyet keménylitenek az életben oly gyakori s elmulasztathatalan viszontagságok.

A kölcsönös megbecsülés mérővesszője a pozitív teljesítmény, ügyesség, bátorság, észbeli kiválóság, jó szív, mely szükségképpen hasonló kiválóságokat vár el a másiktól is. Az együtnaradás kényszere meg abban a körülményben leli alapját, hogy gazdagságilag nagy előnyöket nyújt, kiegyenlíti a vagyoni hézagokat s tudvaleg, hogy a rosszat könnyebben viseli el az ember együtt, mint ha egyedül, a jónak pedig jobban örül, ha mással oszthatja meg, mintha egyedül kellene azt élveznie.

Sok szép eredményt értek el ezek a diákegyesületek. Pompás generációkat neveltek s küldtek ki pompás elvekkel az életbe s a háború harctereire. Csodás az a ragaszkodás, mely negyedszázad múltán is összegyűjti a régieket a fiatalokkal minduntalan. Tudok eseteket, hogy az öregek gazdag adományokkal szép házat vettek a fiataloknak, hol napközben tartózkodhatnak, olvashatnak, tornázhatnak. Számtalan alapítvány gondoskodik a diákokról, valóban mondhatni: sok, igen sok történik az egyetemi ifjúság érdekében.

Az elvek praktikus alakot öltenek. Reggel kötelező vívást utána reggeli. Délben mind összejönnek közös ebédre. Esténkin, előadások vannak kétszer, háromszor hetenként testképzésről, higiéniaról, tudományos, vagy történeti kérdésekről. Egyszer-kétszer hetenként víg sörözésre jönnek össze a tagok. Ilyenkor megtárgyalják a folyó ügyeket, gyönyörű énekeket énekelnek, viharos jövedvben eltöltenek egy gyönyörű diákestélyt, amilyent csak igazi talpraesett diák tud szíve egész jövedvével eltölteni. Ezek az esték bizonyos meghatározott rendben folynak le. Fő a jövedv, sok sör, dal, beszédek. Ez a legszebb nap a héten.

Vannak levették (Bursch) s candidatusok (Fuchs), kiknek próbaidőt kell elszennedniök, mígnem méltóak arra, hogy lovagúttá vált a levették sorába iktattassanak. Ez a meghatározó jelenet tükrözi azt az örömet és büszkeséget, mely mindannyiuk szívében él,

Egyáltalán szép szokások s formák divatosak az ilyen diákoknál, mind a középkori romanticizmusban gyökereznek s megmentettek a modern kornak valamit abból a gyönyörű, egyes gondolkozásból s azokból az ideálokból, s képesek egy diák életét gyönyörűsége színeiben feltüntetni s elfeledtetni vele azt a sok ridegséget s csunyaságot, amit az élet magával hoz. De nemcsak ez kölcsönöz erőt, határozottságot, hogy fel tudjon lépni, bátorságot, hogy meg tudja védelmezni gondolkozását s így tényleg megőrizt valamit, amit átruház majd családi életére, utódaira — valami tradíciót, nemesebb gondolkodást, valami misztikus csíráit, mely olykor-olykor még képes nagy hősokeket, férfiakat teremni.

Rengeteg előnye van a diákság hasonló szervezésének. Nem szólva a gazdasági előnyről, mely sok szegény diáknak megkönnyíti az existenciáját, képes állást közvetíteni, összekötéseket létrehozni az öreg urakkal s ezek segítségével másokkal. Általában mondhatni, hogy kis ferdeségek, kis hibák árán visszatartja a diákokat a nagy botlásoktól s a végső zülléstől. Sok tekintetben szélesebb látókört, jobb modort biztosít, bizonyos határozott fellépést s határozott világnézetet ad. Az állam szempontjából meg fegyelmzett s fegyelmehető társadalmakat hoz létre, becsületes, megbízható embereket, jó közhangulatot teremt.

Kalapot kell emelnünk s meg kell állapítanunk, hogy nagy bölcsességgel s körültekintéssel vannak szervezve a diákok — bárkit is illet ez az érdem — s csak az sajnálatos, hogy ez nálunk még oly kevésbé sikerült, hogy szeretett Pius gimnáziumunk végzett diákjai sem voltak képesek annyira összetartani, hogy legalább kölcsönös összeköttetés, szeretet s segítség tartotta volna össze őket.

Pedig nemcsak a volt piusistákról, hanem az egész katolikus magyar diákságról azt kellene mondhatni: Ez a diákság gondolkozása, felfogása, jelleme.

Ha a diákság szervezve van, tud, ha kell, frontot csinálni, agitálásával, fiatal, friss erejével mindig döntő hatást tudna elérni a társadalomban és államban. Németországban elismert faktor a diákság, számol vele mindenki, erőre s gondolkozásra nézve — ha bajban a haza, tudja kire támaszkodhatik.

Nálunk most éli gyermekkorát az egyetemi ifjúság szervezkedése. Adná Isten, hogy siker koronázza a vezetők tevékenységét — én pedig kérlek benneteket, támogassátok, vegyetek tevékeny részt ezen nemes s nagyszerű munkában, vallásunk, hazánk s sajátmagunk érdekében.

Sztáray Antal gróf,

a párizsi Sorbonne hallgatója.

A mi kápolnánk.

Robogott a nagyszünidő meseországából jövő vasparipa és hozta a sok-sok könnyes szemű kis és fájó szívű nagydiákok. Szomorúan, nehéz szívvel jöttek, hisz annyi komoly küzdelem várt rájuk az iskola kemény padjaiban, hisz annyi jót, kedveset és szépet kellett abban a meseországban otthagyniok. De nem sokáig tartott ez a lehangoltság. Könnyen felejtének a fiatal szívek. Alighogy beléptek ennek a nagy épület-tömegnek a megvasalt, viharálló tölgykapuján, máris a diákelet sok száz kis öröme várt rájuk, amely magával hozta a felvidulást is. Ezek az ismerős csendes falak oly sokat tudnak mesélni mindjárt fiatal lakóiknak. De ki tudná szavakba foglalni azt a sok száz, arannyal átszőtt ruhájú kedves emléket, amely most mind nevet, dalol és felderíti a lélekben még odahaza járó kis és nagydiákok.

Az egyik fordulónál azonban a régi emlékek egy új, várakozásteljes arcú lényt fognak körül, a meglepetést. Ott áll a kápolna ajtaja előtt és csendre inti a körülötte mesélgető emlékeket. Jön a diáksorozat, belép az ajtón és ott találja a régi, kedves, egyszerű kápolnát. De nem, nem az egyszerűt, hanem a csillogó ruhába öltözöttet. A hallgatag fehér falakon mesélő képek ragyognak. Gondos anyának, az intézet régi, kegyesszívű pártfogói segítségével ebben a nehéz és drága világban is meg tudta adni nekünk ezt a meglepetésszerű ajándékot.

A képeket Forgách Farkas Rózi, híres pécsi művész nő festette. A fiatal művész nő ellette a diákszívek érzelmeit és ezeket örökíti meg az oltárképen. A közepen egyszerű trónuson ül a mi jóságos vezérünk, Jézus, keblén szeretettől lángoló szívével, mögötte a sugárzó égbolt és körülötte az egyik oldalon a künnlakók, a másikon a bennlakók. Az Úr áldólag tárja két karját a dalos ajkú, rózsavirágcsokros, játszó gyermekek és komoly nézésű ifjak felé, akik már látják az életet és akik már rövid egy, két vagy három esztendő leforgása alatt maguk is belekerülnek ebbe a rémséges, villámos, viharos tengerbe. Nehéz lesz itt az evezés, de nem szabad csüggedni: a Mester ott is velünk lesz. Ott látjuk az oldalfalak képein nap-nap után a dicső ifjúsági szenteket, akik példát adnak nekünk arra, hogy az Úr áldásával hogy fogjunk hozzá ehhez az evezéshez, hogyan lépünk be ebbe a forgatagba.

Az egész oldalfal két részre van osztva és minden részbe egy hármast kép van festve. A legelső kép a gyermek Szal. szt. Ferencet ábrázolja, mint játszótársával egy erdőn meggy kereszttől, de az egyik fa törzsén egy Mária-képet talál és letérdeelve imádkozik előtte. Ez az imára int. A második a fiatal, koronás, tüzes vérű szt. Imre herceg, aki példát adott nekünk a tiszta életre a gazdagság és pompa közepette is. A harmadik pedig a kis római vértanú, szt. Tarzicius, aki életét adta az Oltáriszent-egért. Ez az Oltáriszentség szeretetére ad feltűnő szép példát.

Kongregációink.

Cseng-bong a kedves, csilingelő harangszó szivemben; gyönyörű emlékek zsongnak körül, mikor kezembe veszem a tollat; hogy beszámoljak kongregációnk idei működéséről. Hát igen! Imádkoztunk és dolgoztunk ebben az évben is, hogy megmutassuk a tobzódó hitetlen világnak, hogy a kongregáció nem maradi, hogy igenis életképes; dolgoztunk, hogy — ha kis körben is, de terjesszük a jót.

A kongr. kettős céljának megfelelően mi is a lelki élet és az apostolkodás terén működtünk. A lelkiélet fejlesztését szolgálják elsősorban a közös havi sz. áldozások, amelyeket a házi kápolnában rendeztünk. Gyűléseinket felváltva tartjuk. Egyik héten van kápolnagyűlés, a másikon vitailés, amelyen különféle aktuális kérdéseket vitatunk meg, hisz az igazi kongregánistának megvédeni is kell tudnia hitét. Október havában és az Immaculata előtt a Szűz Anya; nov. 26. előtt pedig főpátronusunk B. sz. János tiszteletére tartottunk erénygyakorlatokat. A három alkalommal kb. 8500 különféle erénygyakorlatot végeztünk, ebből sz. áldozás kb. 650, rózsafüzér pedig 500.

Nem feledkeztünk meg a régi tagokról sem, s a karácsonyi vakáció előtt 45-nek — csak ennyinek tudtuk meg a címét! — küldöttünk renoválapot. 19-en renováltak is. *Zahoránszky, Czimber, Mayer, Koch, Petz* néhány sor írást is mellékeltek, sőt *Keller Béla* 10 dinárt is küldött. A többieket most a „Mecsek Alján” révén kérjük, hogy renováljanak, vagy ha nem kaptak még renovat, tudassák címüket, mert 3-szoros renovo elmulasztása után töröljük őket. Az apostolkodásban a különböző szakosztályok keretében gyakoroljuk magunkat. Négy szakosztályunk van. Az első az *eucharisztikus*. Ebben gyakoroljuk és terjesztjük az „Ima-apostolságot”, az engesztelő szt. áldozást, az első pénteki sz. áldozást és a család felajánlást. Eddig három ízben volt felajánlás Jézus sz. Szívének. Az első Szabó tanár úrnál volt meleg, bensőséges ünnepség keretében, a másik kettő két kongregánista testvérünknel.

Másik szakosztályunk a *missziós szakosztály*. Ebben a missziók iránti érdeklődést és a missziós folyóiratokat — magyar, sajnos csak kettő van — igyekszünk minél szélesebb körben elterjeszteni. A missziók javára, mint mindig, most is gyűjtünk pénzt, bélyeget, staniolt stb. Pénz eddig kb. 10.000 K. gyűlt össze. Szakosztályunk dec. 9-én missziós ünnepélyt rendezett, amelyen adakozásból 500.000 K. tiszta haszon volt. *Beck* kanonok úr egymaga 100.000, *Hamerli* úr 50.000 K.-t adott. Köszönet érte. A közönség érdeklődése igen nagy volt.

Harmadik szakosztályunk *karitatív*. Ennek a célja a szegények némi segítése mind anyagi, mind lelki téren. Anyagilag eddig — eszközök hiányában — semmit sem tehetünk. E helyett különféle lapokat juttattunk nekik a sz. Vince-egylet, illetve Szabó tanár úr révén. Próbálkoztunk a tanonc-pasztorá-

cióval is, de a tanonc-egyesületekben működésünk sok nehézségbe ütközött. Most, hogy a karácsonyi vakációra gyűjtőleveket bocsátottunk ki a missziók és a szegények javára, a szegénylátogatás talán aktuálisabb lesz. A gyűjtés eredménye 580.000 K.

Még egy szakosztályunk van, ez a *sajtószakosztály*, amely a kath. sajtót terjeszti. Eddig, ha nem is nagy, de mégis valami felmutatható eredményt értünk el. Kb. 350 drb. különféle lapot helyeztünk el, igen sok missziós naptárt, elbeszélést, füzetet s képet stb. és egyéb képet árusítottunk, amelyeknek értéke a lapok előfizetési árával együtt majd egy millió K. Több faluba elküldtük néhány kath. lap címét és előfizetési feltételeit. Eredmény itt is van. Most a gyűjtővevekkel kapcsolatban minden kongregánista kapott egy címjegyzéket, hogy minél több előfizetőt gyűjtsön.

Végezetül még megemlítem a fontosabb eseményeket, a melyek kongregációinkban lejátszódtak. A kath. napon mi is résztvettünk. A kongr. jó példájának üdvös hatását mutatja a VIII. osztály, amely a lelkigyakorlatok után elhatározta, hogy minden vasárnap közös sz. áldozást végez és hogy év végén még egy külön lelkigyakorlatot tart. Halottak napján ellátogattunk testületileg a két elhunyt páter, régi b. e. testvérünk *Gondának*, továbbá *Hamerlinek* a sírjához és néhány szóban és imában megemlékeztünk róluk. Nov. 25-én védőszentünk B. sz. János tiszteletére kis zártkörű ünnepélyt rendeztünk. Dec. 8-án az összes kongregációk által rendezett ünnepélyen mi zene és énekszámval vettünk részt; 9-én pedig mi magunk tartottunk missziós előadást. Kedvesen érintett bennünket Pécsért tartózkodó régi tagoknak érdeklődése és látogatása is.

Ime, így munkálkodik a kongregáció és hiven szép multjához így akar igazi erős, megyőződéses és tantorihatalan kath. vezérferfiakat nevelni. Keveset teszünk ugyan, de amit teszünk, az Isten nagyobb dicsőségére, Szűz Anyánk tiszteletére és vidám szívvel tesszük s heti gyűléseinken mindig örvendezve köszöntjük egymást:

Nos cum prole pia!

Benedicat Virgo Maria!

Takács Béla, VIII. o. t.
prefectus.

A Pius még visszavár.

I.

Megyek, ne tartsatok!
Úgy kinez, úgy gyötör a sziv,
Oly nyugtalan vagyok,
A boldogság szigete hiv!

Megyek, ne tartsatok!
Agyamban friss vér forr vadul,
Szememben tűz ragyog,
Bensőmben titán szabadul.

Megyek, ne tartsatok!
Dalol a rét, föld, liget,
Én élni akarok
Cigányzenés, vig életet.

Égő, piros csókra
Kifakadt a mandulafa virága.
Csipkerózsa bokra
Öltözködött kikeleti ruhába.
Tavasz volt!

„És elméne messze tartományba.“

II.

Arany napsugárral
Pajkos patak mulatozva eljátszik.
Kacagó madárdal
El nem múlt boldogságról trillázik.
Nyár volt!

„És eltékozolta örökségét.“

III.

Örökszép csillagok!
Felhőtlen őszi éjszakán
Bódult fejjel járok
A vesztett boldogság után.

Örökszép csillagok!
Tivornyas, zajló életem
Tátongó úrt hagyott
Megtévedt, sajgó szívemben.

Örökszép csillagok!
Itt ismerősek a hegyek:
Ha fáradt is vagyok,
A szívem üz, haza megyek.

Sárguló falevél
Csöndes megadással lehullik az ágról,
Búsán kóborló szél
Könnyes emlékeit meséli a nyárról.

„És elméne atyjához.“

Az ideai vakáció.

Az év utolsó napjaiban valami sajátágosan borongós hangulat nehezedik az emberekre. Elmúlt az ünnep s az elhúlt örömlőknek most már csak az emléke él. S rá m kétyszeresen nehezedik e ködös hangulat, mert nekem, mint „vén nyolcas“-nak, maholnap a középiskolai, a piusi évek is csak futó, de örökké kedves emlékek lesznek. S az igazí, kedves, piusi értelemben vett vakáció is már csak — sajnos — mint mosolygó emlék él bennem. Ezt az emléket, az utolsó piusi vakációmnak a lefolyását szeretném itt papírra vetni, mert „verba volant, scripta manent“.

Éz a vakációm is, mint a többi, változatos volt és — hamar mulott el. Alighogy kikaptuk a bizonyítványt, már összeült az „öregek tanácsa“ ft. P. Cséfalvay vezetésével és megállapította a vakációi rendet, melyre az u. n. P. V. K. i. e.: „Piusi Vakáció Klub“ ügyel.

Mindjárt jul. 1-én meg is alakult a nagy reményekre jogosított klub. Ft. P. Cséfalvay, aki a klub vezetőtanára volt, előadta célját és szervezetét; azután engem, mint a legnagyobbat — csak az osztályok számát értem — megválasztottak elnöknek, a „tudós“ barátunkat pedig titkárnak. Fővédnöknek R. P. Rector kértük fel; díszelnöknek pedig régi barátunkat: Szabó Palit, aki mint tapasztalatokban gazdag férfiú, bölcs tanácsokkal támogatott bennünket.

Most pedig számoljunk be arról, hogy mit is cselekedtünk vala.

Azért hát, múzsa, segíts méltóképp megénekelni e dicsőkört (volo scribere: dicső kört). — Hát! Hát! — Az alakuló, egy-szersmind első rendes gyűlésen engem, mint a mult kör megbokrosodott érdemű jegyzőjét — nem létező érdemeim elismeréseül — (vagy talán jobb ember híján v. ö. „Ha nincs ló . . .“ stb.) elnökké léptettek elő. Titkár ismét a „tudós“ Révy barátunk, rendezetlen osztályú tanuló lett.

Azonban lássuk csak, mit is végeztünk?! Összesen volt 6 rendes és 1 díszülésünk, amelyet L. sz. Ignác tiszteletére rendeztünk. Summa summarum volt 38 számunk. Ebből önálló munka 25; szavalat, illetve a kisebbek mesemondása 13. Legtöbbet dolgozott a VI. o. 9 számmal. A szorgalom tehát, tekintve a vakációt, elég nagy volt, ámbár nem egyszer előfordult, hogy egy-egy hirhedt előadó igérete ellenére is egyszerűen meglépett a szereplés elől.

Miután így az önképzőkörrel röviden (velősen is?) végezttem, igéretem szerint áttérek a kirándulásokra. Ezeknek a rendes ideje a keddi napra volt kitűzve. Összesen 10 kirándulás volt. Ebből 5 „vonatos“, de kettőt nem a klub rendezett. Az egyik P. Gulyás és P. Mezei 8-ad magukkal felmentek a Zengőre; a másikon P. Pércsics vitte fel nagyreményű csemetéit néhány napra Budapestre. A többi vonatos kirándulás a következő:

Az egyik volt *Ibafára* a kedves *Károly*-család meghívására *P. Gulyás*, *P. Mezei* és *M. Czizler* vezetésével. Ugyanakkor egy másik csoport *Szigetvárt* tanulmányozta *P. Velics* és *M. Janiczekkel*. A harmadik *Gyűdre* irányult a szokásos utitervvel *P. Schulez* és *M. Prohászka* előrelátó gondoskodása mellett. A többi kisebb egynapos kirándulás a *Jakabhegyre*, *Mélyvölgybe*, *Abaligetre*, *Vöröshegyre*, *Szuhadóra*, s mind szerencsésen, vidáman és jókedvűen folyt le. Csak a gyűdi kirándulásra áztunk meg kissé, de a jó kedv itt sem hiányzott.

— Mint minden vakációban, idén is rendelkezésünkre állott az uszoda s csekély 5 K-ért megfűrdőhettünk a hűs vízben, hogy felrisszúlva folytathassuk a játszótereken a különféle játékokat.

Bizony a játékból bőven kijutott. A klubtagoknak minden hétfőn, csütörtökön és szombaton — előzőleg kötelező misehallgatással — közös játékuk volt. Ezen aztán futballozhattak, krockettozhattak, atletizálhattak, vagy valami más társas játékot játszhattak.

A futball szakosztály vezetője *Zala J. VII. o. t.* volt, hanem e nagy elfoglaltságu férfit az ügyeket hol nem maga végezte, hol meg másra bízta. A futballozás azért mégis nagy svunggal ment, amit bizonyít az is, hogy alig hozta meg *P. Cséfalvay* a vadonatúj futballt, egy hét múlva már ragasztani kellett. Én ugyan máig sem tudom, hogy azért lyukadt-e ki, mert rossz volt, vagy azért-e, mert tulságos erősen rugták. Elég az hozzá, hogy a futball-szenvedélynek nem egy belső és nem egy külső lett az áldozata ebben a vakációban is, sőt most már a játszótér drótkerítése is alapos javítást igényelt.

A krockettnél már nem találunk ekkora lelkesedést, azonban itt is — különösen, ha nem volt futball — állandóan lézengett mind a három pályán néhány kalapácsos és golyóval felszerelt alak, s ütögette nagy buzgalommal a — sokszor bizony nem gömbölyű — golyókat.

A krocket szakosztály vezetője *Révy Gyula r. o. t.* volt, akinek bokros érdemei voltak e téren. T. i. ő már krockettgolyónak csúfolt — eltörhetetlennek látszó — fadarabokat is esztorgályozott, s hogy üzemét ki nem fejleszthette, nem ő rajta mult. Hej! hej! szép szórakozás is az a krocket s annak a bizonyítékául, hogy mennyire szerettek — különösen az öregek — csak azt sajnálom, hogy múzeumot nem rendeztem a törött golyók- és kalapácsokból. Hogy változatos és sokoldalú lenne, annyi bizonyos — értem itt a töréseket.

A kisebbek a legelső játszótéren folyó különféle társasjátékoknak örültek a legjobban. A vezető itt én voltam, mivel más nem vállalkozott a virgonc ifjúság fékentartására és vezetésére, én sem akartam őket árván hagyni. Mikor először atletizáltam velük, nem igen tetszett nekik, hanem annál inkább a jutalomosztással egybekötött különféle, élénk és sokszor nagy mozgékonytárat igénylő játék. Minden játéknál a két-három legügyesebb valami kis jutalmat kapott, ami a legtöbbször ugyan

értéktelen volt, de az ő szemükben mégis sokat ért. A vakáció folyamán kb. 300 drb. különféle jutalomtárgyat osztottunk ki.

E mellett azonban nem feledkeztünk meg a szellemi szórakozásról sem. Minden szombaton este 6 óra, ill. az önképzőkör előtt kaphatót minden klubtag könyvet. A díj az egész vakációra csak 150 K. volt, ami a mostani óriási könyvárak mellett igazán semmi.

Legcsattanósabb bizonyíték azonban a szellemi élet virágzására az a vakáció végén rendezett előadásunk, amelyen egyszerre két vígjátékot hoztunk színre. Az egyiket — írta *P. Cséfalvay* — *M. Prohászka* rendezésével mi öregebbek követtük el. A címe: „*Pali a kosárban*“ és, hogy ez nemcsak reklám kedvéért az, azt bizonyította az én hatalmas szuszogásom, amellyel a kosarat a benne lapuló Palival a színpadra cipeltem. — A másikban csakis a kicsikék szerepeltek lötyögő hosszú nadrágban és komikusan komoly ábrázattal. Ezt *P. Cséfalvay* írta és rendezte, címe: „*A varázshegedű*.“

— Vége! Elmúlt ez is! Nem hiszem, hogy még egyszer lesz részem ilyen kedves és vidám vakációban, mint amilyeneket a Piusban élveztem. Ha erre gondolok, szinte fáj, hogy már mennem kell. De hiába! Odakint hív, csalogat az élet új munkára, új harcra, új küzdelemre, új szenvedésre és fájdalomra s talán új öröme is, de olyan tiszta forrásra, mint a Pius, amely csak kristályos örömet, ifjú életkedvet nyújt a belőle ivóknak, olyant, azt hiszem, nem fogok találni soha.

Takács Béla, VIII. o. t.

Megy a János, jön a Jancsi helyette.

1.

*Hej, görbe a pécsi határ
Még sincs anyyi púpja,
Hogy mindenik kis szecskának
Egy-egy bütök jutna.
Mert a szecskák száma, ha fogy, újra nő:
Ki mondja meg, hol van itt a bökkenő?*

2.

*Kente-fente odvas fogát
Tavaly sok vén sárkány
Mumszt, meg sarkal, s tudja a szősz
Még miféle járvány.
De a szecskák vitéz hada szétszaladt,
A sok sárkányt kifüstölték ezalatt.*

Ha megéri a gesztenye,

Lehullik az ágról:

A szecsák meg mind kibujnak

A rövid nadrágból.

Még sem fogynak, mert úgy vannak teremtvé:

Ha megy János, jön a Jancsi helyette.

Ricico, a fekete királyfi.

Dráma 3 felvonásban, átdolgozta és rendezte P. Lischerong Gáspár S. J.

A nagy diákvilágban és ennek sötét, drukkterhes életében jól esik egy-egy kellemes, nyugodt délután a sok munkába, (s még talán több munkátlanságba!) belefáradt diákléleknek.

Ilyen nap volt december 9.-én, amikor egy missziós drámát adott elő a „kongregáció maior” missziós szakosztálya, de ennek a szórakoztatáson kívül sokkal sebb és nemesebb célja is volt: a külföldi missziók anyagi és erkölcsi támogatása. Ezzel a cézzel adta elő kongregációnk is ezt a darabot, hogy érdeklődést keltsen a közönség körében a missziók iránt és hogy a jószívű emberek adományai révén valamit könnyíthessen a tértítók szomorú helyzetén. P. Lischerong velős előadása is a kereszténység elhagyatottságát emelte ki eme világrésekben, de ezen nekünk, katolikusoknak segítenünk kell, amennyit csak tehetünk. Maga a darab igen jól fejezte ki a szegény pogánylélek vergődését babonáiban, míg azután a missziós atyák szeretetteljes bánásmódja folytán belátják, hogy abban kell lennie az igazságnak, amit azok hirdetnek és vallnak.

A szereplők mindegyike kitett magáért, hogy érvényre juttassa a darabban rejlő szép eszmét. Különösen ki kell emelnem Takács Béla VIII. o. t. játékát, aki a missziós atyának, a buzgó és emberszerető P. Cimmermannak, szerepét elevenítette meg. Megjelenése természetes és élethű volt, mintha nem is a színpadon játszanék, hanem kiinn az életben volna. A néger királyfi, Ricico, alakját Bors László VIII. o. t. személyesítette meg. Játékával közvetlenül és vonzóan hatott, megkapóan festette az atyától igaztalanul kitagadott fiú háborgó lelkiállapotát, de e mellett bizik a keresztények Istenében és nem fordul el tőle a megpróbáltatások tüzeiben sem. Az öreg törzsfőnek, a királyfi atyjának, személyét Tanco Antal VIII. o. t. alakította kitünő drámai előadással. Atyai átka megrendítően hatott, de a végén mégis csak összetörődik az egymást érő csapások alatt, s mikor látja, hogy barátai mind elhagyják súlyos sebében, és kitagadott fia, a gyülölt misszionáriusok, kiket meg akart ölni, karolják fel, lelke újjászületik a kegyelem harmatában, keresztény lesz. A páter hűséges segítőtársát, fráter Prihodát, Pámer János VII. o. t.

sikerrel játszotta. Kiemelkedik még Gyomlai József VIII. o. t. dicséretes szereplésével. Jól juttatta kifejezésre „a bűbajosnak” sok színészi képességet igénylő alakjában a számító, csak önmagával törődő, embernek torzképét, ki mindenre képes, hogy elérje önző céljait. Sikertült volt Grósz Miklós VIII. o. t., továbbá Bors Emil VIII. o. t., az előbbi a parancsnok, az utóbbi az ültetvényes szerepében. Jó volt Németh Béla VII. o. t. mint gyermekded lelkű bennszülött katoná. Igen kedves volt Székely Gyula VI. o. t. a kis néger rabszolga fiú szánalomkeltő alakjában. Kiss Károly VII. o. t. a törzsfő, Frühauf Béla VIII. o. t. és Kramm Ferenc VII. o. t. a rabszolgakereskedők szerepében igyekeztek teljessé tenni a darab sikerét. Hasonlóképpen kitétek magukért a négernek is, kik közül Ney Károly és Guszmann Viktor VIII. o. t.-ök emelkedtek ki. A jól sikerült darab végén egy hatásos előképet mutattak be még a szereplők, amely csak megerősítette a nézők jó véleményét játéukról.

Az előadás nagyszerűségét csak szaporították a zenekar nagyhatású klasszikus betétei. Nyitányul Wagner Lohengrinjét játszották kitünő összjátékkal. Jó hatást keltek a felvonások közé illesztett darabok is, Brahmsnak „Magyar tánc”-i és Grieg „An den Frühling” c. darabja is. Befejezésül Vrtek József pattogó Zichy-indulóját adták elő bravuros játékkal. A siker legnagyobb része Horváth Mihály karmestert illeti, ki nagy hozzáértéssel vezette az egyes darabokat.

A siker jegyében lefolyt ünnepély után már csak a nagyközönség megértését és pártfogását kell megköszönnünk, amennyiben szíves adományaik révén segélyünkre voltak távollevő pogány embertársaink lelkeinek megmentésére.

Zala József, VII. o. t.

A ródlizásról és még valamiről.

A karácsonyi vakációban a lágyszívű tél megemberelte magát. Hirtelen hidegre fordult az idő és leesett a hó. Nosza a bőszi piusizták előkeresték a ródlikat és megindultak fedező utra a ródlipálya erányában. Az első leereszkedések lassan mentek a nagy hó miatt, de mivel mindig jobban letaposták, a pálya is mindig jobb lett. De az egyik napon karácsony után olvadni kezdett a pálya. Meg is ijedtek ezek a derék ródlizók: „Inkább egy szénszünetet — mondták — minthogy elolvadjon a pálya!”

A pálya azonban másnap jobban megfagyott, úgy hogy csupa jég volt az egész. Most volt ám csak jó pálya! A bennszülött pécsi piusizták mérsékelt kárörömmel emlékeztek meg azokról a „szerencsétlen” vidékiekről, akik most nem ródlizhatnak. Sokan azt hiszik, hogy a ródlizás veszélyes; mert az ember nagyon megüti magát, ha felborul. Pedig dehoggy. Először

is azért, mert a ródlí nem magas és így nem lehet róla nagyot esni; másodsor pedig a csuszó esés nem fáj úgy. Mert ha valaki fel is borul a ródlival, nem áll meg, hanem csuszik tovább mintha semmi sem történt volna, csakhogy most már nem a ródlín, hanem a hason, a tenyerén vagy a hátán, aszerint amint esett. Ami különben ilyenkor már nagyon mindegy, legfeljebb a pracljáról kívánczik le a bőr.

A pálya legveszélyesebb pontja a pékháznál levő ugrató; itt néha olyant ugrik a ródlí, hogy az ember azt hiszi, hogy menten megkapja a tengeri betegséget. Sok ródlí törött már itt össze. Amikor valaki felülről elindul, rögtön utána megy még egy fiú, hogy „megtöresse”, ami abban áll, hogy utól akarja érní a ródlival és fel akarja borítani. Ha az előllevőnek van bátorsága, akkor kiáll vele, ha pedig nincs, akkor szépen kitér előle. „Nem oda Buda”, gondolja magában a bátrabb természetű előllevő, „megmutatom, hogy azért sem törepsz meg.” És most megindul a hajszá életre-halálra. Megeverszük a ródlíkat mindketten. Ha a hátul levő „leégett” (magyarul: „pléhre ült”) akkor nevet rajta az egész publikum. De ha utóleri, akkor rendszerint felborulnak mindketten és most már hason csusznak tovább, de törési szándék nélkül. Aki pedig nem meri felvenni a versenyt, az csendes jókívánatok között (hogy mennél bele abba a bokorba) kezd kitérni.

Bezeg most van becsülete annak, akinek ródlíja van!

A karácsonyi szünet utáni első napon már az órák előtt megindul a ródlitulajdonosok lekenyerezése a délutáni ródlizásra való tekintettel. S Csicsának a „stramm diáknak” is hozott az osztály póstája (bélyegmentes) levelet. „Kedves Csicsám! ugy-e engedsz délután ródlizni veled, mert nekem nincs ródlím. Adok három ritka bélyeget, ha engedsz. Válaszodat várja: K. F.”

De a Kedves Csicsám, ámbár örült a bélyegeknél, előbb egy kicsit kérte magát, s a következő levelet menesztette útra: „Kedves Ferikém, nem lehet, mert már ezt másnak ígertem meg. De milyen bélyeget adnál? S. P.”

A levél sok veszedelmén keresztül eljutott rendeltetési helyére és Feri azt értette belőle, hogy mégis ródlizhat, csak Csicsa azért írta, hogy nem lehet, mert még többet akar belőle kipumpolni. Meg is jött Csicsa levelére a válasz:

„Meggondoltam a dolgot. Adok összesen nyolc darab ritka bélyeget, van köztük japáni, paraguai, venezuelai is. K. F.”

Amikor Csicsa ezt a levelet megkapta, hirtelen jó gondolata támadt. Megtette a kellő előkészületeket az írásra, ahogy nálunk szokás ilyenkor: először az előtte levő fiú háta mögé bújt, hogy a Tiszt. úr ne láthassa, mit csinál, másodsor, egy darab összefirkált papírt kitett maga mellé „villámhárítónak”, t. i., ha a Tiszt. úr esetleg kíváncsi lenne arra, hogy mit ír, hát ezt mutatja meg és nem a levelet. Miután így minden oldalról biztosította magát, a következő levelet írta a Jancsinak, akitől ő a bicskákat szokta megszerezni:

„Kedves Barátom! (most már nem Kedves Jancsikámnak szólította, mint amikor a bicskákat szokta tőle kérni) Nagyon sajnálom, de délután nem ródlizhatsz velem, mert a K. Ferit fogom levinni, aki 8 ritka bélyeget ad ezért nekem. S. P.”

Azután ezt a levelet egy papírba, mint borítékba tette és megcímezte: „Adassék e levél A. Jancsinak saját kezébe, senkinek se másnak. II. padsor, 4-ik pad, balról. Földalatti posta.” [A tudatlanok kedvéért megmagyarázom, mi az a földalatti posta. Nálunk ugyanis háromféle posta van. Ha a levelet a padok alatt továbbítják, akkor a levél „földalatti” póstán megy. Ha a gömböcalakba összegyűrt levelet egyszerűen a címzett elé dobjuk, akkor a levél „légi” póstán ment. Ez a leggyorsabb posta (express), de egyszerűs mind a legveszélyesebb is. A harmadik posta éppen ellenkezője a földalatti póstának, mert ennél a levelet a padok felett adogatják kézzel-kézre.]

A levél tehát elindult a földalatti póstán és meg is érkezett a megadott címre. De a Tisztelt Cím úgy látszik nem nagyon örült a levélnek. „Hogyan — így füstölgött magában — ő nem ródlizhatna, aki ellátja bicskával a fél osztályt, köztük ezt a hitvány, szöszező, pocsolyszerű frátert, aki őt most nem engedí ródlizni, pedig már 3 héttel ezelőtt megígérte. Méltó felháborodásában nem is válaszolt a levélre. Azt gondolta, hogy Csicsa majd megpuhul ezen a passzív ellenálláson. Pedig rosszul számított, mert Csicsa belátta, hogyha most enged, akkor romba dől az egész szépen kiesztelt terve. Jancsi, amikor látta, hogy a Csicsa nem akaródzik megpuhulni, egy fenyegető levelet írt neki:

„Te gazember! ha nem engedsz ródlizni, tudd meg, hogy nem kapsz tőlem semmiféle bicskát!”

Rövid volt a levél, de velős. Amire Csicsa azzal válaszolt, hogy nem válaszolt. Ebből megérthette Jancsi, hogy a fenyegetések nem használnak, ezért célirányosabbnak tartotta béke-tárgyalásokba bocsátkozni.

„Kedves, drága Csicsám! — írta neki hizelegve, magában pedig azt gondolta: „Hogy a fene meg nem evett” — inkább adok neked egy Vernét olvasni az összes bicskákon kívül, csak légy szíves és engedj ródlizni. A. I.”

Csicsa azonban ennyivel nem volt megelégedve. Csak annyit írt neki fölényesen, hogy az ő unalmas Vernéjére nincs szüksége, bicskát meg tud szerezni máshonnan is. Jancsi kapitulált, most már ígért neki tücsköt-bogarát csuszligumitól kezdve cipőgombolig, csak hogy ródlizhasson. Csicsa most elérte célját, t. i. hogy mindakettőt megpumpolhatta. Jancsinak ezt a feltételt szabta: 1. pont: beláthatatlan időnkig ellátja őt bicskával, 2. pont: odaadja az ő Vernéjét neki olvasni, 3. pont: leírja neki az összes fordítást, amit ő eddig elmulasztott. Jancsi belenyugodott a feltételekbe, de csak látszólag, mert magában azt gondolta, hogy csak olvadjon el a hó, megtagadja ő békefeltételek teljesítését. Csicsa akkor nagy kegyesen úgy határozott, hogy egyszer egyik jön le vele, máskor a másik. Ha nem tetszik nekik, elmehetnek.

De amíg ezek itt így alkudoztak a medve bőrére, addig szépen kisítozták a nap és felolvasztotta a pályát. Melyhez hasonló jókat nem kívánok.

Vesztergombi György, IV. o. t.

Egy szerencsétlen flótás naplójából.

Hogy kezdődik a zenetanulás a Piusban.

Én se estem ám a fejem lányára, ha már szüleim annyira kívánják, hogy én zenét tanuljak. Nem is értem szüleimet, miért erőszakolják a zenetanulást, mikor sem őket, sem őseimet — annál kevésbé engem — nem találok Maszat, Betoven, Liszt (vagy hogy hívják ezeket a muzikusokat) és nem tudom, kicsoda unokái között! A mostani kort szidják rosszasága miatt, úgy látszik nekem is a mai kor miatt kell zenébe kóstolnom. Lám, mily igaz, amit a paterek a rossz korról prédikálnak!

Zenét tanulni hm... ha még otthon, de a konviktusban... brr... brr... a hideg fut át minden tagomon... Otthon úgy menne, ahogy én akarnám, de a konviktusban...?

Egy Magisternek más dolga sincs, mint az embert a rekreációban — mikor a legvidámabban folyik a játék, mikor az élet harcait vívjuk a nagy mérkőzésekben, mikor egymás bordáit s lábait erősítjük — gyakorlóra hívni, azaz kinpadra vinni. Akkor persze nem jut eszébe gyakorlóra hívni, mikor a quae maribust bagózom (ezt a quae maribust is nem tudom ki találta ki, de valószínűleg az összes zenészekkel a pokolban szenved nagy bűne miatt, hogy kinpadra vonja vele a szegény szecsát) hanem a játék közben... brr... brr... ez borzasztó!...

Nem tudom, úgy látszik, itt nem tartják meg, amit annyiszor hangoztatnak: mikor játék van, legyen játék, mikor tanulás van legyen tanulás s ne gondoljunk másra stb. (ezt már nem értem oly könnyen.) Miért kívánják tehát tőlem, hogy játék alatt szegény hegedümet nyomorgassam? Ezt nem értem! Egyszer majd megmondom ezt a P. Praefectusnak, mert ez már mégse járja!...

És ez a gyakorló... csak ne volna oly hosszú, hisz ez borzasztó, ki se lehet mondani... ezerkétszáz, igen ezerkétszáz... másodperc!...

Az év elején még el tudtam ütni az időt, de most a magister már rájött trükkjeimre s találkára hív befüggönyözött ajtóablaknál...

Év elején, mikor gyakorlóra hívtak, természetesen csak nagy nehezen s itt kijelentem, csakis külső kényszernek engedve, mentem a kis szobák felé. Öt perc késéssel érkeztem meg — ami a mai időkben nem is oly sok — ezt tudhatná a Magister és mégis szidás lett a következménye. Most jött a kottakeresés s voltam oly szerencsés még nem találni. Mivel a Magister köz-

ben eltávozott, üstökénél megragadtam az alkalmat s ellógtam a játszótérre, hogy erősítem magam a következő studiumra, ugyanis sok van feladva latinból.

A rekreáció végén már várt rám a Magister szigorú tekintetével.

— Hol voltál?

— Tisztelendő úr kérem, a kottám nincs meg.

— Micsoda... nincs meg, miért nem kerested? S már emelte a kezét... no de hál' Isten nem ütésre, hanem hogy galléromnál fogva szobájába vigyen.

— Tisztelendő ur, kerestem...

Bementünk. Benn volt Okos Gyurka is. Kiállhatatlan gyerek. Most ép azon volt, hogy a zeneórára menjen. Amint beértünk, rögtön a kottatartóhoz mentem s kerestem kottámat, persze ott, ahol nem volt.

— Lásza tisztelendő úr, nincs.

— Hát ez kié? S pont az enyémre mutatott.

— Ez... ez... ez, csakugyan az enyém... előbb nem volt itt...

Kezdtem magam nem jól érezni a hazugság miatt s a kiállhatatlan Gyurka miatt, aki még most se ment el, hanem gunyosan nézett reám. Dühös lettem erre. Boszút esküdtem ellene. Még jobban fokozta dühömet, midőn a Magister azt mondotta, hogy délután újra el kell jönnöm. No, de ez már mégis csak sok. Most délután megint nem lesz játékom, pedig hej, micsoda gölt tudnék én rugni uzsonna után.

Búsán baktattam ki a szobából, ugyanakkor indult a Gyurka is, de gunyos mosolygással. Nő megállj. Alig vártam, hogy kiérjünk. Egy jól kimért boxot kapott bordáiba jutalmul, hogy oly kedves volt hozzám. Még meg se köszönte.

Délután, uzsonna után természetesen el kellett mennem a gyakorlóra. Szomorúan s komoly lassúsággal mentem kottáért, még búsabban, fejem lögtatva indultam a zeneterembe: Míg kivettem hegedümet, megint eltelt jó öt-hat perc. Azt olvastam, hogy az állatok megérik, ha a gazdájuk szomorú, de úgy látszik az én hegedüm is megérezte a bánatomat, pedig nem állat. Ki is fejezte részvétét, ugyanis midőn nyakát boszuszomjasan szorongattam, hisz voltaképp a hegedü az oka mindennek, fájdalomában megszakadt a húrja. É nagy részvét öröme hangolt, mert ime a szabadság fénye köszöntött felém. Mehelek játszani. Hogy még jobban biztosítsam a távozási engedélyt, zsebendőmből is leszakítottam egy darabot s bekötöttem vele ujjamat. Most azután nagy diadallal siettem a Magisterhez, kérve őt, engedjen el a gyakorlóról, hisz ugyse tudom feltenni a hegedümre az uj hurokat, hát még izé... hogy is mondják strimilizni... vagy mi a szósz; azután amúgy is fáj az ujjam.

A Magister elmosolyogta magát, bizonyára nem látott még ily buzgó gyakorlót. De ó jaj, miért komorodik el arca? Félve

nézek magamra . . . hát . . . hát a zsebkendőm szakadt része ki-kandikál a zsebeből s ezt nézi oly figyelemmel.

— Te, milyen a zsebkendőd?

— Piszkos, tisztelendő úr! — mondtam közömbös arccal, de már éreztem a peccenyeszagot.

— De hisz szakadt! Miért szakítottad el?

— Az ujjamat be . . . bekötini.

— Az ujjadat bekötini? Akkor most vághattad el ujjadat, mert mikor gyakorlóra mentél, még nem volt bekötve. Úgy-e? Gyanus felhők gyülekeztek homlokán.

— N . . . n . . . i . . . igen. Hej, micsoda kinokat álltam ki, mikor ezt mondtam!

— Mutasd csak meg ujjad? Ah borzalom, ha most meg-nézi mi lesz belőlem. Rajtakap a hazugságon, s akkor többet nem hisz nekem . . .

— Hisz nem véres . . .

— N . . . n . . . e . . . m . . .

— No jó, kis öcskös, értek már mindent és mivel annyira szeretsz gyakorolni, azért most fájós ujjal (s ezt oly gunyosan mondotta) ami nekem úgy fáj, fogsz tovább gyakorolni, persze az intézet hegedűjén, este nem mész játszani, hanem sarokban fogsz állani. Az igazmondásodért majd még számolunk.

— De tisztelendő úr!

— Elég, mehetsz . . . És nem volt pardon.

Hej mily keserves arccal távoztam. E nap életem legszomorubb napja volt. Hiába volt minden mesterkedésem, hiába volt föllentésem — de resteltem ezt — a gyakorlóórát meg kellett tartanom. Óh bárcsak jutna a késő utókor szüleinek a kezébe naplóm ezen lapja s példámon okulva megessenek szívök fiaikon s ne kényszerítenék őket zenére, ha nincs kedvük hozzá! Legfeljebb a bandacsacsi állásra pályáztassák őket.

Százados úr . . . !

*Százados úr, mért nyirja a bajuszát?
Jobban tudná mondani, hogy: Jobbra át!
Jobban tudna masirozni a zecska,
Ha kipödört magyar bajuszt láthatna.*

*Jól tudod azt, te rosszmájú zsechkája,
Mért nem nőhet a tiszt úrnak szakála.
Tizennyolc év nyomja még csak a vállát,
Most járja ki a nyolcadik osztályát.*

*Nem kell bajusz, nem kell szakál, minek a' ?
Anélkül is parirozik a zecska.
Ha van kedve, ha nincs kedve: — előre!
Század vigyázz! Futólépés! Hasalj le!*

Apja fia.

Rossz csillagok jártak 1597-ben a Görbe Hegyek Országá felett. Éjszakánként piros tüzek gyultak ki a határokon, égtek a falvak, tömérdek menekülőnek világították a sáros országutat. Háború volt. A kolozsvári jezsuiták kétémeletes kollégiumában pihentek a hangszerek, por lepte be a szinpad biborfüggönyét. Kinek lett volna kedve ilyen szomorú időben komédiást játszani!?

Két ficánkoló pej állott meg a porta előtt. Sudár termetű, harcra bajszú úr ugrott ki a könnyű kocsiból, keményen lépett, csak úgy csikorgott lába alatt a kövezet. Deákok álltak a kapuban, illedelmesen megsüvegelték: — Bene tibi sit, illustrissime Domine!

Optime, öcsémuraim, hagyjuk a latint — szólott a harcsebajszú. Ismeritek-e a fiamat? Mit csinál a gonosz?

Legjobb tanuló a syntaxisták között, — felelték egyszerre ketten is. Fr. Jeromos, a portás ezalatt már értesítette P. Rektort a magas vendég érkezteről. Váratlanul jött. P. Rektor gonddal telt arccal sietett eléje. — Kerüljön beljebb, illustrissime! — Paroláztak. A vendég úr mormogott valamit a bajsza alá. — A Lácit jön meglátogatni úgy-e? — kérdezte a rektor.

Azt bizony, — felelte a vendég nagyot rántva mentéjén. — Merre van a gonosz?

Barátságosan beszélt, de a hangja olyan furcsán csengett, mint az ólomhatos. Mintha feltörő gondolatait nyeldeste volna le minduntalan.

Addig talán, míg valaki megkeresi — és P. Rektor intett az egyik konviktornak, hogy szaladjon érte, — ha nincs terhére, megnézhetnök az intézetet.

A vendég ismét nagyot nyelt. — Oh igen, ezer örömmel, nagyon érdekel minden, — mondotta, kettésimitva bajuszát.

P. Rektor megkönnyebbülten sóhajtott befelé, az hitte vad haragall fog az úr nekitámadni. Felmentek a lépcsőn, meg-nézték az osztályokat, a dísztermet és a vendég hol mormogott magában valamit, hol meg nagy hangon dicsérte a tágas folyosókat, világos termeket, a gyönyörű felszerelést. Épen a syntaxisták tanterme elé érték. Benn nagy szorgalommal tanultak a leg-kisebbek, síri csend volt. Benyitottak. Fürkésző tekintettel mérte végig az asztalközöket a harcsebajszú úr, de nem találta, akít keresett.

Hol a fiam? — kérdezte rekedt, fátyolos hangon.

Itt jön már, akit érte küldtem, — felelte P. Rektor. — Na, miért nem jössz gyorsabban? — fordult a kis diákhöz.

Főt. Péter, nem találom őt sehol.

Nem találod?

Nem, pedig tüvé tettem az egész házat, az öreg Jóska se tudja, meg a magiszter se.

A vendég szeme vészjóslóan villant, idegesen rága hatalmas bajuszát. Egyszer csak nagyott kiállott: Nem találd. Persze, mert eldugták.

De kérem, uram, — csitította a Rektor.

Semmi kérem, mindent tudok, katolikussá tettétek és most eldugtátok előlem. Pápista gazemberek, a fiamat akarom, különben mind meghaltok. — Megragadta a hozzá legközelebb álló kis fiút. — Hol a fiam?

A faskamrában — felelte a kicsi ijedten. P. Rektor és a magiszter tanácstalanul néztek össze.

Mit? — toporzékolt a nemes úr — a faskamrába csukátok, pápista imposztorok? Jaj nektek!

De uram, mi erről semmit sem tudunk — mentegetődzött a rektor. — Az igaz, hogy katolikussá lett, de maga kérte; éppen értesíteni akartam Uraságotat erről. De, hogy most hová bujt, azt nem tudom. Te talán tudod, kisfiam? — fordult az apróságához.

Igen — szepegett a kicsi. — Megismerte innen az ablakból a kocsjukat és azt mondta, hogy elbujik a faskamrába, mert a papája biztosan el akarja őt vinni a konviktusból.

Felnyílt az ajtó és Jóska bá', a pedellus betuszkolt rajta egy kis félénk, de tüzes szemű diákot. Ihol a zsvány — mondotta — a faskamrában bujkált.

Miért bujtál el Laci? — kérdezte a P. Rektor. Apja nem engedte felelni, kézen fogta és rárivallt: Haza jössz, megértetted!

En itt szeretnék maradni.

Hallgass, mindent tudok! Hogy mertél katolikussá lenni?

Uram — szólt közbe határozottan a P. Rektor, Önnek jogában áll fiát elvinni, de kérnem kell Önt, hogy bánjék veled szeliden és ne kényszerítse a megismert igazságot elhagyni.

Majd kiverem én a fejéből azt a megismert igazságot, — hördült fel apja és a pedellushoz fordult: Csomagolja össze fiam holmiját és hozza a kapuhoz. Értette?

Ertem, értem — morgott az öreg Jóska, — de azért süket se vagyok még, hála a mennybéli Istennek — és kiszedett az asztalból mindent.

Igy búcsúzott el Laci gyerek az öreg iskolától. Vitte haza felé a két tüzes pej. Hej, de szomorúan gubbasztott a kocsiiban apja mellett. Egész úton fülébe csengett, amit búcsúzaskor mondott neki P. Rektor: Légy hű!

Othton idegen ember fogadta. Sovány, májbeteg arcú, száraz kis emberke.

Nevelő úr — szólította meg apja az idegent — gondoskodjék róla, hogy minél hamarabb ismét luteránus legyen a fiam.

Parancsára — felelte az új nevelő hétrét görbedve és Laci azt hitte, hogy két reszelőt dörgöltek össze, olyan száraz volt a hangja. Szomorú napok következtek. A nevelő mindig korholta, szidta. Néha mérges lett Lacira és fenyegetve emelte fel csontos öklét ellene. Máskor mint a méz, úgy hímezett-hámozott

előtte, hogy megtántorítsa hitében, de Laci nem hagyta el Jézus Krisztust. Kint ült egyszer a kertben és búsan nézte a felhőket. Mind Kolozsvárnak szálltak. Valami hívta őt is, nem volt nyugta. Este titokban összecsomagolta kis batyúját és mikor már mindenki aludt, kimászott az ablakon. Szél fújt, az ég is gyászolt, szomorúan integettek búcsút az öreg fák a kis bujdosónak.

Fr. Jeromos felébredt álmából. Zajt hallott, mintha halkan zörgetnének a kapun. Kitekint. Gubbasztó alakot lát a lépcsőn a portálé előtt. Rá szól: Ki az?

A gyermek megszólal: Carissime, megjöttem.

Szent ég — kiált az öreg — a Laci, ilyen késő éjjel. — Beengedte és azután hamar elcsoszogott a P. Rektorhoz. Felverte őt és csak hajtogatta:

Főtisztelendő Péter, megjött a Laci, megjött a Laci.

P. Rektor csodálkozva nézte az ujjongó, öreg frátert, sehogy se értette, mit akar. De mire megkérdezhetne volna, Laci már ott könyörgött a lábainál: Ne kergessenek el, itt akarok maradni mindaddig, amíg apám szíve meg nem indul. Nem akarok luteránus lenni.

Hazulról jössz Laci?

Igen.

Mióta vagy úton?

Egy nap és egy éjjel, mellékúton kellett jönnöm, mert különben visszavittek volna.

Nem vagy éhes?

Laci ezt már nem értette, összerogyott a fáradságtól. Úgy vitte fel Fr. Jeromos a betegterembe.

Az útmenti, ősi kuriában dült-fült Laci apja, a harcabaajszú magyar nemes. Előtte szepegett hétrégtörbedten luteránus nevelője. Nem találjuk uram — nem találjuk, — mondogatta egyre.

Mit? — kiáltott Laci apja és kirúgta maga alól a székét. — Hát én tudom, hol kell keresni. Mert ez a kölyök az én fiam, nyakas, mint az apja. Anyjuk, fogasd be a két pejt. Megyünk Kolozsvárra.

Anyja kétségbeesetten tördelte a kezét és rémülve látta mint köti fel férje a legjobb kardot.

Mit akarsz tenni Kolozsvárról? — kérdezte félénken.

Hogy mit? Megmondom azoknak a jezsuitáknak, hogy azután derék magyar nemest neveljenek a fiamból.

..

Sárgult lapok, régi, fakult betűk, de sok ilyen szép történetről tudtok ti beszélni. Mikor találja meg már egyszer a magyar igazán a magyart?

Hol vannak az öregek?

1919—1920-as évfolyamból:

- Bellontsik Aladár e. é. ö., Eszék, Timok hadosztály.
 Bérdi József orvosnöv., Budapest.
 Budimácz Imre gyógyász. hallg. Bp., Alsó erdősor-u. 8.
 Cížek Antal nagyvállalkozó, Pécs.
 5 Dokupil E. Dezső orvosnöv. Bp., Sz. Imre-kollegium.
 Gyenis András, S. I. bölcsészethallg., Szeged, Kálvária-u. 1.
 Jäger Antal orvosnöv., Kispeszt, Thurzó kör 9.
 Khayatt Imre műegyetemi hallg., Budapest.
 Krammer János adóhiv. tisztv., Pécsvárad.
 10 Mihálovich László jogh., Pécs, Klimó-utca 6.
 Molnár Géza műgyet. hallgató, Budapest.
 Romeisz Gyula műgyet. hallg., Bpest, Török-u. 2.
 Ruzsinszky László műgyet. hallgató, Bp., Radetzky lakt.
 Sey Lajos gyógyszerészhallgató, Budapest.
 15 Gr. Sztáray Antal a Sorbonne hallg., Paris V., Selcet
 Hôtel 1. Place de la Sorbonne.
 Tombi Ferenc műgyet. hallgató, Budapest.

1920—1921. évfolyamból:

- Bótor Vince gazd. akad. hallg., Keszthely.
 Bölössy József közgazd. hallg., Budapest.
 Csáky Árpád joghallgató, Pécs.
 Czimber József jegyző-gyakornok, Szalánta.
 5 Engert János orvosnöv., Grác.
 Gurka János közgazd. hallg., Budapest.
 Jaeger Miklós orvos növ. Budapest, sz. Imre-koll.,
 Horthy M.-u. 17.
 Kotzián Emil joghallg. Budapest, Jezsuita-lépcső 3.
 Ladányi Ferenc gazd. akad. hallgató, Keszthely.
 10 Löffler Alfréd orvosnöv., Budapest.
 Majoros József közgazd. hallg., Budapest, Szarka-u. 7.
 Müller János orvosnövendék, Grác.
 Papp József műgyet. hallg. Bp., Sz. Imre-kolleg.,
 Ráday-u.
 Peller Béla, S. I. bölcsészethallgató, Szeged.
 15 Ratkovics Ferenc gazd. akad. hallgató, Keszthely.
 Reisz Elemér, S. I. bölcsészettanéh., Szeged, Kálvária-u. 1.
 Ruthner Oszkár műegyetemi hallgató, Budapest.
 Sass Dezső zeneakad. hallgató, Budapest.
 Schneider János vasuti tisztviselő, Úszög.
 20 Schöner Károly joghallgató, Pécs.
 Szabó Pál bölcsészethallg., Pécs, Árpád-utca 63.
 Vargha János közgazd. hallgató, Budapest.
 Weifert Károly ismeretlen helyen.
 Zahoránszky Pál gazd. ak. hallgató, Keszthely.

1922—1922. évfolyamból:

- Amberger János orvosnövendék, Szeged.
 Antal István közg. hallg., Budapest, Sz. Imre-kolleg.
 Ráday-u.
 Benkő Jenő joghallgató, Pécs.
 Brigóvácz Sándor orvosnövendék, Szeged.
 5 Csíög János közgazd. hallgató, Budapest.
 Czacron József orvosnöv., Budapest, Sz. Imre-kolleg.
 Czompó Géza joghallgató, Pécs.
 Czobor Mátyás közgazd. hallgató, Keszthely.
 Gebauer Tivadar joghallgató, Szentlőrinc.
 10 Hamerli Károly vegyész mérnök, Karlsruhe (Baden),
 Amalienstrasse 79. III.
 Keller Béla gyógyszerészgyakornok, Bezdán.
 Klobočár Dezső közg. hallg., Budapest, Sz. Imre-kolleg.
 Ráday-u.
 Koch István, S. I. Érd. renház.
 Kopári Dénes gazd. ak. hallgató, Keszthely.
 15 Lukács Andor bölcsészethallg., Pécs, Alajos-u. 5.
 Majoros János orvosnöv., Budapest, Szarka-u. 7.
 Mantuano József műgyet. hallg., Budapest, Sz. Imre-
 kolleg., Horthy M.-u.
 Krebsz András orvosnöv., Budapest, Fő-utca 40.
 Péter Lajos közgazd. hallg., Budapest, Mária-u. 19.
 20 Strohmájer István gazd. akad. hallg., Keszthely.
 Szabó Ferenc műgyet. hallg., Bp., Diószegi-út 62.
 Gr. Sztáray Mihály export-akad. hallgató, Wien.
 Téry Aurél gyógyszerészgyakornok, Högyész.
 Treer István orvosnövendék, Wien.
 25 Vesztergombi Mihály joghallgató, Pécs.

1922—1923. évfolyamból:

- Anschan Antal erdész akad. hallgató, Sopron.
 Benedek László joghallgató, Pécs.
 Dóczy László joghallgató, Pécs.
 Gröbeldinger István joghallgató, Pécs.
 5 Halmos László joghallgató, Pécs, Mezőszél.
 Hamerli István export-akad., Wien.
 Jozipovics Péter joghallgató, Pécs.
 Kiss Andor orvosnövendék, Bpest, Köztelek-u. 2.
 Milla Antal műgyet. hallg., Budapest.
 10 Nagy János joghallgató, Zagreb, Ilica 60.
 Német László műegyetemi hallg., Budapest.
 Rézbányai Dezső műegyetemi hallg., Bp., Emese-u. 15.
 Schaeffer Gyula orvosnövendék, Zagreb, Ilica 60.
 Schmidt Vilmos joghallgató, Bp., Madách-u. 32. 1/27.

15 Tarr Béla
Török Géza
Urbanovich László
Vadnay Jenő

keresk. akad. hallg., Bp. Mária-T. lakt.
keresk. akad. hallg., Bp. Mária-T. lakt.
joghallgató, Bp., Németvölgyi-út 5—7.
gazd. akad. hallgató, Debrecen.

Kérjük régi növendékeinket, hogy változás esetén címüket velünk közölni sziveskedjenek.

Katholikus kulturkönyvtár.

E cím alatt a Magyar Kultura olyan könyvsorozatot indított meg, amelynek hiányát a magyar Katholikus értelmiség nagyon is érezte. Fel akarjuk hívni tisztelt olvasóink és növendékeink figyelmét e nagyfontosságú vállalkozásra, mert a katolikus hívőnek örömmel kell nyulnia oly iratok után, amelyek hitbéli tudását kiegészítik, vallásos meggyőződését megalapozzák s a katolikus hit tudományos alapjait korszerűt, könnyen érthető s mégis rendszeres módon ismertetik. Ilyen könyveket nyújt a Katholikus Kulturkönyvtár. Az első négy kötetét *Bangha Béla* S. I. írta.

Az első kötet címe: *Nagy Kérdések útján* s tárgyalja ama nagy kérdéseket, melyek minden gondolkodó ember érdeklődésének középpontjában állanak: Van-e túlvilág? Van-e nekem közöm e túlvilághoz? Ki az a Krisztus, aki a világot keresztjével meghódította? Mi az az egyház stb. Mind oly kérdések, melyek nap-nap után ott lebegnek lelki szemeink előtt, melyek nap-nap után felhangzanak, várva a biztos érvekkel megalapozott feleletet. Nos, a könyvben megtaláljuk a választ oly perdöntő argumetációval, hogy el kell némulnia előtte minden kételynek és zavaró bizonytalanságnak.

A második kötet e címet viseli: *Istenhit és istentagadás*. Ebben a tudós szerző az Isten létének érveit fejti ki magávalragadó logikával, s ugyanakkor boncolókésk alá veszi a modern istentagadás elméleteit. Külön fejezetek tárgyalják a szkepticizmust, materializmust, panteizmust, Kant rendszerét, a pesszimizmust stb. Majd kifejti a lélek létezésének, a halhatatlanságnak, valamint az akarat szabadságának érveit is. A hatalmas munka valóságos fegyvertára lesz az istenhit védelmezőinek a hihetlenséggel szemben. De egyszersmind mily megnyugtató érzést kelt a megdönhetetlen bizonyítékoknak e rengetegét látni. Az istenhit ellenfelei csak feltevéséssel dolgoznak, semmi bebizonyítható tényt vagy bizonyítékot nem tudnak felhozni. Ha csak egyetlen egy oly szilárd alapon nyugvó bizonyítékuk volna, mint amilyen nekünk százával áll rendelkezésünkre, hogy diadalmaskodnának, mennyire kihasználnák ezt ellenünk. Azonban be kell vallaniok, hogy hypotheziseik nagyon is gyenge lábon állanak és erős bizonyítékaink lehellete is már porba dönti azokat.

Hasonlót mondhatunk a *harmadik kötetéről*, mely *Jézus istenségének bizonyítékait* sorakoztatja fel. Kitér itt a nagy tudású szerző az ó és újszövetségi könyveire, az evangéliumok történeti értékére és a modern szentíráskritikára. Miután végig éleztük és tanulmányoztuk a megcáfolhatatlan bizonyítékokat, mi is szilárd meggyőződéssel hangoztatjuk a szerzővel: Egy egész világ sülyedhet el körülöttünk, egy egész pokol csatázhat ellene dühödött nekihivültséggel: Ő a mi Istenünk marad, akin kívül nincs embernek üdvösség s aki az ő hiveinek örök élet örömét ígéri. Ő az út, a feltámadás és az élet.

De vajjon ez a Krisztus, ez az Isten fia nyomtalanul eltűnt volna fenséges tanításáért együtt? S nem alapított volna oly szervezetet, mely a tanítását tisztaságában s egészében megőrzi s tovább adja az emberiségnek a késő századokig? Igenis alapított ilyen intézményt s ez az egyház.

A *katholikus egyház Krisztusi eredetéről* szól a kulturkönyvtár *negyedik kötet*e. Ebben a kiváló szerző a katolikus vallás igazát védi s tisztázza a krisztusi egyházfogalmat azok ellenvetésével szemben, akik Krisztus és az Egyház közé válaszfalat igyekeznek vonni. Nyugodt tárgyilagossággal, de az érvek csillogó bőségével emeli ki az Egyház diadalmas helyzetét Krisztus tanításában, a hívő milliók lelki életében s a kétezer éves kereszténység kulturtörténetében.

Az *ötödik kötet* melyet az elhunyt kalocsai érsek *Várady L. Árpád* írt s *Bernhard Zsigmond S. I.* rendezett sajtó alá, *Szociális irányelvek* címet visel. Sokat emlegetik manapság a szociális kérdést, de vajmi kevesen ismerik annak mibenlétét, történetét, bölcseleti alapjait, céljait. Ebből a könyvből bárki is teljes áttekintést nyerhet e kérdésről és egy ily tudós és magas egyházférfiútól olvashatja a szocializmus különböző árnyalatainak tárgyilagossal elbírálását.

Még meg kell jegyeznünk, hogy a katolikus kulturkönyvtár kötetei páratlanul olcsók. Első kötet alapára 1', a másodiké: 3'50, a harmadiké: 2'50, a negyediké: 3'50 végül az ötödiké 2'50.

Derús órák.

Hittan. 1. Az első bibliát Tacitus fordította. (B. F.) — 2. Magyarra pedig a teljes bibliát lefordította . . . Gárdonyi (sugás: Károlyi). (B. F.) — 3. Komjáthy azonban nevezetes lett a szenthagyomány fordításával. (B. F.) — 4. A pap a szentmise végén a hivekhez fordulva mondja: Isten veletek. (S. I.) — 5. A kánon elején a megholtakért imádkozik, vagyis: a pápáért, a királyért, a püspökért és a jelenlévőkért. (R. G.) — 6. A vízözön — (a bárka) hossza 300, magassága 30, szélessége 50 könyöknyi volt. (K. L.) — 7. Viszont az ószövetség főpapiának hossza 10 könyöknyi volt. (S. L.)

Magyar. 8. Ide-oda — ez két mondat. (C. L.) — 9. Mit érez az ember, ha jól tettek vele? (hálát), de P. L. szerint: jól érzi magát. — 10. A kölcsönös névmás az, ha valaki valakinek pénzt ad kölcsön. (K. I.) — 11. A gaz kezd már fölütögetni zöld fejcskékét. (N. N.) — 12. Tanár diktálása után: Egészítsétek ki e hiányos szöveget (szöveget). — 13. Ez egy egyszerűen bővelkedő (bővített) mondat. (P. L.) — 14. Vörösmarty a „Szózat”-ban egészen benne van. (F. B.) — 15. Milton legnagyobb műve a „Megvadtított Paradicsom”. (B. M.)

Latin. 16. A triumphátor Jupiter arany koronájával és aranyozott saruval a fején vonult be Rómába. (D. T.) — 17. Jupiter Fulminátor tiszteletére két éves szopós malacot áldoztak. (P. L.) — 18. Ceres ünnepét az április és május közti hónapokban ünnepelték. (V. K.) — 19. Solon azt mondta Croesusnak, hogy a királynál sokkal szebbek a páviánok (phasiani = fácánok). (I. G.)

Földrajz. 20. Páris mellett őrzik a méter diszpéldányát. (C. I.) — 21. T: Miért alkot a horizont különféle szöget a világtengellyel? D: Mert a világtengely gömbölyű. (C. I.) — 22. Budapest közlekedési: vonat, villanyos, földalatti autók és hajók. (M. G.) — 23. Nagyváros nevezetes cigányprimásáról. (P. L.) — 24. Szolnokon őrzik az elefántkürtöt. (B. A.) — 25. Pest vármegye székhelye Budapest, a Duna és a Tisza mindkét partján. Itt van a Szent István brazila (bazilika). (T. L.)

Történelem. 26. A királyi taligát Kún László lova húzta. (G. V.) — 27. Eger ostrománál a nők látván férjeik kínlását, forró vizet, köveket, égő szurkot öntöttek a nyakukba. (N. N.) — 28. A török időben a rab magyart harcsának (harács) neveztek. (G. V.) — 29. Sz. István követeket küldött Ausztráliába. (K. I.) — 30. Rákóczyt a bécsi udvar ugyanazon börtönbe záratta, amelybe leveleit. (S. A.) — 31. Zrínyi Miklós kőzbaka volt. (B. K.) — 32. Mikor az ősmagyarok harcolni mentek, bekerítették feleségeiket. (K. F.) — 33. Nagy Lajos arról nevezetes, hogy jó öreganyja volt. (N. F.) — 34. Priamos, római császár Decebalost 36.-ban Kr. e. legyőzte. (D. G.)

Vegyes. 35. Kérdi a Magiszter a fürdés előtt: Kinek nincs úszónadrágja? Egy szecska, ki nem tud úszni, jelentkezik: Tiszteendő Úr, kérem, nekem csak fürdőnadrágom van. (G. L.) — 36. Ugyancsak Ő kérdi: kinek nincs atlasza? S ugyanaz feleli: Nekem nincs. — Hisz kezdedben van! — Az, kérem, csak térkép. (G. L.) — 37. Az én nagybácsim százezeres, mondja büszkén egy szecska. Mikor kinevetik, szerényen megjegyzi, hogy ő még nem ért a katonai fajzatokhoz (rangfokozatokhoz). (W. I.) — 38. Czájáról, a díjbirkózóról folyik a szó. Egy szecska szörnyen csodálkozik: Hogyan, hát a cápák is birkóznak? (W. I.)

Szecska-vágyak.

— Szemelvények egy első osztályos extemporáléból. —

1. Mi szeretne a szecska lenni és miért? Rendőr, mert az tetszése szerint mindig sétálhat. (F. Gy.) — Soffőr, mert annak gyorsan mulik folyton az ideje. (Ch. Gy.) — Cukrász, mert annak édes az élete (S. I.) — Építész, mert szeretek tervezgetni sokat és nagyapikám meg apuskám is az. (O. Ö.) — Szakács, mert az sohasem fázik, meg nem éhezik. (Z. I.) Kocsmás, mert abból van sok. (Zs. B.) — Fűszerkereskedő, mert annak igen nagy a kelendőse. (N. A.) Pilóta, mert az mindenkit lepál. (E. L.) — Enektanár, mert annak mindig énekes kedvének kell lennie. (S. F.) — Erdész, mert löni nagyon szeretek. (R. Ö.) — Tornatanár, mert az a legedzettebb. (S. L.) — Tanító, mert az az érettségítőlé. (R. J.) — Tengerész, mert az mindig felfedőz. (S. P.) — Vegyész, mert annak sokat kell babilni. (Sch. L.) — Gazdász, mert minde megterem. (E. A.) — Pék, mert az apám is az. (K. J.) — Katona, mert szeretem a parádét és a sok kivonulást. (Sz. F.) — Jegyző, mert az régi magyar foglalkozás. (Sz. N.) — Világutazó, mert az sokat robinzonozdik. (Cs. J.)

2. Melyik tárgy a legkönyebb és miért? Az ének, mert csak hangszálaimmal kell csak dolgoznom. (B. D.) — A torna, mert ott nem kell gondolkodni. (Z. J.) — A természetrajz, mert azt csak be kell tanulni. (Sch. F.) — A rajzoló geometria, mert ott nincs quae maribus. (E. L.) — A magyar, mert ott minden magyarul van. (P. L.)

3. Melyik állat a legkedvesebb nekem és miért? A csacsi, mert az a kevéssel is beéri. (B. I.) — A kutya, mert az nem karmol és nem hízlelg. (W. J.) — A ló, mert igen kapatos. (Sch. J.) — A tehén, mert az mindenre jó. (K. I.) — A bárány, mert nem veredök. (P. L.) — A kecske, mert sokat bököd. (G. G.) — A nyul, mert sürge-fürge. (O. L.) — A mokus, mert mindig ugál. (R. J.) — A cica, mert anyukám nagyon szereti ezt a jóczagót. (F. K.)

4. Melyik tantárgy nekem a legnehezebb és miért? A latin, mert nagyon nyakatekert szavai vannak. (T. I.) — A magyar, mert magyarul nem jól tudom. (K. J.) — A geometria, mert azt nem lehet becsapni csak. (B. J.) — A torna, mert nem tudok bakot ugrani. (K. K.) — A számtan, mert a törtek miatt mindig sokat kell törnöm a fejem. (B. B.) — A földrajz, mert a sok név nem akar a fejembe menni sehogyan. (Sz. Gy.) — A természetrajz, mert az alkatrészekkel nem boldogulok. (T. J.) — A latin, mert azt folyton buzogom. (K. I.) Az ének, mert a kottabütyök nem tudom megismerni. (H. J.)

5. Melyik növényt szeretem legjobban és miért? A tányérroza, mert az mindig az ég felé kancsalint. (B. J.) — A havi róza, mert az nem elvirítós. (S. L.) — A szekfű, mert az takaros. (D. A.) — Az árvállyahaj, mert az magyar virág. (R. J.) — A tulipánt, mert az Árpád óta még a ládákön is diszlik. (M. J.) — A kikirics, mert a legtovább még a hóban is megvan. (I. B.) — Az ibolyát, mert ha az van, akkor már lehet futbalozni. (K. L.) — A muskátli, mert minden ablakban az van. (F. J.) — A rozmarinót, mert az meghűzza magát mindenütt. (Sz. J.) — Az árvácskát, mert én is az vagyok. (Sz. J.) — A liliumot, mert akkor már az iskolának vége. (K. J.)

6. Melyik tantárgyat szeretem leginkább és miért? A hittant, mert ott a hittanár a sok kérdéssel folyton az ember hóna alá nyúl. (P. L.) — A latint, mert ott folyton gondolkodni is kell. (Sz. S.) — A magyart, mert az az életnek szól. (P. B.) — A földrajzot, mert ilyenkor mindig eszembe jut: az nem, soha. (R. L.) — A természetrajzot, mert sok benne a mese és minden állatot már hazulról ismerek. (H. F.) — A tornát, mert az karcsuvá teszi az embert. (T. L.) — Az éneket, mert igen-igen szeretek dalolni. (Z. J.) — A szépirást, mert nem kell soha arra készülni. (Z. B.) — A számtant, mert vagy értem vagy nem. (P. L.) — A geometriát, mert pingálni kis korom óta igen szeretek. (K. B.) — A latint, mert ott minden órán lehet lepálalni másokat. (T. J.) — A latint, mert abból már sok merentit kaptam. (M. I.)

Krónika.

Egy gondolat bánt engemet,
Viselne bár Chmura szemüveget
A Piusnak tintás krónikása,
Mert így soha nem akadna mása.

Olvasom a Dunántúl jan. 28.-i számában e vigasztaló sorokat. Örömben homlokomról orrom nyergére rödlizik sokat magasztalt okulárém, felkapom az kalendárius sárguló lapjait s nemszokás zakatolásnak beillő sercögésnek indul viharezett pennám.

Szept. 4 Valamint a legkiadósabb butyknak is egyszer csak a fekére lehet peslantaní, épen így a vakáció utolsó perceihez is elérkeztünk.

Szept. 5. Veni Sancte.

Szept. 6. A II. sz. futballkapitánya emígy morfondirozik magában: amint a pesztónkát nem lehet kis csemete nélkül elgondolni, hasonlóan a Pius sem futballmérkőzés nélkül. Ennek beigazolására kiáll csapatával a III. sz. válogatottjai ellen s 4:2 vereséggel hagyja el a pályát.

Szept. 7. E balszerencse nem kedvetlenülette el a II. sz. pesti kapitányát, hanem csak annál inkább buzdította embereit, hogy ma, a revanchekor minden egyes tegyen ki magáért. Meg is lett a foganatja. Csak az utolsó percekben bekapott göljük ragadta ki kezükből a győzelem pálmáját s így 1:1 eldöntetlen eredménnyel kellett megelegedniük.

Szept. 8. Katholikus nagygyűlés. A III. és II. sz. is kint volt s élvezték azt a 2-3 beszédet, amelyet meg lehetett hallani. A többit azután másnap olvashatta ki-ki az újságokban. A katolikus összetartásban rejő erő így is mindnyájunkra igen jó hatást gyakorolt.

Szept. 15. Az újonnan kifestett kápolnában végezhetjük ismét szokásos ájtatosságainkat.

Szept. 18. A kültanulók 2:0-ra elpűfölték a konviktorok válogatott futballcsapatát.

Okt. 6. Huncut, aki a szavát meg nem tartja, mondotta R. P. Rector s ígére-téhez kepest tavalyi névnapja kelyet most adta a szünetet. D. e. kirándulás, délben csirke, must, bandával fűszerezve. D. u. a versenyek egész sorozata következett, oly hihetetlen számokkal, hogy le se merem írni, nehogy hitelemet veszítssem.

Okt. 14. Első havi s szokás szerint „remitően” sikerült.

Okt. 18., 19., 20. A magabaszállás 3 üdvös napja.

Okt. 28. Első mozielőadás ez évben. Nagyszerűen haladunk a tőkéletesség útján.

Okt. 31. A III. sz. gyors verseny keretében mutatta be intézetünk notabilitásai előtt tennisztechnikáját. Az egyéni verseny győztese: *Kotzián*, a párosé *M. Pethő-Maucha*. A III. sz. újdonsült cigánybandája bemutatkozásul használta fel e kedvező alkalmat.

Nov. 4. Szokásos kimenő. 20 jeles ifjú azonban érdemi elismeréséül itthon marasztaltattott.

Nov. 9. Aki zuhogó esőben nem látott még futballmérkőzést s sorozatos esésekben sem gyönyörködött, annak még fogalma se lehet, hogy mi az a praeparált félvezet. Mi 20 percig kéjelegettünk ebben a Zrinyi-főreálban, de utána már megcsömörültünk az élvezettől s a többiektől jobb időkre halasztottuk.

Nov. 11. Konviktusai szük családi körben a II. sz. színrehozatalában „A szekrény titka” című kis vígjátékon kacagtunk.

Nov. 16. Ritka jó időben bonyolítottuk le a Zrinyi-főreállal az őszi szezonban egyetlen barátságos mérkőzésünket. Az eredmény 0:0 is megfelelt a jó hangzású névnek.

Nov. 18. Úgy látszik jól spórol P. Minister, mert az intézetnek annyi aranya van, hogy a három sz. közül a legjobb fiú mellére is fut egy nagykaliberű érem képében. E szerencsés választott azután nagy úr a havi napján. Délre külön ebédet kap sütemény-, pecsénye-, bor- s virággal s a körülötte legyeskedő pius-cigányokra is rá rikolthat, hogy fülembé. Délután ezután egy

remekül sikerült mozielőadás csitította le a feldult kedélyeket. „A kis csibész” kópéságaiban sokan önmagukra ismertek.

Nov. 20. II. Ottó születésnapja. E nagy nap az első havat s gardedameul az első fűtést is meghozta.

Nov. 25. A Congregatio Maior Berchmans sz. János szenttéavatásának háromszázados évfordulója alkalmával diszakadémiát rendezett a nagyteremben.

Nov. 27. Az I. sz. pingpong versenyt befejezte. *Rihmer Oszkár* első, második *Pelczmann Muki*.

Nov. 29. 2 újonnan vásárolt nokedliszaggató vonta magára a III. sz. figyelmet. Nem egy fiú kíváncsisággal spekkelt gondolata keringett e szakszertársak körül. Másnap azonban kis fűrészelés árán a szaggatók elvesztették könyhaszagukat s mint stramm pingpong-ütők kitünően szolgálták a fiúk játékévéit.

Dec. 5. Csokonay tornatanár úr d. u. vezette az oltárhoz szíve választottját a székesegyházban. Az esketési szertartást R. P. Rector vezegte. A tanári karon kívül a III. sz. is jelen volt s az énekkar szép „Ave Maria”-val emelte az ünneplés hangulatát.

Este Upmann mutatta be legújabb paedagógiai eszközét s csak Mikulás meglepéssel szorult hátrébe. Mikulás ünneplésben hallgatta meg az évi beszámolót, megdicsérte a jókat s Upmann masinájához továbbította a rozszakat.

Dec. 7. Az ajtófélfára kiplakatozva jelenti a III. sz., hogy sakkversenyét bezárta. Első *Bátsmegyei*, második *Kotzián*, harmadik *Maucha* lett.

Dec. 8. A budai kath. körben a kongregációk szokásos közös ünnepeiket tartották. Mi is szereplünk egy orchesterrel kísért énekszámmal.

Dec. 9. A Kongregáció Maior missziós szindarabot adott elő *Ricico*, a fekete királyfi), melyet *P. Lischerong* misszióismertető, nagyhatású beszéde előzött meg. Úgy a szindarab, mint a beillesztett zenészműk frenetikus tapsvihart arattak.

Dec. 20. Kegyelmes Püspök Atyánk tiszteletére művésziesen megvalogatott koncertot adott elő zenekarunk distingvált közönség előtt. Karmestérünk remekelt s *Becker*: Dalosok indulóját meg is kellett ismételtetnie a közönség szünni nem akaró tapsa miatt.

Dec. 21. Utolsó iskolai előadás ebben a polgári évben. Reflexióval nem is zavarom e magasztos gondolatot.

D. u. a jó svádájuk már utazhattak.

Dec. 22. Az utazás hivatalos napja. Mint rajzás után a kas, oly üres lett ma a Pius is. Oly gyorsan távozott a krónikás is a többiekkel, hogy boldog ünnepeket is csak futtában kiálthatott olvasóinknak.

Dec. 24. A konviktusban három árva sir magában... Dehogy sir, hisz megvan minden könnyzáritó eszköze: remek rödlipálya, plafonig érő karácsonyfa, rajta bókólok cukorkák és sütemények, s — hallatlan — a 3 kis árva ma a páterek vendége délben, este az étteremben.

1924. január 6. Családias kedves ünnepséget rendeznek a pécsi fiúk. Volt orchester, ének, szavalt, mese, szindarab és ami a legfőbb: karácsonyi hangulat.

Jan. 7. Hosszúnak titulálták, de meglehetősen rövidnek találták ezt a vakációt a boldog hósipka tulajdonosok. A nagy hófúvás ellenére is ma kiméletlen bevonulás.

Jan. 27. Kegyelmes Főpásztorunk és Alapítónk ma veszi át mint alapoztoli adminisztrátor a kalocsai érsekség kormányzatát. R. P. Rector elasztott az ünnepléses installációra. Nagy az örömlés és kitüntetésen, de úgy érezzük, hogy e fényes beiktatás ránk nézve veszélyes, jó Atyánk időközönkénti távollétét jelenti.

Jan. 31. Az első félév utolsó jelenete, az orchester utolsó akkordja — mely után csak a taktus-pálca működik a kulisszák mögött.

Csendes részvét kéretik.

APRÓ HIRDETÉSEK.

E rovatban minden piusista hirdethet. A Pius tényleges tagjai semmit sem fizetnek. Az öregek pedig ennek a felét.

1. **Aesztikai** gyárunkban a legkényesebb izlést is kielégítő cikkeket gyártunk a kinrimektől kezdve a legzengzetesebb asszonánszig. Dús készletünk van ropogós frázisokban a legkülömbözőbb alkalmakra, önképzőkori gyűlésekre, tóztokra, búcsúztatókra és egyéb nyilvános ünnepélyekre. — Kovácsolt rimeinkből állandó kiállítás. B. és K. versfaragók.

2. **Fegyverek** u. m. puska, bicska és őseinktől örökölt egyéb tiltott eszközök, több éven át sikerrel kipróbálva, üzletemben állandóan kaphatók. A nagyérdemű diák uraknak titkos ajtó. Tanároknak tilos a bemenet. Ugyanitt kissé használt, de garantált szellemi mankók rögtön átvehető Mukinál.

3. **Kertészetben** a legpompásabb salátákat tartom. A különböző fejek közt Európa majdnem minden nemzete képviselve van. Van latin, görög, német, sőt magyar salátám is. Érettségizőknek kedvezmény. Egyéb zöldséget is árusítok. P. N.

4. **Könyvkötészet.** Pozsarko mester mindent köt! Köt kis könyvet és nagy könyvet. Köt természetrajzba történelmet, algebraba hittant vagy más kombinációkban tetszés és nem tetszés szerint. Köt gyorsan és lassan, fonállal és dróttal. Olcsó árak! Minden diák itt köttel! Tanoncok jó családból szerény fizetéssel felvétetnek a vakációban.

5. **A diákság** figyelmét felhívom ujonnan megnyílt és modernül berendezett krockett műtermemre. Gyártok és raktáron tartok különböző alakú golyókat. Van krumpli, tök, dinnye, paradicsom és uborka alakú. Gömbalak már elavult. Szabadalmazott ujitásom: golyókat kosztba adok a legmagasabb árak mellett. Révy, esztergályos.

6. **Elvesztettem** görög nyelvtanomat a Makár-utca elejétől a szigorított vizsgáig. A becsületes megtalálót, ha husvét előtt visszahozza, a könyvvél együtt kidobom. G. G.

7. **A nyolcadik osztály** egy sugói állásra pályázatot hirdet. A folyamodványhoz mellékelni kell az eddigi működésről szóló bizonyítványt. Sugás miatt büntetett előéletűek előnyben. Érettségi sugásért külön jutalombíj siker esetén.

8. **Félmillió szokott** fizetek annak, aki valami gépszerkezetet feltalál, mely engem reggelenkint — de csak iskolaév közben — az ágyból kiemel, negyed óra alatt megmosdat és felöltöztet. Ha beválik, az első szakaszban számos megrendelést biztosítok. Gida.

9. **Veszek** könyveket, első sorban felső osztályos auctorokat, amelyekben a sorok közt is lehet olvasni. Görög auctorokért dupla ár!

10. **Bármely** összegű lelépési díjat fizetek annak, aki jeles félévi bizonyítványát az enyémmel kicseréli és a bizonyítványosztást követő családi jelet is elvállalja. Ajánlatokat „Őt szekunda nem a világ” jelige alatt diszkrétan a kiadóhivatal továbbít.

11. **Diófaolaj** simává teszi a haját. Garantált áru a Fifi drogériában kapható. Ugyanitt üres párfümös üvegek és különböző tükrök tucatszámra átvehető.

12. **Birkózni** tanulhat Bibás világbajnoknál. Bővebbet a III. szakaszban.

13. **Utolsó alkalom.** Jó hangzású csúfneveket ingyen és bérmentve szállít Náci ügynöki irodája.

1924.

NYOLCADIK SZÁM.

FEBRUÁR.

MECSEK ALJÁN

A PÉCSI PIUS-KOLLÉGIUM LAPJA

PÉCSETT,

TAISZ JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJA

1924.

1924.

KILENCEDIK SZÁM.

JULIUS.

MECSEK ALJÁN

A PÉCSI PIUS-KOLLÉGIUM LAPJA

Mecsek Alján

A pécsi Pius-kollégium lapja.

1924.

Kilencedik szám.

Julius.

Aranymisés Atyánknak.

(P. Thalhammer János 1924. július 2.-án tartotta aranymiséjét.)

A nap mosolyg a messze táj- s határra,
S játszik virágok kelyhén fényugára.
Örömben úszik a dús Mecsek alja,
S intézetünket is hangolja dalra.
Hisz ritka kegyvel ég kiünteté:
Aranymisés lép az oltár elé.

Atyánk, Te vagy e napnak ünnepeltje,
Kit üdvözölni jöttünk lelkesedve,
Az Úr szeretve Téged áldva - áldott,
Reád ruházott papi méltóságot.
Félszázad óta napként szelleted
Áraszta áldást: fényt és meleget.

S habár hetvenhét évnek nyom le terhe,
Ezüst fejedre immár nehezede;
Miként az éltes tölgyfa büszke lombja
Szép koronáját szerte-széjjel bontja:
Aranymisédnek kedves ünnepét,
Atyánk, örömmel ülve, nézhetsz szertesztét.

S mint alkonyatkor égnek tűzkirálya
Még egyszer visszanéz a tünt határra:
Nyugvó pontján lefolyt szép életednek
Előtted állnak mind a nemes tettek.
Isten kegyelme s szerzett érdemed
Hálás örömré gyűjtja kebledet.

Aranymisés pap! mi is hön köszöntünk,
Ki annyi évet töltöttél közöttünk.
Intézetünknek tisztos, régi tagja,
Hű lelki gyermekidnek kedves Atyja:
Jézus kegyelje élj, élj még sokára,
S szálljon reád majd örök fény sugára.

Az ötödik érettségi.

Az ötödik érettségi vizsgálat elnöke *Bitter Illés* ciszt. r. c. tank. kir. főg. volt. A vizsgálat győnyörű eredménnyel végződött, mely — a választott életpálya megjelölésével — a következő:

Jelosen érett 12: Anton József (orvosi), Bors László (közgazdasági), Csúcs László (orvosi). Guszmann Viktor (jogi és politikai), Gyomlay József (jogi és kereskedelmi), Huber Ferenc (mérnöki), Ney Károly (jogi), Schmidt Antal (kereskedelmi), Steiner Károly (közgazdasági), Takács Béla (gépészmérnöki), Tánzos Antal (orvosi), Vincze Jenő (egyházi). — Jól érett 5: Békésy Miklós (gazdasági), Bors Emil (kereskedelmi), Fodor Imre (gazdasági), Frühauf Béla (orvosi), Grósz Miklós (gazdasági). — Érett 6: Balázs Zoltán (orvosi), Cizek József (közgazdasági), Lepold Ferenc (orvosi), Metz Márton (orvosi), Oertl Róbert (gazdasági), Reisz Tivadar (jogi és kereskedelmi).

A búcsúzóok harangja

Mint a multak roskadt temetője

Kisznevedett a gyermekékel.

És mint a ködnek könnyesemű fátyla

Eltűnt . . . a gyermek férfivé lett

Valami kis harang csilingel, oly édes a hangja,

Mily szépen szól, mily kedvesen

Az Ébredés harangja

. . . És búcsút intenek a távozóknak

Könnyes szemmel, facsart szivekkel

Minek a könny, vagy minek a bánat,

Vagy ugyan a sírás kinek kell?

Valami harang zúg, viharos hangon kong a hangja,

Temetni tért a multat

A Kezdetek harangja!

Azután így szólnak: Isten veled,

Isten veled . . . s égnek a vágyak

Az élet int és elszáguldanak

Igy tűnnek el a piusi tájak.

Valami harang tombolva zúg, felreked hangja,

Igy szólal meg viharával

Az Életnek harangja!

És messze néz a távozóknak után

Az itthagytott könnyező árva

Már azok ott versengve küzdenek

A szebb korért, a jobbra vágyva

Most utolsó! szól a meghúzott harang, sir hangja,

Elhal, hogy örökké zengjen

A búcsúzóok harangja!

Bors László P. i. érettségis.

Farsangunk.

1. Amikor a gyermek parancsol.

(Életkép egy felvonásban.)

Éőtvs br. meghatározása a komikúmról „a humor, mosoly könnyek között” jutott önkéntelenül is eszembe, mikor kétszer is végig néztem és élveztem főtisztelendő P. Rektornak egy felvonásos úde, szende színművét. Igazán az élet humora, napsugaras derűje aranyozta be a komoly erkölcsi életelvet tartalmazó és irányzó darabocskát. Az életből az életnek szolt. A természetes, keresetlen, lélektani alapon nyugvó megrendítő és tanulságos esemény, epizód, az életből oly hüen és mesterien került a színpadra, hogy a szerkezet, jellemzés, párbeszédes s változatos élénkség tekintetében csak dicséretet s elismerést érdemel, de hálát is a mély erkölcsi tanulságért. A főhős, Alajos szerepét megnyerő erővel és naiv bájjal kifogástalanul játszotta *Szilv László I. A. o.* Fellépésében, mimikájában, hanghordozásában sohasem látszott meg a kezdő küzködése, úttörő szárnypróbálgatása. *Rajháty Egon*, országgyűlési képviselő s apa szerepét elég hüen adta *Grósz Miklós VIII. o.* Kemény s nehéz szereppel kellett megbirkóznia, mert a különféle erős, heves, egymással szemben álló érzelmektől viharzó apai, hitves szív hullámvéreseit és tájtékzásait kellett visszatükröztetnie, de eltekintve a néha kissé túlkomor fellépésétől és a még rendelkezésére nem teljesen álló legfinomabb hanghordozástól, igazán elismerésre méltó alakítást nyújtott, *Vermes Gazsi* képviselő szerepét *Cholnoky István VII. o.* és *Borossy Bélát* a párbajt provokáló árnyalakat *Bors Emil VIII. o.* megfelelő átérzéssel játszották. A leghálásabb szerep *Skergula István VI. o.*-nak jutott osztályrészuil, a bohó, szószátyár, hízlelő szabó képében. Szinte minden mozdulata és szava kacagató volt, a legügyesebb komikusra vallott páratlan, kifogyhatatlan humora. Az öreg János szolgáló együgyű szerepét *Keller Gyula VII. o.* és a házmester fiacskáját *Mikes József II. B. o.* egyszerűen ugyan, de derekasan játszották. Az előadás, az alakítás sikere első sorban a darabot begyakorló színműirót illeti. Dicsérettel kell adóznunk a nívós négy zene és egy ének számnak is, mely méltó keretül szolgált a két színdarabnak. A precízen begyakorolt zene és ének mesteri karvezetőre és énekkarmesterre vallott ezúttal is *Horváth Mihály úr*, intézeti zenetanár s énektanár személyében. A Pius-hoz méltó nemes, katolikus karneval volt e farsangi ünnepeg.

2. Ludas Matyi.

(Népies bohózat 3 felvonásban.)

Nem valami csudabogárról vagy valami új plánétáról akarok mesélni a láblógató naplopók égén, hanem csak egy színdarabról, amely megmutatta, hogy miképen festett a régi *Ludas Matyi*. A darabot átdolgozta *Fazekas Mihály* után *P. Mezey Gerő S. J.* főgímn. tanár.

Azt hiszem, hogy a darab meséjéről nem kell írnom, hiszen ki ne ismerné az annyira szimpatikus Ludas Matyi történetét.

A darabot a künnlakók adták elő. Ludas Matyi személyében *Zala József VII. o. t.* lépett a színpadra. A lehetőség szerint jól adta meglehetősen nehéz szerepét. Apja *Kiss Károly VII. o. t.* volt. Szerepét kifogástalanul játszotta. Igazi jobbágy típus, valódi magyar paraszt volt. Szídta naplopó fiát mint a bokrot, de mihelyt Matyi jobb képet vágott, ő is megbékült vele. Döbrögi uram szerepét *Guszmán Viktor VIII. o. t.* vállalta magára. Szépen játszott. Igazán nagy fáradságába kerülhetett az, hogy a régi fajta tájszólások nyelvét elsajátítsa. De sikeresen megoldta a feladatot.

Ispánja, Kobak, *Schmidt Antal VIII. o. t.* volt. Furfangos eszéjárású ő különben a magán életben is, mennyivel inkább fufangoskodott a kulisszák közt. Szinte fölösleges is előadását dicsérnem; szabadon, bátran mozog a színpadon. Matyi barátja, Estók, *Kasza Géza VII. o. t.* Meglehetősen jól alakította szerepét. Jól játszott továbbá a szakács szerepében *Csalogovics József VI. o. t.* A pórok szerepében *Cižek József, Oerit Róbert, Balázs Zoltán VIII. o. t., Kollár Lajos VI. o. t.*, hasonlóképpen a kisbíró, *Lepold Ferenc VIII. o. t.* Még termete is amolyan kisbíró fajta, akinek más dolga sincs, mint hirdetni és dobolni. Jó két alak volt a két hajdú *Kram Ferenc VII. o. t.* és *Paál Ödön VI. o. t.* Tetszést aratott arcjátékuk.

Úgy érzem, hogy azért a jó farsangi multságért első sorban ft. P. Mezeynek tartozunk köszönettel, aki az átdolgozás mellett még a betanítás nehézségeit is magára vállalta. Az előadás sikerét a közbenlévő zeneszámok emelték.

Ilyen volt körülbelül az idei farsangunk, gondolom „elég jó” ahogy már mi diákok ki szoktuk ezt fejezni. Csak egy baj van mindig, hogy a derüre eljön a boru, farsangra pedig a nagyböjt. Ilyen a szegény diák sorsa!

Kollár Gyula P. i. VII. o. t.

Kópéságok.

Mielőtt elkezdeném mondókámat, előre kikötöm, hogy az itt következőket a ft. páter tanár uraknak nem szabad elolvasni. Hadd maradjon az csak titok, hogyan tudott Sz. Laci a minap oly jól felelni latin gyakorlólóból vagy a S. Szepi algebrából.

Megvallom, félek és reszketek, midőn ezeket a sorokat írom. Micsoda lelki vihart fognak okozni ezek a leleplezések a diszes negyedikben? A negyedikben, amelyet példakép emlegetnek a többi osztályok előtt „példás” magaviseletért, „dicsérendő” szorgalmáért és minden tudomány (főleg latin) iránti lelkesedésért. Engem feltranszíroznak ezek a szelid ifjak a vakmerőségért.

Lesz, ami lesz, nem bánom, egy életem, egy halálom, de megpróbálom. Nem kukoricázom sokat, nyíltan kimondom, hogy azt akarom elmondani, mit csinál a szegény magamfajta diák, aki nem tanul és mégis jól akar felelni. Bicskázik. De hogyan? Ezt akarom épen elmondani. Sok üres beszéd után eljutottam idáig. Eddig csak kerülgettem a dolgot, mint az a bizonyos macska a kását, amely meleg. Tessék kérem elképzelni, nem irigylendő ám az én helyzetem sem. Ha elmondom, megharagszik rám az egész osztály, ha nem, akkor a ft. szerkesztő úr. Melyikkel ér többet jó barátságban lenni? Fogas kérdés. Egyikkel sem jó ellenkezésbe kerülni, ez biztos. De egy életem, egy halálom.

Sz. Laci egész délután futballozott. Berugott három gólt, lerugott két ellenfelet és elrugta a cipője talpát. Játék után nem volt kedve tanulni, mert fáradt. Pedig holnap nehéz nap lesz. Csütörtök. (Latin, hittan, magyar, történelem, német.) Biztosan felelni fog latinból. Nincs rendben a szénája. Egyszer felelt négyesre, máskor egyesre, azután kettesre, hármasra, háromkérdőre és így tovább. Nem könnyű hirtelenében megállapítani, hányasra áll tulajdonképpen. Tudja Laci is, hogy holnap kell leadni a döntő feleletet. De azért nem kell őt féltetni. Kész már a terve.

Másnap reggel megkörnékezi az egyik jó tanulót és elkéri tőle a fordítást. Ez szívesen oadaaja neki. Gyorsan leírja egy Pannonia reklámra. Azután beleteszi könyvébe, de nem oda, ahol a mai lecke van, hanem egy másik oldalra.

Csöngetnek. Megkezdődik a latin óra a maga minden borzalmával. Soknak a fejére lecsapott a villám és teljes leégest eredményezett. Egy-egy helyrekergetés után halálos csönd van az osztályban. Léleketet visszafojtva lesik, hogy ki lesz a következő áldozat. E. Csicsa már a harmadik „Miatyánk”-ot imádkozza. A légy zümmögését is meg lehet hallani. A nyitott ablakon behallatszik egyik osztály szelid ordítása. Senki sem figyel most rá. Az arckok kipirulnak az izgalomtól. A tanár úr feltelint a noteszből. Mindegyik vitéz szeretne elbujni a másik háta mögött. „Sz. László” szól végre a tanár úr. Nagyot lélekszik erre a többi. Laci az áldozatul esetek kárörvendő vigyorgása mellett kimasíroz a küzdőtérre, ahol már oly sokan elvéreztek. Nyugodt hangon olvasni kezd: „Hogy szívesen fogadták a provincia lakói Caesárt, vagy . . .” stb. Laci most szeliden, mint egy báránka felnez a plafonra, mintha bizony oda volna felírva a fordítás. Úgy tesz, mintha nagyon gondolkoznék. Ezalatt észrevétlenül átfordítja a könyvet arra az oldalra, ahol a bicska van és fordítani kezd. Hogy ne keltsen fel gyanút, még néha néha nyög is hozzá, mintha nem jutna hirtelen eszébe. „Jól van fiam, mehetsz helyre.” Laci büszkén helyre megy. „Látjátok, ide kell ész” hengeg a többiek előtt óra után. Mindannyian közösen megégyeznek abban, hogy a mai latin borzalmas volt. Most tünik fel a többieknek, hogy a Móka sántít. Megkérdezik tőle,

mi a baja. „Ez a buta Csicsa a lábamra ejtette azt a követ, a mely a szivéről esett le, amikor nem őt, hanem a Lacit hívták ki.”

S. Szepi algebrából felelt. Négyzetre kellett emelnie „ $a + b + c$ “-t. Ha a négyzetre emelés úgy menne, mint a súlyemelés, akkor Szepi biztosan praemiumot kapna számtanból. De ahol legnagyobb a veszély, ott van a legközelebb a segély. Szepinek szerencséje volt. Mert már valaki előtte megcsinálta ezt a feladatot és nem törülte le. Most már könnyen ment a négyzetre emelés. Csak a tanár úr csodálkozott, hogy ezelőtt ennyire lebecsülte Szepi matematikai tehetségét.

Többet nem merek elmondani, pedig még volna ám. Ennyi is elég a rovásra, csak a hátam bírja ki a következményeket.

Vesztergombi György IV. o. t.

Utolsó szellemidézésem.

Ne gondolja senki, hogy én akárki gyerek vagyok. Tudok én tapasztalni úgy, hogy P. Rector is feláll a színelőadásainkon, csak hogy a hallgatóság dobhártyáját bebiztosítsa, tudok én ordítani olyan elsőrangban, hogy ha ezt a színházban megtudnák, már rég elszereződtek volna csatazajaink, tudok én még... igen sok más is, de ezeket a jótulajdonságaimat most mellőzöm, különben nem marad hely a Mecsek Aljában arra, amiről én tulajdonképpen írni akarok.

Azt akarom okulásként leírni, hogyan idéztem utoljára szellemeket. Nem azért, hogy más is végig csinálja ezt utánam, hiszen magam sem hiszek benne, hanem hogy bemutassam a szellemidézés elrettentő voltát.

Van nekem egy kedves nagynéném, Margit néni, akit én igen szeretek, ha már másért nem, hát azért, mert a vakációkra meg szokott hívní. Hej pedig pompás dolog nála lenni. Egyedül s elhagyottan, mint a remete éli napjait s így ami édességet csak készítenek, az mind rám vár. S ha az asztalnál nem lettem kézen a sok nyalánság bekebelezésével, nem vették rossz néven, ha a jó idő kedvéért később a spájzban is utána néztem, hogy mi maradt a süteményes és tortás tálakon. No de siessünk tovább, mert még el találnám rontani valamely olvasóm gyomrát az édességekkel, pedig tapasztalatból tudom, hogy ez nem a kellemes érzések csoportjába tartozik.

Hát ennek az édes nagynénének, hogy hamarabb végezzek, volt egy gyenge oldala is, szeretett szellemeket idézni. Ha elveszett a pénztárcája, a kis asztalt vette elő; ha új papirokat akart vásárolni, valamelyik meghalt bankár szellemét konzultálta; ha tanácsot kérték tőle (mert hisz okos asszony volt különben) ismét csak a másvilágról kérte kölcsön valakinek tapasztalatát. Az asztaltáncoltatás igen érdekes s mivel ilyesmit azelőtt

nem láttam, csak azt tudtam róla, hogy legtöbb esetben család és család, hát én is egyszer-másszor kíváncsian kibiceltem a mutatványoknál. Az eleje bizony nem egynek igen unalmas volt, mert pl. Kossuth Lajos, vagy valamelyik meghalt hóhér lelke csak nem fog amúgy egyszeribe odatoppanni, hanem fél vagy egész óráig is megvárakoztatta a társaságot. Később megesett, hogy kevesen voltak, s a kezekből alkotott kör nem volt teljes. Ott lábatlankodott csekélységem s tolvajlásra született hosszú ujjaim csakhamar túlségítették a kellemetlenségén a szellemidézőket.

No hízta is büszkeségemben egy pár kilót. A tekintélyem is megnőtt a többiek előtt pár arasszal, mikor az egyik lélek unalmában kijelentette, hogy én kittäin medium vagyok. Ettől kezdve nemcsak itt az asztaltáncoltatásnak nélkülözhetetlen személye lettem, hanem a nagynéném legújabb boszorkánykörét is én csináltam. De ez nem valami nagy mesterség. Egy iv papiros közepére pontot tesz az ember (ha gyerek is) s onnét egy nagy körzövel nem messze egymástól egy-egy kört húz. A két kör közötti távolságot egyenlő részekre osztja s egy-egy ilyenbe kerülnek az abc betűi s a számok is 1-től 10-ig. Aki nem fél a pokoltól s van elég ideje és türelme a többihez, az a folytatását is megpróbálhatja, de előbb egy ezüst pénzt is szerezzen, mert az is kell. Akinek csak papír pénze van, avval még a legszegényebb lélek sem áll szóba. A szellemidézés maga pedig így megy:

Az ezüst pénzt a középre kell tenni s fel kell fohászzkodni, hogy N. N. kedves lélek jelenj meg s ha itt vagy, menj pl. a z betűre. De a lelkek telefonja néha igen háborusan bonyolította le a forgalmat, mert engem majd a penész evett meg nem egyszerű unalmamban. Ezt a módszert nagynéném azért szerette, mert társ sem kellett hozzá s egyedül is eldiskurálgatható a horgára akadt uri lélekkel.

Történt egyszer, hogy unatkozott a nénikém s előszedtük a boszorkánykört. Az jutott eszembe, hogy Rózsa Sándorral fecsegünk s az ő lelket idéztem. Amint így unatkozva tartottam a jobb kezem gyűrűsujját az öt koronáson, elgondoltam, hogy végre itt az ideje, hogy tőkét kovácsoljak tudományomból s nagynéném hiszékenységét megpumpoljam egy bicikli erejéig. Egy bicikli ugyanis már rég a begyemben feküdt. Ennek a históriája pedig a következő: Alig, hogy beszélni tanultam, láttam néhány embert biciklin nyargalászni. Kérdeztem, hogy kik ezek s azt a választ kaptam, hogy biciklisták. No az én gyerek eszemnek fura volt ez a szó s rögtön úgy kérdeztem a körülöttem állókat, hogy mikor lehetek én is majd ilyen biciklipista. Lett nagy nevetés s úgy rám ragadt ettől kezdve a Bicikli Pista név, hogy talán a sirkövekre is ezt fogják ráírni egyszer. Ezt még csak elviseltem volna, de folyton az bántott, hogy ha már egyszerű Bicikli Pista vagyok, mért nincs akkor biciklim is. Hiába

kunyeráltam eddig ez irányban, meghallgatást nem találtam, mert elűtöttek mindig azzal, hogy fiatal vagyok még.

Most végre elérkezettnek láttam a pillanatot s úgy gondolkodtam, hogy ha már elég öreg vagyok a szellemidézéshez, talán a biciklire se leszek fiatal. Pláne ha maga Rózsa Sándor tulajdon személyében mondja ki erre a szentenciát. Ezek elgondolása után nemsokára mozogni kezdett az ezüst pénz s nagy méltósággal megállt az előre kikötött nyolcason. Nem volt a nének semmi különös kérdezni valója s így hagyta az öreg betyárt, hadd beszéljen, amit akar. Nagy lassan kezdődött a pénz sétálása, de amint láttam, hogy a nagynéni nem fog gyant, mindig nagyobb és nagyobb merészséggel szaladgált az ötkoronás a körön s a nénikém meg buzgón írta le a betűket egymásután: b-i-c-i-k-l-i-p-i-s-t-a-k-a-p-j-o-n-b-i-c-i-k-l-i-t.

Margit néném eleinte csodálkozott, de később győzött benne a szellemekhez való vak hit s nyugodtan megkérdezte, hogy milyen biciklit vegyen? No erre hamarosan megállt az ezüst pénz, mert arra nem gondoltam, hogy a nénikém rögtön ilyen vevő kedvében lesz s nem szemeltem ki még egy jó hangzású angol gépet sem. Vártunk egy, vártunk 2-3-4, sőt öt percig is, de végre kiestem szellem szerepemből, lekapva nénikém ijedő ujjamat a pénzről, gesztikulálva magyaráztam, hogy Rózsa Sándor idejében még nem voltak biciklik s így ő nem is tud választani. De hagyja ezt csak rám, kedves drága Margit néném, én majd elintézem a többi.

De a többi bizony másként ment. Nénikém minden további nélkül felugrott, kisetett a konyhába porolóért s megsértett önérzetében olyan családi jelenetet rögtönzött, hogy belém csak egy gondolat szorult, s mások okulására azt ide is írom, hogy nem jó a szellemekkel kukoricázni. Engem se láttak többet a kis asztal vagy a kör mellett, de másoknak is melegen ajánlom, hogy minél távolabb vonuljanak ily veszedelmes játéktól.

Konviktor.

A piusi Olimpiász.

Elmúlt a madárdalos, virágfakadós, szép tavasz, helyette a forró nyár köszöntött be; azonban néhány szép emléket mégis hagyott maga után a tovaszálló kikelet. Ilyen volt a III. szakasz pünkösdi atletikai versenye.

Hetedikén hatalmas plakát díszítte a konviktusi folyosó falának egyhangú fehérségét. Pünkösdi vas. d. u. $\frac{3}{4}$ 5-kor kezdettel atletikai versenyt rendez a III. szakasz stb. A III. szakaszisták titokzatos mosolygással tekintettek reá, míg a szecsckák áhitatos csodálattal bámulták. Mindenki izgatottan várta a versenyt. Pünkösdi vasárnap uszonna utáni rekreációban feszült várakozással tekintgettünk az I. szakasz játszótére felé, ahol a

versenynek le kellett zajlania. Dr. Figi és Bátsmegyey ideiglenesen kinevezett helyettes mérnökök eszközölték ott fel-illetőleg leméréseiket a futópályát kijelölendő.

A verseny $\frac{3}{4}$ 5-kor veszi kezdetét. 15—20 ifjú „sportsmann” vonul fel dresszben Cholnoky Pista indulójára. Keller Maxi érces hangját grammafonszócsóval erősítve hirdeti ki: *I. szám: 100 m. síkfutás.* Indulnak: Brokes, Skergula, Schuth I. Halotti csend honol a tájon, amit csak egy szecska zavar meg: „A Skergula úgy szalad, mint egy nyúl.”

F. M. Litványi sipjelére erős tempóban indulnak, amit végig meg is tartanak. Brokes rögtön élükre szökik és végig ő vezet. 12'3 mp. alatt futja meg a 100 m.-t és ő szakítja el széles melével a kifeszített szalagot.

Gerelyvetés következik ezután. Hübler, Maucha, Nagy és Fallér állnak ki a porondra. Zsiga dobása, mindjárt az első, érvénytelen. Maucha hatalmas ívbén 26'38 m.-re dobja; Fallér gyönyörű dobása közben eltörik a gerely és „nagyobb technikai akadályok miatt” félbemarad a gerelyvetés.

A következő szám *400 m. síkfutás.* Indulnak: Nett, Skergula, Huth. „Már megint a Sperbula”, örvendez egy szecska. Skergula a második kör után kiáll és Nett fut be elsőnek 60'8 mp. alatt. A negyedik szám *sulydobás* Brokes, Nett, Skergula és Láng állnak sikra. 5 kg.-os súlyt Skergula 10'85 m.-re, Láng 10'09-re dobja. 75 kg.-os súllyal ugyancsak Skergula az első 8'35 m.-re, Láng 7'92-re dobja.

A *200 m-es síkfutás* 2 részben zajlik le. Először Brokes, Dömötör és Schuth II. indulnak. Jó ideig Dömötör vezet, de a fordulónál megcsuszik és Brokes, ki eddig kímélte magát, szép finissel nyeri a félversenyt. Másodszor Hübler, Maucha és Láng indulnak. Zsiga a (kinek melléfkfoglalkozása az, hogy a Pius cigány zenekarában főkontároskodik) eleinte azt tartja, hogy: lassan jár, tovább érsz; a finisnél azonban nekilendül és $\frac{1}{4}$ mp.-el érkezik be Maucha előtt. A döntőben Brokes és Maucha indulnak nehogy Bibás kidögöljék az 1500-as előtt. Brokes fut be elsőnek 25'5 mp. alatt. A 800 m-es síkfutásra Cholnoky és Kotziánt neveztek be.

Cholnoky mindjárt kezdetben erős tempót diktál és ezt végig megtartva fut be elsőnek 2'17 p. alatt. Kotzian a finisben bizik és lassú tempóban fut; habár gyönyörű távolságokat hall be a finisnél, még sem éri utól Cholnokyt.

Diszkosz-dobás a következő szám. Beneveztek: Brokes, Nett, Skergula, Fallér és Papp. Nett dobása ferde ugyan, de 27'38 m.-re megy, amivel első is lesz. Fallér 26'5 m.-t dob.

Utolsó előtti szám: *1500 m. síkfutás.* Indulnak: Hübler, Papp, Láng. Papp pihent erő, elejétől végig megtartja erős tempóját és 5'16 p. alatt futja meg szép finissel. Láng ki van ugyan fáradva már, de azért megközelíti. Es Zsiga? Ő „lassu magyar”-nak csap fel, holott még így is veszélyeztetni tornacipőjét (!) a

széjfelmenetel minden eshetőségével. Néhány kör után kiáll. Később tudtuk csak meg, hogy győtrő orrvérzés kinozta szegényt.

Elérkeztünk a verseny utolsó, de egyszersmind fénypontjához is: Oldboy (VII. o.) — Jungboy (VI. o.) *bajnoki futballmérkőzés*. Mivel minden szabály alól van kivétel, azért itt is Ney (VIII.) a kapus az Oldboynál, míg Elekes (V.) a Jungboy centre. Bíró: F. M. Prohászka. Felállítás: Oldboy: Ney—Cholnoky, Dömötör—Brokes—Nett, Kotzián, Schuth I. — Jungboy: Huth—Skergula, Papp—Schuth II. — Saághy, Elekes, Dvorszky.

A Jungboy eleinte kiméli erőit, míg az „old“-ok rögtön erős tempót kezdenek. Félidő: 2 : 1 az Oldboy javára. Különösen Nett és Brokes tüntek ki precíz játékkal; Kotzián is szépen centeréz. A második félidőben a Jungboy veszélyesen egyenlít. Skergula és Schuth II. remekelnek. Elekes csak a második félidőben jön szokott formájába. Heves küzdelem után 4 : 3 arányában fejeződik be a játék a Jungboy javára. Ezzel véget is ért a kellemes délután, amit F. M. Litványi áldozatkészségének és fáradozásainak köszönhetünk.

Este szép tűzijátékban és szerenádban gyönyörködtünk. Gyönyörű magasba szálló és forgó rakéták, kigyók és békák mulattattak bennünket. A szerenádi is mely benyomásokot tett lelkünkbe puhán szálló melódiáival.

Utána a hálóban nagy, álmos csend fogad. És ott is halani vélünk lágy muzsikaszót, ezüstös hangokat . . .

Brunner Endre P. i. V. o. t.

Kongregációi élet.

A *Kongregáció Maior*. Kongregációnk tagjai a második félvben sem vonultak nyugalomba, hanem buzgón tevékenykedtek az egyes szakosztályokban. Mindegyikben pezsgő élet folyt. Nagy érdeklődéssel vártuk mindig az u. n. teremgyűlést, melyet ez évben felváltva tartottunk a kápolnagyűléssel. A megvitatott aktuális kérdések közül ide iktatok néhányat: a párbaj, a kath. sajtó, darwinizmus, gyakori sz. áldozás, minő katholicizmusra van szükségünk, időszerű-e a kongregáció? Magánügy-e a valás? Zsidókérdés.

A szakosztályok működése így alakult.

A *karitativ* szakosztály a szociális kérdés felé irányította az ifjúság figyelmét. A gyűjtött adományokból 30.000 K-t juttattunk a német inségakciónak, 70.000 K-t a városi szegényháznak.

A *sajtó* szakosztály külön kongregációs könyvtár létesítésén fáradozott tovább. Maga a kongregáció 15 különböző magyar, német és francia nyelvű hitbuzgalmi folyóiratot járatott, amelyeket olvasásra a tagok közt köröztetett. A tagok buzgón terjesztették a nem kongreganisták közt a Magyar Kulturát, Jézus Szive Hirnökét, A Szívet, Jézusom Örömet, Örökimá-

dást, Máriakertet, Négergyermeket, Visszhangot Afrikából. A kiolvasott folyóiratokat a Szent Vince Egyesület vezetősége révén kiosztottuk a város szegényei közt.

Jézus Szive szakosztály a hitélet mélyítését, a gyakori szentáldozást igyekezett előmozdítani; sürgette az első péntek megtartását, a heti engesztelő szent áldozást és különösen még az imaapostolság napi felajánlásait. A tagok 30% napi, a többi heti áldozó volt.

A missiók szakosztályban különösen tevékeny élet folyt, amely a külföldi missiókat, elsősorban a kínai pogány missiót karolta fel. Külön felhívást bocsátottunk szét a pogány missiók iránti érdeklődés felkeltésére az ifjúság körében, amelyet aztán Csonka-Magyarország minden középiskolájának megküldöttük. Az ifjúság által gyűjtött missiók-adományok meghaladták a 3 millió K-t.

Évvégén a kongregáció az intézetből távozó VIII. o. tanulók számára a tanári kar közreműködésével néhány az életre előkészítő előadást tartatott, hogy intézetünk növendékeit az élet veszedelmei készületlenül ne találják. Tárgyalásra kerültek: A főiskolai hallgatóság és a lelki tisztaság (P. Kerling János S. J.) A főiskolai hallgatóság és a kongregációi élet (P. Cséfalvay Nándor S. J.) Főiskolai hallgatók és az egyesületi élet (P. Polónyi Ferenc S. J.) Hitünk veszedelmei a főiskolákon (P. Lischerong Gáspár S. J.) Foederatio Emericana (Szabó Pál, IV. é. tj.)

Junius havában megválasztottuk az új magisztrátust. A kongregáció jövő évi praefectura lett *Német Béla P. i.* Krónikánkban azonban egy szomorú lapot is kell beiktatnunk: ez évi P. prézesünk P. Lischerong Gáspár S. J. megvált a kongregáció vezetésétől. Régi vágya volt, rendkívül nagy munkabírását, fiatalos erejét, buzgalmát a külföldi missióknak szentelni. Az elhagyott Kína mérhetetlen területén sinylődő pogányok felé húzta a szive vágya. Egylőre azonban elüljárói az Amerikában élő magyarokhoz küldötték őt, hogy távol a hazától a magyar szivekbe bátorságot, hitet és erkölcsöt csepegtessen. Imáink fogják őt kisérni utain és buzgólkodásának tág terein.

A *Kongregáció Minor* folytatta első félvében megkezdett működését az eucharisztikus és missiók szakosztályban. Tombolasorsjáték jövedelméből megalapította kongregációi könyvtárát. A jövő iskolaévre megválasztotta praefectusnak *Ulakity Elemér* IV. o. t. t. *Kongreganista.*

Vadvirágos pécsi utcák.

1. Ez a hormos, füstös város
Éjjel zajos, nappal álmos
Kis utcája,
Nagy utcája,
Mégis olyan vadvirágos.

2. *Bával köszönt rá a hajnal,
Gondja sem száll le a nappal,
Mégis teli
Kikeleti,
Csicsergő szép madárdallal.*
3. *Pécsi fiúk, pécsi lányok,
A pillangós vadvirágok
Irtó késnek
Jó kertésznek
Nincs szemernyi gondja rájuk.*
4. *Sápadt fiúk, szösze lányok,
Hangos toroku kis madárkák.
Csip-csopognak
Dalt csacsognak
S a zöld erdőt visszahozzák.*
5. *De a várost rossz nép járja,
Rátipor a virágjára,
Hárira füzve
Vagy elízve
Senyved sok kis madárkája.*

Az externisták majálisa.

Azt mondja egy ismeretes ősrégi deáknóta a Dunántúlról:

Félre ma a búbanat, — Vége most a bundáknak.
A nagy világ csúfjára — Befojtjuk a Drávába!

Ilyen és hasonló lángos érzelmeiktől telítve ébredt és indult majálisra az úr 1924. esztendejének május hava 22.-én az alma Mater, a Pius-főgimnázium, hét osztálya a szélrózsa minden irányába, hogy a majális verőfényes napja által boldog virányá varázsolt szünnapon sub Dio azaz Isten szabad ege alatt a virágos, madárdalos szép üde természetben élvezze a drukk- és bundamentes örömműnep szórakozásait. A korai álmod szeméből kitorólva ily sóhajjal és óhajjal indult útra a vidám ifjusereg: Éljen a majális, éljen a Provincialis! (a jézustársasági magyar rendfőnök, kinek pécsi tartózkodása örvendeztette meg a boldog ifjuságot e szünnapal.)

De hogy is kezdjem a beszámolót, mikor annyi eleje s vége van az ágas-bogas boldogságnak, ahány osztály, csaknem annyi kirándulócsoport verődött össze, hogy zsongó, virágot gyűjtő méhek módjára a Pius kaptarából egy-egy tanár vezetése alatt a kies Pécs és Mecsek széles, vadregényes környékére kiszálljon

majálisozni? Kezdem az öregekkel, a vén diákká lett nyolcasokkal, akik nem ballagtak az egyszer, hanem könyvmolyként rágódoltak otthon az érettségi tételek elnyűtt árkusain. Így ez örökre felejthetetlen utolsó deák majális örömeiből rájuk zuhanó osztalékából magát bőlesen megkímélte. Egy örömben és élvezetben mégis részesült az a töredék, amelyik Csizékék ablakából láthatta, amint a napfelkeltét élvező Pius-internisták szétszórta gárdája a mennydörgés égi zenéjének lelkesítő s légrészketettető harsonája mellett borig vizes egyenruhában az Árpád-utcai hegyi patakban a szószeres értelemben hazauszott-kúszott küzdve a létért és az életért.

De sutor, ne ultra crepidam! Riporter, maradj a kultanulók majálisának megírásánál, azokét majd más megírja! Garay obsitosának furfangos deákjával azon kérdést kell feltennem:

„Hol, merre járt és mit látott — Mit tett ő és társai?”

Venio nunc ad fortissimos viros!

Hogy kik legyenek ők, nem is kell mondanom,
Hisz az ő nevüket örli minden malom.

E dicső bajtársak a VII. osztály különcökű csapata, mint jóvendőbeli maturandusok vezetőre már nem szorulva, Orfi, Szentkút, Vágó, Mélyvölgy felé vette útját. A riporter kutató kérdésére, hogyan folyt le a majálisuk, lakonikus rövidséggel csak ilyen válaszra méltattak: a barlangban. Hogy milyen barlangban, egy valóságban avagy egy barátságosabb barlangban, arról hallgatni kell a krónikának. Ezeknél úgy látszik nem esett vízbe a majális.

A VI. osztály P. Percsiccel a IV. o. egy része és az egész III. o. P. Hauer-rel jámbor zarándok csapatnak csapott fel Máriagyűdre a reggeli vonattal. A kegyképnél elvégezve ájtatosságunkat a csendes, jobbára kalvinista falut és környékét tekintettük meg. Majd elvált utunk. A III. o. a tanárakkal a hegyre mászott és megtekintette a csodálatos keresztet, melyen a legenda szerint egykor egy méhraj teledgett le s a keresztből kicsörgő méz több csodás gyógyulást okozott. E hegytetőn töltötte a III. o. játékkal a majális.

A VI. o. osztályfőnökükkel elgyalogolt Siklósrá, de nem mint egy népdal mondja „Siklósrá a tilosba”, hanem az áldott gyógyerejű uszodájába, melynek vize azonos a kénese tartalmú harkányi gyógyvízzel. Utána az ősrégi városkát és híres öreg várát minden nevezettségével megtekintette. Egy kis frissítő után az apostolok lován nem száguldott, hanem vén diák módjára oly lassan ballagott a siklós-vökányi állomáshoz, hogy épp a már induló vonatra felugorhatott és bőkezűen a dupláját fizette a hazautazásnak. A gyüdi kirándulók eme részének is befellegzett kissé így a majális, ha esőt, felhőt csak madártávtalban láttak is déltájt a Mecsek fölött és romantikáját nem is élvezhették, száraz bőrrel és száraz torokkal térve haza.

A két első osztály javarésze és az egész II. B. o. P. Gulyás, P. Mezey s P. Zborovszky vezetése mellett Szigetvárra ment.

Megtekintették a várost, főtemplomának gyönyörű freskóját, a Zrinyi s Sziget apoteozisát, majd az oroszlánszobrot s a régi várat. Innen Turbékra, a kegyhelyre zárandokoltak. Az ebédidőt az arnyas kegytemplom kertjében töltötték. Onnan mecsre tért vissza a mintaszerű, szép és tágas szigeti sporttelepre. Az eredmény 0 : 0, mert a dicsőséget mindkettőtől irigylő tavaszi zápor a sportmenedékházba kergette a vérmes reményű bajnoktársaságot. Ezután az állomásra siettek lehorgasztott fővel, hosszú orral, mint egy megvert, leszerepelt, futball gyász-csapat. Ezeknél csak a vég esett vízbe.

A II. A. osztályfőnökükkel P. Pinzgerrel a Kísréten, Kantaváron át szintén a Mélyvölgybe törtetett, de céljukat el nem érheték, a hirtelen támadt felhőszakadásos zápor egy igazi barlangba készítette őket, hol mókázva és falatozva, de meg nem ázva ülték le vagy állták ki a majálist, csak hazaindulva egy kis zuhany felfrissítette a sok üléstől-állástól zsbibadozó tagjaikat.

Az V. o. P. Lischeronggal büszkén mené a Mecsek pompásan gondozott mű-utait és a Kísrétre igyekezett. Mit sem sejtve, várva nagyban futballoznak, de egyszerre igazán tölcserüen nyakukba zuhant a fürgeteg. Ki merre tudott, futott. Egy-két vállalkozó szellem a Misina-kilátóig menekült s fütyörészve ázottan várta meg a végét a förtelmes fürgetegnek.

Omne trinum perfectum vagyis magyarul: Három a magyar igazság. Veni ad triarios, a süрге-fürge honnmaradt szecsakcsapat a tanári kar seniorjával P. Thalhammerrel és P. Riegl-lel Kantavárra tartott, de a zápor útjukat állta. Dicsőségükre legyen mondva, meg nem ijedtek sem a folytonos mennydörgéstől sem a szakadó esőtől, nem kerestek barlangban vagy a Misinán menhelyet, egyenesen haza indultak. Bőrig ázva, szétszóródva értek le, de egészségben mákszemnyi baja sem esett senkinek.

De talán a riportomat olvasó türelme már egy vastag hajszalon függ s cikkem fonalát ha nem is ép hajmeresztő hosszúnak, de nem is valami kurtának hajlandó ítélni, nehogy én miattam valami rövidséget szenvedjenek, vékony pontot teszek fecsegés végére, de észrevehető!

A konviktorok kirándulása.

Forró, tikkasztó nyári délután volt, mikor arra az elhatározásra jutottam, hogy a május 22.-ki kirándulást saját élményeimmel kapcsolatban megörökítem. Lehet, hogy ezen elhatározásomat az irodalmi emberek életem legnagyobb ballépésének fogják nevezni, amennyiben nem leszek képes a tárgy követelése magaslatra felemelkedni, de azt hiszem ezt a nyájas olvasó is meg fogja bocsátani, hiszen én mindent megtettem céloom érdekében és hogy ne mondjak sokat, legalább is öt tollszárt mor-

zoltam el fogaim között, mely tetemes hiányokat jelentett finansziális ügyeim keresztülvételében.

A fentjelzett anyagi sebeket kiheverve, bátor vagyok immár belekezdzeni szerény munkám tulajdonképeni tárgyába, a kirándulásba.

A nap épen hogy fent fityegett, mint egy jókora borbélytányér az ég hatalmas boltozatján és felfelé mentében le-le vigyorgott reánk, kik akkor már régen a Mecsek hegységéé porának izét kóstolgattuk a hegyoldalon. Mellettem bandukoltak „more patrio” azaz öregesen rangosan az intézet érdemdús filiszterei, fogaik között az elmaradhatatlan pipaszárral. A szakasz leghátulso oszlopai természetesen ismét mi voltunk egy páran, kik sohasem nyernök meg a párizsi olimpiászon a tárgyalogást és nagy igyekezettel „nyomtuk a bürköt”, hogy valamelyes sebességet legyünk képesek produkálni. Így igyekeztünk nagy reményekre jogosító gyorsasággal a lapisi vadászház felé, miközben a „rózsaujj” hajnal ugyancsak megtapogatta melegével a tarkónkat. Hogy mily vidéken jártunk ekkor, azzal ép annyira nem voltam tisztában, mint amennyire a görög aoristosok nem fének kobakomba és óh vajha ez ne lenne iskolai klasszifikációnm rovására! Ezután lassan megerkezünk a Búdöskútnak nevezett forráshoz, mely körül kellemes vadhagymaszag ütötte meg az orrunkat. Felette üditő oázis volt ez nekünk, az eltikkadt vándoroknak, melynek szépségeit a gyönyörűség véghetetlen magasságára emelte a jó pirított szalonna.

Közben meglátogatott bennünket az első szakasz is, mely (üglátszik csupa szimpatiából) a Búdösviz-hez kirándult. Azt mondják a fiatal emberek, hogy igen jól mulattak. A második szakasz pedig, amint hallottam, rendkívül szeretvén a kutyagolást, a megmászhatatlannak látszó Misinát választotta utjául és a kilátótorony erkélyéről boldog megnyuívással fuvigálta a világot. Sőt, hogy bebizonysítsák turista voltukat, még tovább poroszkáltak az apostolok lován egész Kantavárig, ahol ők is nagy sikerrel oldották meg a gyomorkérdés problémáját.

Visszafelé mindhárom szakasz útja a hétköznapiság tengeréből magasan kiemelkedett, amennyiben megeredtek az égek csatornáit és ugyancsak kellemetes fürdőzésben részesítették az eltikkadt vándorokat.

Nem hiszem, hogy valami is jöhetett volna hirtelenebbül, mint ez a zuhany. Én ugyan a fenyegető veszedelem előtt egy negyedórával már olyan színűnek láttam az eget, mintha turóval volna bevonva, de azt sem mertem sohse sejtteni, hogy akkor, mikor mi kirándulunk, eső is lehetséges. Ily és hasonló dolgokat forgattam agyamban és bizonyára, ha hiányos fizikai képzettségem meg nem gátolna, tudományos okát adnám azon okozatnak mely az eső fogalom körében csucsoodik ki, de hát én inkább csak megmaradok a jó maradiak tradiciózus véleménye mellett, kik az esőt egyes „Madarak” üvöltésének vélik tulajdoníthatni. Koránt sem akarom ezzel mondani, hogy esetleg a

Pius intézet egyik érdemdús tagja hangszáloinak kissé erősebb igénybevételére célzok és ezzel őt a kirándulás egyetlen kényelmetlen körülményének okozójaként vád alá helyezni merészelem, sőt ellenkezőleg véleményem ezen váddal össze nem egyeztethető. Mi, hogy visszatérjek elbeszélésem fonalához, mindhárom szakasz között a legszerencésebbek voltunk, hála ezért különösen a jól megtermett lábszáraknak, melyek arra képesítettek bennünket, hogy Szentkúttól egész a prokuraturáig futottunk. Az első és második szakaszt el-el kapkodta a vízár és néhányszor megpörgötte az egész társaság bokáját az égi adomány. Az Arpád-utca széles tengerén meg úgy emelgették át a szecska-hadat. Még így is elsodort néhányat az ár és csak egy péklegény hősiessége ragadta ki tarkójánál a kávészinü folyadékból. Végre egy rendőr oldotta meg a Sárqa tengeren való átkelés problémáját oly módon, hogy levezette a kiöntött ürge-társaságot a Ferenciek-utcára, hol már gyerekjáték volt a hőmpölygő áradatot átugrani, mert a lesodort homok, kő valóságos szigeteket alkotott, ahol lábukat megvethették.

11 óra felé azután már mindhárom szakasz otthon hűsölt és izgatott kedélyekkel várta a nagyszerű ebédet.

A délután bekövetkezett szokásos versenyek pedig beigazolták az intézet aprájának és nagyjának sportszeretetét, melyet ünnepélyes keretek között egy jól sikerült ujdonság, a tűzijáték rekesztett be. Az egész napnak egy baja volt csupán, t. i. hogy véget ért és az utolsó rakéta elröppenésével a kellemes nap is elrepült, azonban az emléke nem szállt el, hanem a lelkek mélyén ottmaradt e jólsikerült majális megnyugtató érzete, melyért a köszönetet ft. P. Rector iránt most szeretném kifejezni, aki nekünk ezt az igazán vig és kellemes napot szerezte.

Ismeretésemet csattanósabban nem fejezhetném be, mint a hogy egy szecska fejezte be a kirándulásról írt levelét a szüleihez. „Ez volt egy igazi kirándulás. Ennek öröme küldjétek csomagot.”

Kotzián Imre P. i. VII. o. t.

Madár levele.

Kedves Barátaim!

Úgy látom, hogy az öregek szívesen keresnek fel benneteket akár személyesen, akár levélben, hogy az ifjabb nemzedékekkel néhány kedves percel töltsenek s tapasztalataikat okulásokra veletek közöljék. A mélyen átértett ragakozódásom a Pius iránt indított engem is arra, hogy a Mecsek Alján hasábjain elmondjam nektek középülésre, hogyan kóstoltam bele én az egyetemi életbe.

Az érrettségi bankett után, mely igen vidám hangulatban folyt le, nyugóra tértem. De bizony időnkint nagyon nyugtalan

álmok zavartak s riasztottak fel. Nemcsak az írásbeli rémképe üzte el szememről az álmat — pedig a bizottság kijelentette, hogy szabálytalanság nem fordult elő; a zöld asztal is minduntalan előtolakodott emlékezetemben. De ez sem oldotta meg a kérdést, miért kerülü ennyire a szememet az édes álom, hisz bölcs feleleteim ámulatba ejtették a tanári kart; végre rájöttem: egyik kolléga felköszöntőjében azt hangoztatta a banketten, hogy nagyon le van kötelezve azon tanára iránt, ki őt nyolc éven keresztül *szorította* a tanulásra. Nos ezt nem tudtam én megemészteni s számár koponyámmal felfogni. Hajnal felé azonban mégis elsunyadtam s a déli nap forró sugara keltett csak fel áltomból.

Első dolgom volt ezután vidéki jóbarátaimat meglátogatni, kik nagyon hívogattak egy másod-banketre. Megindultam tehát sétabotommal Zehi pusztá felé. Ott éli világát t. i. „Laci”, a Pius második szamara, aki néhány évvel ezelőtt majdnem kitért a Pusból — a virslishez. Nagy örömmel fogadott. A kölcsönös üdvözlésnél mindjárt észrevettem, hogy fogott rajta a piusi nevelés. Ott a pusztán a magyar kulturának ő a legcsökönyösebb terjesztője, amennyiben a tanyai gyerekeket ő szállítja a közeli község iskolájába. Miután körültipegünk a birtokot, s hol itt, hol ott kóstolgattunk valami józú falatot, a „Laci” — annyi műveltség ragadt rá a Piusban — bemutatott jó gazdájának, mint mesterét és volt tanitóját. Volt öröm a Zehi pusztán! Ejjélig tartott a multság; akkor aztán autóra emeltek és haza hoztak Pécsre.

A mézes hetek hamarosan elmúltak. Megkezdődött az egyetemi élet szürkesége. Szabadság az egyetemi polgár legelső kiváltsága. Akkor látogatja az előadást, mikor neki tetszik, akkor vizsgálják, mikor kedve kerekedik rá — ha tíz év múlva is. Még a rendőr se köthet bele, csak hivatkozni kell az egyetemi polgárt megillető kiváltságokra. Épületekre el is mondok mindjárt egy-két ilyen valóban megtörtént rendőri esetet.

Napi foglalkozással függ össze, hogy itt-ott a városba baktatok düledező kocsiámmal. Úgy vettem észre, hogy arra felé vannak még legtűrhetőbb kikerőve a pécsi utcák, amerre a villamos jár. Ezért legtöbbször én is a villamos pályáján szoktam ballagni. Egyszer aztán száguldott utánam eszeveszett sebességgel a villamos, a vezető a sok csöngetéstől már lyukat ütött a tenyerén, a Józsi bácsi, a szamaras meg nógatott, hogy csak erre kifelé — de gondoltam magamban, nem engedek az egyetemi polgár szabadságából, számár csökönyösséggel ragaskodom jogaimhoz s ha most az egyszer olyan sietős dolga van a villamosnak, térjen ő ki. S szépen megálltam a pályán. Persze volt csödület, oda jött a rendőr s leigazoltatott, felírta nevemet, de egyetemi polgárnak nem parancsol rendőr s azért meg se moccantam. Mire a rendőr, a szamaras, meg néhány markos szemlélő kocsiat kiemelték a pályáról a közönség általános derültsége mellett.

Egy másik összekoccanásom is volt a rendőrséggel. Tudjátok, hogy a gyorsaságnak bármely téren milyen ellensége vagyok, különösen, ha terhet kell húznom. Egy alkalommal csigasebeséggel haladtam hazafelé, amikor megállít egy torzonborz bajszerű rendőr, kiveszi noteszét, leigazoltat s jegyzőkönyvet vesz fel a történetéről. Minthogy ebben az esetben igazán ártatlannak éreztem magam, tiltakoztam erélyesen a rendőrség ily önkényes eljárása ellen s magyarázatát kértem illetéktelen fellépésének. Mire ő egész barátságosan így válaszolt: igazoltatnom kellett Madár urat — a sebes hajtás miatt.

A harmadik esetben csak azért nem kerültem a rendőri krónikába, mert az eset a Pius közelében történt, ahol — mint ismeretes — ritkán ácsorog a rendőr.

Hát úgy farsang tájban lehetett, amikor majdnem minden egyetemi korporáció táncmulatságot rendez. Természetesen hol ide, hol oda voltam én is hivatalos s fényesen kikenve-fenve meg is jelentem. Mindenütt megcsodáltak ügyes táncomért. Már nem emlékszem, vajjon esti szürkülletben, vagy hajnali pirkadásban szedtem lábaimat hazafelé, de a tánc annyira beleette magát bokámba, hogy bizony utközben is forogtam néhányat és jóízűket kurjantottam. Azonban a Pius közelében egy árokból valami különös szellem szállt fel s el kezdett hivogatni, csalogatni s én engedve az édes hivogatásnak, egy pillanat alatt a puha árokkban fetrengetem, s édes álomban merültem. Horkolásom felverte a Pius-t, jöttek is mindjárt s keltegettek s hivogattak becéző szavakkal hazafelé. De én hivatkozva szerzett jogaimra és szabadságomra számár csökönyösséggel ragaszkodtam helyemhez, s csak fizikai kényszernek voltam hajlandó engedni. Nemsokára meg is jelent a fizikai kényszer, rudakat hoztak, ráhengettek s szépen haza vittek a konyha meleg folyosójára.

Amint látjátok, az egyetemi élet elég változatos, élvezzi az ember a szabadságot s összekoccan a rendőrséggel s mulat jökat, míg a pénz ki nem fogy. Hogy kell-e tanulni? Itt sem kell tanulni annak, aki — számár akar maradni, mint jó magam.

Viszontlátásra

Madár

a Pius legelső számara.

Derűs órák.

Hittan. 1. Dávid paripával ment Góliát ellen. (G. B.) — 2. Azt a helyet, ahol a pápa és püspökök határoznak, zsinagógának nevezzük. (V. L.) — 3. Asvérus király Eszter fejére nyomta a királyi koronát. (S. Á.) — 4. Mátias főpap halála után intette fiait, hogy a törvény hű védői legyenek. (G. B.) 5. A vízözönnél az ég csatornáit magasabbak voltak a hegyeknél. — 6. Mikor a medve a nyáját elvitte a kosból, Dávid megfogta és kivette a szájából. — 7. Mit jelent Dominus vobiscum? „Et cum spiritu tuo.” (G. L.)

Magyar. 8. Mit jelent e szó Tógyer? Azt, hogy tót gyerek. (S. J.) — 9. Jajból csinálj főnevet! Jajás. (B. J.) — 10. Faludi Ferenc gyakran csiszoltatta a nyelvét. (S. L.) — 11. Csokonay később juhász (= jogász) pályára lépett. (H. I.) — 12. Mi az a kandalló? A kandalló fűtött szoba (nevetés). Nem, nem, a kandalló a meleg kabát. (J. A.) — 13. A niebelungi ének közepén két ceruza (caesura) van. — 14. Esett otthon a hó és mi vígan csónakázunk. (D. G.)

Földrajz. 15. Kína Afrikában van (F. K.), de Japán fővárosa Kairó. (G. D.) — 16. Erdélyben hol van szén? A hegyekben. (S. L.) — 17. Kolozs megyében nevezetes város Kismártás (Kissármás). (H. G.) — 18. Debrecen arról híres, hogy mellette van Európa egyetlen sivatagja. (C. I.)

Természetrajz. A gyík farka könnyen leszakad, de hamarosan más nő ki a földből. (D. L.) — 20. Az ökörnök négy gyomra van: csésze, pártá porzó, termő. (H. L.) — 21. A zergé kártékony, mert megeszi a nyulakat. — 22. A fogoly a csibe családhoz tartozik. (R. L.) — 23. A béka milyen hangot ad? Ordít, mint a számár. (V. L.) — 24. A kagylót úgy esszük meg, hogy kivesszük a csigából. (R. L.)

Történelem. 25. Portugália gymarmatai: Dió és Szalámi (Diu és Szomáli) (N. J.) — 26. Az angol szentek boldog Móric (Morus) a legnevezetesebb. (H. J.) — 27. A Mátvás templom a törökök méccsé alakították. T.: Mi az a mécs? D.: Modern villany. (K. A.) — 28. „A rómaiak nem bírtak ellenállni a hunok elnyomulása által határaitra zudított fiastul-tyükostul költöző barbárokknak.” (S. M.) — 29. A római sestertius jele egy rosszul sikerült kettes. (H. J.)

Harmadikos vágyak.

(Szemelvények a körmondat-extemporáléból a III. o.-ban.)

1. Mint a szecska első óra — mint a gyermek pillangóra, — mint a diák a jelesre — vágyom én a kimenőre. (N. V.) — 2. Mint a tanár a noteszra — mint ceruza az írásra — mint a kezünk a fogásra — úgy vágyom én e hazába. (P. I.) — 3. Mint a gyermek futball után, — szomjú farkas forrás után, — mint a fű játék után — vágyom én a haza után. (K. I.) — 4. Mint a mókus dió után, — mint a számár kóró után, — mint a galamb buza után, vágyom a nagy szünet után. (V. I.) — 5. Mint a bárány a friss fűre, — mint a cigány füstös hegdűre, — mint a lélek mennyvrszágba, — vágyom a nagy vakációba. (N. Á.) — 6. Mint a borju legelőre, — víg pacsirta levegőbe, — mint koldus a kenyérre, — vágyom én a játszótérre. (F. J.) — 7. Mint a kecske káposztára, — a galamb meg gabonára, — mint a madár a szabadba, — úgy vágyom én Tamásiba (N. P.) — 8. Mint a hajó kikötőre, — a halacska eledelre, — mint a tigris zsákmányára, — vágyom én is otthonomba. (U. E.) 9. Mint a szomjas a korcsmába, — az éhes a kávéházba, — mint a majom föl a fára, — vágyom én most Dombóvárra. (S. J.) — Mint a pipás a dohányra, — lusta meg be az ágyba, — mint a barom a szénára, — vágyom én a cukrárszűdába. (T. F.)

Krónika.

Megérkeztek minden irányba kiküldött riportereim. Meghallgattam fél-évtől észlelt tapasztalataikat, összevettem mindent titkos detektivem megbízható nyilatkozataival; s így az igazság teljes meggyőződésével bökhettem oldalba Muza öngyűségát, hogy a színigazsághoz illő egyszerű, de kedves köntöst nyujtani kegyeskedjék. Sikkes fejbólintása után kezdem is már ott, ahol félévvel ezelőtt abbahagytam.

Febr. 1. Családi ünnep. A Mecsek Alján nyolcadik csemetéjének születés napja. Életerejét legcsattanósabban bizonyítja az a tény, hogy már az első nap elhagyja meleg családi fészket s messzeszáll a nagyvilágba felkeresni testvérbátyjait, hogy megvigye az otthoni üdvözetet.

Febr. 2. Nagy öröm lehet ma a mennyországban. A kis kongregáció jelöltjei ma tehettek le a régen várt hűségüket mennyei Királynéjuk tiszteletére, P. Csák és P. Lischerong pedig ünnepélyes fogadalmukkal pecsételték meg örök hűségüket az égi Királynak. Tiszteletükre kedves ünnepélyt rendez az ifjúság, melynek keretében előadják R. P. Rector bájos, egyfelvonásos életképét: „Mikor a gyermek parancsol.”

Febr. 3. A Szűz Anya tiszteletére sikerült vetített képes előadást tartott P. Percsics a Madonna-művészetről.

Febr. 5. Szekundazivatar, különösen pedig a kicsinyeknél. Az egyik Pater csodálkozva a hanyagság ily aggasztó mérvű elterjedésén, kérdést intézett a siró „betrityózottakhoz”: „Miért nem készültek?” Egy bűnbánó nebuló buzgógn használva zsebkendőjét fuldokló hangon védekezik: „Mi tanultunk volna, csak az volt az újságokban, hogy igen okos tudósok szerint amint Japánban nagy földrengés és árvíz volt, úgy lesz itt február ötödikén vége a világnak. Mi azért úgy gondoltuk, hogy minek tanuljunk.”

Febr. 6. Pár napi izgalom után enyhítőnek jól esett a mindíg szivesen látott főigazgatói szünet.

Febr. 9. Versenyláz tört ki a III. sz.-ban. Jelei a következőleg jutottak kifejezésre. Krokettverseny: I. Bátsmegyei, II. Kotzián, III. Német Béla.

Febr. 10. Ping-pongverseny: I. Német Béla, II. Saághy, III. Keller. — Billiárdverseny: I. Dömötör, II. Brokés, III. Nelt. A láz utolsó maradványa irodalmi irányba terelődött s 2 versenyképes lap alakjában jelent meg a konviktus büszkeségében a III. sz.-ban. A 2 majdnem ikerlap közül a Sittyó egy teljes héttel előzte meg tejtestvérét a Lificzet. Mindkét lap duzzadó értékekkel van telítve. Nincs olyan politikai, közgazdasági, irodalmi, iparművészeti, pae-dagógiai, hadászati, kozmetikai etc. etc. kérdés, amelyre érdemleges választ nem kaphatna itt e jól értesült lapokban. Elég ha csak a szerkesztők neveire utalok s kell, hogy az elismerés babérja már is kilőzárnra érkezék a futballban is jó hírnévre vergődött lábaik elé. A Sittyó: Kotzián, Fortvingler és Német Béla, a Lificz pedig Kollár és Keller nevekkel kérkedik. Utólag megjegyezhetem, hogy a nagybőjti koplalások a betegségre gyógyítólag hatottak s a szerkesztők utoljára beszédvén még fizetesként kialakított cigarettájukat, agyonfűstölték a lapláz felhalott baktériumait.

Febr. 14. A diszterem kápolnává alakult át pár órára. Bellarmin S. J. bíbornok boldoggá avatását ünnepelte az intézet. Ifjúsági szónokunk P. Csák tüzes szavakkal véste lelkünkbe a boldog követendő érényeit. Utána Romeisz

kanonok úr áthozva az Oltárizentségét a kápolnából, énekes litániát tartott a Boldog háromszoros segítségül hívásával.

Márc. 3. Farsangi előadásunk általános elismerést keltett. Színré került újból R. P. Rector „Mikor a gyermek parancsol” s P. Mezey átirásában „Ludas Matyi”. Karmesterünk növendékeivel együtt mint mindig, most is igen sok megérdemelt tapost kapott. Emelte örömmünket, hogy a farsang 2 utolsó napjára lelátogatott hozzánk R. P. Provincialis.

Este a megszokott jókedvvel tea-estélyezett R. P. Provincialis tiszteletére Faller primás cigányzeneje mellett a III. sz. Válogatott ételek, emelkedett jókedv etc. kíséretében sirattuk el a farsangot. Igyekeztünk kimutatni magunkat, hogy majd annak idején annál jobban menjen a bőjt.

Márc. 4. Magas vendég látogatta meg az esti studiumban az I-ső sz.-t. Tropikus arcszinnel, angol utazó kabáttal karján, elegáns ruhában járt a fizeszen álló szecsák között az idegen, miközben a kísérő intézeti elöljárósággal beszélgetett valami fránya idegen nyelven. Leereszkedőn még a nevét is megkérdezte 1—2 drukkoló kicsitől s akkor hült el az egyik igazán, mikor még a pulpitusát is megnézte a kíváncsi bácsi, hogy rend van-e benne? Volt nagy megkönnyebbülés, mikor végre más irányba vette útját az idegen. De hamarosan kisült, hogy az idegen magyarul is tud s magánéletben Ney Károlynak hívják s jelenleg a Pius nyolcadik osztályát izzadja.

Márc. 5. Hogy az első bőjti nap könnyebben elviselhető legyen, csak 10-ig volt d. e. előadás s d. u. pompás hosszú sétát tehetünk a kivételes jó időben.

Márc. 16. Havi, de még farsangi eredménnyel.

Márc. 23. Aquinói sz. Tamás 600 éves jubileuma alkalmával a gimnázium bölcselő köre az intézeti zenekar közreműködésével nívós ünnepélyt rendezett. Vitalkozás, beszéd, szavaltat, felolvasás, zeneszámokkal kísérve pompás percekkel szereztek. P. Gulyás anagramma játéka „Salutamus Te Doctor Anglice” zenekísérettel, már az újság varázsánál fogva is igen kellemes benyomást tett a szemlélőre. Ennek utójátéka is volt később a kicsinyek életében. Az összerohanásra kitűnő jelszónak találtattott „in scutum!” s utána „procede!”

Márc. 24. Meg nem becsülhető tapasztalatra tettek szert ma a konviktor nyolcasok s egy hét múlva a kültanulók. P. Zborovszky vezetésével lent voltak a Dunagőzhajózás szénbányájában. Megnézték a nemrég üzembe állított új Schroll-aknát, a komprimált levegővel járó kis mozdonyokat, fúrókat. Megcsodálták a bányászok nehéz életét s a bánya egész modern berendezését. A bányagazgatóság elismerésemelőt szívességgel fogadta és kalauzolta tudomány-szomjás öregeinket.

Ápr. 1. Boldogult IV. Károly királyunkért tartott ünnepélyes requiemen vettünk részt a székesegyházban és imádkoztunk hazánk szomorú állapota jobbrafordulásáért.

Ápr. 5. A Pázmány önképzőkör szép eredménnyel Madách-ünnepélyt tartott. A tagadás szellemét többen elkapták a fiuk közül s nem akarják elhinni, hogy a husvétii szünet mégis a miniszteri rövid terjedelmében lesz csak.

Ápr. 10. Az utazás előtti szokásos pakkolás a vele ésszekötött kelle-mességekkel.

Ápr. 11. No végre mi szegény konviktorok is haza utazhatunk husvétii vakáció címén.

Ápr. 21. Van valami gazdász jóslat, vagy ha jobban tetszik tapasztalat, hogy ha március 10-én fagy, 40 napig hideg lesz. Eddig a hideg csakugyan megvolt: s mivel a 41. nap csakugyan szép, már előre jelentem (bár nem vagyok zöld béka) a bekövetkezendő pompás időjárást.

Ápr. 22. Hogy volt, hogy nem volt, elég az hozzá, hogy most úgy van, kevés előforduló kivétellel megérkeznek a Piusba. Szokásos mitugrászaink már is meghozták a hírt, hogy távollétünk alatt izlésesen kifestették a rendházban a kápolnát és az ebédlőt. Egy-két rossz nyelv legnagyobb megbotránkozásomra még azt is meg merte kockáztatni, festeni való akad még mindig.

Ápr. 28. Nagy öröm és kitüntetés érte intézetünket. Apponyi Albert gr. nagy politikusunk megnézte a város vezetéseit s mint volt jezsuita növendék, a Püst is megtisztelte.

Ápr. 30. Egy új vadállattal szaporodott az első szakasz állománya. A játéktér egyik sarkában hevenyészett kalitkában honol. Úgy látszik nem sok szórakozása lehet, (pedig elég szecska szokta bámulni) mert unalmában a tollait hullatja. Négy hét után ezt is megelégte s a szecsák részvétlkönyvei között az anyaföldre tért vissza pihenni.

Máj. 4. Alapító Főpásztorunk névnapjának előestélyén lampionokkal felvonult az egész intézet a püspöki palota elé s csodaszép időben szerenádott a bandánk.

Máj. 5. Püspök Urunk névnapja, megfelelő ünnepi hangulattal. Este diszhangversenyt adott orchesterünk. Ha hinni lehet a szakértőknek, ilyen nehéz darabokat és ilyen precizen még nem produkálta magát az öreg Pius.

Máj. 8. Ördögje lehet a III. sz.-nak! Egy teljes tábla csokoládét ajánlott fel annak a szerencsésnek, aki megtíppeli a Zrínyi főreállal tartott futball-mecs eredményét. S nem nyerte el senki. De ki is gondolta volna, hogy 6 : 1-re kikapunk? Az igaz, hogy tagbaszakadt legényekkel kellett szembezállanunk, de a mi weltersúlyú csapatunk se szokott egyhamar beijedni. Vesztésünk oka egyszerű: hiányzott a training. A kereskedelmivel 6 : 1-el, (az az egy is potyagól volt) később mi is végeztünk s több vállalkozó szellemű csapat hiányában, második lettünk a körversenyen; de azért az az első kikapás megemészthetetlenül fekszik minden futballistánk bögijében.

Máj. 15. Nagy sajnálattal halljuk, hogy Csokonay tanár urunk tüdőcsúshuruban megbetegedett s tornaórákat ebben az évben már nem tarthat.

Máj. 18. R. P. Provincialis hivatalos látogatásra megérkezett.

Máj. 20. Nagy szennáció!!! Új futballcsapat alakult az I. sz.-ban, jóhangzásu M. A. F. C. jelige alatt. Magyar atletikai futball klubnak akarnák magukat nevezni, de a rossz májű nagyközség a „Ma”-nak más értelmet adott.

Máj. 21. D. u. R. P. Provincialis tiszteletére kivonult diszszázadunk s hódoló érzelmeinket a banda tolmácsolta szokott biztonsággal. Este R. P. Provincialis jelenlétében jól sikerült családi ünnepély keretében mutatta meg a III. sz. benső Mária-kultuszát.

Máj. 22. Kitűnően indult majálisunk délfelé majdnem, hogy vízbe fult.

Máj. 26. A kedvezőtlen időviszonyok következtében a III. sz. teniszpályája csak most esett át a tavaszi javításokon. Az esés csak az elnök urat viselte meg s sebeivel nyugalomba vonult.

Máj. 27. A jámbor maturanusaink elzárándokoltak Gyüdre. Mint titkos detektivem értesített, botrányt nem csináltak.

Máj. 31. Az osztályokat leapták, nem a tíz körműkről, (mert néhány-nyal több is lett volna) hanem b. képűkről valamelyes masinával. Aki vezény-szóra mosolygós arcot vágni még nem tud, az itt ingyen-órákat vehetett volna.

Jun. 3. A bennlakók 3 : 1-re kipakolták a kültanulókat. Persze revange lett egy hét mulva belőle s a kosztba adott 3 gól 7-re hizott fel.

Jun. 5. De ez csak kismiska volt. Az igazi ma következett, ahol leg-kevésebbé várnók : a kicsinyeknél. Az első szakasz bravuros készséggel kezelte bocsc. akarom mondani lábalt a futballt s szakértő vezetésre valló játékkal 2 : 0-ra verte a künnlakók második osztályát. Nem vétekedt azok, kik avval a meggyőződéssel tértek haza, hogy a szezon legizgalmasabb mérkőzését látták.

Jun. 8. Sokakat erősített meg ma az intézetből a Sz. Lélek ereje a bérmálás szentségével.

D. u. a III. sz. tornaversenyt rendezett. Befejezésül szolgált a jung- és old boyok közötti futballmérkőzés. A fiataloké lett 5 : 4-es eredménnyel a dicőség, gondolva, hogy az öregek a tisztelettel is beérhetnek.

Jun. 10. A pár héttel előbb felvezetett munkásoktól elkövetett szent-séggyalázásért megkérelő ünnepes sz. misén, sz. áldozáson vett részt nagy kongregációnk a Börgyárban. Szép, hogy a város igazán át tudta érezni a tetnek aljas s gyalázatos voltát.

Jun. 13. D. u. ép hogy sétálni mentünk volna, levonultunk zenélni az udvarra. S csodák csodája — oly pompásan fujt mindenki, hogy bámultam. Egyik riporterem hamarosan felvilágosított. Ez az úr fegyvergyáros. De a jeles fegyverek, melyeket Dr. Gyomlay egyetemi tanár szíve juttat a megértő ifjú-ságnak, más zsánerűek s másként latin bicskáknak is szokták ezeket nevezni.

Jun. 15. Minden hónapban csak egyszer, közös gyónáskor van 2 és 1/3 óras séta. S érdekes, eddig még nem sok élveztünk volt ezekből a hosszú sétákból. Akár jó idő van d. e., akár nem, alig kezdjük el kint a játékot, olyan záport kapunk a nyakunk közé, mintha csak megrendelték volna. Így volt ez szokás szerint ma is s úgy megáztunk, hogy a majálisi rekordozás emlékei kezdtek kibimbózni lelkünkben.

Jun. 16. 17. Kis izeltető a vizsgákból hittanvizsgái cimen.

Jun. 18. Három nap erős forgatása után 23 maturanusunk sétatálcával hagyta el az intézetet. Tizenketten lettek jeles érettek. A százalék előtt jó magam is leemelem az idő vasfogatól megviselt krónikás kalapom.

Este búcsúzás címén síró-szerenád volt a távozók tiszteletére. Az öregek is meg voltak illetőde, úgy hogy barátságos, jókedvű bankettre volt szükség a talán utolsó könnyek felszártására.

Jun. 22. A régi szép szokáshoz hiven a ferencrendiek úrnapi körmenetén századunk és bandánk ünnepélyesen részt vett.

Jun. 24. Reggel nyolckor ünnepi hangulattal virágillatban röttük le a kö-teles hálankat R. P. Rector előtt névnapja alkalmából. A szeretet még az elemek ereje fölött is diadalmaskodott s hamarosan megállította a most divatba jött zuhogó záport. Jó kedvvel mulatott egész nap az intézet s a legbohóbb versenyek után zenezóval s rakétafénnyel zártuk le a gyorsan elmúlt kellemes napot.

Jun. 21., 23., 26. Nem hiába szerkesztettem ki tavaly, hogy minek ki-nozzák annyit sok napon keresztül a diákok vizsga cimen. Ebben az évben csekély 3 nappal is megelégedtek a ritkán megelégedett tanárok.

Jun. 27. Remeg a pennám s reszket a szívem, hogy ezt a dátumot a papírra vetem, mert ennél boldogabbat és tartalmasabbat keveset parentáltam még el. Szép volt a reggeli tábori sz. mise, szép az évszázó ünnepély is; de minden praemium csilingelésén át is a vonat induló szavát véltem hallani. Nem vártam sokáig magamra s a távozó vonatra felkapaszkodtam; búcsút intettem az öreg Piusnak s búcsút intek a türelmes olvasónak.

A. M. D. G.

APRÓ HIRDETÉSEK.

E rovatban minden piusista hirdethet. A Pius tényleges tagjai semmit sem fizetnek. Az öregek pedig ennek a felét.

1. **Markos rímkovács** kerestetik, aki a szerkesztőségbe beérkezett sánta rímeket kikalapálná, avagy megpatkolná. Biztos állás.
2. **Legujabb szenzációs találmány!** Gyakorlatban bevált szekundahárító. Használata nagyon egyszerű, csak a mellényzsebben kell hordani. Sőt már a heirt szekundákat is kitörlí, — ha a tanár odaadja a noteszát.
3. **Elvesztettem fejemet** a görög vizsgálaton. A becsületes megtaláló szolgáltassa azt vissza minél előbb nemcsak azért, mert ő annak semmi hasznát sem veszi, hanem azért is, mert arra nekem augusztus 30-án igen nagy szükségem leend. K. G.
4. **Az évszázó ünnepélyen** aratott tapsvihart, zugó éljenőzönt és harsogó tusokat elraktároztuk és kedves barátainknak állandóan rendelkezésére bocsátjuk különös alkalmakra: szavalatoknál, fellépéseknél, évközben sikerült feleleteknél. Van külön csomagolásban piano, forte, fortissimo! P. és U.
5. **Instructornak** ajánlkozom akár a Balaton partjára, akár Abbáziába vagy más fürdőhelyre, teljes garancia mellett. Tanítványom biztosan átmegeg — ha meg nem bukik. Ajánlatokat közvetít a kiadóhivatal.
6. **Hajlandó vagyok** valamint a múltban, úgy a jövőben is atyai nyakleveleket osztogatni bárkinek. Előjegyzéseket már a szünidőben elfogad Guru szabómester, Barcs.
7. **Értesítjük** a n. é. diákságot, hogy a szünidőben elsőrangú futball-foltozó műhelyt nyitottunk. Nincs az a lyuk, melyre mi foltot ne tudnánk csapni, nincs az a festsés, melyet szurkos fonalunk össze ne tudna varrni. Olcsó árak, gyors kiszolgálás. Minden javított futballt egy hétig előbb kipróbálunk. Sárga & Wakszi szabalmazott foltozók.
8. **Javulási pilulákat** csak Jani védjeggyel fogadjon el.
9. A szerkesztőség új krónikást keres, mert a régi — bár be volt oltva minden járdai baleset ellen, bár a játszótereken eléggé trennirózta magát — mégis nyakát szegte a Makár-utca járdáján s most délvidékre zónázik tanulmányainak folytatására.

1924.

KILENCEDIK SZÁM.

JULIUS.

MECSEK ALJÁN

A PÉCSI PIUS-KOLLÉGIUM LAPJA

PÉCSETT.

TAIZS JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJA

1924.

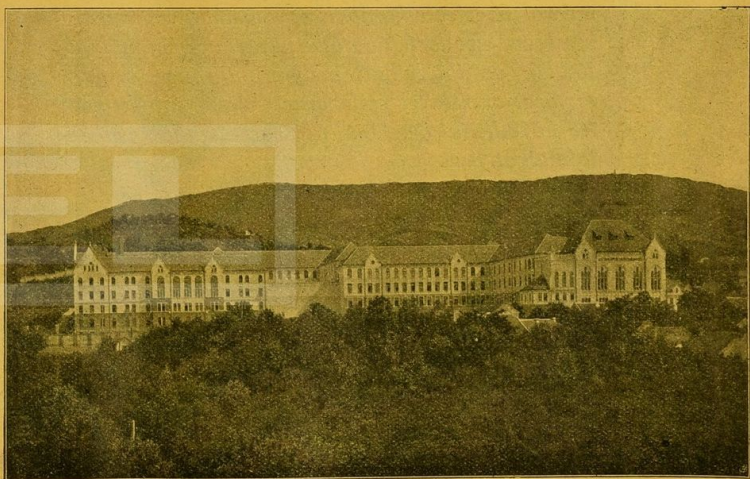
1925.

TIZEDIK SZÁM.

FEBRUÁR.

MECSEK ALJÁN

A PÉCSI PIUS-KOLLÉGIUM LAPJA

PÉCSETT,

TAIZS JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJA

1925.

MECSEK ALJÁN

A PÉCSI PIUS-KOLLÉGIUM LAPJA.

Megjelenik évenként kétszer: július és február havában.

Mecsek Alján a Pius-gimnázium diákjainak a lapja. E lapban örökítik meg az iskolaév nevezetesebb eseményeit; itt ragyogtatták derűs jókedvüket; itt érintkeznek az eltávozott öreg jó barátaikkal.

Mecsek Alján a Pius-gimnáziumból kikerült öreg diákok lapja. Ennek révén szerezhettek hírt egymásról az élet viharában egymástól gyakran oly messzire elsodort jóbarátok; ennek révén kapcsolódnak az intézethez, melyre mint nevelő és anyára, szeretettel emlékeznek vissza mindenkor; itt közölhetik öreg és ifjú barátaikkal tapasztalataikat.

Mecsek Alján a szülőknek és az intézet jó barátainak a lapja, kik oly meleg érdeklődéssel kísérik az intézeti élet minden megnyilvánulását, kik e lapokon olvashatják kedves gyermekük, szeretett pártfogoltjuk szellemi szárnypróbálgatását: belepillanthatnak abba a titokzatos miliőbe, melyben gyermekük távol a kedves szülői háztól mozog, él, dolgozik, örül.

A tizedik szám növendékeinknek 5000 K,
másoknak 8000 K.

Figyelem!

As eddig megjelent tíz szám összesen 30.000 Ft.
Kapható a Mecsek Alján kiadóhivatalában.

Mecsek Alján

A pécsi Pius-kollégium lapja.

1925.

Tizedik szám.

Február.

A Mecsek Alján tizedik száma.

Öt esztendő nem oly hosszú idő, hogy külön megemlítésre szorulna. Egy lustrum a Mecsek Alján életében sem országra szóló esemény. De a körülmények nemcsak ennek az öt évnek történetét tették világtörténeti eseménnyé, hanem kisebb intézményeket is fölszínre vetettek a mindennapias szürkeség folyamából és titáni harcra, a létért való elkeseredett küzdelemre, kényszerítették.

A szerény Mecsek Alján-nak is meg kellett birkóznia a létét veszélyeztető bőséggel. Már a bölcsője is mostoha viszonyok közt ringott. 1920-ban a megszállás nehéz éveit éltük. Akkor vált valóra a régen dédelgetett eszme: a Pius-kollégiumnak a lapja, mely összekötő kapocs lett az eltávozottak és a Pius között. Az első érettségizők e kis lappal lépték át az intézet küszöbét s azóta évenként kétszer örömmel köszöntik az Alma Mater hírnökét.

A kised bölcsőjét mi szeretettel állottuk körül, szép remények aranyugaraival szőttük a jövő ruhácskáját, de mellettünk kajánul vigyorgva ott settenkedett hosszú ollójával a megszálló hatalom cenzora. Bizony a mi kis lapunknak is a cenzúra minden torturáját végig kellett szenvednie, míg sajtó alá kerülhetett. S a művelt balkáni cenzor annyira aggályos volt, hogy még a fehér felhők kifejezésben is fölötte gyanusnak találta a jelzőt s a kék égre nem engedte fel a fehér felhőt. Hasonló ártatlan kifejezést nem egyet jelölt meg törlésre a piros ceruzája. A megszállás alatt a lap szétküldését is nagyban megnehezítette a bizonytalan pósta. De elmúlt felettünk az a szomorú idő, s jött helyébe a drágaság mindent elsőprő szennyes áradata, mely nem egy szép, sokat ígérő vállalatot sodort a pusztulás sírjába. Ezzel is meg kellett küzdenie a Mecsek Aljánnak s a küzdelemből győztesen került ki.

Most az ötödik év után bizalommal tekint a jövőbe. Ha nehézségek gördülnek is utjába, erőt, biztatást fog meríteni abból a meleg érdeklődésből, őszinte szeretetből, mellyel olvasói viselkednek iránta. Ez a hűséges ragaszkodás a lapunkhoz és ennek kapcsán az intézethez a legszebb jutalma, de egy-szerszems mind legerősebb támasza a Mecsek Alján szerkesztőségnek.

Hogyan kerültem a Piusba?

(Naplótöredék.)

Mottó: Az élet olyan, mint a dupla-fekete: sötét és keserű, de ha hozzájárul az emlékezés édes teje, világossá válik és drágább is lesz.

Az Abázia kávéház főpincére.

Nevem Tutyora, cvikkert hordok s napidíjas vagyok a népjólétról meglehetősen viccesen elnevezett minisztériumban. A templom egere hozzám képest hitbizományi földesúr s merem állítani, hogy nincs Csonka-Magyarországon olyan hazárd bankcég, mely aláírásomra egy átszállójeget is hitelezne. Jellembévágó tulajdonságom, hogy az imperial sajtót szeretem, viszont gyűlölöm az adóvégrehajtót és a fizetőpincéreket. Hogy szegényember létemre, holott nem vagyok bukott szinpadri szerző s még csak lábát kifecamított turista sem, mégis naplóírásra vetemedem, mikor úgysis annyi van belőlük, mint a telephonszám a József-központban, nem egyedül én vagyok a hibás. A közhit szerint, nyájas olvasó, el fogja ismerni, hogy vannak az emberi életben pillanatok, sőt hosszú órák, ködös őszutói napokon, mikor édes bús érzések ülnek meg a lelket s nyomozást indítanak a lélek padlásán az elmúlt idők szép emlékei után. Lágy, rég elfelejtett melódiák pendülnek meg ilyenkor a lélek cimbalomján s ezek a melódiák csodálatos sámsoni erővel bírnak. Megragadják az embert, mint az Úr angyala egykor Habakuk prófétát s cipelik vissza a múltak tarlójára, a pillangókergető és nadrágszagató gyerekember-kor mesevilágába, melynek emlékét manapság csak egy-egy furcsa ákombákomos elszárgult irkalap, vagy kifordult belü, kopott lószórvítész őrzi valamelyik öreg sifonér távoli zugában. S ilyenkor akárhogy tagadod, nyájas olvasóm, te is szentimentális leszel, mint egy gépiprókissasszony a Kereskedelmi Bankban s megtudod könnyezni, hogy gyermek korodban a Trézi szakácsné nap-nap után elsózta a kolozsvári káposztát, vagy hogy a Buli pincsi annodacumál eltörte az ómama kedvenc nippjét. Ne is szégyeljük ezt a szentimentalizmust. Ne szégyeljük, hogy ilyenkor közülünk a gyöngébb idegzetűek könnyet hullatnak, mert ilyenkor temetjük igazán a múltat s a temetés mindig nagyon szomorú ceremónia. Engem is utolért e tekintetben a fátum egy szomorú hónapvégi éjszakán. Künn esett az eső s zuhogtak a tőzsdé kurzusok, a félig lestróflott sápadt gázlámpák alatt az Estről s a Pester Lloyd-ról szólt a regősök éneke. Szomszédom, az ábrándos szemű Svarcz, úgy látszik vacsorázott s egy aranyszóke hajszálat találhatott a fel-tételes főzelékben, mert nagyon sötétben nyilatkozott Spitzer Regina polgári kifőzőnőről és annak egész familiájaról heted-iziglen. A körúton pilimpáskoltak a villamosok s vegyeszermű konflislovak kocogtak a lucskos aszfalton; az egész város úgy

festett, mint egy agyonázott szürke esőköpnöyeg. A járókelők arcáról leritt az unalom szomorúsága, tán még a csemegések kirakataiban felhalmozott virslik is felsőhajtottak s emlékezni kezdtek hajdani daliás versenyló korukra. En statisztikát tanul-tam bús szobámban s közben nem tudtam megérteni, miért szükséges nekem tudni, hogy hány sváb gyerek van Obudán és átlag hányan kapnak hétnapos hidegletést barackérskor Torontálban. Tanulás közben eszembe jutott sok minden. Többek közt, hogy éhes vagyok s milyen jó volna vacsorázni. S ebből a banális megállapításból pattant tulajdonképpen ki e költői-szárnyalású naplótöredék, mint Zeusz fejéből Pallas. Ugyanis a „associatio idearum” révén eszembe jutottak a gyermekkoromban gondtalanul elfogyasztott hatalmas adag darástészták s a lankás Mecsek alján elköltött babcuszpajzok, melyek ma már a legenda ezüstös fátylával vannak eltakarva. Darástésztá . . . Mecsek alján . . . Pius . . . S hirtelen az érzelmek egész raja lepett el, az emlékezés elmém, e legolcsóbb közlekedési eszközön eljutva a multba, szárnyán csakhamar a régi idők avarján hánnya a cigánykereket. . .

A kétkrajcáros szemle boldog ideje járta még akkor, az emberek a Dunári valcert és a Schneider Fánit fűtyülték. Az ébredők még nyugodtan aludtak s Kuna P. András tarsolyában csendesen pihent a marschallbot a zöldhagyma és a paprikás szalonna mellett. Ebben a boldog időben, mikor még a közalkalmazottak is borral mosakodtak és kolbászal töröltözktek, születtem Én Somogyország egy távoleső falujában, hől minden búbanat a borba s minden kultura a sártengerbe fullad. Szülőfalum egyetlen nevezetessége az, hogy senki sem tud róla. Az elemi tudományokat Kása Olivér kántortanító verte belém, ki maga a csurgói preparandiában vajmi kevés tudományt, de annál több anekdotát sajátított el. Nem hiába: „cantores amant humores.” Olivér úr négy gyermek nevelésén apja volt s arról nevezetes, hogy testi tértfogatát oly szűkre szabta a gondviselés, mint egy kopolal művészt a Barocaldi cirksuzban. Szülőfalom nevezetessége közé tartozott még Demeter a félszemű kisbíró, Kormos a falu bikája és Bonyár Csicsó hegypásztor, nyugalmazott königgrätzi hős. Bonyár Csicsó nem hiába, mint cugsführer szaladt annak idején; arisztokratikus hajlamait mind a mai napig megőrizte, mert hogy szavait idézzem: „Kétségen kívül megállapítható, hogy nagyon élesedik a földművelői észszerűség, mikor a népies egyediség úrféle emberekkel társalkodik.” Bonyár Csicsó arra volt praedestinálva, hogy lovasrendőr legyen Pesten s ezért volt valami arcán a megnem értett nagyságok tragikumából. De úgy látom, hogy munkám kezd hasonlítani a bíró hátán vágott dohányhoz s ha a spriccert is ilyen hosszú lére eresztenék, hát káka nőne az összes borisszak gyomrában, idején valónak tartom, hogy az elmondandó mese fonalát a szülőfalumat övező sártengerből kikotorásszam.

Tehát adva van, mint a másodfoku egyenletben, egy nyár-

utói est hamisítatlan békebeli holdvilággal és valódi békakurutytyolással. A falu nyakára ült az est, s a sötétség fekete zománcával bevont mindent. A házak előtt örökdő akácok árnyékában pipázgató ökrös gazdák eljutottak az örök magyar témához, az osztrák kvóta tárgyalásához. Anyám a konyhában cukrozott gyümölcsöt tett el, Apám az ambituson herbeteát ivott s a Löcsei Kincses Kalendáriumot olvagatta, melyről mondva vagyon, hogy hét vármegyére szól s a sertés-orbánctól kezdve Bali Miska legújabb arcképeig benne van minden. Az általános csendben csak a békák zúróztak s néhány szentjánosbogár kacérkodott a csillagokkal. Én a zöldegeskert aljában méla karalábok és ábrándos káposztafejek közt szomorokodtam s elgondolkoztam, hogy milyen jó volna most Rinaldo Rinaldinéknak lenni, vagy legalább is Pénteknek a kecskebőrös Robinson Crusoe oldalán. A nádkerítés mögött egyszerre Peti barátom hangja hallatszott: „Bumás, mássz át a kerítésen.” Bajtai Peti közismert rosszcsont volt (most patikus praxi valamelyik Dráva-menti faluban). Róla jövedölte meg Kása Olivér úy, hogy velem egy akasztó-fán fogja befejezni életét. S e tekintetben Peti nem nagyon bizakodhatik, mert lehet ugyan, hogy „Nem ütik a jogászt agyon”, de hogy fel nem akasztják, az absolute nem bizonyos. . . . Rövid megbeszélés után Petivel úy határoztunk, hogy elmegyünk a Róma-hegyi Schlesinger szőlőbe szilvázni. Ne gondolja a nyájás olvasó, hogy holmi antiszemita hajlamok készítettek arra, hogy auggerechnet a Schlesinger szőlőbe menjünk, hanem a közhit szerint ott termett a leghamvasabb s legedesebb besztercei szilva. Az elhatározást tett követte s szapora léptekkel megindultunk a kugliakáccokkal szegélyezett úton a Róma-hegy felé. Sejtelmes szél rezegettette meg a fűszálakat, a Krumpach fűszeres présháza fölött kajánan vigyorgott a hold tar koponyája, mintha inteni akarna: fiú, ennek nem jó vége lesz. De mi nemsokat törődtünk az öreg égi omnibusszal s nem sokára egy-egy fejedelmi szilvafán ütöttük fel hadiszállásunkat, vis a vis egymással, mint a francia négyesben. Csendes falatozásban tellett el egy negyedóra, gromromban már ellenforradalmi hangulatok kezdtek támadni, mikor Peti siri hangon, mint Hamlet mikor meglátja apja szellemét, megszólal: „Te, jön valaki!” Én elsápadtam, mint a fogó hold, aztán hirtelen vörös lettem, mint egy félig kísült naturszelet. Ereimben elhült a vér s szíve-met egyszerre a nadrágzsebemben éreztem kalapálni. Vajjon ki lehet az éjszakai vándor? Két eshetőség volt: vagy a vincellér nem rugott be kivételesen, vagy pedig Bonyár Csicsó a hegy-község közcsendőrijének és rendjének éber öre tartja ellenőrző útját. A közelgő alak mellett egy borzas cigány kutya ugrándozott s erről megismertem, hogy a königgrätzli veteránt hozta utunkba a végzet. Bonyár nem volt még abban a stádiumban, mikor az eget bögőhegedűnek s a holdfényt hullámzó Balatonnak szokás nézni, de azért szemmel láthatólag cifrázta a lépést s köze valami nótát danolgatott. A refrain mindíg úy fejezte

be, hogy oldalba rugta a kutyáját. Egy ilyen szeretetnyilvánítás után a kutya felkapta fejét s szüklülni kezdett, azután egetverő csahalóba tört ki s egyenesen az én főhadiszállásom felé tartott. Bonyár úy látszik gyanut fogott, mert abban hagyta a nótát s furkós botját kezdte vizsgálni. Én elszánt mozdulattal egy feletem levő ágba kapaszkodva, elkezdtem küzni felfelé. Már-már minden jóra fordult s épen megkönnyebbülten sóhajtottam fel, mikor nagy recsegés-ropogás, — mit tesz Isten — én egy fejedelmi szaltóval az anyaföldre estem s elterültem mint egy lasponyabokor. Nadrágom kiszakadt s éktelenül bömbölni kezdtem, mert alaposan meg is ütöttem magamat. Bonyár hirtelenben azt hitte, hogy egy jótét lélek incselkedik vele, de miután látta, hogy a szellemnek szilvalétől maszatos az ábrázataja, a nadrágján pedig egy cseppet sem comil faut lyuk tátong, gyakorlott mozdulattal mellemre tette csizmás lábát s oly hangon, mint az Odüssejában Nestor, a pilosziák harsányszavú szónoka, felszólított, hogy kapituláljak. S én kapituláltam, mint Sedánál a franciák, közben bögtem, mint a fókák vacsora előtt az állatkertben. Bonyár megnézte jobban ábrázatomat, arca komor lett, mint egy skót ballada, úy látszik arisztokratikus hajlamait mélyen sértette a felfedezés. Szinte ábanos hangon mondta: „Úrfele fiatal egyediség.” Aztán: „Gyerünk a szülői fensőbbiséghez.” Az én szemem előtt tüzes karikák táncoltak, hátam és térdem sajgott s úy hozzávető becsles szerint kinéztem az esetből még vagy 15 apai pofont. Az est folytatását nem mesélem el. Elég az hozzá, hogy volt sírás és a fogak csikorgatása. Apám kijelentette, hogy Aszódon a javítóintézetben lesz majd időm meggondolni, hogy suszterinasnak avagy bádogosnak menjek-e. Később mikor már jó puha ágyamban sirdogáltam, hallottam, hogy a szomszéd szobában Apám úy szólt Anyámhoz: „A gyerek Pécsre megy. A jezsuiták majd megtanítják tisztességre. . .” Aztán rohamosan elmúlt a nyár s minden tiltakozásom ellenére szeptember elsején felpakoltak egy nagy pántos ládával a kocsiara s megindultam az állomás felé. . . .

Innentől kezdve emléikem meglehetősen zavarosak. Izadó pakcipelő utasok, görnyedő hordárok. Anyám búcsúcsókja, melyért őt forintra birságolták meg „Az elutazók kíséroinek” kezdetű igazgatósági bulla értelmében. Aztán prűszkölve, zakatolva megindult a vonat, az állomás ívlámpái csakhamar a sötéte vesztek. Egy pepita nadrágos úr a folyosón nyári szalámit evett s közben Wekerlét szidta, egy szabadságos önkéntes pedig a generalmarschot fűtyülte, de olyan hamisan, hogy ha úy ferblizne, hát még a szülőfalumbéli iparos kör- és dalárdából is kigolyóznák. A szomszédban egy stentori hang bembonta a család, összes adut és a Béla cassát s én az új élet küszöbén elaludtam a coupé kopott plüszdiványán s azt álmodtam, hogy az egészből egy szó sem igaz.

. . . . Óriási dörrenés riasztott fel. Mi az, csak nem a vasut ütközött össze az éji sötétben, aztán körülnéztem s elmosolyog-

tam, mindenünnen a régi porlepett butorok köszöntöttek s előttem a statisztika jobb napokat látott jegyzete feküdt felnyitva a X. fejezetnél: ló és szarvasmarha állományunk. A poezis egyszerre elszállt, az emlékek szépen aludni tértek. Előtérbe lépett a reális, a hétköznapi élet. A következő dörménésnél már nem is rezzentem össze, tudtam, hogy a házmaster dühöng, mert valaki ismét elsikkasztotta a kapuzénzt.

*Eredeti kútfők nyomán elkövette
ifj. K. E.*

Örülj fiam!

Mikor a zuzmarás hideg

Virágot hint az ablakokra;

Mikor fehérbe öltözik

A templomtér sok régi szobra;

Mikor a ködevő szelek

Hozzák a hajnalt késve-lopva:

Örülj a hófehér kis agynak,

Örülj a jömeleg szobának,

Örülj anyád hívó szavának!

Ha messziről jött kis madár

Leszáll az árvelt hintafára;

Ha a kis boltban felszökik

A sip, csiga, s a labda ára;

Ha kis kezed közt fennakad

Az első szép cseresznye szára:

Örülj az új tavasznak, nyárnak,

Örülj a rezgő napsugárnak,

Örülj az ifjúság dalának!

Mikor a pókok útja lesz

A szélkifujta napsugárka;

S a zöld erdők lombátorán

Kigyúl a gyilkos szín, a sárگا;

S a vén halál csontos keze

A nagy kaput jobban kitárja:

Te ne zokogj, ne sirj soha,

Ne bánd, ha élted mostoha,

Csengőn kacagva lejts tova!

Nagyvakációnk 1924-ben.

Augusztus 31. Takarodót fújtak ma a Pius játszóterein és gyors egymásutánban tüntek el a szünidő kellemes szórakozásai. S míg én itt íróasztalomnál elmerengek a kedves emlékeken, bent a gimnáziumban már javában drukkolnak a javítóvizsgások.

De kezdjük az elején. Még nem is záródtak le a Pius-gimnázium hatalmas tölgyfakapui, már a szép vakáción kalandozott az eszünk, már a Mecseken kószált képzeletünk, már a krokett-kalapács motoszkált a fejünkben, s a futball csiklandozta lábunkat.

Végre kisütött az úgynevezett várva-várt nap. Ünnepeyles csendben hirdette ki *P. Cséfalvay* a vakációi programot. A *kroket* szakosztály vezetője a népszerű „Picike” lett, kit az Ertesítőben *Kiss Emil* néven lehet találni, ki egyébként biztos trafálsáiról nevezetes. A kroket minden esztendő érdeklődésének középpontjában áll, de ez évben nagyban fokozta még a kedvet az, hogy R. P. Rektor jutalmakat tűzött ki a győzteseknek, többek közt kitünő ízű málnaszörpöt. Püföltük is a golyókat úgy, hogy nem egy fájdalomában ketté hasadt.

A futball-lázt kielégíteni volt hivatva a *futball* szekció, melynek élén *Roth* és *Wachshoffer* állott. Nagybomb szabású futballmeccseket a gyakorlóterén bonyolítottak le, de a kirándulásokon sem volt szabad hiányoznia a labdának! Hú kísérelője volt ez a kirándulóknak mindenhova. Az elnökségnek, a „Sárگا és Waxi” cégnek, azonban legfontosabb feladata volt a három futballt toldozni-foldozni. És tényleg a vakáció végén a labda inkább díszes foltgyűjtemény volt, mint futball. Körülbelül ilyen lehetett valamikor a híres Kászem papucs. Volt olyan fals is köztük, mint a tők, amelyről a legelső szaktekintélyek sem tudták megállapítani, hogyan fog a földhöz vágott labda felugorni.

Mit szólnak az *athletikáról*, mely *Csalogovics József*ben, az izomemberben, talpraesett vezetőt talált? Azt-e, hogy gerelynyél nem maradt épségben az ő kezében? Hiába javította az asztalos, a lakatos meg a drótostót, másnap már megint pozdárjává vált az athléták súlyos dobásai alatt. Szólnak-e arról, hogy a diszkosz nem egy kíváncsi tyúknak majdnem életébe került és csak hősiesség megfutamodásának köszönheti, hogy le nem ütötték a lábáról? Minek mindezt elzengennem, mikor az athléták dicsőségétől csakúgy visszhangzik amúgy is a Pius!

Egyszerűbb athlétikát és társas labdajátékokat üztek a legkisebbek *Pozsarko Nándor* szakavatott vezetése mellett. Gyakran játszották a nemzetet és élvezet volt nézni, amint egyik-másik szecska úgy kiszuperálta a három pontos bajtársát, hogy az csakúgy nyekkent bele.

Pozsarko azonban egy más hasznos sporttal is foglalkozott, t. i. a *könyvkötéssel*. Ő volt az atyamester, s mellette mint legbuzgóbb segítők dolgoztak *Guth Béla* és *Farkas Kornél*, aztán néhány műkedvelő, akik persze csak akkor nyújtottak segéd-

kezet, amikor kedvük szottyant. Köröbelül ezer kötetet hoztak jobb karba és tettek ismét használhatóvá. Ha hébe-korba össze is keverték a lapokat, ezt a szépségihát szívesen megbocsájtjuk nekik, hiszen a közjóért vakációjuk tetemes részét feláldozták, s néha könyökiig csírzések voltak a ragasztástól.

Mit szólnak a kirándulásokról? Érdekes ez évben az, hogy egyet sem mosott el az eső, s így hetenkint volt kirándulás. Bejártuk a Mecseknek minden szebb pontját: Kölyúk, Szentkút, Jakabhegy, Abaliget, Zsidóvölgy, Büdöskút, Szquadóvölgy, Zengő mind-mind egy-egy sikerült kirándulásnak volt a célpontja. Különösen kiemeljük a második kölyuki kirándulást, amelyen a kalocsai testvérgimnázium 40 növendéke *P. Andor Géza*, gimn. praefectussal is részt vett. Nagyon örültünk, hogy a kalocsai diákokat megismerhettük és velük egy kellemes napot tölthettünk.

Ezén egy napos kirándulásokon kívül rendeztünk két több naposat is. Az egyik öt napos volt és a *Balaton* volt a színtere. Vezette *Fl. P. Pércsich*. Bár szakadó esőben indultunk útnak, mégis nagyszerűen sikerült. De ritkítja párját a püsi kirándulások történetében a háromnapos Nagymányok-bajai kirándulás. A kirándulás előtti napon annyit esett, hogy már azt hittük, hogy vízbe fullad az egész kirándulásunk. A kirándulás napján reggel is még esett. De mi rettenhetetlen bátorsággal indultunk mégis utnak. *P. Mezey* vezette azokat, kik Dombóváron, Bonyhádon át vonaton törekedtek a célt megközelíteni; *M. Litványi* és *M. Polgár* pedig azokat, kik gyalogszerrel indultak Hosszúhetényből a hegyi és erdei utakon át Szászvár irányában Mányokra. Reggel 8-kor keltek útra, s délután öt órakerék célhoz háromszori eltévedés után, nyakig sárosan. A kirándulók, 40 volt, éleszántan szavalhattak: Negyven vítez Mányokra tart, szabad halálra kész... A bányatelepen *Libis* bányafőmérnök úr fogadott és kalauzolt bennünket kitűnő szíveséggel. Remekül mulattunk, a jókedv a legmagasabb fokra hágott, s vidám énekben — melynek élvezetére számosan összejöttek a faluból — és apró huncutságokban tört ki. Felejthetetlen marad emlékeinkben ez a nap.

Harmadnap hajnalban tovább indultunk Bajára, ahol a dinnyepiac és a Sugovica sokáig fog emlegetni bennünket. Este kilenckor robogott be Pécsre a vonatunk, s a megürült háti-zsákokban 4—5 dinnye szerényen meglapulva tartotta velünk bevonulását a városba.

Itthon természetesen az idén is naponkint élveztük az *uzsoda* kellemesen üdítő, hús vizét.

Végül még az *önképzőkorról* néhány szót.

Működése az eddig bevált mederben folyt. Amiben az előbbi évektől különbözik, az az a nagy buzgóság, amellyel a tagok felléptek. Ez jórészt *Zala József*, ifjusági elnök, fáradhatatlan agilitásának köszönhető. Ebben a vakációban három ünnepi akadémiát rendezett a kör. Az elsőt mindjárt július 2-án

P. Thalhammer János aranymiséjének emlékére. *P. Mezey* allegorikus kis szindarabján kívül volt még szavalat, nagyhatású párbeszéd, ünnepi szonoklat, melyet *Székely Gyula* tartott. Az egész műsort fűszerezte a vakációi zenekar első fellépése. A másik díszgyűlés a már hagyományos Sz. Ignác akadémia volt, melynek tárgyköre e vezéreszme körül forgott: Mit köszön Magyarország Jézustársaságának? Végül a harmadik, záró gyűlésen két szindarabot adtunk elő. A kisebbek *P. Mezey Hüvelyk Matyiját*, melyben a kis szereplők *M. Polgár* kitűnő betanításában nagyszerűen játszottak. Különösen ki kell emelni Hüvelyk Matyit (*Szijács Sándor*), Pittypalatty királyt (*Varga Béla*), és az elrabolt Imre herceget (*Csengeri László*). A nagyobbak egy aktuális kis bohózatot adtak elő *P. Cséfalvay Nándor* átdolgozásában és betanításában: *Egy csendes lakás kiadó!* ahol különösen *Zala József* és *Csalogovics József* remekelt.

Ezzel kapcsolatban feltétlenül meg kell emlékezni az idei vakációban először megszervezett *zenekarról*. Természetesen igen nagy nehézségekkel kellett megküzdenie a szervezőnek, *M. Litványi Györgynek*. De az ő ismert ügybuzgósága, odaadó önfeláldozása és az externisták ügyét is felkaroló szeretete, no meg kiváló zenei képessége legyűrt minden akadályt. Hiszen jóformán csupa kezdőből kellett megszerveznie a zenekart, mivel a nagy orchester tagjai majdnem mind konviktorok, akik a vakációt Pécsről távol, szüleik körében töltik. A fiúk lelkesedése is oly nagy volt, hogy olykor órák hosszat nagy türelemmel tartották a próbákat. De meg is volt az eredménye. Ha az első fellépésük nem is sikerült a legényesebben, az utolsó már oly precíz volt, hogy akár a nagy nyilvánosság előtt is feléphettek volna. Ünnepeleinket nemcsak a helybeli lapok, hanem még a „Mohácsi Hírlap” is regisztrálta és megjegyzte, hogy a zenekaron „meglátszik M. Litványi erős keze.”

Ily kellemesen mult el az idei nagyvakáció! Midőn rövid beszámolómat befejezem, hálás köszönetet mondok az egész ifjúság nevében a Fötiszt. Pátereknek és Magistereknek önfeláldozásukért, mellyel vakációnkat oly kellemessé és hasznossá tették.

Kayser Lajos, VI. o. t.

Téli epigramm.

Tüzes az orcája,

Dudros a kobakja,

Piros a kis orra:

Sánta a ballába:

Úgy húzza a ródlit

Kettétört rodliját

A szőlőhalomra

Viszi a kamrába.

Bosszú.

Akkor történt, mikor a hó befödte a város minden piszkos zugát és a mecseki fenyvesek jól beburkolóztak a fehér takarójukba. Megroppant hátú vaskók álltak sorfalat a kapaszkodó utakon, köztük vonultak fölé a jövő óriásai piros orral, hangos torokkal. Csak Rétsággy Loránt volt ma csöndes, a szomszédja hiába szólította, minden szavát eleretgette a füle mellett. Egyszerre szaggatott sipjel süvöltötte túl a kacagó lármát, úgy visított ez a sip, akár az újévi malac a szilveszteri heje-hujában. Állt a sereg mint a cövek, csak Rétsággyt kellett a szomszédjának egy kicsit meglöknie, hogy föleszméljen töprengéséből. Százhusz láb merevedett meg mozdulatlanul, százhusz szem nézett egy irányban.

— Hócsata a bányában, hangzik a bányában a pattogó vezényszó. Vörösek fenn, fehérek lenn. Jelre tüzet szüntes és futólépésben sorakozó. Rajta!

Olyan harsogó éljen reszkettette meg a levegőt, hogy még a jerikói sipesok is belezöldültek volna a sárga irigységbe, ha véletlenül valamilyen palesztinai és nem egy mecseki elhagyott kőbánya a színhely. És hogy mentek a daliák! Sarkukkal csapták a nadrágjukat, úgy rohantak. Elöl a szigetvári különítmény, nyomukban a mohácsi gárda és a lánycsóki svábok és a többi mind, mind. Csak Rétsággy megnyuult alakja maradt hátra, a nagy sietségben senki sem vette észre, hogy magába merülve, alvajárók módjára mászik, mászik fel a sziklák közé, ahová senkinek sem volt szabad mennie.

Serényen foly az előkészület. Ha vén Szvatopluk látta volna például Zambót, amint nekigyürkőzve gyártotta a dumdum lövegeket, vagy Petyó srappel-nagyüzemét, vagy Csámpi municionskocsinak kinevezett télkabátját, hát egyet ezer ellen, meg nem állt volna Prága városáig, hogy álmában figyelmeztesse a külügyminisztert a magyarok hadianyag gyártására. Hej, Szvatopluk, Szvatopluk, az ősök „huj-huj diabolicumja” zene lett volna szörös füleidnek ahhoz a csataordításhoz képest, amely megzendült a fehérek ajkán, amikor Csocsó kiállt a sáncre és egy jól irányzott orrlövettel megkezdte a támadást. Ma látad volna, hogy küzdtek a halálfejesek, akik alapszabályaik értelmében napi egy szekundán alól nem adhatják soha, hogy követték Pufit a szecskaí rohamra. Ez aztán lelkesedés, ez az ősök friss vére, a Kinizsiek virtusa.

Üsd, vágd, nem apád! Csak a fejét! Bum, bum! Még egyet. Ne sajnáld, csak azért is! Annak a kónya fülének. Puff! Talált ...

Míg odalenn pattogott a bomba, röpködött a gránát, odafenn lombán cammogó felhők gyülekeztek. Míg odalenn Kürtös Laci legszélről állva vitézül harcolt, odafenn a bánya legfelső pereméről halálos ellensége nézett le rá ádáz haraggal. Rétsággy lesett rá. Máskor fehér, hosszúkás arca most piros volt az erő-

ködéstől. Melle zihált, orrlyukain gőzoszlopok tódultak ki a hidegben. Érthetetlen szavakat mormolt magában. Azután lehajolt és mohón, izgatottan kotorászott jobbra-balra a hóban, de szemét ugyanarra a helyre szögezte. Mikor felegyenesedett, kis, sovány keze egy követ szorongatott görcsösen és lábai imbolyogva megindultak a bánya pereme felé.

— Nem, nem, kiáltott föl és eldobta a követ, hogy néhány perc múlva újra fölvegye. Most már nem remegett a lába, egyenesen ment, csak az arca volt sötét és a szeme furcsa, nagyon furcsa ...

* * *

— Hamar egy kis havat. Jobban tartsátok, hogy ki tudjam mosni a sebét.

— Tisztelendő úr, néz, nini, kinyitotta szemét.

— Csend! Néhány tiszta zsebkenőt.

— Tessék, tessék. Az enyém nagy! Ez nagyobb! Ez tisztább!

— Jó, jó, Laci, maradj csak nyugodtan, semmi baj. Ne sirj no, katona dolog ez. Fáj nagyon a fejed?

— Igen, úgy zúg.

— Majd megszűnik, két nap múlva kútya bajod.

Nagy volt a megdöbbenés. Elült a harcizaj, eltűnt a jökedv. Mindnyájan oda gyülekeztek és nézték a magistert, hogyan köti be Kürtös Laci fejét. Lassan, lassan megindult a sügdelődzás. Kis csoportok beszélgetni kezdtek. Valaki látta, hogy mi történt és fojtott hangon elmesélte a többieknek.

— Itt állt és éppen lehajolt, hogy új bombát gyúrjon. Egyszer csak hirtelen felsikoltott és a fejéhez kapott. Nééztek, itt csöpögött le a vér a hóba újjairól. Erre ment.

— Én értem hozzá elsőnek, folytatta egy másik, de már addigra elterülve feküdt a havon. Kövel dobták meg felülről.

— De kicsoda, kérdezték sokan.

— Valaki felülről, nem tudom ki. Talán megint egy csibész.

Rétsággy már rég leért és éppen a beszélgető csoportozh csatlakozott. Az utolsó szavak kapóra jöttek. Köszbeszölt:

— Igen, biztosan megint egy csibész. Mikor jöttünk többen ólalkodtak errefelé, és fölmutatott. A keze remegett.

Kürtös Laci bekötött fejfel, két társára támaszkodva, ment néhány lépést. Még könnyes volt a szeme, de már nem sirt. A fiúk mind öt nézték. Mikor ezt észrevette, mosolyogva meghajtotta magát feléjük. A magiszter intett a kezével, a fiúk sorakoztak, s megindult a kihallgatás, de eredményre nem vezetett. Abban állapotok meg, hogy e neveletlen tettet csak valami csibész követhette el.

* * *

Az esti studiumban egyre Kürtösön járt Rétsággynek az esze, s így szötte gyűlölettel átítatott gondolatait:

— Most biztosan kínlódik a nyomorult. Úgy kell neki. Minden prémiumot ő vitt el tavaly előlem. Hízeltgett a tanárok-

nak, azért kapta, én többet tudtam nála. Az utolsó havinál is őt tüntették ki, engem szidtak, hogy dölyfös, irigy vagyok.

És újra, meg újra megmarkolta azt a hegyes követ, dobálta rá onnan a magasból. Mindig talált és mindig felujjongott. Egyszer csak csöngettek. Még egy szót sem tanult. Kitódult a többiekkel a folyosóra. Kevesen voltak kinn. Legtöbben gyónásra készültek, mert másnap első péntek volt. Eszébe jutott, hogy ő is feliratkozott, de rándított egyet a vállán és kiállt a sarokra lesni, nem jön-e valaki a betegteremből. Egy hetedikés már jött vissza.

— Nem tudod, hogy van Kürtös?

— Azt sem tudom ki az, volt a türelmetlen válasz. De a mágiszter észrevette a szeparáció-szegést és a sarokba állította.

Nem baj, gondolta magában, Kürtös azért mégis kínlódik. Szünet után újra próbált tanulni. De jött a gyónóbiztos és a nevén szólította a többi közt őt is. Úgy tett, mintha nem hallaná és tanulást szinlelt. A mágiszter éppen mellette állt.

— Loránt, nem akarsz gyónni? Reggel feliratkoztál, szólt hozzá a mágiszter. Ejnye hiszen nem is készültél, a folyosón fecsegtél.

— Elfelejtettem egészen, felelte Rétsággy, és fülig pirult.

— Menj most készülni a kápolnába, még nem késél el.

Nem merte mondani, hogy nem akar. Benyúlt a pulpításába az imakönyvéért és kisetett. Csak a kápolnában vette észre, hogy a latin szótárát hozta el. Letérdelt, hogy készüljön. Mindjárt a kódobás, a sok gyűlölet jutott az eszébe és sehogy sem tudta magát elszánni, hogy azt is meggyónja. — Nem és nem, nem birom. Gyónás nélkül tért vissza a tanterembe. Már elpárolgott a fejéből a sikerült bosszú mámora és rettenetesen rossz kedvű lett. Szidta az első pénteket, a gyónást és próbálta magát újra a gyűlölködő hangulatba belehajszolni. Tanulni most sem volt képes. A lelki olvasásra szándékosan nem figyelt, hanem a karácsonyi szünet örömeire igyekezett gondolni.

— Lori, Kürtös azt üzeni neked, szólította meg a vacsoránál a szomszédja, de Rétsággy dühösen rákiáltott:

— Mi a bajod?

— Semmi. Mit kiabálsz?

— Hát akkor mit akarsz?

— Semmit, nem is mondom meg, mit üzent Kürtös.

— Füttyölök Kürtösre is, meg rád is.

Hátat fordítottak egymásnak anélkül, hogy tudták volna, miért vesztek össze. Rétsággy annyit evett, amennyi beléfért. Nyugtalan volt, azután már bántotta, hogy nem tudhatta meg Kürtös üzenetét, pedig szerette volna tudni.

A játszóteremben ping-pongozott, de nem tudott odafigyelni, állandóan vesztett. Dühibe odacsapta az ütőt, az eltört és neki a sarokba kellett állnia.

— Már másodszor kap ma büntetést, mondta valaki a közelében. Szerette volna megrugni az illetőt, de nem mehetett

el a sarokból. Ilyen rossz kedve még sohasem volt. Rágt a körmét, rugdosta a falat, grimaszokat vágott, tipegett-típozott, alig várta a lefekvést. Hangosan bömbölve mondta az esti imáját, hogy elnyomjon egy hangot a lelkében, amely mindig erősebb lett. Egy, kettő levetkőzött, levetette magát az ágyba és aludni akart a fejére húzott takaró alatt, de az álom csak kerülgette. Oly nyugtalan volt, annyit fészkelődött, hogy a szomszédjai is rászóltak:

— Maradj már vesztég, nem tudunk miattad aludni.

— Sajnálom, felelte vissza foghegyről, de csöndben maradt.

Mint a darazsak, zümmögtek agyában a gondolatok és verejtékes homlokát hiába törülte meg többször is vizes kendővel, nem tudott elaludni. Biztosan sokat ettem, azért nem alszom, jutt az eszébe, de egy hang ráfelelt: Nem igaz. — Holnap reggel átnézem majd a leckét, nehogy rosszul feleljek, folytatta tovább. Mi is volt feladva latinból? Hátha megöltem volna avval a kövel? Átkozott Kürtös, kutya Kürtös, nyomorult Kürtös. Pfu! Gyűlöllek, tudd meg, gyűlöllek. Nem megyek gyónni, azért se megyek. A magyart is átfogom nézni, mert holnap valószínűleg felelek...

Elaludt, de még álmában is nyögött, forgolódott, kiabált, izzadt és sóhajtozott. Reggel fáradtabban ébredt fel, mint ahogyan lefeküdt.

A kis kápolna oltárán égtek a gyertyák, és a tömjén illatos füstje bodros felhőkbe burkolta a Szentek Szentjét. Ünnepeles, komoly hangulat. A harmonium lágyan sirta a régi dallamokat, belepota magát a fiatal szívek rejtekébe és vitte, vitte magával az áhitat szárnyain a csillagok felé vágyaikait, álmaikat, bánatukat. Csilingelt a csengő, mélyen meghajlott fiatal fejek hódoltak a felmutatott Úrnak. Majd lágyan, de tisztában mint az érc, mint az üveg, felzendült az összes hangszerek legszebbike egy gyermekszoprán.

Rétsággyt mintha szíven szúrták volna. Felriadt kábultságából és úgy hallgatta a hangokat.

Az ő hangja. Már felkelt, már énekelni is tud, itt is üldöz, itt sem hagy nyugton.

Szeretett volna kirohanni a folyosóra, hogy fejét a falba verje, vagy ki a hideg reggeli szélbe, hadd fujja át a csontokig, a friss hóba hemperegni, megnyugodni, mert ez rettenetes, ezt nem bírja ki. Az énekesek először járultak az Úr asztalához. Legelől ment a kis Kürtös László, arcán az elzengett dallamok áhítatával, fején fehér, tiszta fásliból font gloriolával. Rétsággy kidülledt szemmel nézte. Azt a gloriolát én fontam a feje köré. Most áldozik. Milyen tisztelettel veszi magához az Élet kenyerét. Igen, sugárzik az arca, lesütött szemének hosszú pillái selyemrojtok, melyek nem áznak át soha a keserűség könnyeitől, ajkán a tiszta szív derűje és mosolya játszik, olyan könnyedén lépdel, mintha angyalok vinnék. Libegve megy, vízi magával az Örök Élet Zálogát, elviszi a kórusra és neki dalol ezüst-

hárfás hangon, az iskolába is lába elé teszi a kapott prémiu-
mokat, el fogja vinni a küzdelmek, a szenvedések viharába és
nem marad elhagyottan, kitzasztva soha. Ez Kürtös László
szerecséje. De nekem, nekem nincs szerecsém. Nincs békém,
nincs Jézusom, akit magammal vihetnék, aki megáldaná a verej-
tékes munkámat, mert én átkozott vagyok, én kárhozott vagyok.

Rétsághy keblét valami összeszorította, torkán érezte az
alvilági hatalmak jéghideg, fojtogató kezeit, szeme égett és
remegtek a lábai. Mellőle már sorban elmentek a társak, hogy
megecsítvé térjenek vissza, s néznie kellett, hogy merít mind-
egyik az Élet forrásából, csak neki nem volt szabad. Mise
után alig tudott kitérni az ajtón. Az álmatlan, nyugtalan
éjtszaka arcára nyomta bélyegét, felzaklatott lelkiismerete meg-
feszített benne minden idegszálát. Támolyogva ment ki az
ajtón, bocsánatkérés és megbocsátás, bánat és bizalom nélkül,
csőrömpölve vonszolta maga után bilincseit, az irigység, a gyü-
lölet vastag láncát.

Réggeli után engedélyt kért:

— Tegnap nem ment a tanulás, szeretném a játék időt is
felhasználni.

— Tessék.

Elsietett. Amint a tanteremhez ért, az ajtót nyitva találta.
Nagy volt a meglepetése, mert benn megpillantotta Kürtös
Lacit. Eppen egy levélkét tett a kis oltárra és huncutul moso-
lyogva ki akart szaladni. Tekintetük összetalálkozott. Rétsághy
szemében felvillanó zöldes fény nyom nélkül merült el két
ártatlanul nevető szemben. Alig tette ki Kürtös a lábát, Rétsághy
egy ugrással a kis oltárnál termett. Egy percig még ingadozott:

— Nem, ez aljasság! Eh, mit, nekem már úgy is mindegy.
Hadd tudjam meg, mit firkált az az átkozott. Izgatottan olvasni
kezdte.

„Kedves Kis Jézuska!

Engem tegnap valaki kövel megdobott, én megismertem,
de nem árultam el. Kérlek bocsáss meg neki és tedd, hogy ezu-
tán szeressen engem.

Kis kezeidet csókolja
X. Y.

Rétsághy Loránt szeme előtt összefolytak a betük. Lero-
gyott a földre és keservesen zokogni kezdett. Az álmos téli
nap első sugarai bekukkantak az ablakon és nesztelenül ciró-
gatták a bánatos kis fiút, akinek a szívéen megolvadt a jég-
páncél.

Kongregációnk.

Kongregációnk tagjainak a tevékenysége az idén sem lany-
hult el, hanem minden téren serény munkát folytatott. Erről a
munkáról szeretnék lapunk olvasóinak rövid pár sorban be-
számolni.

A tagok tevékenysége különösen a szakosztályok műkö-
désében nyilvánul meg. A katolikus sajtó termékeinek terjesz-
tését célozza a *sajtószakosztály*. Meglehető szép eredményt
értünk el. 145 drb. különféle lapot hoztatunk, amelyeknek az
értéke majdnem meghaladja az egy millió koronát. Másik szak-
osztályunk a *missziós* szakosztály, amelynek célja a külföldi
missziók iránti érdeklődést felkelteni és azokat erkölcsileg és
anyagilag támogatni. A missziók javára többször gyűjtést is ren-
deztünk. A lelkiélet fejlesztésére és ápolására szolgál az *eucha-
risztikus* szakosztály, amelynek a tagjai a minél gyakorbbi, lehe-
tőleg a napi szent áldozásra kötelezik magukat; továbbá az
„Élő Rózsafüzér Társulat“, amelynek a tagjai pedig a rózsá-
füzérnek napi elmondását vállalják magukra.

Minden első pénteken a kongregáció tagjai felváltva *szentség-
imádást* tartanak, még pedig oly módon, hogy reggel 7—¹/₈-ig
a konviktorok, ¹/₈—¹/₈-ig az externisták.

Nem feledkeztünk meg az idén sem kongregációnk régi
tagjairól és a karácsonyi vakáció előtt renovolapot küldtünk
nekik. A legtöbbnek címét sikerült felkutatnunk. Majdnem vala-
mennyen renováltak is és renovolaphoz többen szép levelet is
mellékeltek.

Főünnepünk, a Szeplőtlen Fogantatás, előtt és pátronu-
sunknak, Berchmans Szent Jánosnak az ünnepe előtt erény-
gyakorlatokat tartottunk. — December 8-án pedig kongregációs
szindarobot rendeztünk, amelyre az összes pécsi kongregációk
hivatalosak voltak.

Vitaulést is tartottunk, amelynek tárgya volt: „Mit tehe-
tünk és mit kell tennünk, hogy a lelki gyakorlatok gyümölcsseit
élvezhessük?“

Megemlítem még, hogy Amerikába távozott prézesünk,
P. Lischerong Gáspár S. J. helyébe P. Hauer Ferenc S. J. lépett,
aki nem kisebb odaadással fáradozik a kongregáció tagjai lelki-
életének ápolásában.

Röviden vázoltam tehát kongregációnk eddigi működését,
amiből kitűnik, hogy kongregációnkban buzgón folyik a munka.

Itt említjük még, hogy a második szakasz növendékei a
karácsonyi szünetben 550.000 K-t gyűjtöttek a missziók javára.
Nevezetesen a következők buzgólkodtak e téren: Martin József,
gr. Zichy Aladár, Cizek Hubert, Rudnay András, Perczel László,
Rihmer Oszkár, Mikes József és Rika Vladimír.

Menyhárh Béla P. i. VII. o. t.

† Pámer János.

(1905—1924.)

Szomorú gyász hír fogadott bennünket, mikor az iskolaév elején bevonultunk: kedves osztálytársunk, Pámer János, a jobb hazába költözött.

Súlyos bajt hordozott már évek óta magával. Csak nagyon ritka esetekben gyógyítható fehérvérsejttünetegésben szenvedett és amit ő előre sejtette halálát — egy évvel előtte — a szünidőben be is következett. Lelke hófehéren, megedződve, megtisztulva a hosszú szenvedés tüzeiben az Ur Jézussal szállt fel Teremtőjéhez, úgy ahogy azt tőle kapta. Nem volt hadvezér, nem diplomata vagy feltaláló, nem író vagy művész, csak egy egyszerű diák, de mégis nagy mestere az életművészetnek, s azért talán nagyobb ezeknél az ünnepektől személyeknél. Rövid élete igazán mintaképpül szolgálhat mindnyájunknak.

Első gimnazista koromban, 1917-ben, ismerkedtem meg vele, mint osztálytársammal. En igénytelen, gyenge fiú voltam és csodálattal néztem rá, aki akkor a legmagasabb elsősök közé tartozott. Erős, szélesvállú, jó játékos, jó futó fiú volt a Jancsi. Ekkor még nem volt beteg. Jó fiú volt, de nem a legjobb tanulók közé tartozott; mindig elég sok elégségese volt a bizonyítványban. De jószívűsége miatt már akkor is szerette mindenki, mind az elüljárók, mind osztálytársai. És Jancsi hogy hálálta meg elüljáróinak ezt a szeretetet? Ernyedetlen kötelességtudással. Kitértő szorgalmának meg is volt az eredménye. Csakhamar elmaradt a bizonyítványából egy elégséges, aztán még egy, megjött az első kitértető jegy, a második, az első ezüst érmet követte a többi és Jancsiból jó tanuló lett. Az iskolai előmenetellel fokozatosan haladt az itthoni jóviselete is.

Társaival szemben a megtestesült szerénység és jóindulat volt. Nem volt az a nehéz munka, ahol ő ne segített volna szívesen. És mindezt oly kedves mosoly kíséretében tette, mintha rá nézve a legnagyobb boldogság volna, hogy segítségére lehet másoknak. Mindenki még jobban kezdte becsülni, ahogy a nagy törekvést és önfeláldozó baráti szeretetet látta benne, pedig ez az előrehaladás akkor már kettős küzdelembe került neki, mert egészségét, erős szervezetét kikezdte a súlyos baja. Negyedik korában vette észre a gyilkos kórt. Sietett is rögtön segítségért az orvosokhoz. Abban a nagy szünidőben majdnem két hónapig volt távol a szülői háztól: Pesten feküdt a klinikán. Fájdalmas lehetett neki ez az idő, de ő nagy megadással viselte a keresztet. Ha a szünidőt kívánta tőle a jó Isten, szívesen hozta azt is áldozatul, így gondolkozott, és jókedvvel tért vissza közénk szeptemberben.

Sokait voltam párja az iskolaévek alatt a sétákon, általában igen bizalmas jóbarátságban éltem vele.

Jómagam sohasem voltam a legjobb sem a viseletben, sem

a tanulásban és talán éppen ezért húzódtam hozzá szinte olyan megmagyarázhatlan tisztelettel, szeretettel.

Egyszer, még talán negyedikes korában vele mentem sétálni és a séta közben a gyerekek naiv komolyságával sorra tárgyaltunk mindent, míg végre az életpályához jutottunk. Előadtam neki, hogy mi szeretnék lenni, de ő egy szót sem szólt rá. Sok nógatás után végre annyit mondott, hogy ő olyan pályára készül, amely „h“-val kezdődik. De hogy mit akart az jelenteni, ma sem tudom, csak sejtem, hogy már akkor a halál gondolatával foglalkozott.

Később mégis megtudtam tőle, hogy papnak készül. Fordult is már hatodikos korában eme határozott kérelmével a pécsi szeminárium P. Sprirituálisához, aki különben hittanára is volt, hogy tanácsát kikérje. Ez a páter azonban jól ismervén betegségét, azt mondta, hogy várjon egy-két évig, amíg határozott változás áll be egészségi állapotában és akkor kész örömmel teljesítik kérését.

Jancsi várt is megnyugvással, de a jó Isten másképpen kívánta az ő szolgálatát és magához hívta, nem a földi, nagyon is tövises szolgálatára, hanem oda fel-fel a rózsák közé, az angyalok közé, angyali szolgálattételre.

Sétán haladtunk egymás mellett, egy évvel volt talán halála előtt. Nagyon elszomorodva a betegségére terelte a szót. Azt mondta, hogy a napokban az orvosnál volt, aki azt ajánlotta neki, hogy most egy ideig ne járjon hozzá és ne röntgeneztesse magát, mert ez csak árt a szervezetének, hanem várjon vagy egy évet. Jancsi elérte és megértette ezt. Szomorú hangon mondta, hogy most várnia kell egy évig és ha akkor magától jobbra fordul helyzete, akkor jó, ha nem, akkor meg úgy is vége.

Én, őszintén megvallva, csak nagyotmondásnak vettem az egész kijelentést tőle és mindenképen azon voltam, hogy kibeszéljem fejből ezt a gondolatot. Ez azonban nem sikerült sehogyan, de hamar megnyugodott, hisz nem volt mit félnie a haláltól. Napi áldozó volt és ez kölcsönözte neki azt a csodálatos lelki nyugalmat, bizalmat a boldog jövőben.

Őt nem bántotta az a tudat, hogy betegsége csak ilyen rövid életet enged neki. Szépen írta ezt ő maga egyik levelében. Sorai szerint nyugodtan kész bármit elszenvetni, sőt a halált is türelemmel várja, ha Isten már ifjú korában magához akarja szólítani.

Tevékeny tagja volt ő kongregációnknak is. Hatodikos korában éppen eme tevékenységért került be a magisztrátusba. Mint igazi kongregánista, hűséges szeretettel volt eltelve a Szent Szív iránt.

Mindig nagy áhitattal készült az első péntekre és tudomásom szerint elsős kora óta nem mulasztott el egyetlen egyet sem, amilyen nem térdelt volna oda az atyai Szív elé, az áldoztató padlyon.

Egyszerű szerény megjelenésű fiú volt mindig, csak akkor vált erélyessé, ha jelenlétében valami ócsarló vagy lebecsülő szóval illettük valamelyik társunkat. Ilyenkor mindig erélyesen a védelmére kelt és ezzel annyira vitte a dolgot, hogy előtte senki sem bántalmazott mást.

Minden tetteivel különben azon volt, hogy a békét elősegítse. Mint a szakasz titkára is elszámított minden horzsolódást, amely esetleg a szakasz és a magister között keletkezett. Ha valaki bajba került, Jancsi rögtön ment a magisterhez és feltárta a helyzetet, segíteni akart rajta. Sokat, nagyon sokat köszönhetünk mindannyian ez időből neki.

És most elment. . . Elvitte mosolyát, nyugodt kedélyét, elvitt mindent és nekünk csak a jó emléket hagyta itt. Ez a példa azonban ragyogjon közöttünk, miként a nap és vonjon bennünket egy jobb élet felé.

Nem az fáj, hogy meghalt, hogy elment az égbe, hanem csak az, hogy nincs közöttünk, hogy elhagyott minket egy jóbarát. Csak az fáj, hogy nem tudtuk akkor, hogy ki van közöttünk, amíg velünk volt, csak az a tudat tépáz, hogy oly keveset volt velünk és mi még addig sem tudtuk eléggé megérteni azt, aki nagyon szeretett minket.

Kollár Gyula P. i. VIII. o. t.

A kongreganista párbaja.

Szomorújáték öt felvonásban, írta *Kerling János S. J.*

A „Szeplőtelen Fogantatás” kedves ünnepe van, de a tél már kezdi éreztetni fagyos lehelletét és kűnn a kertben fázósan bújnak össze a virágok, hullatva elfonnyadt szirmaikat. A Piuszban azonban lázas készülődés veri fel az ünnepi csendet, a nagyobb kongreganisták színdarabot adnak elő a Szűzanya tiszteletére, hogy hervadhatlan virágokkal köszöntsék legszebb ünnepén.

Délután nagyszámú ünneplő közönség özönlött a díszterem fehér falai közé, hogy végigélvezze főtisztelendő páter Rektor értékes darabját, amelynél keresve sem lehetett volna megfelelőbbet találni a kongreganista gondolat kifejezésére.

A dráma középpontjában egy párbaj áll, a mai megromlott társadalmi élet rákfenéje, amely erkölcsi romlásba rántja a megtevévedt embert. Az eseménynek színhelye Bosznia fővárosa, Serajevo, ideje pedig az okkupációba esik bele, főhősei kongreganisták, akik a katonai pályán keresik boldogulásukat. A főszereplő Imre hadnagy igazán ideális lelkületű fiatalember, a Szűzanyának hű lovagja és régi elveihez a katonaeletben is hűen ragaszkodó kongreganista; barátja Kálmán szintén hadnagy és ő is Mária leventéje volt, ámde nem tud parancsolni a vad indulatnak és Pál hadnaggyal való összekoccnásából kifolyólag

mindenáron párbajt akar vívni, hiába igyekszik erről jó pajtása, Imre, lebeszélni. Tragédiája a halál lovagiatlan ellenfele kezétől és Imre, a vallásos ifjúember, barátja kedveért feladja régi elveit, segédkezet nyújt a párbajban, melynek legnagyobb ellenfele volt és tanúja szerencsétlen barátja szomorú halálának. A segédkezéssel követi el a tragikus bűnt, s az események, habár meg gondolatlan hibáját töredelmes lélekkel bánja meg, rohamosan viszik a bűnhődés felé. Ugyanis Pál, aki a darabban az aljas gondolkodású embert személyesíti meg, az előtte gyűlölt Imre becsületének a megrontására tör; gyűlöli, mivel meg akarta akadályozni a párbajt és mivel cimborái, látva becstelenséget, tovább látva Imrénak barátjáért való mélyeséges gyászát, egymásután elfordulnak tőle. Ezért Pál, hogy tervét végrehajthassa, a törököt köt szövetséget, hogy majd Imrét a gyávaság látszatába keverje s ezáltal becsületét is tönkretége. Az aljas terv azonban nem sikerült, a várba lopódzó törökök tisztje Imrét leszurja, aki most már megüstült lélekkel halálát nyújtja bűnének engeszteléséül. Pál árulását felfedezik, s hogy a katonai bíróság megbélyegző ítéletét elkerülje, gyávaságában önkézzel vet véget nyomorult életének.

A drámában az az eszme van kifejezve, hogy az elvekkel megalkudni nem lehet és bármily érzés is vezeti az embert erre a lépésre, vétkezik, s ezért bűnhődni kell. A szereplő személyek is törekedtek, hogy a hatásos gondolatokban bővelkedő darabot a lehető legjobban adják elő és sikeres játékkal megérdemelték a közönség tapsait.

A főszereplő Imrét *Speiser Győző* VIII. o. t. személyesítette meg, aki mély átérzéssel játszotta meg hálás szerepét; előadása természetes és közvetlen s különösen művészi érzékel adta Imre halálát; játékában csak azt a csekély hibát követte el, hogy kissé lágy hangnemet alkalmazott ott is, ahol keményebben kellett volna beszélni. Barátja, Kálmán, *Keller Gyula* VIII. o. t. volt, aki rövidebb szerepében is jól találta el a kellő hanghordozást, fellépése férfias és katonához illő, s így dicséretesen oldta meg aránylag nehéz feladatát. Pál szerepét *Kotzián Imre* VIII. o. t. játszotta nagy hatással és kitünően sikerült neki kidomborítani rút jellemét, jól juttatta kifejezésre a lélekben tomboló szörnyeteg indulatokat, bár nagy heve néha kisebb túlzásokba ragadta.

A kisebb szereplők is igyekeztek megfelelni a reájuk rótt feladatnak s ez mindig meglehetősen jól sikerült nekik. Pál cimboráinak, Károlynak és Egonnak a szerepében *Nagy József* és *Jankovich László* VIII. o. t., a párbajnál segédkező orvos szerepében *Kollár Gyula* VIII. o. t. jeleskedtek. Imre barátját, Fripgyest, *Brunner Endre* VI. o. t. játszotta előcsillanó tehetséggel. A török tiszt szerepében *Lang Antal* VII. o. t. szintén elfogadhatóan igyekezett nyújtani. A tábori lelkész alakjában *Németh Béla* VIII. o. t. egyszerűségével, keresetlenségével igen jól hatott,

nemkülönb a franciskánus szerepében *Kiss Szaléz VIII.* o. t. A katonák dalukkal nagy tetszést arattak.

A zenebetétekből is bőven kijutott és a zenekar fegyvermezzét összjátéka és törekvése ismét csak *Horváth Mihály* tanár úr szakavatott betanítását és dirigálását dicséri. Bevezetésül kitünően adták elő *Kéler* „Rákóczy nyitány”-át és közönség hálás tapssal jutalmazta játékukat. Majd a „Säckingeni trombitás” bücsüdalát közvetítették mély átérzéssel, ahol nagy tetszést váltott ki *Cholnoky István VIII.* o. t. szülője. Utána páter *Kerling* gazdag és mély érzésekben bő „Gyászinduló”-ját játszotta a zenekar és előadásukkal ismét csak dicséretet érdemeltek. *Volkmann* „A lovag” c. darabja, továbbá *Verdi* Troubadour c. operájából a „Miserere” a zenekar nagyszerű összjátékáról és átérzéséről tett ismét tanúságot. Befejezésül *Ziehrer* „Kindermarsch”-át adták és kellemes hangjai mellett végződött a szép ünnepély.

Így ünnepeltek a Piusz kongregánistái a „Szeplőtelenül Fogantatott Szűz”-nek kedves ünnepén és a nagyszámú közönség bizonyára azal az érzéssel távozott szívében, hogy ők lesznek hivatva alkotni a jövő társadalmát, ahol a krisztusi béke és szeretet fog uralkodni a szívek birodalmában.

Zala József P. i. VIII. o. t.

Élet a karácsonyi vakációban.

No, de ilyesmi sem történt meg velem, hogy olyanról számoljak be, amiről az eddigi kutatások szerint még nem irtak t. i. a karácsonyi vakáció életéről. De nem sirok, anyag van bőven. Azt sem tudom, hogy hol kezdjem, annyi minden történt ezen rövid két hét alatt. A szünet másnapján mindjárt egy „grandiózus” filmet adtak elő a „Pius-Mozgó”-ban. Ez is már nevezetesség, hogy a vakációzó diákságnak olyan nagyszabású előadást rendeznek. Színré került, illetve vászonra, egy valóban remek film, melynek címe „Egyiptomi József”, 9 hosszú felvonásban. Gondoltam magamban: no, ez a vakáció is jól kezdődik! Mi lesz még a többi napon? Ezt a kényes kérdést a jó piusi páterek oldották meg, úgy hogy egy osztályt (I. A.) rendeztek be játszóteremnek, ahol aztán a fiúk elszórakozhattak azon játékokkal, amelyeket az egyes szakasz-magiszterek adtak kölcsön a karácsonyi vakációra. Ezek a játékok mind régi jó ismerősök, hiszen majdnem minden évben megőrvendeztetnek bennünket. Azonban valami újdonság is feldugta fejét az idén t. i. a ping-pong. A gyerekek nagyon örülnek ennek az új játéknak, melyet kettesével játszanak egy labdával és két, illetve másfél ütővel (vulgó: sütőlapát), de csak itt a piusban másféllel, az egyik ugyanis egy heves játékban kettétörött. Az egyik sarkában az osztálynak két „zúg” malmos malmozik az egyik ép lelkesen felkiált: hogy „Megvan a majom!” A kathedrán izga-

tott sakk-párti folyik, ahol nem lehet megtudni, hogy tulajdonképp ki játszik, mert annyi a „gibic”. Nagy kedveltségnek örvend a tivoli. Azonkívül városstromjáték, kaszinó, melyet *M. Varga* hozott és mutatott be mint újdonságot, társasjáték stb. Azonban, mihelyt enyhült az idő, némelyek kimentek futballozni a játszótérre. Ilyenkor aztán nemcsak futball, hanem turlal, kiszorító meg miegymás került elő és a gyerekek a hidegtől és jókedvtől pirosuló arccal szaladgáltak az udvaron. Egyik napján a vakációnak kis büvészelőadást is végig élveztünk. *Révy Gy.* és *Csalogovits J.* mutatták be művészetüket a diák közönségnek. Előkerült itt minden, kezdve Sybilla kendőjétől a legujabb Zeppeleinig meg a hypnotizálásig, a mi a kis *Csonka László* szecskán fényesen sikerült. A műsor minden száma elég jól sikerült csak egy hibája volt, hogy az előadók rövidre szabták, amiért a közönség meglehetősen zúgolódott is, bár ők a szíves elnézését kérték a hallgatóságnak mindjárt a bemutatkozásnál. Kirándulásunk is volt három ezen rövid két hét alatt, mind a hármat főtisztelendő *P. Adamszy* vezette. A cél a Mecsek volt, illetve a kilátó és Tubes. Itt aztán, hol fagyban, hol sárban, de vígan mászták a rég ismert utakat a fiúk. Nem törődve még az egyre pirosodó orral sem. Nagy kár, hogy hó nem esett s így nem lehetett rödlizni, de oda se neki, ha van jég, ahol lehet korcsolyázni?! Jeget pedig találtunk túl a vasuti töltésen. Mindenki előszedte tehát a korcsolyáját már t. i. akinek volt, és nagy vígan baktattunk a jégpályára. Jó néhány napig jókedvűen bukfenceztünk a jégen, de mintha csak a tavaszi napsugár már lekiváncokznék az égről, pedig még tél sem volt, — egy szép napon a jégpálya elolvadt. Töprengve ballagtak hazafelé a sportolók s azon törték a fejüket, hogyan üssék agyon a vakáció hátralevő napjait. De mire való a „Pozsi” kinek már nyolc évi tapasztalat van a háta mögött, ha nem arra, hogy felállítsa a krokettpályát a világ VIII. csodáját, mert hiszen eddig még januárban krockettet nem igen játszottak a Piusban. Egész délelőtt pufogott a játék, sőt még egy „bothozkenés” is történt. De úgy látszik, hogy a „Csibe”, a krockett-bálványgolyó, megélelte a játékot és a derült égből az esőcseppek egész áradatát zúdította nyakunkba, úgy, hogy a pályát fel kellett szedni és elraktározni jobb időkre. Még aznap délután két kis szindarab került bemutatásra zenezámokkal egybekötve, amelyet a „Vakáció-Kör” tagjai adtak elő, jó sikerrel. Az elsőt melynek címe „Karácsony-est Mátyas király udvarában”, Főtisztelendő *P. Cséfalvay* írta. A fiuk elég nagy lelkesültséggel adták elő a darabot és látszott, hogy át is érzik szerepüket. Az első darabban *Kayser Lajos* Mátyas király szerepében teljesen méltóságának tudatában játszott. Jómagam, mint a schola régia magisztere, sokat mérgeledtem a scholaresek csintalanságain, s különösen éreztettem haragomat Lőcsei diákkal (*Orning Ernő*), ki Mátyas király kertjéből lopott fenyőfával akarta a schola betlehémét feldiszíteni. Mátyas, az igazságos, megbocsát ugyan leg-

jobb művészi talentumú diákomnak, de a bölcs oktatást mégis meg kellett neki adnom. A szerepét nagyon jól adta. Jól játszott *Minyó András* is, a scholaresek egyike. Az iskolai ünnepélyen, melyet Mátyás király tiszteletére rendezett a schola, sikerülten feleltek, illetőleg szavaltak: *Krizsán László, Sztrokay Nándor, Kollár Ferenc, Gyenis József, Partos László*. A másik darab — karácsonyi pásztorjáték — melyet *M. Polgár* rendezett, szintén megnyerte a hallgatóság tetszését, bár a főszereplő hirtelen megbetegedett és így az utolsó órában kellett mással pótolni. Ki lett volna más a bátor hős, ki két órával az előadás előtt vállalja a főszerepet, mint *Varga Béla* alakított, szerepét igen jól töltötte be, másik két fia *Joel Akantisz Tibor* és *Hebron Csengerly László* kis szerepükkel, de kedves énekekkel, melyet a zene kísért, szintén dicséretet nyújtottak; a többiek is — pásztorok és angyalok — jól adták szerepüket. De hopp! Majd elfelejtkeztem egy fontos tényezőről: a zenéről. Pedig jános szépen halad; már 15 tagja van, sőt egy nagy bögöst is szerződtettek *Csalagovits J.* VII. o. tanuló személyében, meg egy másik hangszerrel, oboával, gyarapodott melyet *Both János IV.* o. fűj. A zenekar vezetője *M. Litványi*, ki nagy türelemmel tanítgatja őket a műzsák eme fennkölt művészetére, melynek eredménye egy-egy óriási tapsviharban tört elő a jól sikerült zene és énekszámok után.

De úgy látszik, hogy a műzsa megharagudott rám, hogy nevét tollam hegyére mertem venni, mert most már nem akar többet sugalmazni. De minek is, a vakációnak vége, mint mindennek és így én is leteszem a lantom és nekiülök a görög, latin és nem tudom milyen könyvek tanulásának és epedve várom a következő vakációt, a husvétit.

Kiss Emil VI. o. t.

Bezárva.

Komor falakról tétován	Sugárözönnel süt a nap,
Tekint alá sok néma kép:	S a feltárt ablakon ki-be
Eliült a zaj	Rowar, bogár
Diák zsvaj,	Zümmögve jár.
Már szélszaladt a früge nép.	Csak neki kell itt ülnie.
Tintát ivó padok között	Komor falakról résztvevőn
Ormóttan, nagy kathedra áll:	Tekint alá sok hadvezér:
Bús szóttanul	Csitt, kis bohó,
Reá borul	Ejnye, no-no,
Egy kis diák és sirdogál.	Nem érdemes sírni ezér'.

Böngészés a piuszi diákok névsorában.

Erre az iskolaévre 560-an iratkoztak a Piusba. Annnyira gyarapodott már a tanulók száma, hogy, bizony a nevek megjegyzése és a fiúk megismerése egy fél esztendőbe is beletelik. Hej, nem úgy van most, mint régen volt, amikor a keresztnevének szólíthatta az ember az egész Piuszt; ha azt mondtad: Laci, Pali, Pepuli, Muki, Pipinó, mindenki tudta, hogy kiről szól az ének. Most, ha valaki elkiáltja magát a játszótéren: Pista! 50-en is szaladnak feléje; s ha vezetéknevet harsóg is bele a tízperces zajba, pl.: Szabó!! nyolcan tekergetik fejüket a hívó szózat után.

Bizony, a vezetékneveket is tanulmányozni kell most már. Nekifektüdtem tehát, s a böngészés közben érdekes felfedezésre bukkantam, t. i. arra, hogy ez az 560 fiúból álló diáktársadalom valóságos kis királyságot alkothatna pusztán a nevével.

Lássuk csak ezt a tündéri kiskirályságot! Első sorban természetesen az államformát kellene megállapítani, s itt szabadon választhatnánk *Kayser* (császár) és *König* (király) közt. Trónját nem kellene féltennie, mert bátran síkra szállna érte a *Katona*, ellenség nem árthatna neki, mert hadseregében nemcsak *Vétes* van, hanem *Puskás* is. Belső lázadás sem törhet ki, mert a katonái fegyelmet erős kézzel fenntartja a *Marschall*. Rokkant katonák is vannak az országban, az egyik *Csonka*, a másik elvesztvén jobb karját, *Balogh*. A hercegek külön palotában nyerik neveltetésüket, a *Princzhausz*-ban, míg a katonaság eltartásáról a *Jobbágy* gondoskodik. Ily rendezett államban természetesen az egyházi élet is virágzásban van. Az egyházmegye élén áll a *Bischof* (püspök). Pogány nincs köztük, mind keresztény (*Kriszt*). A hívek lelkiügyeit a *Papp*-ok gondozzák, kiknek közvetlen egyházi elöljárójuk a *Dékány*. Fontos ügyekben természetesen a püspök dönt, aki legtöbbször a *Káptalan* bölcs tanácsát is kikéri. Hogy milyen vallásosak a hívek ebben az országban, mutatja az is, hogy a *Beihlehem* állandóan köztük van.

De nézzük közelebbről a lakosokat, honnan verődtek össze ily nagy számmal? Ide sereglettek különböző vármegyékből. Van itt *Baranyai*, *Bátsmegyei*, *Tolnai*, *Turóczy*, *Erdélyi*, sőt *Zala* is képviselve van; a városokat és községeket azonban már nehéz volna mind elsorolni. Van ugyan a közelből *Péchy*, *Patacsi*, de a legtöbb távolabbi vidékről, sőt a megszállott területről is jött: *Körmeny*, *Gesztesi*, *Luttkai*, *Taksonyi*, *Somorjay*, *Széchenyi*, *Vásárhelyi* stb., nem is említve a német községekből ideszakadtakat, mint pl. a *Schönberger*.

Ha nevük után érdeklődöl, megtudod, hogy nagyon szerepelt vezetéknevének a keresztnevet az ő és az új szövetségből meg a történelemből. Hogy csak egy-kettőt említsék: *Balázs*, *Bence*, *Fábián*, *Márton*, *Kristóf*, *Dömötör*, *Menyhárh*, *Károly*, *Pál*, *Jakab*, *Dávid*, *Fülöp*, *Gábor*, *Simon*, *Vince*, *Konrád*, *Szentpály*. Nemzetiségi összetételük is eléggé érdekes. Itt a Tóthok

szépen megférnek a *Némethekkal*, a *Székhely* — uram fia — a *Schwábbal* barátkozik, a *Deutsch* a *Rusz*-szal fogyasztja a whiskit, a *Lengyelek* a *Horváthokkal* járják a kóló táncot. A táncban azonban egyelőre fiatal kora miatt nem vehet részt a *Kis-Horváth*. Van még egy nemzetiség képviselve, de ennek hiába keressük párját. Nyugodtan, komolyan, szinte mozdulatlanul mint az ósrómai szobor áll a többi közt. Nevét Caesar dicső hadjárataiból mindenki jól ismeri. Ez az ősidők emléke a *Czímber*.

A lakosok ez országban számúzik a téllenséget. Mindenkinél megvan a maga foglalkozása. Sok ruhát téphetnek, mert nyolc *Szabónak* és két német *Schneidernek* adnak munkát; a négy *Takács* alig győzi szőni a vásznat és szövetet. Cipő is sok szakad, mert négy *Vargát* találunk e kis államban. *Szücs* egy is elég, amennyiben bundát csak egyetlen egy polgár visel (*Pelczmann*); asztalosmunkának sincs nagy keletje, ugyanis csak egy foglalkozik vele, az is csak deszkát fűrészel (*Brett-schneider*), míg a *Schnitzer* csak a faragáshoz ért. Azonban, ha vasmunkát kell végezni, mindjárt ott terem hat *Kovács* és négy *Schmidt*. Ha elveszted a kulcsot a pénzes ládádhoz, újat csinál a *Lakatos*; szüretre a hordókat a *Pintér* javítja, a kocsikerekeket a *Wagner* hozza rendbe, a szerszámokat a *Rihmer* készíti, az üstöket a *Keszler* foltozza, edényeket a legnagyobb változatosságban és különböző stílusban gyárt a *Fazekas*. Vannak köztük vagyonosabbak is, kik ékszereiket az *Eötvös*-nél szerzik be. *Hirt* vigyáz a csordára, a leölt állatok bőrét a *Gerberhez* viszik cserzésre. Azonban nemcsak marhahússal élnek, inyencek ők, szeretik a hegyi patakok (*Bach*, *Fernbach*, *Rumbach*) virgonc halait, mit a *Halász* testvérek halásznak ki; a folyami halakat a *Fischer* fogdossa össze. Ezen a folyón a *Révész* tartja fenn a közlekedést a kompon, a gyalogjárók azonban inkább a hidon (*Bruck*) mennek át, mert az nem kerül semmibe. A hidra a *Bruckner* ügyel és hogy a partot el ne mossa az ár, állandóan körüljár a *Partos*. Vad ritkán kerül az asztalra, mert habár két *Jäger* is lesi puskájával a vadat és két futó (*Renner*) kutat a nyomok után, nem tudnak egyebet felhajtani, mint *Farkast*, *Wolfot* és *Fuchst*. Madár (*Vogl*) azonban már több van. Már korán reggel felkelti a lakosságot élénk kukorékolásával a *Kakas*, a csendes délutáni órákban a *Kakuk* andalító hangja ringatja álomba a szendergőket, a pusztaságokon pedig a strucc (*Strauss*) szaladgál szüntelenül. Az asztalra a legízletesebb falatot a *Kappan* adja. Általában az ipar nagyszerűen van szervezve; habár a régi, bevált rendszert minden más államban eltörölték, itt fennmaradt a *Céh*. Pereskedés alig van, mert négy *Biró* működik köztük, s a felsőbb törvényszerűen ítélkezik a két *Verböczi*, kiknek a Tripartitum megszerkesztése miatt igen nagy tekintélyük van.

Az állatvilágnál jobban szeretik a növényvilágot. A kertekben *Virág* pompázik, s már messziről *Rózsay* illat csiklandozza szagló szervünket. Még nagyobb értékük van azonban a hazza nos növények iránt. Így pl. kedvelik a tölgycet, melynek árnyé-

kában már ötödik éve pihen a *Makk*. Meggyet (*Weichsl*) az idén telepítették be, s mint a jelek mutatják, szép eredménnyel; cseresznye már három éve virágzik közepes terméssel, mert a *Kirschner* ügyel reá. Evekkel ezelőtt, s jelenleg a délvidéki rizszel (*Reisz*) tettek kísérletet és a termés várakozáson felül jól sikerült. Az *Akantisz* leveleit azonban csak diszítésre használják.

Ha már most a lakosság jellemét, külső, belső tulajdonságait tesszük vizsgálatunk tárgyává, azt találjuk, hogy van köztük *Kiss* és *Nagy*, *Lang* és *Sudár* termetű, sőt van egy egészen *Nett* megjelenésű fiatal ember, van aztán jó (*Guth*), erős (*Kraft*), *Mohó*, *Vigh* és *Szomor*(ú); és még mind hagyján, csak ne volna a többiek bosszantására ott a *Csinalan* és a *Czifra*. Egyet meg sohasem lehet a szobában (*Zimmer*) találni, mert már születésétől kezdve *Köbor*. Életkoruk is különböző; általában nem idősek, vén nincs köztük, csak az egy *Korossy* kissé korosabb, de ezzel szemben van két *Ifjú*, ki százesztendőskorában is *Ifjú* lesz.

Ebben a királyságban *Bajuszt* is nevelnek. Jellegzetes azonban, hogy csak egy *Bajusz* van az országban. Van aztán *Tar* fejű és *Hajas* is. Szerencsére kedvezőtlen időjárás esetén mindketten használhatnak kalapot, mert két *Huth* is van az országban.

A színekben nincs nagy változatosság. Csak a *Fehér* és *Vörös* meg a *Roth* színeket kedvelik.

Megfelelő szórakozásról is gondoskodva van. E nemes célt szolgálja Pius-ország első dalárdája. Tagjai: *Dalos* és *Zinger*. Fellépésük azonban ritkán sikerül, mert ha hozzájuk csatlakozik a banda harmadik tagja, a *Roszprim*, a hallgatóság befogja a fület. Szórakozó helyek, kávéházak, vendéglők is állnak a polgárok rendelkezésére. De nagyon gyéren látogatják. Nem is csoda, mikor a lakosság közt akad, aki *Bornemisza*, meg mikor csak *Schiller* kapható, a jobb fajták számúzva vannak. Hát iganak sört! De mikor abból is csak egy fajta van, az is romlott, savanyú: *Szauerbier* a neve. Ezért inkább más szórakozás után néznek.

Még az időjárásról néhány szót. Általában kedvező az éghajlat. *Szél* csak egy van, de az kicsi, gyenge, szelid, mondjuk: második osztályos. Csak egy nagy baja van, hogy egy szakaszban van vele a *Zápor*. S jaj, ha valahol megjelenik ez a *Zápor*, fül, fej, kar, láb nem marad akkor épen. De egy kis varázsvesszővel le lehet csendesíteni ezt a *Záport*.

Ezekből napnál is világosabb, hogy Pius-ország a legszebb kiskirályság, remekül berendezett birodalom. Itt minden *Bene*, azaz jól megy. Ha azonban a polgárok hébe-hóba mégis megfedkezzenek magukról, ennek orvoslásáról is nagyszerűen gondoskodva van. Akkor megkezdí működését egy fiatal, életrel való nevelőtisztviselő: a *Both*. Minthogy ezzel az úrral nem lesz tanácsos megismerkedni, vegyünk búcsút Pius-országtól!

Hol vannak az utolsó érettségizők?

Anton József, orvostanhallg., Pécs.
 Balázs Zoltán, közgazd., Budapest, Mátyás-tér 18.
 Békésy Miklós, gazd. akad. hallgató, Debreczen.
 Bors Emil, keresk. akad. hallgató, Pittsburgh, Pa. Box 1436.
 Bors László, joghallg., Budapest, Sz. Imre-Kollégium, Ráday-u. 36.
 Cizek József, közg. Budapest, Sz. Imre-Kollégium, Ráday-u. 36.
 Csúcs László, orvostanhallg., Pécs.
 Fodor Imre, gazd. akad. hallgató, Keszthely.
 Frühauf Béla, orvostanhallg., Pécs.
 Grósz Miklós, gazd. egyetemi hallg. Zürich, Schmelzburg-Pension, Svájc.
 Gyomlai József, a Ludovica növ. Budapest, Üllői-út.
 Huber Ferenc, gépészmh. Budapest, VII. Garay-tér 18. 1/5.
 Leopold Ferenc, orvostanhallg. Graz, Brockmangasse 24. II.
 Metz Márton, orvostanhallg., Pécs.
 Ney Károly, joghallg., Pécs, Apáca-utca 5.
 Oertl Róbert, orvostanhallg., Pécs.
 Reisz Tivadar, jegyző-gyakornok, Hidas (Baranya-m.)
 Schmidt Antal, joghallg., Pécs, Megye-utca 21.
 Steiner Károly, joghallg., Freiburg i. Breisgau, Clara-Strasse 18.
 Takács Béla, gépészmh. Budapest, VII. Garay-tér 18. 1/5.
 Táncos Antal, orvostanhallgató, Budapest, Collegium medicum, Köztelek-u.
 Vince Jenő, Barcs.

Piusi vén deák dala.

Felidézzük távol, Alma Mater, képed,
 Te kincses, te drága, tisztos iskola,
 Boldogok szigete, hősök nevelője,
 Mint madár fészkére, úgy vágyunk oda.
 Rólad szól a szellő, rólad a madárka,
 S dalt susog az erdő, dalt búgnak a fák,
 Visszhangként háladal két kis szívünk lantján:
 A Piusban boldog voltam, mint deák!

Tüske sebezzen bár éltünk sivár útján,
 Bolyongó vándorként tépjen rózsáig,
 Dalt zengünk, csak egyet, a kedves Piusról,
 S megenyhül, megszébbül a kopár világ:
 Oh Pius, oh Pius, te nevelő anyánk,
 Földi édenkert, pici Tünderország!
 Csókot, könnyet hintünk áldott falaidra.
 A Piusban boldog voltam, mint deák!

Hegyi patak partján itt nefelejst szedtünk,
 Mecseken virágot, lepkét, bogarat,
 Tágas tereiden vígan játszadoztunk,
 S telente golyókkal dobtuk a havat.
 Megcsendül lelkünkben a Pius harangja,
 Amely bűgön, hosszan jelt órákra ad,
 S éled minden, mint egy ringó délibábon.
 A Piusban boldog voltam, mint deák!

Csendült a kis harang, ha hitt a templomba,
 Megszóltalt, ha megjött karácsony vagy nyár,
 Amikor epedve örömmel az otthon
 Kitárult karokkal ölelésre vár:
 S nincs a földnek ilyen csoda muzsikája,
 Bongásodra éledt a friss, szép világ,
 Az a csoda tiszta, virágnyló élet.
 A Piusban boldog voltam, mint deák.

A kettős szent lángot: a hit- s honszerelmet
 Itt gyűjtötták bennünk, szép magyar hazánk,
 Itt tanultunk élni-halni hit s hazáért,
 A lilioszó itten hullt reánk.
 Lelkünk hála szárnyán Pécsre visszazállong,
 Mert mi szép van bennünk, Pius, mind tied,
 Örökifjú élet, tetterős és tiszta;
 Ezért, amíg élünk, szánk hálát rebeg:
 A Piusban boldog voltam, mint deák!
 Vén deák.

Derús órák.

Hittan: 1. Nestorius nem ismerte el, hogy Krisztusban három személy van. (H. J.) — 2. Jézus korában élt négy evangélikus. (D. J.) — 3. T. Mi volt a pizai zsinat baja? D: az, hogy nem választhattak szabadon pápát. T: Miért? D: mert félték, hogy rájuk dől a pizai torony. (D. T.) — 4. Nehezebb a gazdagnak mennybe jutni, mint a tú fokán a medvének átcsúszni. (W. P.) — 5. Csak az jut a mennyországba, ki vízből és kenyérből újra születik. (S. P.) Magyar: 6. Pázmány tanítója Szabó István volt. (G. K.) — 7. Pázmány megcáfolta Nagyatádi művét. (G. K.) — 8. Zrínyi atya hat éves korában meghalt. (D. T.) — 9. Zrínyi úgy állítja be époszát, mint Isten ostorát. (K. L.) — 10. Az öreg esőcseppek garázda módra mindent megették. (K. F.) — *Idegen nyelvo:* 11. A tógát az augur a fejére tette. (S. H.) — 12. Az augurok vérnélküli állapotokat mutattak be, mert a galambok epéjét vizsgálták meg. (F. Á.) —

13. Az augur az eget egy bottal négy felé vágta. (Sz. J.) — 14. Az augurok még a csúszómászó állatok röpdüléséből is jósoltak. 15. (Fordítás sugás után). És ő csodálja az üres fejeket (helyeket). (P. J.) — 16. És kecskelábú, szörös szarvú ökreit leöldösi. (S. I.) — 17. Hermes illatos saruit felkötötte. (K. P.) — 18. Caesar a hidjánál kétlábú gerendákat állított a folyóba. (P. L.) — 19. A vadászó nyomoz, mint a veréb (véreb). (V. K.) — 20. Kánon, görög szó, annyit jelent, mint zsidó (zsinór) mérték. (P. I.) — *Földrajz-Történelem*: 21. T: Milyen a nemzeti park? D: olyan park, amelyben épületek és üdülők vannak. (R. L.) — 22. T: Az Andok hegység mellett van-e sivatag? D: Nincsen sok, de inkább van. (P. F.) — 23. T: Milyen növény terem Szamariában? D: A cigarettá. (P. F.) — 24. A föld a két sarkán sürgés-forgás következtében belapul. (T. Gy.) — 25. Bosznia fővárosa Hercegovina. (H. F.) — 26. Pápa arról nevezetes, hogy ott lakik a római pápa. (V. K.) — 27. A horvátokat az Alföldön sváboknak hívják. (N. G.) — 28. Leghíresebb román templom nálunk a kölni dóm. (T. J.) — 29. A szobrászat emléke fennmaradt a régi kódexekben. — 30. Ebben a korban szerepelnek az Andrások, u. m. Farkas Péter. (V. K.) — 31. Coriolanust anyja kiközösítéssel fenyegette. (V. K.) — 32. A spanyolok ökrösödési háborút viseltek. (D. T.) — 33. Catilina orosz cárnő volt. (H. J.) — *Geom.-Fizika*: 34. A négyzetes oszlop köbtartalmát úgy kapjuk meg, ha teletöljük vízzel. (H. F.) — 35. A téglalapú test úgy származik, ha lerajzoljuk. (F. G.) — 36. Példa egy fizikai kísérlethez: Ha valakinek pl. megváltozik a szorgalma, az gyorsuló sebességgel történik. (S. G.) — *Vegyes*: 37. T: P. Ö. kimentette magát a memoriterből, mondja el K. L. D: Én is kimentem magamat. (K. L.) — 38. T: Annnyira megzavaródtál, hogy azt sem tudod, milyen napra következik a hétfő! D: De tudom. Keddre. (D. T.)

Ének az elégtelenről.

(*Elégia a Rácsos kapu . . . dallamára.*)

Bunda, Daci, Trityó, Négyzet, Dugóhuzó, Bagó, Fóka,
Keserves diákélet. A jó kedvül úgy elrontja.
Szekunda, Szék, Dakó, Dóka, Cseszi, Dugó, Csikó, Görbe,
Mindig rosszul megy a dolga. Sokszor egész szünnidőre.

Stupli, Cseszko, Zityó, Zaci.
Fel kellene akasztani.
Zupa, Brúgó, Szeci Varga,
Kí a négyest kitalálta.

Krónika.

Minden rendbéli tudós és tudatlan úrfiaknak és nagyuraknak mulatság és épülés céljából iratott e história, mely az híros, neves Pius-internátus deákjainak viseletös dolgait temérdek rigmusokban és versezetekben gyűjti össze. Iraték ez ének ezerkilentszáz és huszonnégy esztendőnek valamint egy hónapnak elteltével Krisztus Urunk születése után. Az jámbor és kegyes olvasó szívbéli figyelmét kérve hallgassátok illő félelemmel:

Prologus.

Faragom az tollat sok, jó, igaz szóra
Legyen a valóság a ténna korsója,
Melyben igazsággal mártom meg a pennát.
Mivel hogy pedígen borban az igazság
Azért hús nektárok torkomat itassák,
Csurogjon pennámról az igazság méze
Sok deák tetteit márványkőbe vesse!

Szent Mihály, vagy Szeptember hónapja.

- 3° Elakadt, kialszik lángra az pélpának,
Pius deákra oly szörnyű dolgok járnak.
Ha ettél tortára savanyú ugorkát,
Akkor majd megérted az deáknak gondját.
Szép vakációra iskolaév jött el,
Sok, számos „szecskának” mécsese törött el.
- 4° Istennek nevében megkezdik az évet
És egy-két szekunda a noteszbe téved.
De ne háborgasson ez se, deák, téged,
Jó az Isten, majd ad még többet is néked.
- 7° „Imhol az magyarok híros eledele
Káposzta az alja, kóbász a teteje,”
Ezen körülmények vígságunk okozták
S megettük az első ünnepi káposztát.
- 14° Szörnyű viadatok az öregek között
Sok derék deák ma fehérbe öltözött,
S labdát ütögetnek egy fórsriftos fával
Ettül repül lapda szörnyű suhogással
„Tennis” játéknak most az urak ezt hívják
Brokes és Kotzián a versenyen jól bírják,
E kettőnek igen jól forgott csuklója
Szert tettek dicsően egy „pofa bagóra.”

Mindenszent, avagy Október hava.

- 5° Eljött, elérkezett az a rég várt óra
A deák sorsának ma van fordulója
„Első vasárnapon” a városba mentünk
De még a „Nádorban” is babot rendeltünk.
Mert ha vagyon étel, mit dicsérni illik,
Mitől az deákoknak zive is kinyillik,
Akkoron a bab az, el ne fogyjon soha
Ne legyen az sors a Piushoz mostoha.
- 6° Ismét a tennisben voltak események
A katonáékhoz rándultak a vének
1:3, 7:2 volt a veszteségük,
De ez is dicső, mert nem a mesterségük.

És míg nekik babért az dicsőség fonja
Anyagi jókat ad egy fain ozsonna.

- 9⁰ A tenisz csorbáját ma kiköszörülük
2:0 verték futballban a „zircit”.
- 15⁰ Október tizenöt, hej de bús nap voltál,
Aki sok deáknak csúfát okoztál.
Szörnyű volt a „havi” hát még a hatása
Csomag, cigaretta kínos elvonása.
Hiába a gyomrot, tüdőt megsajnálták
Ily módon bizonyonnyal röndre „megszanálták”.
- 16⁰ Rossz nap után illik jönni már a jónak
Nem volt ma nyugta se dobnak, se vonónak
Még a nagydoznak se, akit kocsin tónak
Huzzák lelkesen a főigazgatónak.
Fütyörész a szárnykürt, zörög a helikon
Elbámul a nap is csengő nótáikon.
- 22⁰ 23⁰ 24⁰ Ezután három napig eltemetkezének az ifjak
magukba lelkükkel foglalkozván. Az öregebbeknek Ft. P. Bús
Jakab S. I., az ifjabbaknak pedig Ft. R. P. Rektor és Ft. P.
Mezey tartottak elmélkedéseket.
- 30⁰ Utolsó nap hozta a szén és fa vesztét
Mert, hogy hideg lett már, a fűtést megkezdték.

Szent András avagy November hava.

- 1⁰ Mindenszentek igen élvezetes nap lett
Thália deszkáin ma halt meg a Hamlet
Dörék egy ember vót a Shakespéarja
El is mentünk, bár nem két krajcár az ára.
- 2⁰ Másnap pedig vala az első vasárnap
- 3⁰ Hétfőn tizkor vége az előadásnak.
- 5⁰ Szerdán ismét szünnap (ez a hét kiváló)
Kirándulánk is a „lapis vadászaházó”
- 18⁰ Az intő közelget. A zöld könyv ma eljött
De az deák arca ettől még zöldebb lőtt
Sok szekunda abba beleirva vagyon
Sok szép reménységöt ütött vala agyon.
Vigyázz, döák, mondom jó tanácsot osztok
Tanujj, érdeműd meg a bort meg a kosztot.
25. No végre hát ez is! Ilyet még nem láttam
Bár én életembe sok könyért megrágtam,
„Turul labdajáték”, mulatságos dolog
Ember, labda ottan olyan fürgén forog
Ma lett bemutatva elbámultunk rajta
Olyan ravasz játék, egészen újfajta
Megcsodálná bizony ezt a huncfut némöt
Pedig magyar fejben, mint kalász, érlődött.

Karátsony, vagy December hava.

- Advent kezdetének érkezünk napjára,
Miként azt mutatja tudósok naptára
A vakációt már úgy várjuk minnyájan
Mint legelőt várják a megehült nyájban.
6. Hej! Mikulás ez ám deákok jó napja
Amidőn mindenki érdemét megkapja.
A Mikulást sok-sok angyal is kísérte
A deák dolgához igen sokat érte.
Gazdag volt tarsolya és széles a marka
Piust örömmel jó sokáig tartsa.
7. Immár elérkezett rég várt hetedike
Feldobogott ekkor sok deáknak szive
Délután és este jött sok dolog java
Diszterembe tódul nagyja és apraja
Van ott egybegyűlve nagy jövevény sereg
Mindmegannyi vendég, izgatott emberek
Amint a zenekar magát már kifujta
A színpad függönyét valaki felhúzta.
A szereplők pedig kitettek magukért
A közönség pedig használt markot s gukkért.
- 20⁰ Mikoron eljött a rég várt huszadika
A széles jó kedvben nem volt semmi hiba
Mindenütt deákok rohantak táskákkal
Ki nem rég sánta volt, most már egész lábbal,
Bezúzott fejeiket is ma befoltozzák
A vakációnál nincsen jobb orvosság.
Vonaton vágattak keletnek nyugotnak
Ismerős tájára az édes otthonnak.
- 25⁰ Pappá lett a Pius egyik régi tagja
A világi pályát örökre elhagyja
Szent Ferenc rendjének a sorába lépett
Elszakított minden földi köteleket.
Akkor még mint ifjú volt ő Herbeck Antal
Kit többé a világ sohasem marasztal.
Nem érhet dicsőség, nagyobb, piuszistát,
Mintha e pályára méltónak találják.
Most már a Piusból papok négyen vannak:
Réz, Reil, Hábel, Herbeck szolgálnak az Úrnak.
31. Az idők homokja lepergett azonban
S mindnyájunknak szive hej hogyan feldobban
Érkezünk végére kedves esztendőnek
Hol számunkra bú közt örömrózsák nőttek.
Búcsút intünk neki — szemünk könnybe lábad
Aldja meg az Isten bús magyar hazánkat!

1925.

Boldogasszony, avagy Január hava.

- 1° Boldog virradással új év beköszöntött,
Mely a sok deákba újból reményt öntött
Otthon valának még kellemesen élve
Az vakációnak végét sem remélve.
A Mecseken túlról idáig hallatszott
Hogy hozott az új év nótát és malatzot.
Dicső új esztendő légy köszöntve tőlem
Farági jó krónikás deákat belőlem!
- 4° Vasárnap ma vagyok, ámde nincsen láрма
Az ember deákat erre hogy találma
Messze vagynak azok nyugatnak és délnek
Az vakációban nyugalomban élnek.
- 7° Síralom adaték sok rendbéli népnek
Az iskolanapok ismét visszatérnek
Robogó vaslovon jönnek a deákok
Ilyen nagy karavánt még senkise látott.
- 11° Mozit rendezének ma fajnul, s derekan
Nagy kíváncsiságtól nyilallék derekam.
Vetíték vászonra egri csillagokat,
Akit Gárdonyi írt, ki írt még más sokat.
- 20° Huszadikán jöve Fábíán Sebestyén
Szünet van ilyenkor, így is vagyok rendjén
- 25° De a szívek mélyén kel titkos búbanat
Minden diákszívben sok bús sejtés támad
Közeleg immáron a szörnyű félévi,
Akitől oly soknak vagyok oka félni.
- 31° Im hogy eljött vége János hónapjának
Nincs azért határa az deák gondjának,
A gyászos könyvecskét kezébe szorítja
Hej de drukkol igen mielőtt kinyitja.

Epilogus.

Te pedig olvasó, hogyha vagyok lelked,
Szeğin vén krónikást, kérlek el ne feledd;
Egypár hónap multán találkozunk ismét
Akkor majd elmondom mi is történt innét.
Én pedig most immár pihenésem veszem
És az író pennát az fülemre teszem.

O. A. M. D. G.

!! Építsük fel az első magyar !! zárt lelkigyakorlatos házat!!

A lelkigyakorlatos mozgalom az idők jele. A zárt lelki-
gyakorlatokból fakad az igazi mélyebb katolikus élet. Itt szilárdul meg a hit és a meggyőződés. Itt lángol fel az isteni és a felebaráti szeretet. Itt telik meg égi reményekkel és eszményekkel a földi gondoktól és szenvedésektől lesújtott emberi szív. Itt az erő forrása és a kitartás biztosítója. A családi és társadalmi erények főiskolája itt van.

Nincs még lelkigyakorlatos házunk!
Építsük fel közös erővel!

Ki vállal?

egy szobát, (30 millió)	egy kápolnaablakot, (15 millió)
egy ablakot, (3 millió)	egy gyóntatószéket, (10 millió)
egy ajtót, (2 millió)	egy kápolnapadot, (5 millió)

Ki ad?

egy kis téglát, (100.000 korona)	egy nagy téglát. (1 millió)
-------------------------------------	--------------------------------

Ki vállalja?

a kápolnát, (1 milliárd)	az előadótermet, (250 millió)
az ebédlőt, (300 millió)	az üdülőt. (250 millió)

Adományok e címre küldendők:

Jézustársasági tartományfőnökség
Budapest, VIII., Mária-utca 25.

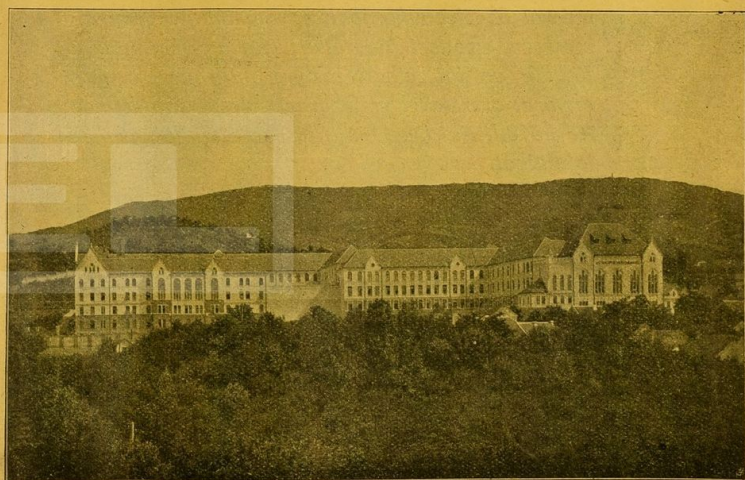
1925.

TIZEDIK SZÁM.

FEBRUÁR.

MECSEK ALJÁN

A PÉCSI PIUS-KOLLÉGIUM LAPJA

PÉCSETT,

TAIZS JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJA

1925.